

ده سال پژوهش و تصمیم سازی؛ اثرگذاری و الگوسازی

گزارش عملکرد ده ساله‌ی پژوهشکده سیاستگذاری دانشگاه صنعتی شریف

امام صادق (ع):

إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ أَدَّبَ نَبِيَّهُ فَأَحْسَنَ أَدَبَهُ
فَلَمَّا أَكْمَلَ لَهُ الْأَدَبَ قَالَ إِنَّكَ لَعَلَى خُلُقٍ عَظِيمٍ
ثُمَّ فَوَّضَ إِلَيْهِ أَمْرَ الدِّينِ وَالْأُمَّةِ لِيُسَوِّسَ عِبَادَهُ.

خداوند پیامبرش را تربیت کرد و خوب تربیت کرد،
وقتی که تربیت او را تکمیل نمود، فرمود:
تو دارای اخلاق نیک و عظیمی هستی،
سپس امر دین و امت را به پیامبر
واگذار کرد، تا سیاست امور
بندگان را به عهده بگیرد.

الکافی، ثقة الاسلام کلینی، ج ۱، ص ۲۶۶، ح ۴

اگر سیاستگذاری به شکل درستی انجام بگیرد
واقعا می تواند سرنوشت مطلوبی را برای کشور
رقم بزند و از بروز تناقض و دوگانگی
به طور جدی جلوگیری کند.

۱۳۷۶/۰۱/۱۹

فهرست

۸	پیام رئیس پژوهشکده
۱۲	مقدمه
۱۶	در مسیر توسعه سیاستگذاری
۱۸	نگاه آماری به محصولات
۲۰	اثرگذاری سیاستی
۲۲	مصاحبه‌ها
۴۲	پژوهشکده از دیدگاه همکاران و مشاوران
۴۴	رویدادها
۷۲	معرفی اندیشکده حکمرانی شریف
۷۶	معرفی مدرسه نوآوری و حکمرانی
۸۲	برنامه‌ها
۱۲۴	پروژه‌های شاخص
۱۵۴	پژوهش و انتشارات
۱۹۰	همکاری در تاسیس دوره سیاستگذاری علم و فناوری
۱۹۴	حضور در عرصه‌های بین‌المللی
۲۳۰	افتخارات
۲۳۶	حضور در رسانه‌ها
۲۴۴	همکاران ما
۲۵۲	شبکه همکاری
۲۵۶	در مسیر آینده
۲۶۴	حسن ختام

۱۰ سال پژوهش و تصمیم‌سازی؛ اثرگذاری الگوسازی

گردآوردندگان: سعید صادقی، امیرعلی کریمی، نجم‌الدین یزدی، مهدی جمالی‌فر، علی اسم‌خانی، محمد اسماعیل‌زاده، بهزاد دوستی، نسرین قاسمی، علی‌اکبر اسدی، علی معصومی، هامون طهماسبی، اسماعیل عبدی، سروش طالبی، مهشید منزه، صالح اسدزاده، علی سعیدانژاد، سعید مجرای.

طراحان گرافیک: سوسن راعی، نرگس غیومیان.

سال نگارش: ۱۳۹۷

آدرس: تهران، خیابان آزادی، خیابان شهید حبیب‌اله، خیابان شهید قاسمی، بعد از درب شمالی دانشگاه صنعتی شریف، جنب دانشکده انرژی، بن‌بست گوهر، پژوهشکده سیاست‌گذاری دانشگاه صنعتی شریف.

شماره تلفن: ۰۲۱۶۶۰۶۵۱۳۹

این کتاب در سه نسخه به منظور رونمایی در دومین کنفرانس حکمرانی و سیاستگذاری عمومی تهیه گشته است. نسخه نهایی به زودی منتشر خواهد شد.

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به پژوهشکده سیاستگذاری دانشگاه صنعتی شریف می‌باشد.

منت

خدای را که لطف خود را

بر ما ارزانی داشت تا دهمین سال تاسیس

پژوهشکده سیاستگذاری دانشگاه صنعتی شریف را گرامی

داریم. پژوهشکده‌ای که با تلاش فراوان مدیران و پژوهشگران خبره،

در راستای رسالت اساسی خود در زمینه نوآفرینی برای حل مسایل فراگیر

کشور، مرارت‌های فراوانی را پشت سر گذاشته است و اکنون با قدرت و صلابت

در مسیر تعالی خود گام برمی‌دارد. سیاستگذاری مبتنی بر شواهد میدانی و نظریه‌های

مستدل علمی، کمک به حل چالش‌ها و تعارضات سیاسی، اصلاح فرایندهای حکمرانی و

قانونگذاری، تعامل فعال با ذیربطان دولتی و غیردولتی، از وظایف و مأموریت‌هایی است که

این پژوهشکده برای خود تعریف نموده است.

اکنون با ورود به دهه دوم حیات و با اتکا به خداوند متعال، پژوهشکده در جهت تعمیق

هر چه بیشتر فعالیت‌های خود در سه عرصه پژوهش و تولید دانش بومی سیاستگذاری،

سیاست‌سازی و اثرگذاری در فرایند حکمرانی و توسعه ظرفیت‌های انسانی و سرمایه

اجتماعی گام خواهد برداشت و بر این اساس به مثابه یک سازمان منعطف و پویا،

تغییرات و اصلاحات لازم را در ساختار خود اعمال خواهد نمود. در پایان از خداوند

متعال بالندگی روزافزون میهن عزیزمان و توفیقات بیش از پیش برای همه

ملت ایران، به ویژه خدمتگزاران آنها در عرصه سیاستگذاری و همچنین

همکاران پرتلاشم در پژوهشکده سیاستگذاری را

خواستارم.

سعید سهراب‌پور،

رئیس پژوهشکده سیاستگذاری

دانشگاه صنعتی شریف

دکتر محمود فتوحی
رئیس دانشگاه صنعتی شریف

کشور به فعالیت‌ها و تحقیقات پژوهشکده نیازمند است. انتظار این است که پژوهشکده در عین خودکفایی نیازهای دانشگاه را نیز تامین کند و بتواند فعالیت‌های خود را گسترش دهد.

دکتر محسن رضایی
دبیر مجمع تشخیص مصلحت نظام

پژوهشکده سیاستگذاری می‌تواند با اجماع نخبگان روی مهم‌ترین مسئله سیاسی کشور که حکمرانی و سیاستگذاری است ان شاءالله دستاورد خوبی برای کشور، نظام و جامعه داشته باشد.

با وجود پیشرفت‌های علمی و فناوریانه، همچنان برای بسیاری از نیازها و مسائل واقعی کشور پاسخ روشنی ارائه نشده است. این چالش به «ماهیت بین‌رشته‌ای»، «پیچیدگی مسائل فراگیر» و «نبود راه‌حل واحد برای آن‌ها» باز می‌گردد، که امکان ارائه پاسخ در انزوای آزمایشگاه‌ها و دانشگاه‌ها یا اتاق‌های در بسته سیاست‌گذاران را غیرممکن ساخته است.

به‌منظور یافتن راه‌حلی برای پاسخ به این چالش، پژوهشکده سیاست‌گذاری دانشگاه صنعتی شریف، طی یک همکاری مشترک بین این دانشگاه و مجمع تشخیص مصلحت نظام (به عنوان یکی از نهادهای کلیدی در عرصه سیاست‌های کلان کشور) از سال ۱۳۸۷ آغاز به کار نموده است.

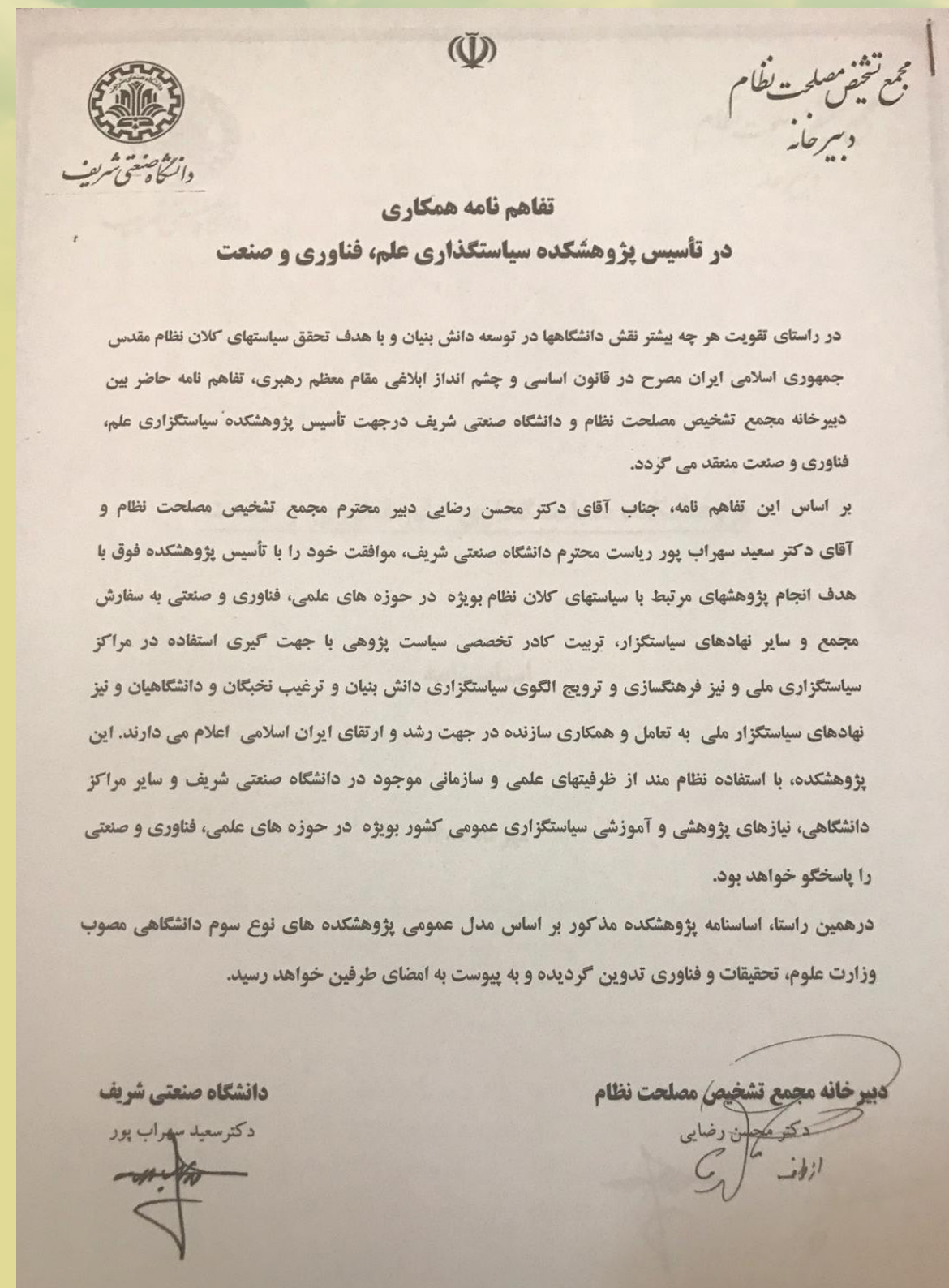
این مجموعه از طریق ایجاد فضایی برای مشارکت پژوهشگران، مدیران اجرایی، کارآفرینان، فعالان اجتماعی و سیاست‌گذاران در فرآیند پژوهش، طراحی، آزمون عملی و ارزیابی درصدد طراحی و پیشبرد الگوهای حل مسائل فراگیر جامعه می‌باشد. خروجی این فرآیند ممکن است یک سازمان، موسسه و یا یک گروه داخلی ذیل پژوهشکده باشد که در طول دوره طراحی مفهومی اولیه، شکل گرفته و با همکاری عناصر اجرایی و مشارکت ذی‌نفعان تکامل می‌یابد. چنانکه تیم تشکیل شده پس از بلوغ حرفه‌ای امکان خروج از پژوهشکده و ادامه فعالیت به عنوان یک سازمان مستقل را خواهد داشت.

ماموریت پژوهشکده، پژوهش و تصمیم‌سازی، اثرگذاری و الگوسازی برای حل مسائل دارای اولویت در سطح ملی است. با توجه به فلسفه وجودی، حوزه عمل پژوهشکده از منظر موضوعی محدود نیست و محدوده آن را مسائل فراگیر کشور در کنار قابلیت‌های داخلی تعریف می‌کند.

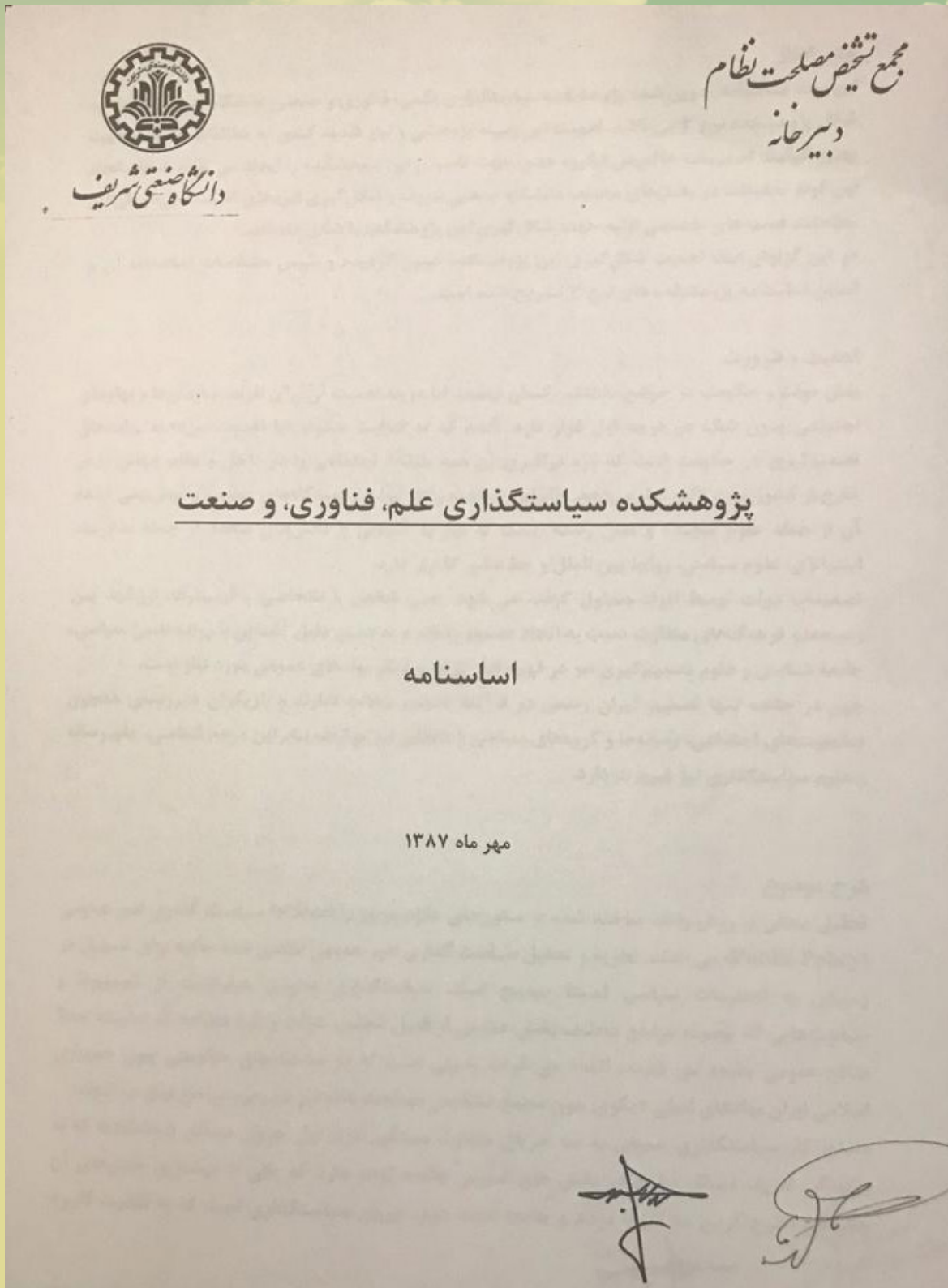
در کتاب حاضر عملکرد ده ساله پژوهشکده سیاست‌گذاری دانشگاه صنعتی شریف مورد بررسی قرار گرفته است. این کتاب حاوی قسمت‌های مختلف مصاحبه با موسسان و افراد تاثیرگذار، برنامه‌های مسئله‌محور، پروژه‌ها، انتشارات و مقالات، رویدادها، تعاملات بین‌المللی و... است که حاوی محتوای ارزشمندی از جمله فرایند تاسیس و ادامه حیات پژوهشکده سیاست‌گذاری، چگونگی اثرگذاری آن در حل مسائل کشور، دستاوردهای علمی و پژوهشی آن و... است. امید است مطالعه این کتاب چراغ راهی برای سیاست‌گذاران و سیاست‌پژوهان دغدغه‌مند کشور باشد.

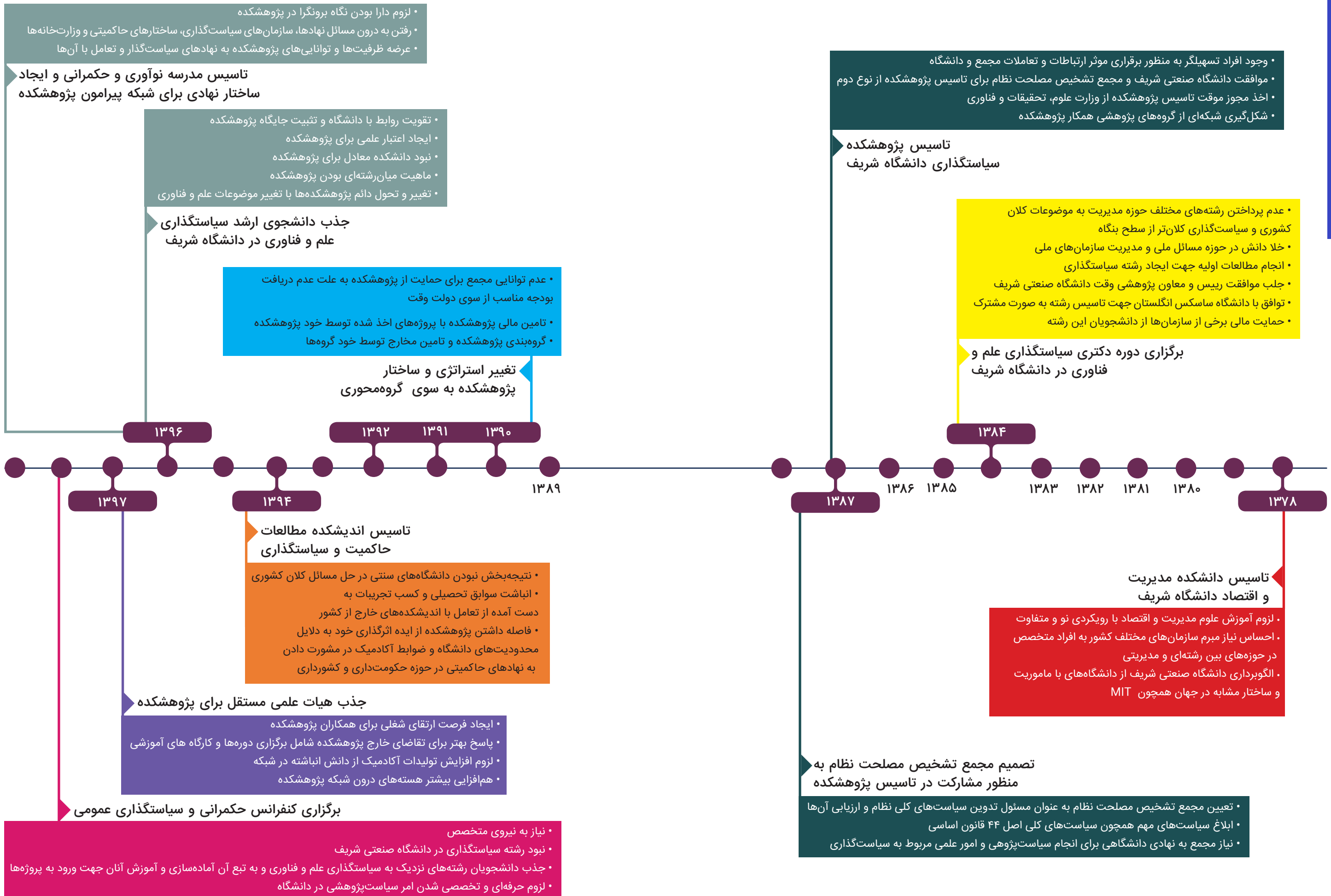

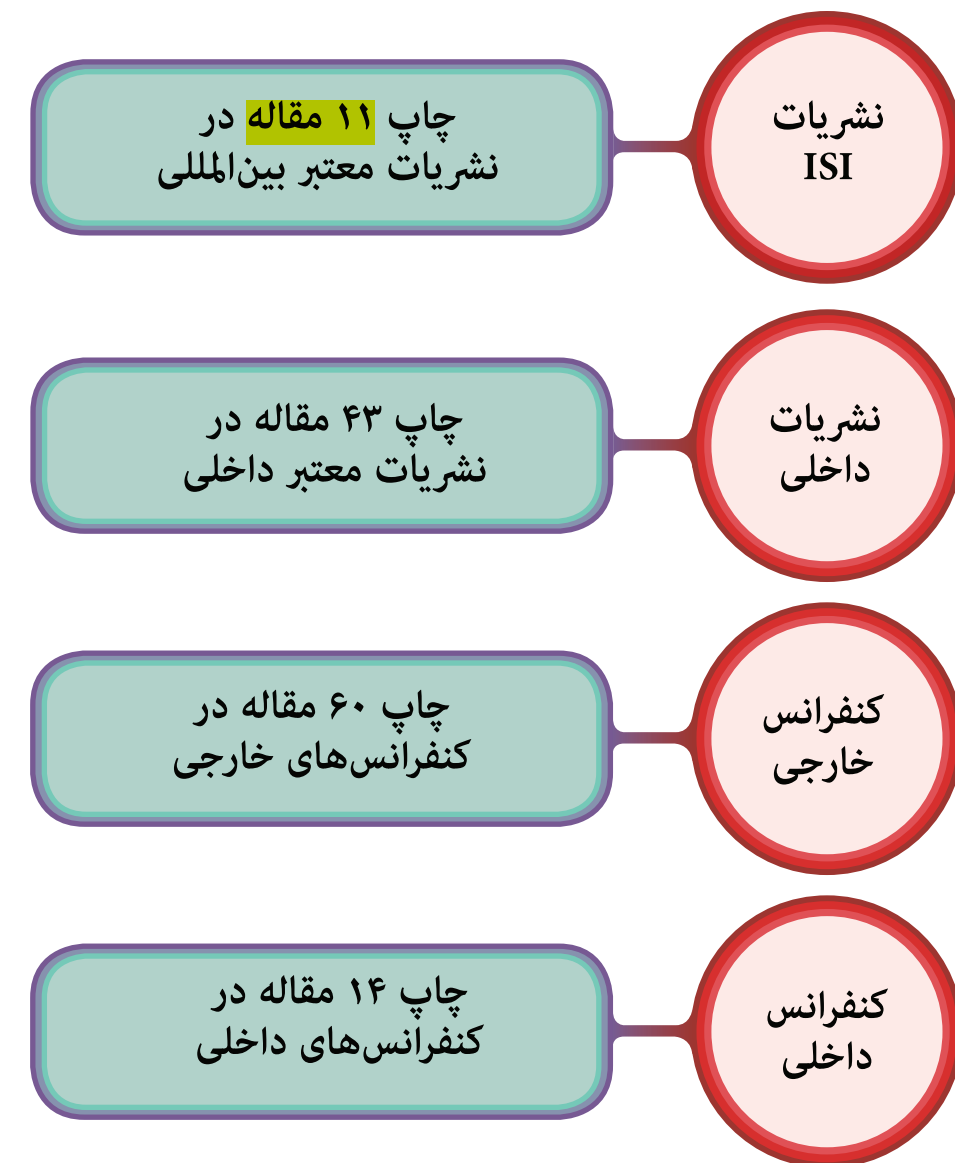
تفاهم نامه همکاری در تاسیس پژوهشکده سیاستگذاری بین دانشگاه صنعتی شریف و مجمع تشخیص مصلحت نظام
مهرماه ۱۳۸۷

اساسنامه پژوهشکده سیاستگذاری دانشگاه صنعتی شریف
مهرماه ۱۳۸۷

مشارکت فعال در اصلاح لایحه مالیات بر ارزش افزوده- مجلس شورای اسلامی

مشارکت فعال در اصلاح قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان- مجلس شورای اسلامی

مشارکت فعال در اصلاح طرح بانکداری جمهوری اسلامی ایران- مجلس شورای اسلامی

تدوین سند دولت تنظیم گر - مرکز بررسی های استراتژیک ریاست جمهوری

مشارکت فعال در ایجاد ساختار و طراحی معماری کلان سازمان تنظیم مقررات صوت و تصویر فراگیر- سازمان صدا و سیما

تدوین بسته نجات صندوق های بازنشتی کشور با مشارکت بانک جهانی- وزارت رفاه، کار و تامین اجتماعی

مشارکت فعال در اصلاح ساختار و قوانین صندوق های بازنشتی کشور - وزارت رفاه، کار و تامین اجتماعی

انجام مطالعات تطبیقی و تهیه گزارش های کلان جهت بازطراحی و اصلاح نظام حکمرانی انرژی به ویژه صنعت نفت

تهیه گزارش های سیاستی برای اصلاح نظام انتخابات کشور

تهیه گزارش دیپلماسی عمومی جمهوری اسلامی و افکارسنگی جامعه ایالات متحده نسبت به جمهوری اسلامی

مشارکت فعال در اصلاح طرح بانک مرکزی جمهوری اسلامی - مجلس شورای اسلامی

تدوین گزارش های تطبیقی و گزارش های سیاستی به منظور بازطراحی و اصلاح نظام حکمرانی و سیاستگذاری رسانه

مشارکت فعال در اصلاح قانون اداری سازمان صدا و سیما - سازمان صدا و سیما

تدوین گزارش حکمرانی و تنظیم گری خیریه ها در ایران - سازمان اوقاف و امور خیریه

تدوین گزارشهای تطبیقی و گزارش های سیاستی برای اصلاح نظام قانونگذاری و پارلمان

تدوین گزارش های سیاستی و مشارکت فعال در بازطراحی ساختار و فرآیند سیاستگذاری کلان جمهوری اسلامی

مشارکت در اصلاح موادی از قانون اصل ۴۴ - مجلس شورای اسلامی

تدوین برنامه کوتاهمدت تحول در اقتصاد کشور

مشارکت فعال در بستر سازی قانونی راهاندازی تنظیم گران بخشی

مشارکت فعال در اصلاح لایحه سهام عدالت - مجلس شورای اسلامی

تدوین سیاست های کاهش مصرف آب، ایجاد اشتغال و معیشت جایگزین و احیای دریاچه ارومیه

تاسیس پژوهشکده سیاستگذاری و ادامه حیات آن، حاصل همکاری و تعامل جوانان دغدغه‌مند با مدیران شجاعی است که از نوآفریدن نترسیدند و با تلاش و پشتکار، مسیری ناهموار را در طی ۱۰ سال گذشته پیموده‌اند. در این بخش از کتاب، با تعدادی از افراد کلیدی و موثر در زمینه تاسیس و فعالیت پژوهشکده گفت و گو شده است تا از زوایای مختلف نحوه شکل‌گیری این نهاد میانی مورد بررسی قرار گیرد. مطالعه این بخش می‌تواند حاوی آموزه‌های جالب توجهی برای افراد علاقمند به کار و پژوهش در حوزه سیاستگذاری باشد.

مصاحبه‌ها

سعید سهراب‌پور

رضا روستا آزاد

عبدالحسین روح‌الامینی نجف‌آبادی

سید محمدصادق امامیان

حسین میرزاپور

ابراهیم سوزنچی

علی ملکی

روح‌ا... حمیدی مطلق

علی مروی

مصاحبه با دکتر سعید سهراب پور

دکتر سهراب پور در سال ۱۳۲۲ و در شهر تهران به دنیا آمد وی در سال ۱۳۴۰ و با کسب رتبه اول از دبیرستان البرز فارغ التحصیل شد. ایشان پس از طی دوره لیسانس در رشته مهندسی مکانیک در دانشکده فنی دانشگاه تهران در سال ۱۳۴۴ با کسب رتبه اول و بورس دولت وقت ایران عازم ایالات متحده آمریکا شدند و دوره های کارشناسی ارشد و دکترا را در دانشگاه برکلی کالیفرنیا گذراندند دکتر سهراب پور در سال ۱۳۷۶ با پیشنهاد اعضای هیأت علمی دانشگاه و از سوی وزیر علوم به ریاست دانشگاه صنعتی شریف برگزیده شدند. دوره ریاست ایشان تا سال ۱۳۸۹ ادامه یافت. به اعتقاد خیلی از صاحب نظران، در زمان اداره ایشان دانشگاه دارای ثبات و استقرار شد که زمینه ساز گسترش دانشگاه در ابعاد علمی، فرهنگی، آموزشی و امکانات فیزیکی شد، علاوه بر این پژوهشکده سیاستگذاری دانشگاه صنعتی شریف در دوره ایشان تاسیس گردید. ایشان پس از پایان دوران ریاست بر دانشگاه شریف، رییس پژوهشکده سیاستگذاری دانشگاه صنعتی شریف شدند

ضرورت تاسیس پژوهشکده سیاستگذاری از دیدگاه ریاست وقت دانشگاه

اولین بار که بحث سیاست‌گذاری علم و فناوری در ایران مطرح شد، سال ۱۳۸۳ بود. در آن زمان واقعا هیچ دانشگاهی نه تنها این رشته را نداشت بلکه اصلا بحث آن نیز مطرح نبود. آن زمان من رئیس دانشگاه بودم و برای اولین بار در کشور تصمیم گرفتیم تا این رشته را راه‌اندازی کنیم. در آن زمان دانشکده مدیریت و اقتصاد را برپا کرده بودیم و به دنبال رشته‌های جدید بودیم. در رشته سیاست‌گذاری علم و فناوری اساتیدی که متخصص این حوزه باشند نداشتیم و اصلا در کشور وجود نداشت. گفتیم بروند و بررسی کنند ببینیم در دنیا کدام دانشگاه یا موسسه در این زمینه بهترین است که بعد از بررسی گفتند که موسسه اسپرو در دانشگاه ساسکس انگلیس یکی از بهترین مراکز سیاست‌گذاری علم و فناوری است. گروهی را به آن جا فرستادیم و با آنان قراردادی بستیم که یک دوره مشترک را برگزار کنیم. بعد از بسته شدن قرارداد ما باید به آنها پول می‌دادیم. برای این مسئله در دانشگاه بودجه خاصی پیش بینی نشده بود ولی چون ما می‌دانستیم که این رشته به درد تمام دستگاه‌های مملکت می‌خورد لذا با نهادهای مختلفی صحبت کردیم تا تعدادی دانشجو را بورسیه کنند. لذا ما از بین بهترین فارغ التحصیلان دوره کارشناسی ارشد، تعدادی را انتخاب کردیم تا موسسات مذکور دانشجویان را بورسیه کنند. شروع این فرایند به این صورت بود که دانشجویان ما به مدت یک سال به دانشگاه ساسکس رفتند و دروسی را در آن‌جا فراگرفتند که این شروع خوبی بود. در سال بعد قرار شد تا از آن‌جا استاد بیاید و علاوه بر آن خودمان هم برخی از درس‌ها را ارائه بدهیم که یک مرتبه مدیریت در کشور عوض شد و متاسفانه وقتی مدیریت در کشور ما عوض می‌شود خیلی

از کارها به هم می‌خورد نتیجه تغییر مدیریت این بود که تعدادی از موسسات بورس کننده اعلام کردند که بخشید! ما نمی‌توانیم ادامه بدهیم و این موضوع سبب مشکلات زیادی شد. یک تعدادی از این دانشجویان نمی‌دانستند که باید چه کار کنند. با این حال بسیاری از آنان به هر شکلی بود توانستند از دانشگاه‌های داخل و خارج بورس بگیرند که بروند و این رشته را ادامه دهند و حالا که من دارم با شما صحبت می‌کنم خیلی از این عزیزان فارغ التحصیل شده و به دانشگاه شریف برگشته‌اند و برخی هم در دانشگاه‌های دیگر مشغول هستند. در حین این دوره من به وزارت علوم رفتم و مجوز رسمی دوره دکتری سیاست‌گذاری را گرفتم. بعد در سال ۸۶ به این فکر افتادیم که بیاییم پژوهشکده سیاست‌گذاری را راه‌اندازی کنیم و راجع به مسائل مختلف سیاست‌گذاری علم و فناوری شروع به تحقیقات کنیم. با این که ما نتوانستیم این رشته را در دانشکده مدیریت آغاز کنیم اما با تاسیس این پژوهشکده می‌توانستیم فارغ التحصیلان خود را در پژوهشکده مشغول کنیم. لذا در سال ۸۷ از وزرات علوم، تحقیقات و فناوری برای پژوهشکده مجوز موقت گرفتیم. همزمان در دانشگاه تاحدودی استخدام اعضای هیئت علمی برای پژوهشکده‌ها متوقف بود چون همه اعضای

برای تاسیس

پژوهشکده با مجمع تشخیص مصلحت نظام هم صحبت های مختلفی صورت گرفت. زیرا به دلیل آن که مجمع مسئول تدوین سیاست های کلی نظام است، در مجمع به این موضوع علاقه وجود داشت و وجود چنین پژوهشکده ای برای آنان نیز مفید بود.

هیئت علمی دانشگاه تا آن زمان آموزشی بودند و دانشگاه دراستخدام هیئت علمی پژوهشی تردید داشت. علاوه بر این برای تاسیس پژوهشکده با مجمع تشخیص مصلحت نظام هم صحبت‌های مختلفی صورت گرفت. زیرا به دلیل آن که مجمع مسئول تدوین سیاست‌های کلی نظام است در مجمع هم به این موضوع علاقه وجود داشت و وجود همچین پژوهشکده‌ای برای آنان نیز مفید بود. در نهایت قرار شد از مجمع هم در هیئت امنا باشند و در عوض از ما کمک و حمایت مالی بکنند. از سال ۸۹ دیگر من مسئولیت دانشگاه را نداشتم و عزیز من آقای دکتر روستا آزاد رییس دانشگاه بودند. ایشان در سال ۹۰ موافقت قطعی وزارت علوم را برای پژوهشکده سیاست‌گذاری گرفتند. پژوهشکده وقتی موافقت قطعی‌اش را گرفت، فعالیت‌های خود را گسترش داد و اولین کنفرانس ملی آموزش در افق ۱۴۰۴ را در سال ۹۰ برگزار کرد. پژوهشکده در همان سال ۹۰، همایش ملی مدیریت پژوهش و فناوری را برگزار کرد. سپس فعالیت‌هایش در این

پژوهشکده سیاست‌گذاری علم، فناوری و صنعت دانشگاه شریف را انتخاب کردند. این پروژه، پروژه بزرگی هم بود و به نحو احسن کار آن را در عرض مدت مشخصی انجام و نتایج آن به وزارت نفت داده شد. خوشبختانه امروز، شرکت‌هایی که در ارزیابی موفق شدند، کار تولید را شروع کرده اند به عنوان نمونه خود من در تلویزیون دیدم که شرکتی در خوزستان با تلاش زیاد موفق شده تا مته‌های حفاری چاه‌ها را تولید کند. این یکی از کارهایی بود که به قول شما در جهت حل مشکلات و مسائل کشور توسط پژوهشکده به نحو احسن انجام شد.

فاصله افزایش یافت و تعداد زیادی پروژه از بیرون وارد پژوهشکده شد. برخلاف بسیاری از پژوهشکده‌های دیگر که خیلی پروژه‌های بیرونی آن‌ها کم بود، این پژوهشکده خیلی فعال بود و ۵۰-۶۰ پژوهشگر که اغلب دانشجویان ارشد و دکتری از دانشگاه صنعتی شریف و سایر دانشگاه‌های کشور بودند در آن مشغول به فعالیت شدند. این پژوهشکده به عنوان پژوهشکده نوع ۲ شناخته می‌شود یعنی اینکه از درآمدهای خود باید حقوق پرسنل را پرداخت نماید.

تاثیرگذاری پژوهشکده در حل مسائل کشور

پژوهشکده برای حل مسائل کشور پروژه‌های مختلفی داشته است ولی من علاقه دارم تا این پروژه را که بیشتر دوست دارم به عنوان مثال عرض کنم. ببینید صنعت نفت ما قدیمی‌ترین و مهم‌ترین صنعت این کشور است. فعلا خیلی از امور کشور از طریق بودجه نفت اداره می‌شود. با اینکه ما صد سال است که این صنعت را داریم، متاسفانه در تهیه تمام تجهیزات آن خودکفا نیستیم و به محض اینکه ما را تحریم کنند یک سری از پروژه‌ها متوقف می‌شوند. وزیر محترم نفت آقای مهندس زنگنه از چند سال قبل تصمیم گرفتند که ۱۰ قلم کالاهای مهمی را که برای صنعت نفت حیاتی است در داخل تولید کنند. برای بررسی امکانات، سازندگان، پتانسیل‌ها و ارتباطات بین‌المللی، باید سازمان‌هایی باشند تا وضعیت شرکت‌های کشور را بررسی و ارزیابی کنند و از بین آن‌ها شرکت‌هایی را که توانمندی لازم برای تولید این اقلام را دارند، انتخاب کنند. البته از ۱۰ قلم کالا فعلا ۵-۴ قلم اول را شروع کرده‌اند و من یادم هست که اولین قلم این کالاها سرمته‌های حفاری چاه‌های نفت بود. لذا در وزارت نفت برای ارزیابی شرکت‌ها پروژه‌ای تعریف شد که خوشبختانه برای این انجام پر و ز ه ،

مصاحبه با دکتر رضا روستا آزاد

دکتر رضا روستا آزاد سال ۱۳۴۰ در تهران متولد شد. وی دیپلم متوسطه را با رتبه اول از دبیرستان خوارزمی اخذ نموده و در هر سه مقطع کارشناسی (صنعتی اصفهان)، کارشناسی ارشد (METU ترکیه) و دکتری (واترلو کانادا) نیز با رتبه نخست فارغ التحصیل شده است.

او در سال ۱۳۷۲ به ایران بازگشت و وارد دانشگاه صنعتی شریف شد. پس از مدتی گروه بیوتکنولوژی را راه اندازی کرد و به عنوان اولین رییس گروه برگزیده شد.

ایشان در سالهای ۱۳۸۵ تا ۱۳۸۹ عهده دار معاونت پژوهشی دانشگاه بود. نامبرده متعاقباً در مرداد ۱۳۸۹ به عنوان سرپرست دانشگاه تعیین و اواخر اسفند همان سال با حکم مستقیم وزیر علوم دولت وقت به ریاست دانشگاه صنعتی شریف برگزیده شد و تا شهریور ۱۳۹۳ به مدت ۴ سال در دولت های دهم و یازدهم عهده دار این مسئولیت بود. دکتر روستا آزاد چه در سمت معاونت پژوهشی و چه در سمت ریاست دانشگاه، نقش قابل توجهی در تاسیس و تثبیت پژوهشکده سیاستگذاری داشته است. ذیلا تاریخچه تاسیس پژوهشکده را از بیان ایشان می شنویم.

علت حمایت از ایده چند جوان برای تاسیس پژوهشکده سیاستگذاری

تاسیس پژوهشکده سیاستگذاری علم، فناوری و صنعت به سال ۱۳۸۷ باز می گردد. تاسیس پژوهشکده در بازه زمانی سالهای ۸۵ تا ۸۹ که بنده مسئولیت معاونت پژوهشی دانشگاه را برعهده داشتم صورت گرفت. در واقع در تاسیس پژوهشکده چندین عامل نقش داشتند. یکی از این عوامل، حضور دوستانی همچون آقایان دکتر ابراهیم سوزنچی، دکتر علی ملکی و دکتر جواد نوری بود. پایه تحصیلی این عزیزان همگی مهندسی بود ولی اطلاعات خوبی از وضعیت روز دنیای علم داشتند و بدون هیچ گونه تعصبی بر اهمیت مهندسی دریافته بودند که دانش مدیریت و سیاستگذاری علم و فناوری روز به روز در حال پیشرفت و اهمیت آن در حال افزایش است. لذا این عزیزان خودشان ابتکار عمل به خرج دادند و در مرکز خوشنام و پیشاهنگ اسپرو (SPRU) در دانشگاه ساسکس در انگلستان ظرفیتی را محقق کردند. این عزیزان این امکان را به وجود آوردند که در قالب یک دوره مشترک بین دانشگاه صنعتی شریف و دانشگاه ساسکس، رشته ای تحت عنوان سیاستگذاری علم و فناوری در دانشگاه صنعتی شریف راه اندازی شود.

عامل دیگر برقرار ارتباط دانشگاه صنعتی شریف با مجمع تشخیص مصلحت نظام بود. در آن سالها اهمیت این موضوع که با استفاده از ظرفیت های داخلی بتوانیم نیازهای سیاستگذاری کشور را تامین کنیم، کاملاً احساس شده بود. به خصوص در این سالها رهبری معظم انقلاب بحث چشم انداز ۲۰ ساله و سیاست گذاری را در کشور بر سر زبانها انداخته بودند. بر اساس مجمع تشخیص مصلحت تصمیم گرفت چندین پژوهشکده سیاستگذاری در دانشگاه های کشور و از جمله دانشگاه صنعتی شریف راه اندازی کند. این موضوع در قالب درخواستی که به امضای دبیر محترم مجمع آقای دکتر محسن رضایی رسیده بود به دانشگاه اظهار شد

و پی گیری آن توسط رئیس وقت دانشگاه یعنی آقای دکتر سهراب پور به بنده ارجاع گردید. در راستای اجابت درخواست آقای دکتر سهراب پور، بنده از یکی از دوستان یعنی آقای دکتر امامیان که در آن زمان ارتباط خوبی با مجمع تشخیص مصلحت نظام و آقای دکتر رضایی داشتند کمک خواستم. این درخواست از طرف ایشان موافقت شد و به این ترتیب فرآیندی آغاز شد که حاصل آن تاسیس پژوهشکده سیاستگذاری علم، فناوری و صنعت برای اولین بار در کشور و آن هم در دانشگاه صنعتی شریف بود.

یکی از مسائلی که در ابتدای تاسیس این نهاد وجود داشت، یافتن افرادی از دانشگاه برای حضور در هیئت مدیره پژوهشکده بود. در دانشگاهی ماهیتاً مهندسی چون دانشگاه صنعتی شریف ابتکار قابل توجه این بود که از افرادی استفاده کنیم که در واقع متخصصان حوزه مهندسی بودند ولی به دلیل کارهایی که انجام داده بودند تجربه و منش سیاستگذاری و مدیریت پیدا کرده بودند. آقایان دکتر بیژن رشیدیان، دکتر علی کرمانشاه، دکتر جمال الدین هاشمیان از جمله این افراد بودند. در واقع هدف ما این بود تا زمانی که متخصصان جوان ما در دانشگاه ساسکس و دیگر دانشگاه ها مشغول تحصیل هستند، کارها از طریق همین هیئت مدیره به پیش برود و سپس این جوانان تحصیل کرده به تدریج جایگزین این هسته اولیه هیئت مدیره شوند. اتفاقاً همین گونه هم شد و عزیزانی همچون دکتر سوزنچی، ملکی، امامیان، حمیدی و میرزاپور به تدریج پس از اتمام تحصیلات خود به ایران بازگشتند و جایگزین حلقه اولیه مدیریتی که تحصیلات آکادمیک سیاستگذاری نداشتند شدند. علاوه بر این اتفاق بسیار خوب دیگری که افتاد این است که آقای دکتر سهراب پور که در واقع موسس و پدر معنوی پژوهشکده هستند، پس از پایان دوران ریاستشان بر دانشگاه، رییس پژوهشکده شدند و بنده و دیگر دوستان در خدمت ایشان در پژوهشکده فعالیت نمودیم.

مهم ترین موانع بر سر راه تحقق اهداف پژوهشکده

همانطور که می دانید فضا در دانشگاه صنعتی شریف تا حدی محافظه کارانه است. برخی از دوستان از ورود مباحث حوزه علوم انسانی به دانشگاه که یک دانشگاه مهندسی است نگرانند و علیرغم اینکه ملاحظه می کنند در دانشگاهی چون ام آی تی هم چنین حوزه های وارد شده است، ولی بازهم بعضی از همکاران بویژه در شورای دانشگاه با محافظه کاری و احتیاط به موضوع می نگرند. به یاد دارم یکی از همکارانمان که در شورای دانشگاه حضور دارد یک بار بیان می داشت که بنده می ترسم روزی برسد که وقتی به دانشگاه بیایم و در خیابان های آن قدم بزنم کسانی را ببینم که آنها را نمی شناسم. بنده به ایشان اینگونه پاسخ دادم که موردی ندارد که شناسید دانشگاه صنعتی شریف دانشگاه بزرگی است و هم از لحاظ تعداد دانشجویان و هم از لحاظ تعداد رشته ها در حال پیشرفت و بزرگ تر شدن است. متأسفانه چنین مواردی را می توان همچون ترمزی برای پژوهشکده دانست. با این حال علیرغم تمام محافظه کاری ها و نگرانی ها، در یک

این یعنی اندیشکده به عنوان جزئی از پژوهشکده در سطح عالی نظام در مورد یک بحث خیلی جدی توانسته است یک خروجی خیلی خوب به مقام معظم رهبری بدهد. البته موارد مشابه دیگری هم هست و این مثال به صورت فی البداهه به ذهنم رسید.

مهم ترین اقداماتی که در افق ۵ تا ۱۰ سال آینده باید صورت گیرد

از مهم ترین اقداماتی که باید در آینده انجام بگیرد، تقویت ارتباط دانشگاه صنعتی شریف با پژوهشکده و همکاری بهتر با آن به منظور جذب هیئت علمی است. همچنین پژوهشکده باید از انجام دادن کارهای صرفاً آکادمیک و منجر به انتشار مقالات ISI اجتناب کند. این موضوع یک انحراف بزرگ است که آن را به صورت انتزاعی جلو می برد و افراد را مجبور می کند تا کارهایی انجام دهند که به درد حل مسائل جامعه نمی خورد. پژوهشکده باید درگیر مسائل واقعی کشور و حل آنان شود. ارتباطی که در روز اول با مجمع تشخیص مصلحت ایجاد شد در حال حاضر در حال توسعه به دولت، مجلس و قوه قضاییه است و هر چقدر این روابط بیشتر شوند کارهایی که این مجموعه انجام می دهد قطعاً بیشتر به درد مملکت خواهد خورد. البته اگر پژوهشکده به صورت جدی برای حل مسائل واقعی کشور وارد شود، در نهایت دستاوردهایی که به صورت واقعی به دست آورده می تواند در قالب گزارش و مقالات هم ارائه شود و از این رهگذر کم کم تبدیل به برند معتبری گردد.

کلام آخر...

در پایان، نکته ای که می خواهم بر روی آن تأکید کنم این است که همچون سایر علوم، دانش مدیریت و سیاستگذاری هم در دنیا بیشتر از ایران توسعه یافته است و لذا غالباً ماهیت لایبیک و سکولار یافته اند. بنده همیشه بیم این را داشته ام که وقتی جوان های ما می خواهند به این عرصه وارد شوند راه های ساده تر و مدون تر را پیدا کنند و طی کنند. به قول معروف ممکن است پای آن ها سر بخورد و به سمت سیاستگذاری لایبیک پیش بروند. این در حالی است که با قوت و توانایی علمی غیر قابل انکار جوانان ما، انتظار می رود سعی کنند واقعاً هنر سیاست گذاری را نه به صورت لایبیک و سکولار بلکه به صورت اسلامی و ارزشی توسعه بدهند. انشاالله.

دهه گذشته پژوهشکده رشد خوبی داشته است. البته این رشد می توانست بیشتر از این باشد و الان که بنده موانع رشد را می دانم می توانم بگویم رشدی که داشته قابل قبول بوده است.

یکی از مصادیق تاثیر مثبت پژوهشکده در مسائل کشور

یکی از اقدامات خوبی که در پژوهشکده صورت گرفته است، تاسیس اندیشکده مطالعات حاکمیت و سیاستگذاری است. به خاطر دارم یک بار این اندیشکده در راستای فعالیت های خود، گزارشی را در مورد FTAF خدمت مقام معظم رهبری فرستادند. در آن زمان آقای طیب نیا وزیر امور اقتصادی و

فضا در دانشگاه صنعتی شریف تا حدی

محافظه کارانه است. برخی از دوستان از ورود مباحث حوزه علوم انسانی به دانشگاه صنعتی شریف که یک دانشگاه مهندسی است ترس دارند. هر چه ما استدلال می آوریم که خواهر خوانده این دانشگاه، دانشگاه ام آی تی است و این دانشگاه نیز در چنین حوزه های وارد شده است، ولی بازهم بعضی از همکاران در شورای دانشگاه با محافظه کاری و احتیاط وارد این حوزه ها می شوند.

دارایی بودند و متأسفانه در مورد این موضوع، امضای نامناسبی به خارجی ها داده بودند. در یکی از جلساتی که آقای طیب نیا خدمت حضرت آقا رسیده بودند ایشان پیرامون این امضا سوال کردند و اینکه آیا این امضا مشکل ساز می شود یا خیر؟ آقای طیب نیا در پاسخ عنوان داشته بودند که مشکلی پیش نخواهد آمد. حضرت آقا اشاره کرده بودند که بچه های جوان دانشگاه شریف چیز دیگری گفته اند و یک گزارش نیز برای بنده فرستاده اند و همان جا آقا از دکتر طیب نیا خواسته بودند که نگاهی به آن گزارش تحلیلی بیاندازد. آقای طیب نیا زحمت کشیدند و همان جا گزارش را خواندند. در نهایت ایشان با آن صداقتی که داشتند اظهار داشتند که بچه های دانشگاه شریف درست گفته اند و به نظر می رسد که ایشان اشتباه کرده اند.

مصاحبه با دکتر عبدالحسین روح‌الامینی نجف‌آبادی

آقای دکتر عبدالحسین روح‌الامینی نجف‌آبادی، نخستین مدیر پژوهشکده سیاستگذاری دانشگاه صنعتی شریف بوده است و تلاش‌های فراوانی در زمینه تاسیس و تثبیت پژوهشکده انجام داده است.

ورود دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت به همکاری

پس از انتصاب دکتر محسن رضایی به عنوان دبیر مجمع تشخیص مصلحت نظام در سال ۶۷، دبیرخانه مجمع، دچار تحولات مهمی شد. به عنوان اولین گام، آیین‌نامه داخلی دبیرخانه مجمع و اختیارات دبیر وضع شد. در این آیین‌نامه با توجه به نقش مجمع تشخیص مصلحت نظام به عنوان بازوی مشورتی مقام معظم رهبری، مجمع در دو حوزه نقش مهمی بر عهده داشت: اول بحث سیاست‌گذاری و دوم نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی نظام. برای انجام موثر این وظایف، دکتر محسن رضایی اقدام به برقراری ارتباط با مجموعه‌های دانشگاهی و کارشناسی نمود. همزمان تعدادی از دانشجویان کارشناسی ارشد در دانشکده مدیریت دانشگاه شریف به صورت جدی مباحث مربوط به حوزه سیاستگذاری و تاسیس پژوهشکده را پیگیری می‌کردند. لذا مجمع تشخیص از این افراد و ایده آنان مبنی بر تاسیس پژوهشکده سیاستگذاری حمایت کرد. در اینجا حمایت مجمع خیلی راهگشا بود چون در اشرافیت علمی حاکم بر شریف (تمرکز صرف بر علوم مهندسی) مجالی به این ایده داده نمی‌شد که یک سری جوان انقلابی، دغدغه‌مند و علاقمند بیایند و در این حوزه وارد شوند. در واقع نام مجمع و حمایت آن ولو اینکه حمایت اندکی بود، به لحاظ مالی و اداری سدشکنی کرد که این کار شکل بگیرد و جلو برود و بحمدلله موفق نیز بود. البته رییس وقت دانشگاه دکتر سهرابپور و دکتر روستا آزاد، معاون پژوهشی نیز از این ایده حمایت می‌کردند ولی این حمایت‌ها فردی بود و شورای دانشگاه، هیئت رئیسه و دانشکده‌ها خیلی حمایتی نداشتند زیرا اعتقاد داشتند که دانشکده مدیریت و اقتصاد توانایی انجام این امور را دارد. حال آنکه تمرکز دانشکده مدیریت بیشتر بر مباحث آموزشی بود تا حل مسائل کشور.

دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام، رییس دانشگاه، معاون پژوهشی دانشگاه و مجموعه‌ای از دانشجویان دغدغه‌مند دانشکده مدیریت و اقتصاد به خوبی دریافته بودند که جایگاه چنین نهادی در کشور خالی است. لذا در پی تاسیس آن برآمدند.

علت نام‌گذاری پژوهشکده سیاستگذاری

برخی از افراد درگیر در فرایند تاسیس پژوهشکده اعتقاد داشتند که نام مجموعه، سیاستگذاری به مفهوم عام باشد حال آنکه در مجموعه دانشگاه شریف و مجمع، خصوصاً تأکید دکتر رضایی بر این بود که این همکاری کاملاً روشن و واضح باشد زیرا بنای مجمع بر این بود که با قطب‌های متناظر علمی در کشور (که دانشگاه شریف لزوماً در تمامی آن‌ها مطرح نبود)

پژوهشکده‌های مشترک داشته باشد. لذا برای پژوهشکده مشترک با دانشگاه صنعتی شریف، نام سیاستگذاری علم، فناوری و صنعت انتخاب گردید.

هدف مجمع از مشارکت در تاسیس پژوهشکده

اصلی‌ترین هدف مجمع از مشارکت در این پژوهشکده، تربیت سیاست‌گذاران آینده است تا آنان بتوانند مانند خون جدیدی در رگ‌های سیاست‌گذاری کشور که بالاترین موقعیت آن در مجمع، دولت و قوای مختلف است تزریق شود. به همین دلیل باید یک کانون نخبه‌پرور و نخبه‌گرایی ایجاد می‌شد که بتواند برای آینده خود، مجمع و کشور کادرسازی کند. هدف دیگر این بود که افراد و نخبگان از طریق درگیر شدن با پروژه‌های واقعی و درک مسائل ملموس جامعه و کشور، بتوانند در

میدان عمل و دنیای واقعی نیز سیاست‌گذاری را تجربه کنند.

لزوم بین‌المللی کردن فعالیت‌های پژوهشکده

به نظر من، به عنوان فردی که در سال‌های اولیه زمان زیادی را برای پژوهشکده گذاشتم، سرعت رشد ما در مسائل داخلی خیلی بیشتر از حضور در مسائل منطقه بوده است؛ در واقع فعالیت ما در منطقه نزدیک به صفر بوده است. با توجه به بحث چشم‌انداز ۱۴۰۴، کشور ما باید جایگاه اول را در منطقه داشته باشد که حوزه علم و فناوری نیز یکی از حوزه‌های بسیار

مهم در این زمینه است. وقتی می‌گوییم منطقه چشم‌انداز، منظور آسیای جنوب غربی با جمعیت ۴۰۰-۵۰۰ میلیونی است. کشورهای این حوزه شامل ترکیه، عراق، کشورهای CIS شمال ایران، خلیج فارس، کشورهای جنوب خلیج فارس، افغانستان و پاکستان می‌شوند. ما باید در حوزه علم، فناوری و صنعت در این منطقه مرجع و برترین باشیم. به طور مثال یمن دیر یا زود با این استقامتی که مردم آن دارند، پیروز می‌شود و حکومتی تشکیل می‌شود که می‌خواهد برای ۱۰-۲۰ سال آینده کشور خود برنامه‌ریزی کند. این موارد موضوعات و سوژه‌های خیلی خوبی هستند که پژوهشکده باید در آن فعال گردد.

لزوم عدم پراکندگی در فعالیت‌های پژوهشکده

پروژه‌های پژوهشکده باید به هم مرتبط بوده و خرد و پراکنده نباشند. این پروژه‌ها به لحاظ موضوعی و تخصصی باید به گونه‌ای باشد که گوشه‌های مختلف از یک پازل باشد. مثلاً در حوزه آب و کشاورزی، یا در بخش‌های مختلف حوزه صنعت، باید نتیجه این شود که کارشناسان به طور مستمر ورزیده شوند و بدین ترتیب در خدمت مجمع و کشور قرار گیرند. مثلاً در مسئله آب که مهم‌ترین مسئله کشور ماست باید تیم‌هایی داشته باشیم که چندین سال کار کرده باشند، به نحوی که سخن آنان از منظر کارشناسی برای همگان حجت شود. با وجود پیشرفت‌ها اما به نظر من با اهداف فاصله داریم البته ناامید نیستیم زیرا با تمام این مسائل، پژوهشکده سد را شکست و این راه باز شد و موسسات مشابهی در دانشگاه‌های کشور تاسیس شده است.

اصولی‌ترین هدف

مجمع از مشارکت در این پژوهشکده، تربیت سیاست‌گذاران آینده است تا آنان بتوانند مانند خون جدیدی در رگ‌های سیاست‌گذاری کشور که بالاترین موقعیت آن در مجمع، دولت و قوای مختلف است تزریق شوند.

کنفرانس آموزش در افق ۱۴۰۴، یکی از اولین اقدامات بزرگ پژوهشکده و دیدار با مقام معظم رهبری

یک از ایده‌هایی که آن را دنبال نمودیم، بحث بررسی آموزش در

افق چشم‌انداز ۱۴۰۴ بود که حدود سال ۹۰ به ذهن دوستان رسید. ماه‌های زیادی برای برگزاری این همایش کار شد و نهایتاً همایش خیلی خوبی برگزار شد. وقتی گزارش این کار را خدمت مقام معظم رهبری دادیم و از ایشان درخواست کردیم برای آن پیام دهند و یا در دیداری خدمت ایشان برسیم، بلافاصله چند روز بعد از همایش ملاقات اختصاصی دادند که به نظرم ۲۳ آبان ماه سال ۹۰ بود که در آنجا آقای دکتر رضایی، دکتر روستا آزاد و بنده گزارشی از همایش دادیم. به نظرم حدود ۱۸ نفر از دست‌اندرکاران همایش در جلسه حاضر بودند. خاطره‌ای که من از جلسه آن روز دارم، عکس بیاد ماندنی و غیرمعمولی است که ما از آقا درخواست کردیم به صورتی که دوستان مثل تیم فوتبال ایستادند و از آقا درخواست کردیم که آمدند و در کانون تجمع ایستادند و عکس گرفتیم. آن عکس را هنوز به ما ندادند و کسی نتوانسته بگیرد.

در آن جلسه که دو روز بعد از شهادت شهید تهرانی مقدم برگزار شد، من پس از گزارشی که ارائه دادم، یک آرزویی را مطرح کردم که هنوز آن را باور دارم ولی ای کاش آن را مطرح نمی‌کردم. گفتم این جوانانی که در این جلسه هستند انشاءالله تهرانی مقدم‌های شما در حوزه علم و فناوری شوند. در اینجا حضرت آقا تذکری دادند به این مضمون: این دوستان در نقطه اوج هستند. من از ۲۳ سال پیش در جریان کارهای تهرانی مقدم قرار دادم، او از صفر شروع کرد. این جوانان باید دستاوردهای نظام را قدر بدانند و باید بدانند دستاوردها را نقطه‌ی صفر تحویل نمی‌گیرند.

سخن انتهایی

من برای دوستان پژوهشکده آرزوی توفیق می‌کنم و هر گونه کاری از دستم برمی‌آید همچنان دریغ ندارم. از همان ابتدا بنای مدیریت یا ریاست نداشتم، بلکه بیشتر به عنوان واسط مجموعه با مجموعه‌های دیگر فعالیت می‌کردم و مدیریت را بر عهده جوانان می‌گذاشتم زیرا به بحث میدان دادن به جوان‌ها و رشد نمائی کارها و در عمل، انقلابی عمل کردن اعتقاد داشتم. با علم به همه محدودیت‌ها و موانع و مسائلی که وجود دارد، انشاءالله به پیش بروید و موفق باشید.

مصاحبه با دکتر سید محمدصادق امامیان

بنده هم بودم آن جلسه در دفتر ریاست دانشگاه تشکیل شد و تفاهم نامه ای که متن اولیه اش تهیه شده بود بین طرفین امضا شد و استارت واقعی آغاز کار پژوهشکده بود.

تجربه تأسیس نهاد میانی مابین دستگاه حاکمیتی و دانشگاهی

من خیلی در کشور الان حضور ذهن ندارم که آیا تجربه مشابهی همانند آنچه در پژوهشکده شکل گرفته است، بوده یا نه. ولی اصل این ایده سال‌ها است که در دنیا مورد استفاده قرار می‌گیرد. در واقع در مقطعی رابطه دانشگاه و صنعت شکل گرفت و نهادهای مشترکی بین دانشگاه و صنعت ایجاد شد. از یک زمانی این اشتراکات و نقش نهادهای میانی به شدت پررنگ شد و شاید الان یکی از راه حل های اساسی برای حل بعضی از مسائل جوامع بشری، تأسیس نهادهای میانی بین دانشگاه‌ها و بخش‌های مختلف است. نهادهای میانی که عرض کردم ابتدا بین دانشگاه و صنعت شکل گرفت، بعد بین دانشگاه و نهادهای حاکمیتی، سپس بین دانشگاه و نهادهای بخش خصوصی و حتی بین دانشگاه و نهادهای اجتماعی، مانند NGOها. اگر دانشگاه تأسیس شده که نفعی را به جامعه برساند پس باید با گروه‌های مختلف جامعه همکاری کند. یکی از نهادهایی که همواره علاقمند است که حداقل در مقام تئوری و حرف، از نهاد دانشگاه استفاده کند، نهادهای حاکمیتی و حکومتی و فعال در حوزه های حکومت داری و کشورداری است. به هر حال این تجربه، تجربه ای است که در دنیا پیاده می‌شود. علاوه بر این ما یک مدل دانشگاه سنتی داریم که معمولا نتوانستند خدمات خوبی بدهند و خیلی هم این موضوع عجیب نیست. در اکثر جاهای دنیا همین‌گونه بوده است. علاوه بر این، دانشگاه‌های حکومتی هم داشتیم که رفتند در بطن نهادهای حکومتی دانشگاه تأسیس کردند که آنها هم فوایدی داشتند ولی به هر حال همچنان خلایبی وجود داشته است. دانشگاه‌های که در دل نهادهای حکومتی ایجاد می

دکتر سید محمدصادق امامیان، فارغ‌التحصیل دکترای سیاست‌گذاری عمومی و حکمرانی از دانشگاه ادینبرگ بریتانیا است. وی اولین قائم‌مقام و عضو هیئت مدیره پژوهشکده سیاست‌گذاری و همین‌طور موسس اندیشکده حکمرانی بوده است. ایشان هم‌اکنون معاون رئیس سازمان صدا و سیما و رئیس سازمان تنظیم مقررات صوت و تصویر فراگیر در فضای مجازی، معاون توسعه مدیریت در پژوهشکده سیاست‌گذاری و هم‌چنین رئیس هیئت مدیره اندیشکده حکمرانی است.

حضور موثر در تأسیس

ایده تأسیس پژوهشکده در واقع یک نقطه شروع مشخص و منحصر به فردی نداشت. به خاطر اینکه افراد مختلفی سعی کردند به تأسیس چنین مجموعه‌ای کمک کنند. بعضی‌ها در مسیر منصرف شدند یا نتوانستند ادامه بدهند و دوستانی هم نهایتاً تا انتهای تأسیس، تشکیل پژوهشکده و بعضی هم تا همین الان در حال همکاری هستند. لذا باید گفت لزوماً همه یک نظر واحد نداشتند ولی ماحصلی که اتفاق افتاده، حاصل این ایده‌ها و انگیزه‌های متفاوت است و از آن‌ها ایجاد شده است.

اما در مورد نقش خودمان، ما در یک جمع کوچکی که بنده هم عضوی از آن بودم، از زاویه حل مسائل کشور وارد شدیم با توجه به تجارب و تعاملات متعدد و درگیر شدن در مسائل نهادهای ملی، ما به این جمع‌بندی رسیدیم که نیازمند توسعه دانشی هستیم. دقیقاً روزی که سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی در سال ۸۴ ابلاغ شده بود، جرقه‌ای به ذهنم زد و تماسی با دوستان در مجمع تشخیص گرفتم و گفتم اتفاق به این مهمی در کشور افتاده است و چرا جریانات دانشگاهی را در آن دخیل نکنیم؟ اگر ما جریان دانشگاهی با توان علمی داریم، باید در پیش‌برد سیاست‌هایی به این اهمیت نقش داشته باشند. آن تماس تلفنی از زاویه بنده تبدیل شد به یک یا چند جلسه با دوستان مجمع تشخیص مصلحت نظام حول موضوع نیاز کشور به یک نهاد دانشگاهی در موضوع سیاست‌گذاری که جمع‌بندی اولیه برای تأسیس آن در همین جلسات شکل گرفت. به هر حال از ایده تا عمل راه بسیار زیادی است و حدود سه سال فرایند تأسیس پژوهشکده طول کشید. در این راه آقای دکتر سهراب پور که آن زمان رئیس دانشگاه بودند و آقای دکتر روستا آزاد که معاون پژوهشی بودند زحمات زیادی متقبل شدند. نهایتاً ما راهی طولانی پیمودیم تا برای موضوعات مهمی همچون وضعیت حقوقی تأسیس پژوهشکده، ساختار و توافقات لازم برای ایجاد به یک راه حل عملیاتی برسیم. نهایتاً در آخرین مرحله در سال ۱۳۸۷ به جمع‌بندی رسیدیم و جلسه ای را در دانشگاه برگزار کردیم. در آن جلسه آقای دکتر سهراب‌پور که رییس وقت دانشگاه بودند، تشریف داشتند، اگر اشتباه نکنم از مجمع تشخیص هم آقای سیف الهی آمدند. ۹ نفر از اعضای محترم هیئت علمی دانشگاه نیز در این جلسه حضور داشتند.

هدف این نهاد، پوشش چند خلا و نقیصه عملیاتی پژوهشکده در زمان خود بود. یعنی در ابتدا هدف آن این بود نهادی تشکیل شود که فارغ از دغدغه‌های دانشگاهی، بیشتر تمایل به اثرگذاری داشته باشد. یعنی معیار سنجش آن این نباشد چند هیئت علمی گرفته است یا چه تعداد مقاله منتشر کرده است، بلکه توانمندی آن جهت حل مسائل کشور معیار ارزیابی آن باشد. این اهداف نیازمند تأسیس نهاد دیگری بود زیرا عملکرد پژوهشکده این‌گونه ارزیابی نمی‌شد، الان هم این‌گونه ارزیابی نمی‌شود. علاوه بر این، اندیشکده می‌خواست که به نحوی بین بخشی تر کار بکند. خود پژوهشکده بین بخشی بود و حوزه سیاست‌گذاری حوزه‌ای بین بخشی است ولی به هرحال ما در اینجا در حوزه علم و فناوری که در نام پژوهشکده آمده بود نمی‌توانستیم محدود باشیم. خیلی از مسائل کشور، حتی ابعاد سیاسی، اجتماعی و اقتصادی و ... دارد که لزوماً در علم و فناوری نمی‌گنجد و بعضی از آن‌ها تفاوت زیادی با رشته‌هایی که در دانشگاه شریف سابقه آکادمیک دارند، داشت. در عین حال در ادبیات اندیشکده‌ها، نهادهای سیاستی و سیاست‌پژوهی و سیاست‌سازی هم مدل‌های مختلفی وجود دارد. ما اصطلاحاً یک اندیشکده یا یک نهاد سیاست‌پژوهی وابسته به دانشگاه هستیم که به همین خاطر حتماً کارهایمان یک رنگ و بوی دانشگاهی دارد. در واقع دوز علمی کارها بالاتر از کارهایی است که ممکن است نهادهای حتی اندیشکده‌ها یا مجموعه‌های مشاوره‌ای انجام بدهند. سومین موضوعی که در اینجا وجود داشت این بود که این نهاد، یک نهاد اجتماعی بود و پژوهشکده یک نهاد دانشگاهی است و مالکیت آن برای دانشگاه است. اندیشکده به عبارتی توسعه مفهوم پژوهشکده است منتها کاملاً مفهومش یک مفهوم اجتماعی است. همه اندیشکده‌ها در دنیا مجموعه‌هایی هستند که نه برای منافع مالی کار می‌کنند و نه لزوماً برای منافع سیاسی و نه حتی برای منافع علمی مانند انتشارات، بلکه اندیشکده‌ها نهادهای اجتماعی‌اند و اهداف اجتماعی‌شان خیلی پررنگ‌تر می‌شود. این موارد باعث شد اندیشکده بعنوان یک نهاد مکمل برای پژوهشکده شکل بگیرد که احتمالاً تنها نهاد نبود و نخواهد بود.

شوند و دانشگاه‌های دولتی و مراکز آموزشی-پژوهشی وابسته به دستگاه‌های حاکمیتی دولتی، معمولاً از وجود دانشجوی توانمند و جریان دانشجویی خبره خالی می‌شوند. هر چند نه به صورت مطلق، ولی به صورت نسبی این اتفاق می‌افتد. یکی از راه حل‌ها برای تکمیل این زنجیره این است که ما بتوانیم نهادی بین دانشگاه و آن مراکز با محوریت دانشگاه ایجاد کنیم. یعنی چنین نهادی در دانشگاه مطرحی ایجاد بشود که بتوانیم از جریان نیروی انسانی هم خوب استفاده کنیم. البته باید گفت نهادهایی که نزدیک تر به نهادهای حاکمیتی شکل می‌گیرند نیز منافعی دارند و من عرض کردم مدل منحصر به فردی نداریم. به خاطر همین من اجمالاً این مدل را در این زمینه در جایگاه خود مدل موفق می‌بینم. ولو اینکه نواقص زیادی هم همچنان بر آن حاکم است.

تأسیس اندیشکده حکمرانی

اندیشکده ایده‌ای بود که بعضی از نواقص مدل را پوشش دهد. بنده به دو علت به ایده اندیشکده علاقمند شدم. یک سوابق تحصیلی و دیگری سوابق بعد از اتمام دوره دکترا بود که در اندیشکده‌های غالباً انگلیسی- بریتانیایی در شهرهای مختلف به ویژه در لندن وقت قابل توجهی را گذاشتم و این ایده در من شکل گرفت. بنابراین، وقتی به کشور بازگشتم با وجودی اینکه پژوهشکده را نهادی بسیار موفق و تثبیت شده در یک دانشگاه سنتی مثل دانشگاه شریف دیدم که توانسته بود هم مجوزهای لازم را بگیرد و هم جایگاه خود را تثبیت بکند و هم هیئت علمی بگیرد، اما با این حال دیدم که از هدف اثرگذاری خود، فاصله قابل توجهی دارد که خیلی هم غیرطبیعی نبود. به هرحال یک نهاد وابسته به دانشگاه ناخودآگاه درگیر مسئله و محدودیت‌های آکادمیک، مالی و اداری و ... است که این موارد بر مجموعه سایه می‌افکند و از انعطاف‌پذیری آن به شدت می‌کاهد. به همین دلیل من به این جمع‌بندی رسیدم که شاید بشود کمک کرد و یک ایده تکمیلی داد که این ایده اصلاً جایگزین پژوهشکده نیست، همان گونه که پژوهشکده هم جایگزین دانشکده نبود. به هر حال ما طبق این ایده به دنبال ایجاد نهادی بودیم که کار آن اصطلاحاً پالیسی بروکری است.

مصاحبه با دکتر حسین میرزاپور

دکتر حسین میرزاپور دارای مدرک کارشناسی مکانیک از دانشگاه صنعتی شریف و کارشناسی ارشد اقتصاد و مدیریت سازمان از IFP School فرانسه است. وی مقطع دکترا را در رشته مدیریت، گرایش تصمیم‌گیری در مدرسه عالی اقتصاد دانشگاه مونترال گذراند. از سوابق کاری وی می‌توان به مدیریت پروژه «الزامات و چالش‌های اجرای سیاست‌های اصل ۴۴ در صنعت نفت» (۱۳۸۶-۱۳۸۷)، نماینده وزارت صنایع در کارگروه اقتصادی کمیته تدوین برنامه پنجم توسعه (۱۳۸۷-۱۳۸۸) و تخمین سناریو-پایه مصرف انرژی جهان در سال ۲۰۵۰ میلادی اشاره کرد. ایشان از پاییز ۸۷ تا تابستان ۸۹ قائم‌مقام پژوهشکده سیاستگذاری دانشگاه صنعتی شریف بوده است و هم اکنون نیز سمت معاونت ارزیابی و برنامه‌ریزی این پژوهشکده را بر عهده دارد.

انگیزه تشکیل پژوهشکده

دهه‌هاست که بهترین استعدادهای کشور گلچین می‌شوند و به دانشگاه صنعتی شریف می‌آیند با این حال بسیاری از این دانشجویان پس از فارغ‌التحصیل شدن از مقطع کارشناسی برای ادامه تحصیل و یا حتی ادامه زندگی به آن سوی آب‌ها می‌روند. یکی از مسائلی که سال‌ها مطرح بوده است، فرار مغزها یا مهاجرت نخبگان است. باید دید که آیا دانشجویان برای حل مسائل بومی کشور درست تربیت شده اند یا خیر؟! ادعایی وجود دارد که براساس آن دانشجویان اصولاً درست تربیت نشده اند ولی نظر دیگری هم هست که دانشجویان درست تربیت شده اند و دانش کافی و استعداد خوبی هم دارند ولی فضایی برای آنها وجود ندارد که بخواهند برای حل مسائل کلان کشور و سیاست گذاری مفید باشند. همانطور که می‌دانید بعضی از این دانشجویان در بهترین مراکز علمی دنیا تحصیل می‌کنند و دانش آنها در توسعه فناوری های بسیار پیچیده مورد استفاده قرار می‌گیرد. پس از مدتی فناوری به صنعت تبدیل می‌شود و باعث افزایش سرعت انباشت ثروت در آن حوزه و کشور می‌گردد. چگونگی طی این مسیر و اینکه چه کسی باید برای آن کاوش کرده و راه حل پیدا کند، برای یک عده از بچه هایی که در دانشگاه شریف بودند، تبدیل به یک انگیزه جدی شد تا محفلی را تشکیل دهند. این محفل در ابتدا با تاسیس رشته سیاستگذاری علم و فناوری در دانشکده مدیریت دانشگاه صنعتی شریف شکل گرفت. از همان جا به منظور پرداختن آکادمیک تر ، سازمان یافته تر و نهادینه تر به این پرسش، ایده تأسیس پژوهشکده سیاستگذاری شکل گرفت. علاوه بر تلاش‌هایی که در داخل دانشگاه شکل گرفت، مجمع تشخیص مصلحت نظام به صورت خاص به دلیل اینکه متولی سیاست های کلی نظام است و بعضاً هم در طول این سال‌ها ارزیابی سیاست‌ها به عهده آن نهاده شده است دغدغه مشابهی داشته و به دنبال پاسخ به سوالات خود در حوزه سیاستگذاری بود. مجمع به این نتیجه رسید که چه نهادی بهتر از دانشگاه شریف که بالاخره یکی از دانشگاه هایی است که نسبتاً سعی کرده فرا جناحی باشد و خیلی سیاسی نیست. علاوه بر این دانشگاه شریف به قولی محفل جناحها نبوده و توانسته بچه‌های نخبه را به بیرون معرفی کند. درنهایت می‌توان گفت جریان داخلی دانشگاه صنعتی شریف و جریان ناشی از مجمع تشخیص مصلحت نظام به هم رسیدند و بنده فکر می‌کنم در اینجا پژوهشکده سیاست گذاری تأسیس شد.

از فرانسه تا ملحق شدن به پژوهشکده

در خاطرم هست سال ۷۸ بود که تازه دوره کارشناسی ارشد خود را در کشور فرانسه تمام کرده بودم. زمانی که برگشتم بزرگترین پروژه آن زمان را که در حوزه اصل ۴۴ بود، شرکت ملی نفت به دانشگاه شریف و مرکز مطالعات تکنولوژی داده بود. آن موقع اصل ۴۴ که

مربوط به خصوصی‌سازی در کشور است، تازه مطرح شده و از طرف مقام معظم رهبری ابلاغ شده بود. چون بنده در فرانسه درس خوانده بودم و تجربیات مشابهی داشتم، بعد از اینکه بازگشتم درگیر این پروژه شدم. این پروژه برای بنده تجربه خیلی خوب شد و باعث شد درگیر یک سری از مسائل کلان ساختاری کشور شوم. آقای دکتر علی ملکی که در آن زمان تازه کارشناسی ارشد خود را به اتمام رسانده بود به بنده اعلام کرد که ما قصد تأسیس یک پژوهشکده سیاستگذاری داریم. در آن زمان آقای امامیان که جا دارد از ایشان نیز یادی کنیم تلاش می‌کرد تا بین مجمع تشخیص مصلحت و دانشگاه شریف هماهنگی ایجاد کند. ایشان در واقع سعی می‌کردند مجمع را که یکی از بالاترین نهادهایی است که در زمینه سیاستگذاری کشور فعالیت می‌کند، برای پشتیبانی از این پروپوزال توجیه کند. هر دو نفر این بزرگواران، اول آقای ملکی و بعد آقای امامیان برای ادامه تحصیل عازم خارج از کشور شدند و طبیعتاً یک خلاء بعد از این دو بزرگوار به وجود آمد. این موضوع را آقای دکتر روستا آزاد که معاون پژوهشی بودند با من مطرح کردند. بنده با توجه به آن نگاهی که از اصل ۴۴ و خصوصی‌سازی داشتم پذیرش این مسئولیت قائم‌مقامی را کاملاً با دغدغه‌های شخصی و نیازهایی که در کشور یافته بودم هم‌راستا دیدم و توفیق پیدا کردم که مقداری کمک کنم و به صورت جدی‌تر موضوع را پیگیری کردم.

خروج مجدد از کشور برای ادامه تحصیل

بعضی موضوعات و بعضی اتفاقات را شاید بشود سخت توضیح داد مانند اتفاقاتی که برای انسان رخ می‌دهد و در متن آن قرار می‌گیرد، یا به قولی با آنها زندگی می‌کند. بنده چند سالی مشغول

به کار بر روی مباحث اصل ۴۴ و خصوصی‌سازی شرکت‌های دولتی بودم و احساس می‌کردم مسائل و مشکلاتی که در این حوزه‌ها در کشور هست و مانع پیشرفت ما شده است، خیلی ابتدایی تر از علوم روز حوزه سیاستگذاری و اقتصادی دنیا است. در آن زمان فکر می‌کردم که ما اندازه کافی دانش علمی داریم و مشکل در بخش اجرایی است. با چنین دیدگاهی برای بازگشت به جامعه آکادمیک برای ادامه تحصیل احساس نیاز می‌کردم. دیگاه من این بود که باید پل هایی بسازیم بین بچه هایی که این دانش را با خود از خارج آورده اند یا در همین جا کسب کرده اند با آن مراکزی که واقعاً قصد اصلاح کردن دارند و نیاز به دانش دارند. پژوهشکده به نظر من یک پل ایده آل بود بین یکی از بهترین دانشگاه های کشور و نهاد سیاستگذار مهمی مثل مجمع تشخیص مصلحت نظام. وقتی این پل را تأسیس و راه اندازی کردیم، به برکت آن به جلسات متعددی رفتیم. در این رفت و آمدها بنده آرام آرام به این نتیجه رسیدم که مسئله فقط از جنس اجرا نیست، چرا که بعضی از مواردی که خیلی بدیهی به نظر می‌آیند، در ساختار اداره رسمی کشور معطل می‌ماند و حکمرانی ما در جاهایی بهینه عمل نمی‌کند اینها آرام آرام برای بنده تبدیل به یک سری سوالات علمی، نظری و فلسفی شدند. لذا به دنبال این بودم که چگونه می‌توانم برای این سوالات پاسخ بهینه پیدا کنم و احساس کردم متدهایی که برای روش تحقیقم دارم شاید کامل نباشند و به روش تحقیق های پیشرفته تر و کاملتر و داشتن ابزارهای مدل سازی دقیق تر نیاز دارم تا بتوانم چالش‌های عدم وجود نسخه‌های دانشی در بخش‌های مختلف کشور را بهتر مدل کنم لذا تصمیم گرفتم که یک بار دیگر به سمت دانشگاه ولی این بار در آمریکای شمالی بروم.

مقایسه وضعیت فعلی پژوهشکده با وضعیت ۸ سال قبل آن

وقتی در مورد پژوهشکده صحبت می‌کنیم چون که یک نهال نوپا است، هر شش ماه آن با گذشته فرق می‌کند، و همین‌طور در حال رشد کردن و در حال دادن برگ‌ها و میوه‌های جدید است. از این جهت باید دقت کرد آن موقع که بنده پژوهشکده را ترک کردم در مقایسه با الان پژوهشکده بزرگتر شده است. امروز در پژوهشکده ما توانسته‌ایم بین حوزه اجرا و مطالعه ارتباط برقرار کنیم، یعنی دقیقاً از کف اجتماع سوال تولید کنیم و به دانشگاه بیاوریم و آن را به پژوهشگرانی بدهیم که مهمترین منبع آنها مقالات و کتب است. پژوهشکده سعی کرده است که بین این دو، یک پل بزند. وقتی شما برای مدت یک هفته در پژوهشکده هستید و اتفاقات را می‌نگرید، از هر دوی این گروه ها در پژوهشکده پژوهشگر رفت و آمد می

یک انتقاد

برای اینکه صرفاً تعریف و تمجید نکرده باشم باید بگویم در کنار علاقه قلبی‌ای که به اینجا دارم، چالش‌هایی وجود دارد که غلبه بر آن‌ها از مهم‌ترین دلایل بازگشت من به پژوهشکده است. از محدود مواردی که به غیر از موضوعات مالی، علیرغم زحمات زیادی که دوستان کشیده اند همچنان وجود دارد این است دوستان یک مقدار از آن چیزی که بنده انتظار داشتم محافظه‌کار تر بودند یعنی ما در ابتدای تأسیس با وجود اینکه واحد خیلی کوچکی بودیم و منابع اندکی داشتیم و باید خیلی دست به عصا راه می‌رفتیم تا ما را به رسمیت بشناسند در آن زمان پژوهشکده هنوز در وزارت علوم ثبت رسمی نشده بود. ولی با این حال هر دو سه هفته یک بار جلسه ارائه علمی برگزار می‌کردیم. بنای ما بر این بود تا در این جلسات، محققى که می‌آمد و بحث خود را ارائه می‌کرد و آن دوستان کارشناسی که به جلسه آمدند و می‌خواستند یک بحث جدی داشته باشند، فضای امنی احساس کرده و بدون محافظه کاری مطالب خود را بیان کنند و آن مطالب به طور کامل چکش بخورد و ایده های نوینی شکل بگیرد. وقتی جریانات و نهاده‌ها و موسسات بزرگ میشوند یک نگرانی که وجود دارد این است که تحت تأثیر کارفرماهای خرد و متوسط یا اولویت های روزمره، دیگر بحث ، فضا و زمان کافی برای اینکه این بدنه اخلاقی و انسانی و متعهد پژوهشکده و شبکه ی پیرامون آن بیایند و ایده های خود را در یک اتاق فکر بدون محافظه‌کاری و رودربایستی بیان کنند باقی نمی‌ماند. بنده می‌توانم بگویم این یکی از آن چیزهایی است که بنده به دنبال آن هستم و دوست دارم ببینم و فکر می‌کنم زمانی که پژوهشکده کوچکتر بود این را بیشتر داشتیم ولی الان اطلاعی ندارم به چه صورت است و انتظار دارم این فضای علمی را در پژوهشکده ببینم.

یک مثال و تشبیه بگویم به عنوان حسن ختام. زمانی صدا و سیماى ایران ۲ کانال داشت کانال یک و کانال دو؛ زمان پخش آنها نیز بعد از ظهر ها بود با وجود این چند ساعتی که این دو شبکه برنامه پخش می‌کردند بخشی از آن به مناظره بین سران اختصاص داشت مثلاً یک طرف مناظره آقای دکتر بهشتی بودند و خیلی آزادانه با افراد مخالف خود مناظره می‌کردند، ولی الان تعداد کانالها را شاید ما نتوانیم بشماریم ولی آن نشاط سابق دیگر وجود ندارد حال ممکن است که این نشاط و صراحت در فضای مجازی باشد ولی در کانال رسمی صدا و سیما نیست و این نگرانی را بنده برای پژوهشکده دارم که ما با وجود اینکه توسعه پیدا کرده‌ایم ولی از آن طرف نکند

«امروز در پژوهشکده ما توانسته‌ایم بین حوزه اجرا و مطالعه ارتباط برقرار کنیم، یعنی دقیقاً از کف اجتماع

سوال تولید کنیم و به دانشگاه بیاوریم و آن را به پژوهشگرانی بدهیم که مهمترین منبع آنها مقالات و کتب است. پژوهشکده

سعی کرده است که بین این دو، یک پل بزند.

خدای ناکرده محافظه‌کار شده باشیم و این باعث می‌شود نشاط و خلاقیت ما از دست برود.

کند و این واقعا موضوع خیلی مهمی است زیرا در نهایت موجب آن می‌شود تا مانند کشورهای پیشرو، مردم ما نیز طعم پیشرفت دانش بنیان را بچشند و به نحوی برکت توسعه علمی بر سر سفره ها آن‌ها بیاید. بنده امروز می‌بینم که پژوهشکده در چند حوزه مانند بحث آب و بحث‌های توسعه منطقه‌ای در حال انجام دادن این کارها است و این شباهتی است که باید پژوهشکده و مجموعه‌های خارجی مشابه آن وجود دارد. آرمان اصلی اش نیستند.

دکتر ابراهیم سوزنچی دارای مدرک کارشناسی برق الکترونیک، از دانشگاه صنعتی شریف در سال ۸۱ و کارشناسی ارشد MBA در سال ۸۴ از همین دانشگاه است. وی در همین سال وارد دوره دکترای مشترک سیاستگذاری علم و تکنولوژی مابین دانشگاه صنعتی شریف و دانشگاه ساسکس گردید و در سال ۱۳۸۷ به صورت مستقل به انگلستان رفت تا در مرکز تحقیقات سیاست علم و فناوری، SPRU، به تحصیل دکترای این رشته بپردازد. وی در سال ۱۳۹۰ فارغ التحصیل شده و به ایران بازگشت و از سال ۱۳۹۲ به عضویت هیات علمی دانشکده مدیریت و اقتصاد درآمد. وی بین سال‌های ۹۰-۹۲ سومین قائم مقام پژوهشکده سیاستگذاری بود.

تلاش‌های ناموفق برای تاسیس پژوهشکده....

از اوایل زمانی که ما در دوره دکتر سیاستگذاری دانشگاه شریف پذیرفته شدیم با آقای دکتر ملکی به این فکر می‌کردیم که چگونه می‌شود نهادی برای سیاستگذاری تاسیس کنیم. جلسات زیادی می‌رفتیم، هر کسی که به ذهنمان می‌رسید به سراغ او می‌رفتیم. به خاطر دارم که یک بار به دکتر تقوی گفتیم که ما چنین قصد و نیتی داریم و ایشان به ما گفتند که به دکتر گلشنی مراجعه کنید. به اتفاق دکتر ملکی ساعت ۶ یا ۷ صبح از آقای دکتر گلشنی در مرکز فیزیک نظری وقت گرفته بودیم، لذا صبح زود به دفتر ایشان رفتیم و موضوع تاسیس پژوهشکده را مطرح کردیم ولی ایشان خیلی استقبال نکردند.

از تلاش‌های دیگری که به خاطر دارم این است که در زمان ریاست‌جمهوری دکتر احمدی‌نژاد، به جلسه‌ای رفتیم که ایشان نیز حضور داشت و با او صحبت کردیم. در نهایت بنده یک نوشته به او دادم و گفتم که انجام دادن این کار و تاسیس این پژوهشکده چقدر مهم است، به خاطر دارم آن زمان معاونت علمی تازه درست شده بود، و ایشان موضوع را به آقای واعظ‌زاده ارجاع داد. بعد از مدتی از دفتر آقای واعظ‌زاده که در زعفرانیه تهران بود با ما تماس گرفتند، ایشان از من پرسید که هدف و قصدتان چیست. پس از بحث ایشان گفتند که نیازی به تاسیس پژوهشکده جدید نیست و عملاً همکاری شکل نگرفت. در نهایت و با اوصاف ذکر شده، در اکتبر ۲۰۰۸ برای ادامه تحصیل از کشور خارج شدم و تقریباً مصادف با زمانی شد که دبیرخانه مجمع با تلاشهای دوستان حاضر به همکاری با دانشگاه شده بود که من عملاً دیگر ایران نبودم.

بازگشت به ایران و حضور در پژوهشکده...

بنده در فضایی برگشتم که با وجود آنکه بیش از دو سال از تاسیس پژوهشکده می‌گذشت، اما هنوز تثبیت نشده بود. از طرفی خود من نیز درخواست خود را برای عضو شدن در هیئت علمی دانشکده ارائه کرده بودم و آقای میرزاپور که قائم‌مقام بود به کانادا رفته بود. همزمان با ورود من، به صورت جدی درگیر کنفرانس ایران ۱۴۰۴ شده بودیم. با اینکه آقایان قاسم‌نژاد، حمیدی و رفیعی در حال انجام دادن کارهای

کنفرانس بودند و آن را جلو می‌بردند ولی خیلی از بخش‌های علمی آن روی زمین مانده بود. لذا بنده درگیر انجام دادن بحث‌های علمی شدم؛ به طور مثال داوری انجام شده بر روی بسیاری از مقالات ضعیف بود و من به آنها سروسامان دادم، بعضاً تا ساعت ۲ شب پژوهشکده بودم. خلاصه اینکه وقت زیادی بر روی این کنفرانس گذاشتیم و توانستیم آن را برگزار کنیم که اتفاقاً کنفرانس خوبی هم از آب درآمد و افراد شاخصی مانند وزیر آموزش و پرورش، دبیر مجمع تشخیص مصلحت نظام، اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی و... همگی در کنفرانس حضور یافتند.

این کنفرانس سبب برجسته شدن برند پژوهشکده شد که بلافاصله بعد از کنفرانس ما در تاریخ ۳۰ آبان ماه ۱۳۹۰ به ملاقات ایشان رفتیم. پس از کنفرانس، آقای دکتر روح الامینی به بنده پیشنهاد دادند که قائم‌مقام پژوهشکده شوم و خیلی فوری حکمی را برای بنده به عنوان قائم‌مقام پژوهشکده صادر نمودند. ایشان بعد از انتصاب بنده به عنوان قائم مقام، خیلی دیگر درگیر پژوهشکده نشدند و بنده قائم مقام یک پژوهشکده‌ای شدم که تنها ۲ واحد داشت که یکی متعلق به آموزشهای آزاد بود و یکی متعلق به دانشجویان دکترای دانشکده مدیریت و انتظار داشتیم یکسری پروژه‌های مشترک با مجمع بگیریم و کارفرمایی غیر از مجمع نداشتیم.

آن زمان داستان اصلی این بود که مسئولیت و مأموریت پژوهشکده چیست؟ البته یکی از دوستان که حالا نام نمی‌بریم رفته بودند با یکسری از اساتید صحبت کرده و نظرخواهی کرده بودند که مأموریت اصلی پژوهشکده چه باید باشد. بنده تمام آن مطالب را کنار گذاشتم و گفتم اینها به درد نمی‌خورند، خلاصه ما از اینجا شروع کردیم که استراتژی پژوهشکده چه چیزی باید باشد و چه کار باید بکنیم. به خاطر دارم که در جلسات هیئت مدیره آقای دکتر روستا آزاد که رئیس دانشگاه بودند آن اوایل، نسبت به پژوهشکده مقداری ناامید شده بودند و می‌گفتند که

ما این پژوهشکده را تاسیس کرده ایم و تاثیری نداشته است، و همانطور که خدمت شما عرض کردم از لحاظ مکانی جایی نداشتیم و هم اینکه پژوهشکده تا آن زمان کار خاصی انجام نکرده و فقط چند پروژه کوچک برای مجمع انجام داده بود. در حقیقت در آن زمان اختلاف نظر اصلی بین دوستان این بود که یکسری می‌گفتند پژوهشکده باید به عنوان یک جایی باشد که از مجمع پروژه بگیرد و بین نهادهای دیگر تقسیم کند، لذا عملاً پژوهشکده باید مدیریت پروژه کند و پژوهش انجام ندهد. ما با این ایده مخالف بودیم، و بنده گفتم که اینجا پژوهشکده است هدف ما از اول انجام پژوهش بوده نه مدیریت پروژه و ما خودمان می‌خواهیم پژوهش کنیم، آن‌هم پژوهش جدی و این طور شد که ما نظر خود را آوردیم و شروع کردیم به پیاده کردن

از تلاش‌های دیگری که به خاطر دارم این است که در زمان ریاست‌جمهوری دکتر احمدی‌نژاد، یکبار به جلسه‌ای رفتیم که ایشان نیز حضور داشت و با او صحبت کردیم. در نهایت بنده یک نوشته به او دادم و گفتم که انجام دادن این کار و تاسیس این پژوهشکده چقدر مهم است، به خاطر دارم که آن زمان معاونت علمی تازه درست شده بود، و ایشان موضوع را به آقای واعظ زاده ارجاع داد. بعد از مدتی از دفتر آقای واعظ زاده که در زعفرانیه تهران بود با ما تماس گرفتند، ایشان از من پرسید که هدف و قصدتان چیست و چه کاری می‌خواهید انجام دهید. بنده در جواب گفتم که ما قصد تاسیس یک پژوهشکده را داریم. ایشان گفتند که نیازی به تاسیس پژوهشکده جدید نیست.

آن. دید ما این بود که اینجا بایستی یک پژوهش‌سرای درست و حسابی باشد و بنده آن را با اسپرو مقایسه می‌کردم و می‌گفتم که اینجا باید شبیه یک مرکز پژوهش با کلاس جهانی باشد و هدف ما فقط این نباشد که یکسری پروژه بگیریم و بدهیم بیرون سفارشی انجام دهند، در این فضا آنهایی که با بنده مخالف بودند کم کم کم‌رنگ شدند.

دوران قائم مقامی در پژوهشکده....

زمانی که بنده قائم مقام پژوهشکده شدم به طور کلی استراتژی و ساختار پژوهشکده را تغییر دادم، یعنی حدود ۶ ماه طول کشید تا ما سیستم را از حالت معاونتی که دارای معاونت پژوهشی و آموزشی بود خارج کردیم و آن را به صورت گروهی درآوردیم. بدین منظور و برای نهایی کردن این تغییرات، هر پنجشنبه صبح به صرف صبحانه جلسه داشتیم. دلیل این تغییرات این بود که آقای احمدی‌نژاد به مجمع پول نمی‌داد و آنها نیز پولی نداشتند و حمایت‌های خود را به ناچار از ما برداشته بودند، و ما مجبور بودیم منابع مالی را از پروژه‌های خود تامین کنیم. لذا پژوهشکده را گروه بندی کردیم و گفتم هر گروه باید مخارج خود را تامین کند. در نهایت به ۴ گروه تقسیم شدیم. در آن دوران و به دلیل شرایط خاصی که داشتیم، قرار شد که هر گروه برای تامین منابع مالی خود به صورت مستقل عمل کند. اگر به خاطر داشته باشید در سال ۱۹ یعنی

یک سال مانده به اتمام دوره ریاست‌جمهوری آقای احمدی‌نژاد، دلار به یکباره ۳ برابر شد و ناگزیر از بودجه‌های پژوهشی کاسته شد. آن سال، سال بسیار سختی بود و مجمع نیز به خاطر آن مسائلی که خدمت شما عرض کردم مبلغ خیلی کمی به ما می‌داد که بعداً صفر شد. در نهایت شروع کردیم به گرفتن پروژه از جاهای مختلف که البته گرفتن پروژه واقعاً سخت بود، البته آن موقع معاونت علمی خوب پروژه می‌داد وقتی ما به خانم سلطان خواه مراجعه کردیم، خانم سلطان خواه به ما گفتند که شما به مجمع متصل هستید و ما به شما پروژه نمی‌دهیم. علاوه بر این برای برگزاری همایش مدیریت پژوهش و فناوری وزارت علوم و شخص آقای دکتر مهدی نژاد که آن موقع معاون پژوهش و فناوری بود کمک خوبی به ما کردند. ولی با این حال آن دوران، واقعاً دوران خیلی سختی بود و ما از دو طرف ضربه می‌خوردیم، این اتفاقات همزمان شد با هیئت علمی شدن بنده در دانشکده که فرآیندش بیش از یک سال به طول انجامید.

ورود دکتر سهراب‌پور به مدیریت پژوهشکده و تغییر قائم‌مقام با توجه به مشکلات ایجاد شده در مسیر حمایت مجمع، روزی بنده به اتفاق آقای دکتر روستا‌آزاد و در حضور دکتر روح‌الامینی خدمت آقای دکتر رضایی رفتیم و گفتیم که می‌خواهیم ارتباط را کلاً قطع کنیم. ایشان این انتظار را نداشت و در نهایت از ایشان درخواست کردیم تا یکی از نمایندگان خود در هیئت مدیره را به پژوهشکده بدهد (دو نماینده مجمع و سه نماینده دانشگاه داشت و رئیس از طرف نماینده مجمع و رئیس هیات مدیره از طرف نماینده دانشگاه بود). آقای دکتر رضایی با این پیشنهاد موافقت کردند. لذا آقای باقری مقدم از هیئت‌مدیره خارج شد و به جای ایشان دکتر سهراب‌پور وارد شدند. همزمان با ریاست دکتر روستا‌آزاد بر دانشگاه، ایشان دکتر سهراب‌پور را به عنوان رییس پژوهشکده برگزیدند که این انتصاب سبب ارتقا جدی پژوهشکده و حل بسیاری از مشکلات آن شد.

موضوع بعدی که مد نظر قرار داشت انتخاب قائم‌مقام بعدی پژوهشکده بود. چون‌که بنده که از تیر ماه ۹۲ به دانشکده مدیریت رفته بودم دیگر نمی‌توانستم عملاً قائم‌مقام بمانم، گزینه‌های زیادی مطرح شد و جلسه‌های زیادی گذاشتیم. در نهایت به آقای دکتر ملکی رسیدیم و دکتر سهراب‌پور حکم قائم‌مقامی را برای آقای دکتر ملکی زدند و ایشان قائم‌مقام شدند و ما نیز پژوهشکده را به ایشان تحویل دادیم. بعد از این نقش بنده کم‌رنگ شد و فقط در یک سری امور از نظر من استفاده می‌شود.

در هر صورت مواردی که بیان شد، فضایی بود که در دوران ما در پژوهشکده وجود داشت. ما آمدم مأموریت و ساختار پژوهشکده را تغییر دادیم و با اینکه از لحاظ مالی دوران بسیار سختی داشتیم، توانستیم پژوهشکده را زنده نگه داریم و کارهای مهم دیگری نیز انجام دادیم. برای مثال از هیئت امنای دانشگاه مجوز ۷ نفر هیئت علمی را گرفتیم. اتفاق دیگر اینکه پژوهشکده مجوز رسمی و قطعی خود را از وزارت علوم گرفت. روی هم رفته در دوران من با وجود سختی فراوان توانستیم با ابتکارهایی پژوهشکده را به ثبات نسبی برسانیم.

دکتر ملکی مدرک دکتری مطالعات علم و فناوری از دانشگاه ادینبورو (بریتانیا) و مدرک کارشناسی ارشد MBA، گرایش مدیریت فناوری از دانشکده مدیریت و اقتصاد دانشگاه صنعتی شریف است. وی از سال ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۷ قائم مقام پژوهشکده سیاستگذاری بوده است. ایشان هم اکنون عضو هیأت علمی دانشگاه صنعتی شریف و معاون پژوهشی پژوهشکده سیاستگذاری است. در سابقه کاری ایشان معاونت آموزشی و مشاور مدیر عامل سازمان مدیریت صنعتی و مسئولیت‌های علمی و اجرایی بسیاری دیده می‌شود.

از تهران تا پکن و برایتون به دنبال تاسیس رشته سیاستگذاری

پس از تحصیل در رشته برق در دوره کارشناسی، به این نتیجه رسیدم که ریشه مشکلات کشور فراتر از سطح دانش فنی - مهندسی است، به همین دلیل به سراغ رشته‌های مدیریتی رفتم. در آن زمان پس از مطالعه رشته‌ها و دانشگاه‌های مختلف، به بهترین گزینه‌ای که رسیدم، رشته MBA دانشگاه شریف بود. بنده به عنوان یکی از ورودی‌های دومین دوره این رشته در سال ۱۳۸۰ وارد دانشکده شدم.

در آن دوران دریافتم که مجموعه درس‌هایی که به ما ارائه می‌شد تماماً حول و حوش نحوه اداره یک بنگاه و سازمان بود اصلاً MBA یعنی همین، یعنی اینکه شما اگر بخواهید مدیر توانمندی باشید باید چه حوزه‌های تخصصی و چه دانش‌هایی را بدانید که بتوانید یک سازمان را به خوبی اداره کنید. با این حال تحصیل در این رشته به شما اطلاعاتی در مورد اینکه که چه نوع صنایع و رشته‌هایی برای یک کشور شکل می‌گیرند، چرا شکل می‌گیرند، چرا رشد و نمو می‌کنند و اینکه چه مسائلی باعث رکود و توقف یک سری رشته‌های صنعتی می‌شود ارائه نمی‌کند چون مسائل کلانتر از سطح بنگاه است. پس ما به این جمع‌بندی رسیدیم که تحصیل در رشته MBA با گرایش تکنولوژی به تنهایی کفایت نمی‌کند. در واقع در پی پاسخ به این سوال بودیم که اگر بخواهیم تأثیرگذاری گسترده‌تری روی آینده تحولات تکنولوژیک کشور و استفاده از فناوری در حل مسائل و رشد کشور داشته باشیم باید از چه دانشی کمک بگیریم. ما این موضوع را با رییس وقت دانشگاه دکتر سهرابپور در میان گذاشتیم. در نهایت به این نتیجه رسیدیم که دانشگاه صنعتی شریف به عنوان دانشگاهی که همیشه پیشرو بوده می‌تواند در این زمینه هم پیشرو باشد و بانی تاسیس رشته سیاستگذاری علم و فناوری در کشور باشد. اگر اشتباه نکنم در حدود سال ۲۰۰۳ میلادی، من در کنفرانس مشهور گلوبلیکس در پکن شرکت کردم. در آن جا با آقای پروفیسور تانژن که آن موقع از اساتید برجسته دانشگاه ساسکس بود یک صحبت اولیه‌ای در مورد تاسیس رشته به صورت مشترک کردم که او نیز استقبال کرد و گفت تجارب مشابهی در کشورهای آمریکای لاتین مثلاً برزیل با وجود داشته است. پس از بازگشت از

کنفرانس، موضوع را مسئول روابط بین‌الملل وقت مطرح کردم. ایشان گفتند من می‌روم یک جلسه رسمی با آن دانشگاه مذاکره می‌کنم. ایشان رفتند و اتفاقاً موفق هم شدند تا برای یک دوره مشترک موافقت آنان را جلب کنند.

سال ۸۴ این فرآیند که از سال ۸۲ شروع شده بود تقریباً به جمع بندی و نتیجه رسید و مجوز برگزاری دوره سیاستگذاری علم و فناوری به شکل مشترک بین دانشگاه صنعتی شریف و دانشگاه ساسکس صادر شد. همزمان یک تعدادی از ارگان‌ها نیز آمدند و در حقیقت پروژه‌های دانشجو‌های این رشته را فاند کردند که از این فاند برای هزینه‌های دوره استفاده گردد. همزمان با ایجاد دوره خوب ما به این فکر می‌کردیم که اگر بخواهیم این رشته قوام پیدا کند و بعد به حل مسائل کشور نیز کمک کند، باید یک جایی وجود داشته باشد که کسانی که فارغ التحصیل می‌شوند و م‌خواهند مطالعه کنند عملاً بیایند و فعالیت علمی انجام بدهند. بنابراین آن موقع صحبت‌هایی با دکتر سهراب پور رئیس وقت دانشگاه و آقای دکتر روستا آزاد معاون پژوهش و فناوری وقت دانشگاه شد و توافق اولیه بر سر ایجاد محلی به عنوان پژوهشکده صورت گرفت که بعد از فارغ التحصیلی یا حتی حین تحصیل دانشجویان به عنوان محل تحقیقات آنان مورد استفاده قرار گیرد. پس در نهایت باید گفت، در سال ۸۳ ایده تأسیس رشته سیاستگذاری در دانشگاه شکل گرفت و همزمان با آن، این بحث هم پیگیری شد تا اینکه در سال ۸۷ به نتیجه رسید. با این حال همزمان با طی فرایند دریافت مجوز رسمی در سال ۸۷، بنده برای ادامه تحصیل از کشور خارج شدم.

بازگشت به ایران

کل دورانی که ما برای ادامه تحصیل در خارج از کشور بودیم، با دوستانم در در پژوهشکده در تعامل بودیم. به نظر من اتفاقاً این یک الگوی جالب است که بقیه دستگاه‌ها هم می‌توانند از آن پیروی کنند یعنی اگر افراد در دوران تحصیل در خارج

از کشور، با یک یا چند مجموعه در داخل کشور ارتباطاتشان برقرار بماند و درگیر مسائل کشور باشند، به شدت در تصمیم آن‌ها برای بازگشت موثر است. از طرف دیگر، بچه‌هایی که به شکل کامل منفک می‌شوند و تعاملاتشان درطول دوران تحصیل با مجموعه‌های داخلی برقرار نیست وقتی که تحصیلشان تمام می‌شود در یک ابهام کامل هستند و از اوضاع و احوال داخل کشور و از اینکه کجا می‌توانند بروند کارشان را شروع کنند بی اطلاع هستند. یکی از دلایلی که اتفاقاً خیلی‌ها تصمیم می‌گیرند که برنگردند این است که چون وقتی خارج هستند بلافاصله بعد از فارغ التحصیلی کار پسا دکترا را می‌توانند شروع کنند، در سال اول و دوم پسا دکترا هم می‌توانند درخواست بدهند برای اینکه در دانشگاهی استاد بشوند و همه چیز کاملاً روال روشنی دارد. در حالی که وقتی شما می‌خواهید تصمیم به بازگشت بگیرید نمی‌دانید باید کجا بروید و چگونه کار خود را آغاز کنید.

به هر حال در آن زمان ما طبیعتاً در کارهای اجرایی نمی‌توانستیم کمکی بکنیم اما در کارهای محتوایی مثل نگارش مقالات فعال بودیم. تدوین مجله سیاست نامه علم و فناوری را از همان موقع شروع کردیم. علاوه بر این پروژه استراتژی دانشگاه را داشتیم و اینکه دانشگاه در آینده چه روندی را باید طی کند. برای این پروژه، ما مرتب جلسات هفتگی اسکایپی با دوستانی که اینجا مشغول کار بودند برگزار می‌کردیم و مطالعات تطبیقی خودمان بر روی دانشگاه‌های بریتانیا را ارائه می‌کردیم.

یکی از دلایل اساسی که حالا در حل بسیاری از چالش‌ها موثر بود، وجود ارتباطات غیررسمی زمان دانشجویی بین اعضای اولیه آن هسته اولیه موسس بود، این نوع ارتباطات باعث می‌شد که این تیم حتی در بدترین حالت‌ها هم که هیچ پشتیبانی مالی وجود نداشت یا بخشی از اعضای تیم اصلاً اینجا حضور نداشتند انسجام خود را حفظ کنند و هر کس یک بخشی از این کار را گرفته، جلو برده و به سرانجام برساند.

دوران قائم مقامی

زمانی که بنده به ایران بازگشتم، پژوهشکده همچنان از نظر من در مراحل اولیه بود، با اینکه مجوز پژوهشکده سال ۹۰ صادر شده بود اما هنوز ساختار مستقری نداشت و تعداد همکارها خیلی محدود بود. اگر اشتباه نکنم بین ۱۰ تا ۱۵ نفر کل پژوهشکده را تشکیل می‌دادند با اینکه کار زیادی انجام شده بود و همه خیلی فعالیت کرده بودند ولی به دو دلیل مشکلات قابل توجهی وجود داشت، اولاً منابع مالی پژوهشکده که مجمع تشخیص قول آن را داده بود، به خاطر محدودیت‌های مالی کشور محقق نشده بود و عملاً تا حدی رشد پژوهشکده را تحت الشعاع خودش قرار داده بود. دوماً بعد از تغییرات مدیریتی که در دانشگاه به وجود آمد، بسیاری از مدیران جدید دانشگاه دید روشنی نسبت به اهمیت، جایگاه و اصلاً ارتباط این پژوهشکده با دانشگاه نداشتند. دانشگاه شریف همواره مهندسی بوده و قدرت تصمیم‌گیری در دانشگاه هم در شورای دانشگاه و در دانشکده‌ها تقریباً متمرکز است و اساتید هم غالباً در رشته‌های فنی تخصص دارند و به رشته‌های غیر فنی

دید خاصی ندارند. در این زمینه‌ها ما با دانشکده مدیریت و گروه فلسفه علم مشترک هستیم یعنی همان دیدی که به گروه فلسفه علم و دانشکده مدیریت و اقتصاد داشتند که خیلی این گروه‌ها ارتباطی به دانشگاه صنعتی شریف ندارد، چنین دیدی به ما هم داشتند. علاوه بر این مسئله‌ای که بیشتر کار را سخت می‌کرد این بود که اصولاً پژوهشکده‌ها در دانشگاه صنعتی شریف خیلی جایگاه بالایی نداشتند و همچنان هم به نظر من ندارند یعنی همین الان هم که داریم با هم صحبت می‌کنیم مجموعه‌های پژوهشی و پژوهشکده‌های دانشگاه به نوعی شهروند درجه دو محسوب می‌شوند زیرا به لحاظ تاریخی دانشگاه، دانشگاه آموزشی بوده است. البته دانشگاه در بحث‌های پژوهش و فناوری ورود کرده ولی ساختارهای تخصصی حوزه پژوهش و فناوری که یکی از آن‌ها پژوهشکده‌های قدرتمند و میان‌رشته‌ای است، رشد چندان جدی نداشته است. این موارد باعث شده بود تایک نوع شک و تأملی نسبت به این که اصلاً وجود پژوهشکده ضروری هست یا نه و ثانیاً باید ادامه فعالیت بدهد یا نه و ثالثاً اگر قرار باشد ادامه فعالیت بدهد چگونه و در چه ساختاری باید این کار را انجام دهد، به وجود آید. این سوالات جدی بود که عملاً بنده در بدو ورود با آن مواجه شدم. پس تقویت و استقرار جایگاه پژوهشکده در دانشگاه و نشان دادن مشروعیت و ضرورت پژوهشکده برای تبدیل به مأموریت اصلی من شد.

مسئله دوم، امکان جذب هیات علمی مستقل بود یعنی من همزمان با اینکه مشروعیت دانشگاه و پژوهشکده را پیگیری می‌کردم در داخل دانشگاه این استدلال هم جلو می‌بردم که پژوهشکده بدون هیئت علمی نمی‌تواند به خوبی کار کند و بنابراین پارسال با پیگیری‌ها و همکاری‌های رئیس دانشگاه و خیلی از معاونین دانشگاه به خصوص معاون پژوهشی، پژوهشکده برای اولین بار وارد فراخوان جذب شد و در نهایت عضویت آقای دکتر میرنظامی به عنوان هیئت علمی دوم مستقر در پژوهشکده، مورد تصویب کمیته جذب دانشگاه قرار گرفت پس این هم شد کار دومی که من پیگیری کردم که هر دو با دانشگاه بود.

مسئله ی سوم که ما پیگیری می‌کردیم تامین نیروی متخصص حرفه ای بود. نیروی متخصص حرفه ای در پژوهشکده‌های همه دانشگاه‌های خوب دنیا یعنی دانشجوی تحصیلات تکمیلی. پژوهشکده بدون دانشجو مثل لشکر بدون سرباز است چون هیچ وقت دانشگاه شریف بعد از دوره دکترا دیگر دانشجو سیاست‌گذاری نگرفت ما اغلب کادر تخصصی خود را از بقیه دانشگاه‌ها تامین می‌کردیم برای تحقق این مهم و تامین نیروی انسانی در دانشگاه صنعتی شریف، برای اولین بار رشته کارشناسی ارشد سیاستگذاری علم و فناوری تاسیس شد و مهر سال ۹۷ دانشکده مدیریت و اقتصاد ورودی جدید گرفت. پس این سه موضوع را به نوعی می‌توان گفت من مأموریت اصلی خودم قرار دادم به خاطر اینکه من احساس می‌کردم که پایه‌های پژوهشکده اگر این ۳ مورد وجود نداشته باشد در بلندمدت متزلزل می‌شود.

مصاحبه با دکتر روح... حمیدی مطلق

دکتر روح... حمیدی مطلق، دارای مدرک دکترای مشترک سیاست‌گذاری علم و تکنولوژی مابین دانشگاه صنعتی شریف و دانشگاه ساسکس است. در سابقه کاری وی عناوینی همچون مدیر کانون تفکر و مشاور رییس انستیتو پاستور ایران، مشاور مدیرعامل بانک قرض‌الحسنه رسالت و مشاور اجتماعی ستاد احیا دریاچه ارومیه دیده می‌شود. دکتر حمیدی از سال ۱۳۸۹ وارد پژوهشکده سیاست‌گذاری شد. وی اکنون سمت مدیریت آکادمی نوآوری شریف -از مجموعه‌های ذیل پژوهشکده سیاست‌گذاری- را عهده‌دار است.

ادوار مختلف پژوهشکده سیاست‌گذاری

پژوهشکده سیاست‌گذاری از دیدگاه من، چهار دوره مختلف به خود دیده است. دوره اول، دوره شکل‌گیری و از نیست هست شدن ما بود که از سال ۸۳ تا ۸۷ به طول انجامید. دوره دوم دوره کودکی یا خردسالی بود که در آن تلاش کردیم تا حیات خود را ادامه دهیم. این دوره از سال ۸۷ تا ۹۳ ادامه داشت. دوره سوم ما از سال ۹۳ آغاز شد که در آن دوره تاثیرگذاری مهم‌ترین موضوع بود. دوره چهارم که از نیمه دوم امسال آغاز شده است، دوره تثبیت و تاثیرگذاری بیشتر در قالب ساختارهای جدید است که حول ۳ حوزه قوانین، مقررات و نهادها، مسائل حوزه آکادمیک و آموزش و توسعه سرمایه انسانی شکل گرفته است.

سخت‌ترین دوره

از نظر من دوران کودکی یا خردسالی، سخت‌ترین دوران پژوهشکده بود. بگذارید خاطره‌ای را برایتان تعریف کنم، ما ابتدا در ساختمانی در اتوبان شیخ فضل اله و ابتدای بلوار تیموری بودیم که اسمش پژوهشکده سیستم‌های پیشرفته صنعتی بود. ما در آن ساختمان ۲ واحد را اجاره کرده و مشغول به کار بودیم. مطابق روال جاری کشور، در روز ۲۸ اسفند ماه کار را تعطیل کردیم و برای تعطیلات عید رفتیم وقتی روز ۱۴ فروردین برگشتیم به دلیل آنکه کل ساختمان به نهاد دیگری واگذار شده بود، با اینکه همه وسایل و تجهیزات و اسنادی که داشتیم درون ساختمان باقی مانده بود، ما را به ساختمان راه ندادند. پس از چندین روز و با تلاش فراوان وسایل را خارج کردیم ولی با این حال، ۴-۵ ماه نیروهای ما محلی برای کار نداشتند و در منازلشان کار می‌کردند. به خاطر دارم در این زمان مرکز مطالعات اتاقی را به ما قرض داد. با قرض گرفتن اتاق داشتیم پژوهشکده را اداره می‌کردیم. در واقع در این دوران، در برآوردن پیش پا افتاده ترین مسائل، واقعا دچار سختی و

مشکل بودیم. دلیل چنین اتفاقی هم این بود که در کشور ما این گونه موسساتی که یک طرف موسسه و دستگاه حکومتی یا دولتی و طرف دیگر آن دانشگاه باشد، تست نشده بود. در این دوران سوالاتی مانند اینکه چه کسی باید این مراکز را اداره کند، هویت آنان چیست، منابع آن‌ها از کجا تامین می‌شود و چطور باید کار کنند همواره وجود داشت. با این حال جدیت و انگیزه فراوان به قدری در پژوهشکده وجود داشت که نداشتن ساختمان در چند ماه اول سال، هرگز مانعی برای کار نکردن همکاران نشد. در همان شرایط نیز همگی کار می‌کردیم و هر کسی گوشه‌ای را یافته و مشغول شده بود. با تحمل اینگونه سختی‌ها، هویت جمعی ما حفظ شد. در پژوهشکده افرادی بودند که فراتر از خواسته‌های شخصی خود، توانستند هویت جمعی را شکل دهند، از مشکلات نترسیدند و واقعا از جان مایه گذاشتند. شاید این نقطه قوتی است که ما را امروز به نقطه‌ای رسانده که حدود ۱۰۰ نفر هستیم که می‌توانیم در سخت‌ترین شرایط کار کنیم. چه پول و منابع باشد و چه نباشد کار و تلاش می‌کنیم. چنین روش کاری سبب شد تا این مجموعه، در برابر حوادث و اتفاقات پیرامونی مقاوم شود به شکلی که اگر ساختمان آن را هم بگیرند تکان نخورد و همچنان به کار خود ادامه دهد.

وجود فرهنگ سالم و با ثبات در پژوهشکده الگویی برای دیگر سازمان‌ها

به نظر من مهم ترین ویژگی که یک مجموعه بتواند دوره‌های گذار را طی کند تا تبدیل به یک سازمان انجام پروژه بی‌تاثیر نشود، داشتن فرهنگ سالم و با ثبات از روز اول است. افرادی که از روز اول با پژوهشکده بودند افراد بسیار بلندنظری بودند که به دنبال منافع شخصی‌شان نبودند. انتخاب افرادی که در این پژوهشکده در این ۱۰ سال مشغول به فعالیت هستند، با دقت زیادی انجام شده است. افرادی که آمدند همگی به نوعی ضمانت کننده این فرهنگ بودند. هر چند که من معتقدم اگر ما روحیه جمعی خودمان را حفظ کنیم برای تک تکمان هم بهتر است. همه افرادی که روز اول آمد و رفتند بلااستثنا، به توسعه نگاه جمعی داشتند. به نظر من قبل از اینکه ببینیم پژوهشکده در کشور چه کاری انجام داده است باید پرسیم که توانسته ادعایی که می‌کند را عملی کند یا خیر. به نظر من این پژوهشکده توانسته است نشان بدهد که توسعه فرایندی جمعی است و هرچند که در این فرایند جمعی امکان دارد تعارضاتی بوجود بیاید با این وجود باید با

صبوری به حل تعارضات پرداخت. با یکدندگی و سلسله مراتب و دستور دادن توسعه اتفاق نمی‌افتد. توسعه فرایند به اجماع رسیدن همه افرادی است که دور یک میز می‌نشینند و برای توسعه تلاش می‌کنند. اگر منیت‌ها بود و هر کس به دنبال منافع شخصی خود بود، امروز ما نبودیم. به نظر من امروز ما یک الگوی توسعه پرورش داده ایم، یک الگوی توسعه‌ای که چگونه می‌شود افراد را با ذهنیت‌های مختلف، حول یک حرکت گروهی جمع کرد. ما به دیگران هم توصیه می‌کنیم این کار را بکنند. دور هم جمع شوند و دیدگاه‌هایشان را به اشتراک بگذارند تا بتوانند به فرمول‌هایی برسند که با این فرمول‌ها منافع بخش زیادی از جامعه را تامین کنند.

بنابراین ما یاد گرفتیم که هنر سیاست‌گذاری هنر تولید مکتوبات نیست. هنر سیاست‌گذاری هنر گفتگو، فهم دیگران و شکل دادن ساختارهایی که بتوانند گفتگوهای متعدد و زمان‌دار را بین ذینفعان و ذیربطان یک مسئله ایجاد کنند. هر جا که ما فضای گفتگو داشته باشیم و هر جا که بتوانیم به همدلی برسیم، سوء تفاهمات را رفع کنیم و راه حل‌های مشترک توصیه کنیم، مسائلمان حل می‌شود. ولی هر جا نتوانیم این کار را انجام دهیم و بخواهیم یک جانبه و بالا به پایین صرفا ذهنیت‌های خود را در نظر بگیریم، شکست خورده‌ایم. بنابراین به صورت خیلی ساده در پژوهشکده یک فرهنگ ایجاد کردیم که فرهنگ گفتگو با دیدگاه‌های مختلف است.

اهم فعالیت‌ها در پنج سال آینده

نوآفرینی و یا نوآوری برای حل مسائل کشور همان کاری است که داریم سعی می‌کنیم که این وظیفه را به‌خوبی انجام دهیم. کشور در حال حاضر درگیر مسائل متعددی است از جمله رفتارهای بروکراتیک متعدد، بزرگ و نفتی بودن دولت و وجود ساختارهای متعددی و موازی. در هر حوزه‌ای که می‌خواهیم وارد یک مسئله‌ای شویم ده‌ها سازمان حضور دارند و مدعی هستند ولی وقتی به خروجی این سازمان‌ها می‌نگریم می‌بینیم که حداقل‌های نوآورانه برای حل مسائل کشور وجود ندارد و به عبارتی فرایندی در کشور وجود ندارد که در آن یک ایده جدید برای حل مسائل کشور خلق شود، تست شود و اشکالاتش گرفته شود و در ساختار اجرایی کشور بنشیند. غالبا می‌بینیم که یک سری ایده‌های پراکنده بدون تست شدن در قالب قانون و مقررات ابلاغ می‌شوند و هر از چندگاهی که دستگاه‌ها دنبال این ایده‌ها می‌روند، چون به راه حل نمی‌رسند ناامید می‌شوند و سر نقطه اول خود بر می‌گردند. این یک مسئله ساختاری است. اگر ما بخواهیم مسائل کشور را حل کنیم باید از خودمان پرسیم که در حوزه هر مسئله، برای حل آن چه ایده‌هایی می‌تواند مطرح باشد؟ آن مسئله چه ذینفعانی دارد؟ چگونه می‌شود ایده جدید را با ساختار موجود در حد کوچک پیاده‌سازی کرد و نتایج آن را در عرصه عمل لمس نمود و بعد آن را در مقیاس بزرگ پیاده کرد و تبدیل به یک راه حل نمود. ما به این نتیجه رسیدیم که اگر می‌خواهیم مسئله‌ای را حل کنیم باید این چرخه را اصلاح کنیم. این موضوع تئوری پایه‌ای

این پژوهشکده در کل این ده سال گذشته است. راجع به این مسائل گام به گام و فاز به فاز می‌توانیم صحبت کنیم. مثلا اینکه چرا دستگاه‌های اجرایی نمی‌توانند یک ایده را در درون خود هضم کنند دلایل متعددی دارد. یکی از دلایل این است که بروکراسی دارند و ضوابط این اجازه را به آن‌ها نمی‌دهد. دلیل دیگر این است که ساختارهای قدیم منافعی را شکل داده‌اند که یک سری افراد به صورت رسمی و غیر رسمی از آن‌ها بهره‌مند می‌شوند وجود این منافع سبب می‌شود تا هیچ انگیزه‌ای برای پیاده‌سازی ایده جدید ایجاد نشود بلکه انگیزه برای وتو کردن آن نیز ایجاد شود. مثال‌های فراوانی برای این موضوع وجود دارند مثلا در حوزه آب وقتی مطالعه می‌کنید می‌بینید که سازمان‌های منطقه‌ای آب و شرکت های آب که در سطح شهرستانها کار می کنند باید تنظیم‌گران و اجزای اجرایی تنظیم‌گری آب در کشور باشند.

اما شما نگاهی بیندازید به ساختار منابع شرکت‌های آب منطقه‌ای، می‌بینید که محل درآمد غالب آن‌ها احداث شبکه‌های آبیاری کشور است. یعنی شرکتی که وظیفه‌اش این است که مصرف آب را به حداقل برساند، نفع خودش در این است که یک شبکه آبیاری برای خودش تولید کند. لذا می‌بینیم بین نگاه تنظیم‌گرانه به آب که آب را حفظ می‌کند و نگاهی که آب را می‌خواهد بفروشد و مصرف بکند یک تناقض کاملا روشن وجود دارد. نتیجه را در کشور می‌بینیم که یک شبکه آبیاری که هیچ توجیه اقتصادی نه برای کشاورز، نه برای حاکمیت و نه برای محیط زیست نداشته است، مصوب شده و در طی ۱۵-۱۰ سال اجرا شده است و امروز نمی‌تواند حتی هزینه برق خود را تامین کند. این قوانین باید عوض شود به گونه‌ای که اهداف فردی، شخصی، منطقه‌ای، شهرستانی و قومیتی با اهداف ملی همخوانی داشته باشد نه اینکه در تناقض باشند. از جمله کارهایی که در این مدت انجام شد، کارهایی است که در حوزه ایجاد اشتغال و توسعه محلی انجام دادیم و نتیجه آن در عمل دیده شد و تاثیرگذاری خاص خود را هم داشت. در حال حاضر در اندیشکده در بخش‌های رگولاتوری فعالیت‌ها و مطالعاتی که ما انجام دادیم در اصلحیه سیاست‌های کلی اصل ۴۴ اعمال شد بدین گونه که در هر حوزه‌ای که دستگاه‌های اجرایی کار می‌کنند باید یک نهاد رگولاتور وجود داشته باشند. در زمینه توسعه منطقه‌ای با تاسیس اندیشکده ای در منطقه آزاد ماکو در حال فعالیت هستیم همچنین ما یک مجموعه‌ای را به نام روشنا درست کردیم که در حال حاضر مدعی است که به بهترین شکل ممکن می‌تواند مبانی توسعه‌ای و کارآفرینی را در افراد بدون حضور استاد و با گفتگو آموزش بدهد. همین الان با دانشگاه آزاد استان تهران همکاری داریم که از همین مدل استفاده کنیم برای اینکه آموزش را در بحث‌های کارآفرینی و در بخش‌های توسعه‌ای متحول کنیم. نتایج کار ما امروز در عمل پیاده‌سازی می‌شود. مثال‌های خیلی زیادی وجود دارند که نشان دهنده تاثیرگذاری پژوهشکده است که امیدوارم این تاثیرگذاری با ورود به مرحله چهارم روز به روز عمیق‌تر و موثرتر گردد.

مصاحبه با دکتر علی مروی

مدتی محدود فراهم شد.

اندیشکده با توان بیشتری به راه خود ادامه داده و به مرور کیفیت کارها و پروژه‌های ارائه شده تصویر مطلوبی از اندیشکده بین سیاست گذاران و نهادهای حکومتی به جا گذاشت و اندیشکده توانست تا بعضی از محصولاتش را بفروش رساند.

اینک بعد از گذشت سومین سالگرد تاسیس اندیشکده حاکمیت شریف، هنوز هم منابع تامین مالی مان به پایدارسازی صدرصدی نرسیده و این یکی از مسائل جدی پیش روی ماست که به دنبال حل آن هستیم.

این نوع تامین مالی در ایران کمی سخت است چرا که خود مفهوم اندیشکده و در کنار آن یک اندیشکده مستقل و غیر وابسته هنوز در بین مردم، مبهم و جانبدارانه است. بسیاری از خیرین در تامین مالی مدرسه سازی و مسجد سازی، مشارکت می کنند اما فرهنگ و دغدغه سرمایه گذاری برای راه اندازی موسساتی از قبیل اندیشکده در بین ایشان جایی ندارد. با همه مسائل پیش رو، ما در مسیر شدن هستیم ولی خوب تا کنون از مسیری که طی کردیم راضی بودیم و کارمان از آنچه که فکرش را می‌کردیم بهتر پیش رفته است.

تاثیرگذاری اندیشکده

به لطف خدا در این چند سال اندیشکده توانسته در موارد زیادی منشا اثر واقع شده و تحولاتی ایجاد کند که اگرچه انتخاب از بین آنها سخت است اما میتوان به دو مورد از مهمترین آنها اشاره کرد:

پشتیبانی از تصویب لایحه مالیات بر ارزش افزوده که اتفاقا این روزها هنوز هم بخشی از آن در دستور کار صحن علنی مجلس قرار دارد. حدود کمتر از دو سال پیش با خبر شدیم دوستان مرکز پژوهش‌های مجلس برای پیشبرد این لایحه که به مجلس ارسال شده بود، نیاز به کمک دارند. لذا تیمی از اندیشکده با همکاری مرکز پژوهش‌ها، تغییرات خیلی گسترده ای در لایحه

دکتر مروی فارغ التحصیل در مقطع دکترا اقتصاد از دانشگاه باکنی ایتالیا است. وی پس از بازگشت به کشور، سابقه همکاری با مرکز پژوهش های مجلس، کمیسیون اقتصادی مجلس، کمیسیون اصل ۴۴ مجلس و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی را در کارنامه خود دارد. هم چنین دکتر مروی، در سال ۹۷ عهده دار مدیریت اندیشکده حکمرانی شریف شد.

لزوم تاسیس اندیشکده

در دهه‌های گذشته، طی فرایند الگو برداری از نهادهای مدرن کشورهای غربی، نهادهای اجرایی و دانشگاهها نیز وارد کشور شدند، اما حلقه واسط آنها که زنجیره را تکمیل می‌کرد، از قلم افتاد. به عبارت دیگر، نهادهایی مانند وزارت خانه‌ها یا دانشگاه‌هایی که ما امروزه داریم، برگرفته از ساختار دولتی کشورهای غربی بوده است که قبل از انقلاب و در زمان رضاشاه ایجاد شد. منتها در این فرایند وارداتی، یک سری نهادهایی که مکمل عملکرد این نهادها بودند، از قلم افتاده و الگو برداری نشدند. این موضوع باعث شده که دستگاههای موجود نتوانند کارکرد مطلوبی ارائه دهند. بعد از انقلاب هم ساختارهای دولتی دقیقا به همین شکل ادامه یافتند. این خلا نهادی کماکان وجود دارد و کمتر نهادیست که یافته‌های محیط دانشگاهی را دریافت کرده و به سیاست گذار و یا مقام اجرا برساند، از آنها بازخورد بگیرد و با انتقال این بازخورد به دانشگاه باعث شود که محیط های دانشگاهی دور از واقعیت های جامعه و کشور نباشند. برای جبران چنین کاستی هایی، اندیشکده راه اندازی شد. اما از آنجا که برای این نوع از کارها و خدمات نمی توان کارفرما پیدا کرد، تامین مالی اصلی‌ترین چالش اندیشکده‌ها است. در حالت کلی در دنیا دو مدل اندیشکده بر اساس نوع تامین مالی وجود دارد؛ نوع اول اندیشکده‌های وابسته به احزاب هستند که تامین مالی آن‌ها را احزاب خاص و مشخصی تقبل کرده و در مقابل، اندیشکده هم برنامه اداره کشور حزب را تدوین می کند.

نوع دوم، اندیشکده‌های بی‌طرف هستند، یعنی از نظر سیاسی و تحلیلی مستقل هستند و برای تامین این هدف، استقلال مالی هم نیاز دارند. اندیشکده حکمرانی شریف هم که از نوع دوم است، برای تامین مالی، ایده سبد مالی متنوعی را راه اندازی کرد که از حق عضویت برای کسانی که علاقمند به محصولات هستند تا استفاده از منابع خیر و وقف را در بر می‌گیرد.

برای راه اندازی اندیشکده حاکمیت شریف مقدماتی طی شد؛ در اولین قدم برای اینکه بیازماییم که این فکر و دغدغه در عمل تا چه حد امکان پذیر است، با تلاش تنی چند از دوستان، طرح اولیه‌ای بنا شده و افتان و خیزان تا جایی پیش رفت که مقدمات و جرم اولیه اندیشکده گرد آمد و جریان مالی نسبتا تضمین شده‌ای از طریق افراد خیر، فارغ التحصیلان و صاحبان شرکت‌هایی که به نوعی به دانشگاه شریف مرتبط هستند برای

زمانی که متن لایحه مدیریت جامعه خدمات کشوری تهیه می شد، یک سری از مواد قانونی کلیدی برای بحث تنظیم گری را در متن تعبیه کردند. بعدا که این لایحه از دولت گذشت و به مجلس فرستاده شد، مجددا دوستان به کمک مرکز پژوهش های مجلس آمده و با مشاوره‌های تخصصی ایشان را مدد رساندند. اکنون دیگر این مواد در نهادهای مختلف پذیرفته شده است و حتی اگر دقت کرده باشید در ادبیات و گفتبان مقامات ارشد نظام هم اخیراً لفظ دولت تنظیم گر و تنظیم گری جا افتاده است و خوشبختانه این نگاه در حال نهادینه شدن است.

دوران مدیریت شما و تغییرات مورد انتظار

در حال حاضر هم اندیشکده با اولویتهایی روبروست. اولین موضوع با توجه به شرایط نابسامان اقتصادی کشور و شوک تحریم ها بحث بسته نجات اقتصادی یا همان برنامه اقتصادی برای تحول در اقتصاد کشور و گذار از وضعیت موجود است . علاوه بر این، پروژه‌هایی هم هست که از قبل شروع شده و به اثربخشی‌هایی هم رسیده، و اینک باید تکمیل شود. مثلا بحث تنظیم‌گری هنوز ظرفیت دارد تا اثربخشی‌های دیگری در حوزه‌هایی مانند رسانه و تنظیم گری صوت و تصویر فراگیر داشته باشد. علاوه بر این گروه حکمرانی ما در حال تدوین یک الگوی منسجم برای تحلیل وضعیت موجود حکمرانی و ارائه پیشنهادهایی جهت حرکت به سمت الگوی مطلوب حکمرانی با توجه به ملاحظات بومی و دینی از یک سو و آخرین یافته های علمی دنیا از سوی دیگر است.

موضوع دیگر ما هم در مورد گروه علوم سیاسی و روابط بین الملل است که بحث مدیریت تصویر جمهوری اسلامی ایران در عرصه بین الملل خصوصا در کشورهای غربی را پیگیری می کند. به طور کلی چشم انداز ما در اندیشکده این است که بتوانیم برای اداره مطلوب کشور انشاء.. به یک برنامه جامع دست یابیم.

پژوهشکده از دیدگاه همکاران و مشاوران

دکتر علی کرمانشاه

بنده احساس میکنم سیاست‌گذاران معتقدند سیاست‌گذار زاییده شده‌اند و نیازی نمی‌بینند که یک مرجعی داشته باشند و کسانی که وزیر، معاون وزیر و امثالهم می‌شوند انگار تمام دانش‌های سیاسی را به قلب آن‌ها نازل می‌کنند که نشان‌دهنده این است که سیاست‌گذاری ما خیلی مسئله دارد. لذا تدوین تجربیات سیاست‌گذاری یکی از خلاءهایی هست که در امر سیاست‌گذاری کشور وجود دارد و شان پژوهشکده این است که این کارها را جدی‌تر بگیرد و در کشور منشأ اثر باشد.

علی بابایی

مهمترین ویژگی پژوهشکده از نظر من ساختار بسیار نوآور آن است. یعنی بر خلاف پژوهشکده‌های دیگر که خیلی ساختار بروکرات بر آن‌ها حاکم است ساختار پژوهشکده دقیقاً مصداق آتوکراسی است. علاوه بر این، ورودی پژوهشکده افرادی هستند که دنبال تغییرند و به وضعیت موجود راضی نیستند. شما اگر با تک تک بچه‌ها صحبت بکنید، وقتی می‌پرسید که دغدغه شما چیست و به چه چیزی فکر می‌کنید اولین دغدغه آن‌ها ایجاد تغییر بیشتر است.

سعید حسین‌رفیعی

فعالیت پژوهشکده سیاست‌گذاری در یک دانشگاه صنعتی با تمرکز بر روی موضوعات علوم انسانی و مدیریت موضوعی بی سابقه است که باعث شکل‌گیری هم‌افزایی در دانشگاه می‌شود که نه تنها در دانشگاه شریف بلکه باید در سایر دانشگاه‌ها و در تعامل با آن‌ها نیز این هم‌افزایی ایجاد شود. نتیجه تلاش و فعالیت زیاد در سال‌های گذشته برای ایجاد یک نهاد فعال نه در حوزه فنی بلکه در حوزه علوم انسانی و مدیریت در دانشگاه صنعتی شریف، شکل‌گیری موجودیتی در قالب پژوهشکده سیاست‌گذاری بوده است.

مهدی فاتح‌راد

سیاست، حلقه واسط بین نظر و عمل است و این امر عمیق و دقیق، نیازمند پژوهش متناسب است که پژوهشکده سیاست‌گذاری بر این امر نوآورانه متمرکز است. این حرکت بویژه در منظر ملی و یکپارچه سیاست‌ها به ظهور می‌رسد که مبین افق فعالیت‌های پژوهشکده در اشراف بر مسائل و نظام مسائل کشور و ارائه راه‌حل‌های متناسب است.

جواد نوری

دانشگاه صنعتی شریف که خوشنام‌ترین و معتبرترین دانشگاه کشور می‌باشد مبدا و مبدع بسیاری از نوآوری‌های فنی و سازمانی بوده و افراد موثر و جریان‌سازی را تحویل جامعه داده است.

از سوی دیگر کشور عزیزمان ایران در چند دهه گذشته زیرساخت‌های ارزشمند و مهمی را در زمینه‌های مختلف و بویژه حوزه فنی و سخت‌افزاری تدارک و مهیا نموده است. با این وجود، کشور ایران آن‌گونه که شایسته و ممکن است به پیشرفت لازم دست نیافته و از عقب افتادگی‌های جدی رنج می‌برد که ریشه خیلی از اینها را در سیاست‌گذاری و مدیریت کلان کشور باید جستجو نمود.

از همین رو است که بنده پژوهشکده سیاست‌گذاری علم، فناوری و صنعت را به خاطر قرار داشتن در بطن دانشگاه صنعتی شریف، توجه همزمان نظری و میدانی به حوزه سیاست‌گذاری و برخورداری از شبکه پژوهشگران پرتوان و متعهد برای محل خدمت خود انتخاب نموده‌ام.

میثم قاسم‌نژاد

آنچه که نخ تسبیح حل همه مسائل کشور است، مسئله سیاست‌گذاری و علمی انجام شدن بحث سیاست‌گذاری در داخل کشور است؛ به همین دلیل است که هم رشته سیاست‌گذاری علم و فناوری و هم پژوهشکده سیاست‌گذاری علم، فناوری و صنعت در کشور تشکیل شد.

حمزه امیری

حداقل دو ویژگی متمایز سیاست‌گذاری را می‌شود در اندیشکده تجربه کرد. یکی اینکه سیاست‌گذاری پشت درهای بسته و فارغ از میدان اجرا ابداع امکان‌پذیر نیست، بلکه باید وسط میدان بود تا سیاست‌گذاری دقیق محقق شود. دوم اینکه سیاست‌گذاری ابداع فرمول بردار نیست و هر نظام و سیستمی سیاست‌گذاری منحصر بفرد خود را می‌طلبد. غلبه بر این چالش‌ها و درک ابعاد مختلف حکمرانی و سیاست‌گذاری در هر حوزه ای حتما نیازمند نگاه بین رشته ای است. اینها مسائلی هستند که در بستر اندیشکده به خوبی به سیاست‌گذاران جوان منتقل می‌شود. مجموعه ای با این ویژگی‌ها به ندرت در کشور موجود است.

بهرام صلواتی

موضوع فعالیت این پژوهشکده، هم جذاب و هم نو است و خیلی با حوزه کاری ما مرتبط است و وابسته بودن به دانشگاه شریف به عنوان یکی از کانون‌های مرتبط با مهاجرت نخبگان و تحصیل‌کردگان یکی از انگیزه‌های اصلی بنده در پژوهشکده است. پژوهشکده به شدت منعطف، پویا و دارای نیروهای جوان با انگیزه است، مضاف بر اینکه رویکرد مدیریت پژوهشکده، ورود به عرصه‌های جدید حوزه پژوهش و فناوری است، همچنین ارتباط سازمانی با دانشگاه شریف و ورودی نیروهای مستعدی که دانشگاه شریف دارد، باعث می‌شود که اگر شما بخواهید کار تحقیقاتی جدید، انجام دهید، دسترسی خیلی خوبی داشته باشید.

سید رضا میرنظامی

در پژوهشکده و اندیشکده تلاش می‌شود، تحقیقات از لایه نظر خارج شوند و کاربست عملی پیدا کنند، به عبارت دیگر تحقیقات از ابتدای کارشان که در ادبیات موضوع و تحلیل داده‌ها هست، نمی‌مانند و علاوه بر اینکه متکی به ادبیات، مدل و داده است، در عین حال راه‌های کاربست نتایج را هم سعی می‌کنند، احصاء کنند.

سعید سلیمانی

پژوهشکده، صرفاً یک پژوهشکده نیست، یک بستر و کانون تفکر هست برای پژوهش در حوزه‌های مختلف فناوری، اجتماع و نهایتاً تأثیرگذاری بر سیاست‌هایی که در سطح کلان می‌خواهد اتخاذ شود، در واقع اتصال حوزه نظر به عمل از طریق این کانون تفکر اتفاق می‌افتد و تأثیرگذاری فعالیت‌ها و پژوهش‌هایی که در پژوهشکده انجام می‌شود، از طریق این بستر افزایش پیدا می‌کند، پژوهش‌های ما صرفاً برای گوشه کتابخانه نیست، بلکه در حوزه‌های سیاست‌گذاری و حاکمیتی کشور، تأثیرات خود را نشان می‌دهند.

یکی از رسالت‌های مهم پژوهشکده سیاستگذاری، تلاش در جهت ایجاد بسترهای مختلف برای حضور کارشناسان، نخبگان، اساتید دانشگاه، سیاستگذاران، اصحاب رسانه و ... به منظور گفت و گو، تعامل و به اشتراک گذاری دانش سیاستگذاری است. به همین منظور پژوهشکده از ابتدای تاسیس تاکنون، برگزاری رویدادهای مختلف علمی را در دستور کار داشته و دارد. همایش‌هایی از جمله پژوهش در افق ۱۴۰۴، آموزش در افق ۱۴۰۴ و کنفرانس حکمرانی و سیاستگذاری عمومی، سه مورد از بزرگترین رویدادهای پژوهشکده بوده است. علاوه بر این، برگزاری نشست‌های متعدد تخصصی، کارگاه‌های آموزشی و سخنرانی‌های علمی، تنها بخشی از فعالیت‌های پژوهشکده در زمینه ترویج دانش سیاستگذاری در کشور را در بر می‌گیرد.

رویدادها

گزارش همایش آموزش در ایران ۱۴۰۴
گزارش دومین همایش ملی مدیریت پژوهش
اولین کنفرانس حکمرانی و سیاستگذاری عمومی

مقدمه

یکی از الزامات اساسی پیشرفت، آموزش و تربیت افرادی است که بتوانند نقش‌های مختلف و مورد نیاز را در جامعه بازی کرده و به عنوان بازوهای توانمند، جامعه را در سطوح مختلف به سوی آینده هدایت کنند. این عنصر با توجه به چشم انداز ۱۴۰۴ که ایران را در سطح اول منطقه در حوزه های علم و فناوری قرار می‌دهد، بسیاری ضروری‌تر جلوه می‌کند و این سوال را مطرح می‌سازد که سیستم‌ها و نهادهای آموزشی برای رسیدن به اهداف چشم‌انداز چه ویژگی‌هایی را باید داشته باشند؟

از این روی، مجمع تشخیص مصلحت نظام به عنوان یکی از مهم‌ترین نهادهای سیاستگذاری کشور، اقدام به برگزاری نخستین همایش ملی آموزش در ایران ۱۴۰۴ کرد. هدف از این همایش، نه تنها بررسی چالش‌ها و مشکلات پیش روی در حوزه آموزش و نیل به اهداف چشم انداز بود، بلکه برگزارکنندگان آن تلاش داشتند تا با شبکه‌سازی و برقراری ارتباط میان نخبگان کشور در این حوزه، مساله آموزش در کشور را به یک مطالبه همگانی تبدیل کنند. اهم اهداف همایش به شرح زیر بود

۱. تمرکز بر الگوهای اصلی رشد و ارتقای آموزش در کشور
۲. ارائه چشم‌اندازی روشن از وضعیت آموزش در ایران ۱۴۰۴
۳. بررسی مسیرهای رسیدن به چشم‌انداز آموزش در ایران ۱۴۰۴
۴. شناسایی چالش‌های وضعیت فعلی آموزش در کشور

محورهای همایش

محورهای اصلی انتخاب شده برای همایش، مبتنی بر یک مدل نظری ساده بود که ابتدا آموزش را در سطوح مختلف مورد بررسی قرار می‌داد (آموزش و پرورش و آموزش عالی)، سپس به بحث آموزش در حوزه همگانی و کارکردهای آن نظیر اشتغال و کارآفرینی پرداخته و در نهایت مساله سیاستگذاری آموزش، به عنوان بحث کلیدی مورد بررسی قرار می‌گرفت و راهکارهای سیاستی ارائه شده جمع‌بندی می‌شد.

- محورهای اصلی این همایش، موارد زیر را در بر می‌گرفت:
 ۱. فلسفه و اهداف آموزش (فلسفه تربیتی اسلام/ رابطه تزکیه و تعلیم/ رویکردهای مختلف در فلسفه تربیت/ فلسفه کنونی تربیت در ایران/ اهداف نظام‌های آموزشی و ویژگی‌های مطلوب دانش‌آموختگان/ الزامات الگوی اسلامی- ایرانی توسعه برای نظام‌های آموزشی)
 ۲. رویکردهای نوین در آموزش (آینده‌نگری روش‌های آموزشی/ ترکیب بهینه روش‌های آموزشی در جهت تحقق اهداف آموزشی کشور/ رویکردهای آموزش بین رشته‌ای و چند رشته‌ای)
 ۳. اقتصاد آموزش (مدل‌های مطرح در اقتصاد آموزش/ اشکالات مدل فعلی اقتصاد آموزش کشور و راهکارها/ نقش بایسته مشارکت‌های مردمی در اقتصاد آموزش)

۴. آموزش و مرجعیت علمی (چیستی و ابعاد مختلف مرجعیت علمی/ نقش آموزش در کسب مرجعیت علمی)
۵. آموزش و نخبگان (آموزش و مهاجرت نخبگان/ آموزش و جذب نخبگان سایر کشورها)
۶. آموزش و روابط بین‌الملل (الزامات روابط بین‌المللی آموزشی/ جایگاه نهادهای بین‌المللی در توسعه آموزش)
۷. توسعه کیفی آموزش در کنار توسعه کمی (توسعه هدفمند نظام‌های آموزشی/ کیفیت مطلوب نظام آموزشی و راهکارهای اجرایی رسیدن به آن/ شاخص‌های کیفی نظام آموزشی/ نظام انگیزشی و توانمندسازی آموزشگران/ نظارت و ارزیابی آموزشی)
۸. آمایش سرزمینی و آموزش (تمرکز زدایی از مدیریت نظام آموزشی/ مدیریت نظام آموزشی مبتنی بر استعدادها و نیازها)
۹. عدالت آموزشی و دسترسی اقشار مختلف (الزامات آموزش همگانی و مشکلات پیش روی آن/ مدل‌های مختلف در فراهم آوردن آموزش همگانی)
۱۰. آموزش‌های همگانی و حرفه‌ای (نقش رسانه‌ها در آموزش/ شبکه‌های اجتماعی، فرهنگ عمومی و آموزش)
۱۱. اخلاق و آموزش (نقش آموزش در توسعه اخلاقی- فرهنگی جامعه/ کدهای اخلاقی در نظام آموزشی)
۱۲. آموزش حوزوی (مدل‌های نظام آموزش حوزوی و الگوگیری از آن‌ها در سایر نظام‌های آموزشی/ آسیب‌شناسی

- نظام آموزشی حوزه‌های علمیه)
۱۳. آسیب‌شناسی قوانین و مقررات مربوط به نظام‌های آموزشی
۱۴. آموزش، اشتغال و کارآفرینی
۱۵. بررسی الگوهای متفاوت در آموزش عالی؛ مطالعه موردی دانشگاه امام صادق (ع) و دانشگاه شیخ مفید
۱۶. نهادها و ساختارهای آموزش عالی؛ مطالعه موردی شورای عتف
۱۷. تجربه ادغام آموزش و خدمات؛ مطالعه موردی بیمارستان‌های وابسته به دانشگاه‌های علوم پزشکی
۱۸. آموزش شهروندی و توسعه پایدار (نقش آموزش در ارتقاء فرهنگ شهروندی/ بررسی چالش‌ها و آسیب‌شناسی آموزش‌های شهروندی)

ساختار همایش

- ساختار برگزاری «اولین همایش ملی آموزش در ایران ۱۴۰۴» از ۴ بخش تشکیل و تدوین شد که عبارت بودند از:
۱. شورای راهبردی: رئیس (رئیس هیأت رئیسه دبیرخانه مجمع)، نایب رئیس (دبیر علمی همایش) و دبیر (مدیر کل همایش و پژوهش دبیرخانه)
 ۲. کمیته علمی: رئیس (دبیر همایش)، دبیر (معاونت آموزشی پژوهشکده سیاست‌گذاری علم، فناوری و صنعت) و حضور کارشناسان پژوهشکده و برخی متخصصان و صاحب‌نظران حوزه آموزش به عنوان مشاور
 ۳. ستاد برگزاری: مدیر کل همایش‌های دبیرخانه، رئیس کمیته علمی، تحقیقاتی و فناوری دبیرخانه، نماینده پژوهشکده سیاست‌گذاری علم، فناوری و صنعت و دانشگاه آزاد اسلامی
 ۴. کمیته داوران

مقالات دریافتی

در این همایش حدود ۷۰۰ مقاله دریافت شد که در مرحله اول ۶۰۰ مقاله مورد پذیرش قرار گرفت که از این تعداد نیز، ۷۹ مقاله در ۴ حوزه آموزش و پرورش، آموزش عالی، آموزش همگانی، کارآفرینی و اشتغال و سیاست‌گذاری آموزش در کتاب چکیده مقالات همایش به چاپ رسید.

حامیان همایش

- نهادهای و سازمان‌های مختلفی از حامیان این همایش بودند که از مهم‌ترین آن‌ها می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:
۱. دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام
 ۲. معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری
 ۳. شورای عالی انقلاب فرهنگی
 ۴. شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری
 ۵. وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
 ۶. وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
 ۷. وزارت آموزش و پرورش
 ۸. مجلس شورای اسلامی
 ۹. صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

گزارش دومین همایش ملی مدیریت پژوهش

مقدمه

کشور ایران بر اساس سند چشم‌انداز بیست ساله در صدد است جایگاه اول علمی و اقتصادی در منطقه را به خود اختصاص دهد. این مهم نیز بدون اتخاذ اجرای دقیق و بهبود مستمر سیاست‌های مناسب حاصل نخواهد شد. تولیدات فناورانه و رشد اقتصادی یک کشور، به نوعی دستاورد رشد علمی و کسب دانش فنی در بخش دانشگاهی و صنعتی است و میزان رشد علمی و فناورانه یک کشور تحت تأثیر قابلیت آن در مدیریت پژوهش و فناوری است.

با روشن شدن بیش از پیش اهمیت این موضوع، در سال ۱۳۸۹ اولین همایش ملی «مدیریت پژوهش و فناوری» به همت معاونت پژوهش و فناوری وزارت علوم و با تأکید بر «ثروت‌آفرینی ملی علوم و تجاری‌سازی تحقیقات علمی» در تهران برگزار گردید. در همین راستا پژوهشکده سیاست‌گذاری علم، فناوری و صنعت دانشگاه صنعتی شریف، بنا به رسالت خود و چشم‌اندازی که برای آن ترسیم شده است، از ابتدای تاسیس توجه ویژه‌ای به مقوله‌ی «اقتصاد دانش‌محور» داشته و در حال حاضر نیز در حال انجام پروژه‌های ملی در این حوزه می‌باشد.

از این رو در تاریخ ۲۷ آذرماه سال ۱۳۹۰ نیز با توجه به نام‌گذاری سال به نام «جهاد اقتصادی»، فرصتی مغتنم برای پژوهشکده به شمار می‌رفت تا برای پرداختن به موضوع پژوهش و فناوری و با تأکید بر «اقتصاد دانش‌محور»، دومین همایش ملی «مدیریت پژوهش و فناوری» را در با دنبال کردن اهداف ذیل برگزار کند:

۱. ایجاد بستری برای حضور و بهره‌مندی از دانش و تجربه مدیران پژوهش و فناوری کشور در عرصه‌های مختلف، به خصوص تجربیات برتر

۲. ایجاد بستری برای ارائه‌ی برنامه‌ها و راهبردهای ملی مدیریت پژوهش و فناوری و اخذ نظرات صاحب‌نظران و خبرگان

۳. بحث و تبادل نظر پیرامون نقاط گلوگاهی و چالش‌های رشد پژوهش و فناوری در کشور

۴. ایجاد بستری برای تعامل نزدیک‌تر و موثرتر ذی‌نفعان پژوهش و فناوری کشور از بخش‌های مختلف نظیر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، وزارتخانه‌های اقتصادی و صنعتی، سازمان‌های مردم‌نهاد، بخش خصوصی و سایر ذی‌نفعان.

۵. زمینه‌سازی برای بومی‌سازی مدل رشد پژوهش و فناوری کشور در راستای تحقق چشم‌انداز و اقتصاد دانش‌محور.

محورهای همایش

۱- جهاد اقتصادی و اقتصاد مبتنی بر دانش؛ مفاهیم، چالش‌ها و دستاوردها

اقتصاد دانش‌محور مفهومی است که در سال‌های اخیر به کرات در کشور مورد استفاده قرار گرفته و تلقی‌های متفاوتی از این عبارت وجود دارد و این برداشت‌ها می‌توانند بر سیاست‌های

علم و فناوری کشور تأثیر بگذارد. از آنجا که در آن زمان (سال ۱۳۹۰) بیش از یک دهه از توجه سیاست‌گذاران کشور به مقوله اقتصاد دانش‌محور می‌گذشت، جای آن بود تا مفاهیم این حوزه مورد بررسی دقیق‌تر قرار گرفته و نیز عملکرد کشور و چالش‌های پیش رو سنجیده شوند.

۲- بررسی سیاست‌ها و برنامه‌های پژوهش و فناوری کشور (قانون شرکت‌های دانش‌بنیان، نقشه‌ی جامع علمی کشور، برنامه‌های پنج‌ساله توسعه و ...)

این همایش فرصتی بود تا اندیشمندان و متخصصان از زوایای گوناگون به بررسی این اسناد پرداخته و با بیان دیدگاه‌های خود، زمینه را برای اصلاح برنامه‌های آتی کشور فراهم کنند.

۳- تحلیل نقش بخش غیردولتی در فعالیت و تأمین مالی پژوهش و فناوری در ایران و جهان

در این همایش تلاش شد تا به بررسی جایگاه بنگاه‌های بزرگ، شرکت‌های خطرپذیر و بنگاه‌های کوچک در نظام علم و فناوری کشورهای پیشرفته پرداخته شود و نیز علل سرمایه‌گذاری و فعالیت ناچیز بخش خصوصی کشور در تحقیق و توسعه مورد تجزیه و تحلیل قرار گیرد.

۴- بررسی ساختارها و نهادهای پژوهش و توسعه فناوری در کشور (پارک‌های علم و فناوری، شرکت‌های دانش‌بنیان، شهرک‌های صنعتی، ستادهای ملی توسعه فناوری)

در این محور بررسی جایگاه نهادهای فوق‌الذکر در تحقق اهداف علم و فناوری کشور و فرصت‌ها و چالش‌های پیرامون رشد و توسعه این مراکز، مد نظر بود تا به این واسطه ظرفیت علمی پژوهشی مناسب جهت ارائه پیشنهادی سیاستی پیرامون این مراکز در برنامه‌های آتی کشور فراهم شود.

۵- مدیریت نوآوری و رشد توانمندی‌های فناوری در صنایع و بنگاه‌ها؛ مفاهیم، تجارب و چالش‌ها

در این محور دغدغه اصلی، تأثیر عوامل مهم بر بنگاه‌ها به منظور انجام فعالیت‌های نوآورانه بود و نقش و فعالیت‌های مدیریتی در انجام فعالیت‌های نوآورانه در بنگاه‌ها مورد بررسی قرار گرفت. هدف برگزارکنندگان در این محور، ارائه

تصویر مناسبی از پژوهش‌های انجام‌شده و همچنین تجارب مفید بنگاه‌های کشور در این زمینه بود.

۶- مدیریت پژوهش و فناوری در دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی؛ مفاهیم، تجارب و چالش‌ها

در این محور، موضوع اصلی مورد توجه، بازمهندسی دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی، با هدف برقراری ارتباط مؤثر آن‌ها با جامعه و صنعت بود. همچنین تجارب مفید دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی نیز مد نظر قرار گرفت؛ علاوه بر این، چالش‌های تئوریک و عملیاتی پیرامون این محور بررسی شده و پیشنهادی راهبردی و عملیاتی جهت تسریع روند حرکت دانشگاه‌ها به سمت اصلاحات و تغییرات مثبت جمع‌بندی شد.

مقالات دریافتی

در مجموع ۱۵۷ مقاله در محورهای گوناگون همایش، به دبیرخانه ارسال گردید که پس از داوری توسط داوران همایش، ۱۶ مقاله به عنوان سخنرانی و ۸۰ مقاله به صورت پوستر پذیرفته شدند.

حامیان

- معاونت پژوهشی و فناوری وزارت علوم
- دانشگاه صنعتی شریف

پوستر دومین همایش ملی مدیریت پژوهش

دومین همایش ملی مدیریت پژوهش، کتابخانه ملی، ۱۳۹۰

مقدمه

نخستین کنفرانس حکمرانی و سیاست‌گذاری عمومی در تاریخ ۱۳ و ۱۴ دی ماه ۱۳۹۶، به همت دانشگاه صنعتی شریف، پژوهشکده سیاست‌گذاری و اندیشکده مطالعات حاکمیت و سیاست‌گذاری برگزار گردید. مقدمات علمی و اجرایی این کنفرانس از فروردین ماه ۱۳۹۶ و با تشکیل ۱۸ کمیته علمی- تخصصی آغاز شد. از اهداف برگزاری این کنفرانس می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:

- مطرح شدن جدیدترین دستاوردها و چالش‌های سیاست‌گذاری در عرصه نظر و عمل
- پیوند نظر سیاست‌گذاری عمومی با مسائل و مشکلات عرصه‌های عمومی کشور
- ایجاد فضای بحث و گفت‌وگو بین‌رشته‌ای در بین محققان رشته‌های مختلف علاقه‌مند به مسائل عمومی
- گسترش روابط دانشگاه و پژوهشگران حوزه مدیریت دولتی و خط مشی‌گذاری با حکومت و مراکز سیاست‌گذاری و اداره کشور
- عمومی‌سازی ادبیات مدیریت دولتی و خط‌مشی‌گذاری عمومی در میان آحاد جامعه
- تحلیل و بررسی بعضی تجارب سیاست‌گذاری عمومی در ایران

ساختار همایش

با توجه به اهمیت موضوع حکمرانی و سیاست‌گذاری و بین‌رشته‌ای بودن آن، تلاش گردید تا در کمیته‌های ۱۸ گانه ذی‌نفعان مختلف شامل مسئولین کشوری، نخبگان دانشگاهی، فعالان اجتماعی، دانشجویان دکترا و ... حضور داشته باشند. کمیته‌های ۱۸ گانه به شرح زیر بودند:

- آموزش و پرورش
- آموزش عالی
- نظریه‌ها و ساختارهای سیاستگذاری
- جمعیت
- علم و فناوری
- مالیات
- جمعیت
- اشتغال و کارآفرینی
- آب، کشاورزی و محیط زیست
- توسعه منطقه‌ای
- صنعت و تجارت
- انرژی
- رسانه و فضای مجازی
- رفاه و تامین اجتماعی

محورهای همایش

محورهای این همایش در دو گروه سیاست‌گذاری در عمل و تئوری و ساختارهای سیاست‌گذاری پیگیری شد که در سیاست‌گذاری در عمل به مباحث اشتغال، انرژی، آب و کشاورزی، آموزش عالی، آموزش و پرورش، جمعیت و مهاجرت، رفاه و تأمین اجتماعی، بهداشت، صنعت و بازرگانی، علم و فناوری، ارزش و مبنای و اسلامی، نظام پولی و رسانه توجه شد و در ساختار سیاست‌گذاری به مباحث نظام اداری، پارلمان و قانون‌گذاری، ساختار تنظیم‌گری و پاسخگویی و شفافیت پرداخته شد.

مقالات دریافتی

در مجموع ۲۰۸ مقاله به دبیرخانه کنفرانس ارسال گردید که ۲۰ مقاله آن به صورت شفاهی و ۸۰ مقاله دیگر آن به صورت پوستری در کنفرانس ارائه شد.

۱۵. سلامت

۱۶. ورزش

۱۷. مبانی اسلامی سیاست‌گذاری

۱۸. سیاست‌گذاری فرهنگی

کارگاه‌های برگزارشده

در حاشیه اولین کنفرانس حکمرانی و سیاست‌گذاری عمومی، کارگاه‌های تخصصی نیز با محوریت سیاست‌گذاری در حوزه‌های مختلف برگزار شدند که می‌توان به کارگاه‌های ذیل اشاره کرد:

- چالش‌ها و فرصت‌های پیری جمعیت در سیاست‌گذاری اجتماعی و رفاه سالمندان.
- مدل‌سازی پویایی‌شناسی سامانه‌ها برای تحلیل سیاست‌گذاری: موردکاوی ترافیک تهران.
- استفاده از اقتصاد رفتاری در سیاست‌گذاری عمومی.
- سیاست‌گذاری داده‌محور در حوزه سلامت.
- نحوه سیاست‌گذاری موثر در زمینه اصلاح مصرف انرژی به منظور حمایت از طبقات کم‌درآمد.
- بررسی مزایای تکنولوژیکی- اقتصادی و چالش‌های تنظیم‌گری در برنامه‌ریزی و بهره‌برداری از شبکه‌های ترکیبی برق و گاز.
- ابزار و روش‌های آینده‌پژوهی راه‌بردی در سیاست‌گذاری و حکمرانی.

اولین کنفرانس حکمرانی و سیاست‌گذاری عمومی
سالن همایش های صدا و سیما، ۱۳۹۶

حامیان برنامه

علاوه بر دانشگاه صنعتی شریف، نهادهایی همچون دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام، صداوسیما جمهوری اسلامی ایران، بانک قرض‌الحسنه رسالت به عنوان همکاران و حامیان ویژه و بیش از ۴۰ نهاد و سازمان دیگر، نقش به سزایی در برگزاری کنفرانس داشتند.

آنچه گذشت

در جلسه افتتاحیه این کنفرانس پس از قرائت آیاتی چند از کلام الله مجید و پخش سرود مقدس جمهوری اسلامی ایران، دکتر محمود فتوحی رییس دانشگاه صنعتی شریف، دکتر حمید علی‌عسگری رئیس سازمان صدا و سیما، دکتر سعید سهراب‌پور رییس کنفرانس و رئیس پژوهش‌شکده سیاست‌گذاری علم، فناوری و صنعت، دکتر محسن رضایی دبیر مجمع تشخیص مصلحت نظام و دکتر کاظم جلالی رئیس مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی عنوان سخنان کلیدی به ایراد سخنانی پرداختند.

در جلسه دوم کنفرانس پنبلی با عنوان «از دولت تنظیم‌گر تا حکمرانی تنظیم‌گرانه» با حضور دکتر حمیدرضا فولادگر، رییس کمیسیون اصل ۴۴ مجلس شورای اسلامی، دکتر رضا شیوا، رییس شورای رقابت، دکتر فرشاد فاطمی اردستانی، استاد دانشکده مدیریت و اقتصاد دانشگاه شریف، دکتر سید محمداصادق امامیان، مدیر اندیشکده حاکمیت و سیاست‌گذاری و با مشارکت ویدیویی دکتر

استفان لیتل چایلید، استاد دانشگاه کمبریج برگزار گردید، در این جلسه ابتدا دکتر لیتل چایلید به بیان مثال‌های متعدد از تنظیم‌گری در سراسر جهان پرداخت و سپس اعضای پنل به بیان دیدگاه‌های خود پیرامون مباحث و چالش‌های تنظیم‌گری در کشور پرداختند.

از عصر روز اول جلسات کمیته‌های علمی-تخصصی آغاز گردید. در نیم‌روز اول کمیته‌های آموزش عالی، نظریه‌های و ساختارهای سیاست‌گذاری، آموزش و پرورش، مهاجرت، علم و فناوری، اشتغال و کارآفرینی، مالیات و پولی و بانکی برگزار شد. از مهم‌ترین وقایع این نیم‌روز می‌توان به حضور وزیر علوم، تحقیقات و فناوری در جلسه کمیته تخصصی آموزش عالی و جلسه پویا و چالشی کمیته اشتغال و کارآفرینی که در حدود چهار ساعت بدون وقفه پیگیری شد، اشاره نمود. علاوه بر این مباحث مهم مطرح شده در کمیته پولی و بانکی پیرامون استقلال بانک مرکزی و جلسه کمیته مهاجرت که با دربرداشتن دو موضوع مهاجرت ایرانیان به خارج از کشور و مهاجرت اتباع دیگر کشورها به ایران، توجهات زیادی را در رسانه‌ها به خود جلب کرد، بسیار جالب توجه بود. در روز دوم، جلسات کمیته‌های علمی-تخصصی در سه بازه زمانی ادامه یافت. جلسات کمیته‌های آموزش عالی، ورزش، آب، انرژی، نظریه‌ها و ساختارهای سیاست‌گذاری، رسانه و فضای مجازی، جمعیت، توسعه منطقه‌ای، صنعت

و تجارت و رفاه و تامین اجتماعی برگزار گردید. در این روز جلسه چالشی کمیته آب و همچنین جلسه ارائه مقالات کمیته نظریه‌ها و ساختارهای سیاست‌گذاری، از آن جا که نوید ظهور پژوهشگران جوان در حوزه سیاست‌گذاری در کشور را می‌داد، بسیار حائز اهمیت بود.

در بخش پایانی روز دوم، اختتامیه کنفرانس برگزار گردید. در این جلسه دکتر علی ربیعی، وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی، دکتر سرگئی وینوگرافد استاد دانشگاه داندی اسکاتلند، دکتر اشتریان دبیر علمی، دکتر علی ملکی دبیر اجرایی و دکتر امامیان دبیر شورای سیاست‌گذاری به ایراد سخنرانی پرداختند. دکتر علی ملکی در این جلسه موضوع محوری کنفرانس سال آتی را «سیاست‌گذاری باز» عنوان نمود و بیان داشت که سیاست‌گذاری باز رویکردی نظام مند، علمی و روش‌شناختی است که کنفرانس سال آینده تلاش خواهد کرد تا به واکاوری تجربه و دانش ملی و بین‌المللی در این زمینه بپردازد.

در پایان مراسم نیز با حضور وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی از حامیان کنفرانس، دبیران کمیته‌های علمی-تخصصی و همچنین تیم اجرایی، با اهدای لوح یادبود، تقدیر به عمل آمد و نهایتاً کمیته آموزش-عالی به عنوان کمیته برتر انتخاب گردید.

اولین

GOVERNANCE & PUBLIC POLICY

کنفرانس حکمرانی و سیاست‌گذاری عمومی

محور اصلی: تنظیم‌گری و الگوی حکمرانی ملی

سیاست‌گذاری در عمل

استفان لیتل (انگلیز) | آبی و کتاورزی | آموزش عالی | آموزش و پرورش | بهداشت و سلامت | توسعه منطقه‌ای پایدار | جمعیت و مهاجرت | رسانه، فضای مجازی و فناوری | رفاه و تامین اجتماعی | صنعت و بازرگانی | علم و فناوری | فرهنگ | مباحث اسلامی سیاست‌گذاری | محیط زیست | ورزش | مدیریت و حکمرانی شهری | مالیات | نظام پولی و بانکی

تئوری و ساختارهای سیاست‌گذاری

نظام اداری | پارلمان و نهاد قانون‌گذاری | ساختارهای تنظیم‌گری | شفافیت و پاسخگویی

سالن همایش‌های صدا و سیما

۱۳ و ۱۴ دی ماه ۱۳۹۶

آخرین مهلت ارسال چکیده توسعه یافته: اول آذر ماه

www.gppconference.ir
t.me/gppconference
info@gppconference.ir
تلفن: ۶۶۰۳۶۳۲۵ و ۶۶۰۴۹۴۵۲

سازمان‌های حامی

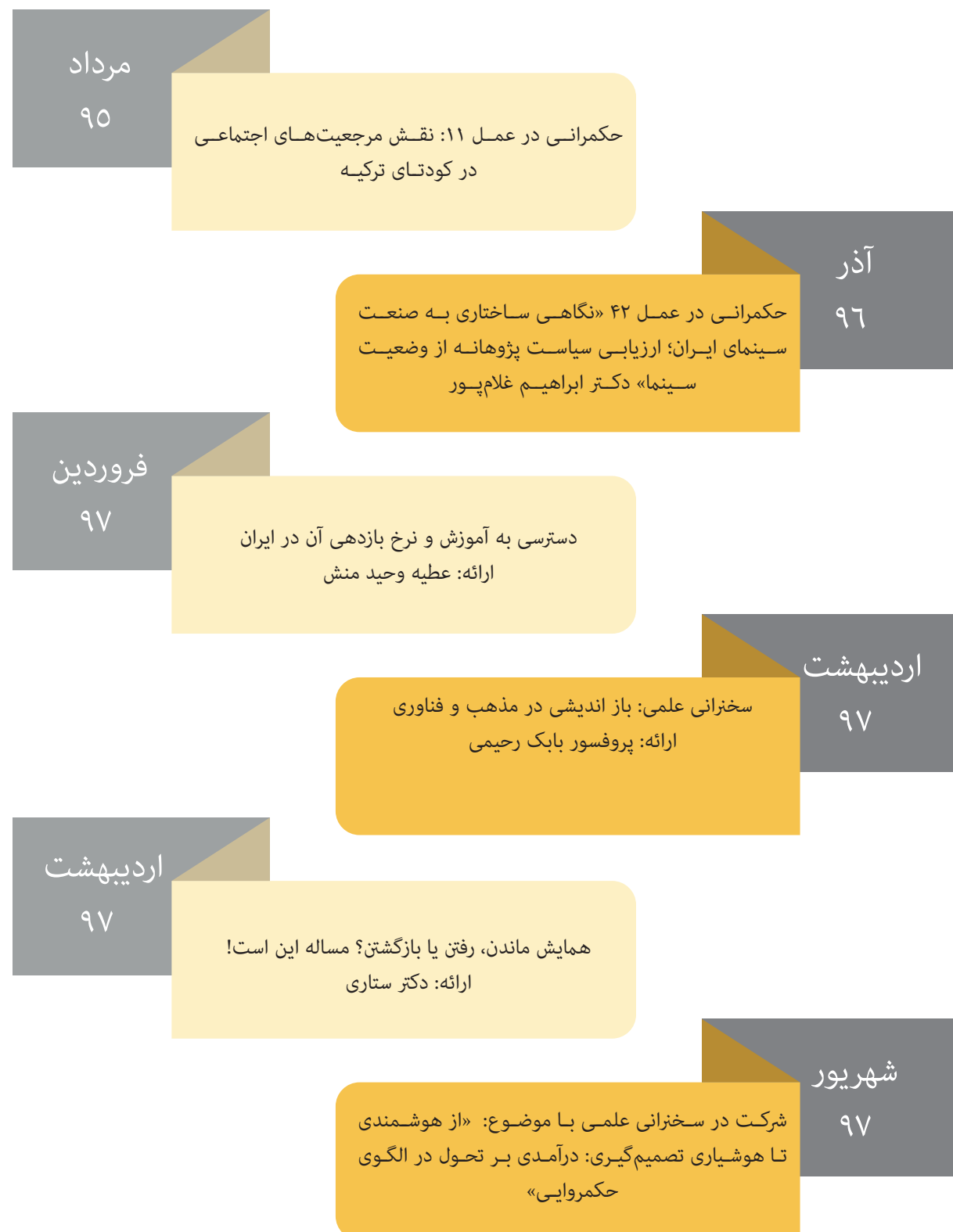
مرکز تحقیقات و توسعه سیاست‌گذاری عمومی

پوستر اولین کنفرانس حکمرانی و سیاست‌گذاری عمومی

همکاران و حامیان اولین کنفرانس حکمرانی و سیاست‌گذاری عمومی

علاوه بر موارد بیان شده، پژوهشکده سیاستگذاری دانشگاه شریف رویدادهای متنوع دیگری نیز برگزار نموده است که عناوین آنها بیان شده است:

شهریور
۹۷

شرکت در سخنرانی علمی با موضوع «انتشار مقالات با ضریب نفوذ بالا در مجامع علمی جهانی با تمرکز بر دوران تحریم»

مهر
۹۷

سمینار تخصصی استعداد ناب

شهریور
۹۷

جشنواره پژوهشگران نوجوان گلباف

آبان
۹۷

گزارش رویداد روز جهانی مهاجران در پژوهشکده سیاست گذاری دانشگاه شریف

آذر
۹۷

گزارش نشست بانک های اجتماعی

آذر
۹۷

برگزاری اولین جلسه هم اندیشی آکادمی نوآوری شریف با موضوع تدوین چارچوب آموزشی در حوزه سیاستگذاری عمومی

کارگاه ها

آذر
۹۶

مدلسازی پویایی شناسی سامانه ها برای تحلیل سیاستگذاری: موردکاوی ترافیک تهران
ارائه: دکتر محمد جلالی
محقق دانشکده مدیریت دانشگاه MIT امریکا

آبان
۹۶

چالش های و فرصت ها پیری جمعیت در سیاست گذاری اجتماعی و رفاه سالمندان
ارائه: پروفسور اصغر زیدی

دی
۹۶

ابزار و روش های آینده پژوهی راهبردی در سیاستگذاری و حکمرانی
ارائه: دکتر محمود دلفانی

خرداد
۹۶

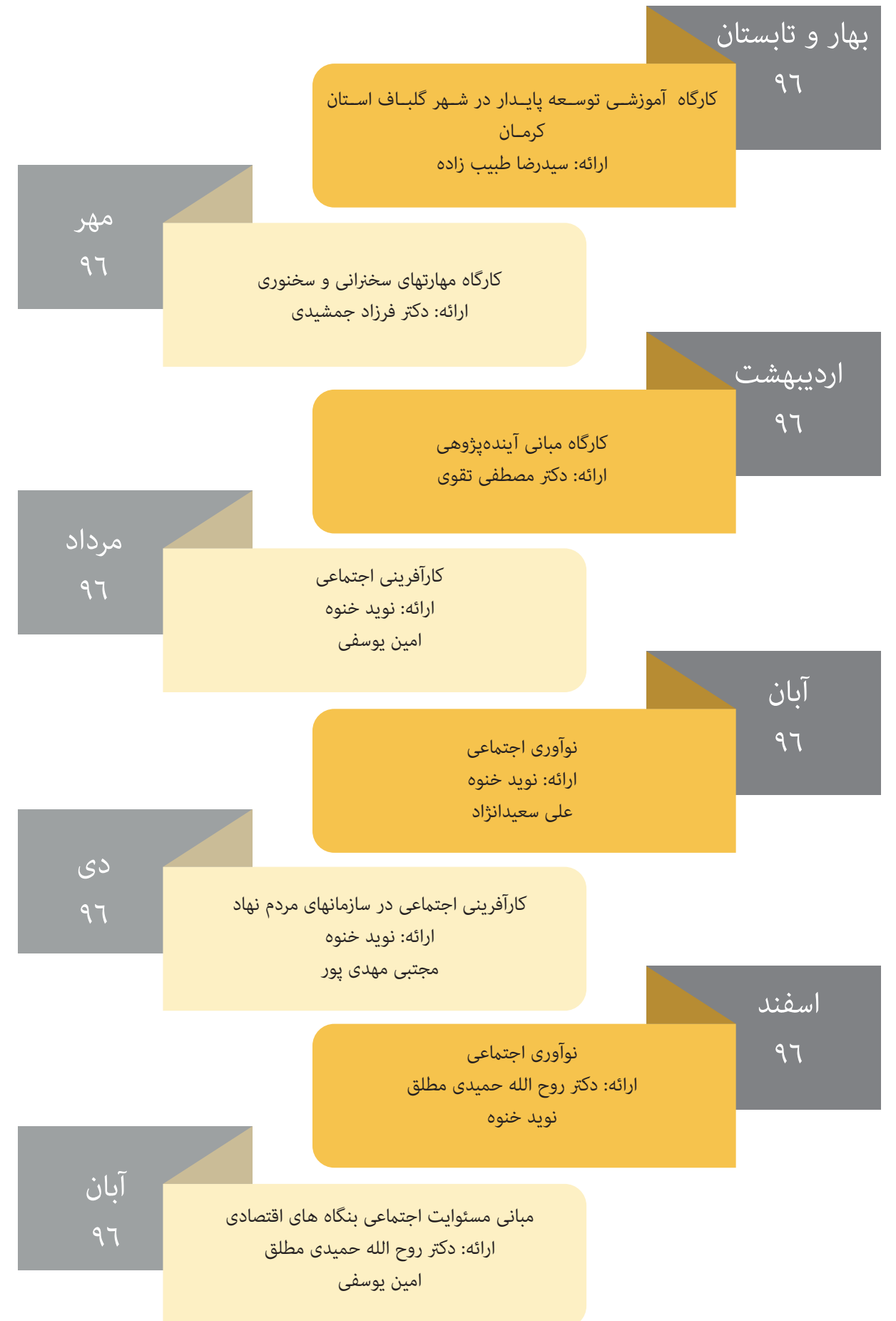
نوآوری اجتماعی
ارائه: هامون طهماسبی

خرداد
۹۷

کارگاه آموزشی ارزیابی اثربخشی در جامعه هدف

تیر
۹۷

شرکت در کارگاه «گذشته، حال و آینده آزمایشات میدانی در سیاستگذاری عمومی»

آذر
۹۷

کارگاه آموزش مهارت های عمومی فن بیان و سخنرانی
ارائه: دکتر حمیدی، علی معصومی، محمدامین یوسفی، منصور سهرابی

دی
۹۷

برگزاری دوره آموزش مهارت های سخنوری و مذاکره
در قرارگاه پیشرفت و آبادانی سپاه
ارائه: دکتر حمیدی، دکتر میرزاپور، علی معصومی، محمدامین یوسفی، منصور سهرابی، سعید صادقی

دی
۹۷

برگزاری کارگاه مهارت های ارتباطی برای دانشجویان
سیستان و بلوچستانی دانشگاه های تهران
ارائه: دکتر حمیدی، علی معصومی، محمدامین یوسفی، سعید صادقی

نشست های تخصصی

بهمن
۹۷

نظام ترفیع و ارتقاء مرتبه علمی اعضای هیات علمی:
کیفیت و کارآمدی؟
(محمد مهدی زاهدی، محمدرضا حسنی آهنگر، حمید جاودانی، ناصر باقری مقدم، عبدالحسین طاهری، صالح رشید حاجی خواجه لو

دی
۹۶

دولتمردان و حکمرانی در حوزه اشتغال و کارآفرینی
ارائه: دکتر طایی، دکتر غضنفری، دکتر شافعی، دکتر جهرمی، دکتر منصوری، دکتر تیمور محمدی، دکتر به نیا، دکتر حمزه ای

دی
۹۶

حکمرانی و سیاست گذاری در حوزه اشتغال و کار
آفرینی
ارائه: خانم دکتر فرزین معتمد، دکتر یگانه موسوی، دکتر فرزین، دکتر نوراله زاده، دکتر علیپور

دی
۹۶

انجام بخشی حکمرانی و سیاست گذاری آموزش عالی
ارائه: دکتر محمد مهدی زاهدی، دکتر جعفر توفیقی، دکتر باقر لاریجانی، دکتر محمد مهدی طهرانچی، دکتر ناصر باقری مقدم

دی
۹۶

بررسی و تحلیل سیاست های گسترش آموزش عالی

دی
۹۶

آسیب شناسی طرح تحول بنیادین آموزش و پرورش
ارائه: دکتر نوید ادهم، دکتر نفیسی، دکتر کاظمی، دکتر صدری، دکتر فانی، دکتر مددی، دکتر محمود مهر محمدی

دی
۹۶

ورزش قهرمانی
ارائه: دکتر سید عبدالحمید احمدی، دکتر محمدرضا داورزنی، دکتر فریبا محمدیان، دکتر رحیم رمضانی نژاد، دکتر رشید خدابخش

دی
۹۶

سیاست گذاری و تنظیم گری جمعیت
ارائه: دکتر عباسی شوازی، دکتر سلحشوری، دکتر مافی، دکتر ایروان مسعودی اصل، دکتر محمد اسحاقی، دکتر برکاتی

دی
۹۶

ورزش همگانی
ارائه: دکتر غلامرضا شعبانی بهار، دکتر رضا شجیع،
دکتر سید مناف هاشمی، دکتر یلدا رحیمیان، دکتر
شهرام میرزمانی، دکتر لقمان کشاورز

دی
۹۶

تحلیل تعارض در میدان سیاستگذاری اجتماعی
ارائه: دکتر احمد میدری، دکتر سید مرتضی افقه،
دکتر حسین راغفر

مهر
۹۷

« ازدواج های فراملی و سرنوشت هویتی فرزندان
حاصل از آن (تجارب بین المللی و ایران)»
ارائه: دکتر میدری، دکتر ثقفی، دکتر صادقی

آذر
۹۷

نشست تخصصی آسیب شناسی مهاجرت های غیر
متعارف
ارائه: سعیده سعیدی، الیزابتا پراتزلی

دی
۹۶

مسائل و سیاستهای مهاجران خارجی در ایران
ارائه: دکتر عباسی، دکترعلاء الدین ازوجی، مهندس
سجادی نیری، دکتر محمدی فر، دکتر اقبالی

دی
۹۶

مسائل و سیاستهای مهاجرت های بین المللی ایرانیان
ارائه: دکتر سالارآملی، دکتر عباسی، دکتر مشایخی،
دکتر بیرنگ

دی
۹۶

مسایل و چالشهای جمعیتی
ارائه: دکتر محمد میرزایی، دکتر رستمعلی زاده، دکتر
کوششی، دکترخلج آبادی فراهانی، دکتر مدیری

بهمن
۹۷

تحول حکمرانی آموزش حکمرانی را به کدام سمت
خواهد برد؟
ارائه: سعید سهراب پور، احمد میدری، روح الله
حمیدی مطلق، محسن حاجی میرزایی، علی ملکی،
مهدی مجیدپور

بهمن
۹۷

حکمرانی و سیاستگذاری باز در آموزش عالی؛ بررسی
جایگاه نخبگان و کنشگران تخصصی
ارائه: منصور غلامی، محمدمهدی طهرانچی، اباصلت
خراسانی، محمود ابوالقاسمی، غلامرضا ذاکرصالحی،
رضامهدی، علی خورسندی طاسکوه، سعید غیائی
ندوشن

بهمن
۹۷

ضرورت و اهمیت آموزش حکمرانی: آیا حکمرانی
آموختنی است؟
ارائه: مهدی غضنفری، غلامرضا شافعی، غلامرضا
سلیمی، علیرضا حمزه ای، مهدی عبدالحمید، علی
اصغر پورعزت

بهمن
۹۷

مسوولیت و برنامه حاکمیت برای متخصصان ایرانی
بازگشته به کشور: فرصتها و چالشها
ارائه: علی مرتضی بیرنگ، بهرام صلواتی، سیاوش
خالدان، محمود کریمی، محمد مروتی، سعیده
سعیدی

بهمن
۹۷

نظام سنجش، ارزشیابی و تضمین کیفیت آموزش
عالی: بررسی مسائل یکپارچگی
ارائه: ابراهیم خدایی، بهروز طهماسب کاظمی،
میرحمایت میرزاده، مقصود فراستخواه، رضا محمدی،
عبدالرسول عمادی

بهمن
۹۷

اثرات اقتصادی حضور مهاجران در ایران: تهدید یا فرصت؟
ارائه: حسین سالار آملی، محسن همدانی، علی مزیک، محسن شهربابی فراهانی، علی اقبالی

بهمن
۹۷

بررسی آسیب های اجتماعی در ایران: مشارکت مردم به عنوان راه حل؟
ارائه: دکتر فرهادی، محمد زهرایی، فرهاد اقطار، حمدالله رستمی، محمود حاجیلویی

بهمن
۹۷

مشکلات تعامل نهاد فقاقت با نهاد دولت و نخبگان در سیاستگذاری عمومی
(علیرضا پیروزمند، حسینعلی سعدی، علی ذوعلم، مرتضی جوانعلی آذر، سیدمحمدحسین هاشمیان

بهمن
۹۷

حکمرانی و سیاستگذاری مشارکت عمومی در عرصه تعلیم و تربیت
ارائه: مهدی نوید ادهم، علی اصغر احمدی، مجتبی زینی وند، علیرضا چیت سازیان، شهلا سرخابی دزیکلا، محمد آذین

بهمن
۹۷

تعامل جامعه مدنی، حاکمیت و بخش خصوصی در ورزش، حلقه مفقوده توسعه ورزش کشور؟
ارائه: ژاله فرامرزیان، محمدرضا داورزنی، سیدرضا صالحی امیری، مهرزاد حمیدی، محسن مهرعلیزاده، سید عبدالحمید احمدی

حوزه ۲: حکمرانی صنعتی و نوآوری

این حوزه تخصصی به دنبال توسعه مفهوم حکمرانی صنعتی در ابعاد نظری و کاربردی و یافتن راهکارهای نوآورانه و کارایی محور، جهت اصلاح ساختارهای صنعتی موجود است.

شهریور
۹۶

سمینار تخصصی با موضوع «روند جهانی مدیریت نوآوری در صنعت بیوتکنولوژی دارویی»
ارائه: دکتر محمد صالح فرازی

شهریور
۹۶

سخنرانی علمی با موضوع
Investment literacy and Choice of Electric Appliances
ارائه: M. Filippini

مرداد
۹۶

سخنرانی علمی با موضوع «رابطه بین سرریز تحقیق و توسعه و تصمیم شرکت‌ها به ادغام»
ارائه: مهدیه انتظار خیر

دی
۹۶

ارائه کلیدی با موضوع نوآورانه و فناورانه کردن تدارکات دولتی حوزه سلامت
ارائه: علی ملکی

دی
۹۶

سخنرانی علمی با موضوع سیاست نوآوری: چیستی، چرایی و چگونگی
ارائه: نجم الدین یزدی

کارگاه‌ها

شهریور
۹۶

کارگاه «استراتژی تحول آفرین و نوآورانه»
ارائه: علی بابایی

شهریور
۹۶

کارگاه آشنایی با نهادها و ابزارهای مالی در ایران
ارائه: دکتر علی بی تعب

مرداد
۹۶

کارگاه مدیریت در عمل
ارائه: علی بابایی

خرداد
۹۶

کارگاه علمی با موضوع «شبیه سازی چندمقیاسی برای سیاستگذاری»
ارائه: رضا حسان

مرداد
۹۶

کارگاه علمی با موضوع بررسی چارچوب نوین پایش و ارزیابی مراکز پژوهشی
ارائه: نجم الدین یزدی

نشست‌های تخصصی

دی
۹۶

سیاست‌های صنعتی- تجاری منسجم در جهت توسعه صنایع صادرات‌گرا
ارائه: دکتر ضیاییگدلی، دکتر کیانی، مهندس امانی، دکتر علی سلیم

دی
۹۶

پیوست فناوری
ارائه: دکتر باقری مقدم، دکتر شاکری، دکتر امیری نیا، دکتر محمد نقی زاده، دکتر نوری

دی
۹۶

ساختار حکمرانی علم، فناوری و نوآوری در ایران و جهان
ارائه: دکتر مهدی الیاسی، دکتر رضا نقی زاده، دکتر امیر ناظمی، دکتر قاسم عمو عابدینی، دکتر شاهوردی

رسالت اساسی این حوزه اصلاح نظام حکمرانی و تنظیم گری در صنایع بالادست نفت و گاز، توسعه بنگاه های داخلی در صنایع پایین دست، توسعه نظام تنظیم گری در بخش برق کشور و تلاش برای توسعه ظرفیت های گفتمانی کشور و همچنین استفاده از ظرفیت های ملی و بین المللی برای تحقق توسعه پایدار است.

حوزه ۳: انرژی و توسعه پایدار

شهریور
۹۶

سخنرانی با موضوع «آموزه های اصلاح یارانه ها در ایران برای ادبیات سیاست گذاری در اقتصادهای در حال توسعه»
ارائه : حسین میرزاپور

شهریور
۹۶

سمنار تخصصی با موضوع
some lessons from environmental economics for
reviving Urmia lake
ارائه: Cameron Hepburn

اردیبهشت
۹۶

نشست آسیب شناسی فعالیت های توسعه محلی و منطقه ای در مرکز پژوهش های مجلس

آبان، دی
و بهمن ۹۵

سلسله نشست های فعالین توسعه محلی در ایران

خرداد
۹۶

حکمرانی در عمل ۳۲ «تجربه نگاری تدوین قانون نفت و اساسنامه شرکت ملی نفت»
ارائه: مهندس محمد رضا محمد خانی

شهریور
۹۶

حکمرانی در عمل ۳۸ «برنامه پنج ساله توسعه صنایع بالادستی نفت، تحلیل و ارزیابی»
ارائه: مهندس حسین نورالدین موسی

شهریور
۹۶

حکمرانی در عمل ۳۶
Sanctions and Export Deflection: Evidence from
Iran
Jamal Ibrahim Haidar

دی
۹۶

نحوه سیاست گذاری موثر در زمینه اصلاح مصرف انرژی به منظور حمایت از طبقات کم درآمد
ارائه: مجید احمدی

دی
۹۶

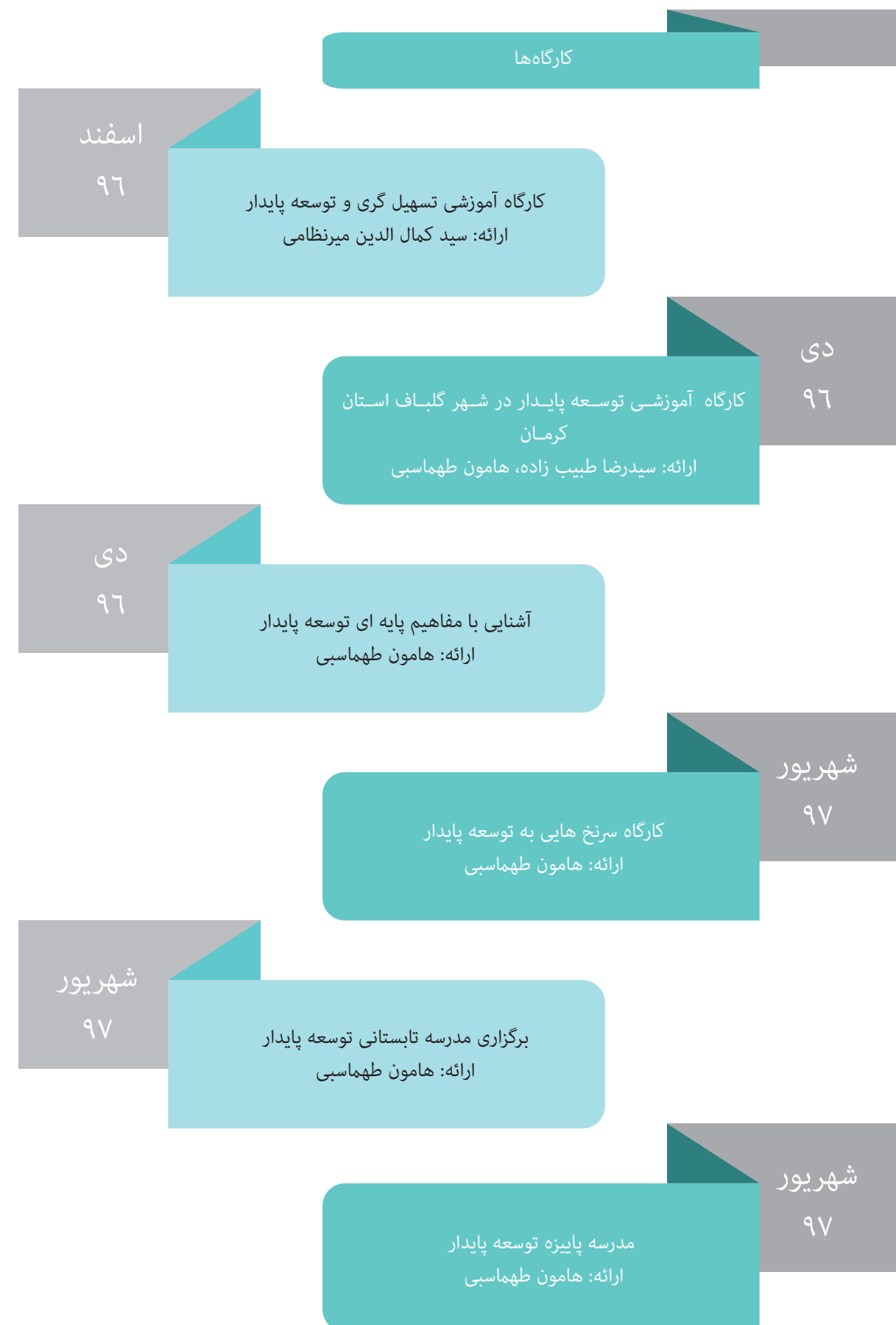
بررسی مزایای تکنولوژیکی - اقتصادی و چالش های تنظیم گری در برنامه ریزی و بهره برداری از شبکه های ترکیبی برق و گاز
ارائه: دکتر میثم قدردان

فروردین
۹۷

حکمرانی و پایداری
ارائه: دکتر عماد یغمایی

مهر
۹۷

نشست توسعه پایدار برای ایران: داستان یک کسب و کار عاشقانه
ارائه: علی مصطفوی، سلیمان شادروان

نشست‌های تخصصی

آسیب شناسی جمع آوری و سامان دهی و انتشار اطلاعات پایه محیط زیست
ارائه: دکتر کاوه مدنی، دکتر فهمی، دکتر ترابی، مهندس علایی، دکتر شریفی، دکتر مرید، دکتر فاطمی، دکتر حاجیانی

آسیب شناسی تجربه کارگروه ملی نجات دریاچه ارومیه در ایفای نقش تنظیم گری
ارائه: دکتر تجربی، مهندس حاجی مرادی، دکتر هاشمی، مهندس موسوی، دکتر دهقانی سانچ، دکتر باقرزاده کریمی، دکتر حمیدی، دکتر محسنی

تنظیم گری در ساختار حکمرانی انرژی ایران
ارائه: دکتر فاروقی الکاظم، مهندس رکن الدین جوادی، محمد علی عمادی، دکتر داود منظور، دکتر وطن خواه، دکتر مبینی دهکردی

تشریح مدل و نتایج شبکه کارآفرینی رسالت در توسعه پایدار محلی منطقه‌ای گلباف
ارائه: محمد حسین حسین زاده، گلستانی، حیدری، دکتر حمیدی مطلق

نشست تخصصی مهاجرت اکولوژیک
ارائه: دکتر اسدالله نقدی، دکتر مرتضی افقه، دکتر فرزاد پوراصغر سنگاچین، دکتر ولی الله رستم علی زاده

بهمن
۹۷

نشست «۱۱ سال تجربه مدیریت توسعه انسانی پایدار در شرکت کیسون»
ارائه: هامون طهماسبی، فرانک نگهدار، بهمن اسماعیلی، یلدا حاجی خانی

بهمن
۹۷

تشریح مدل و نتایج ستاد مدیریت اقتصاد مقاومتی شرکت ملی صنایع مس ایران در توسعه پایدار محلی منطقه‌ای شهربابک
ارائه: مرادعلیزاده، دلاوری، محبی

بهمن
۹۷

حکمرانی و ساختار صنعت گاز: تاثیر مثبت یا منفی بر عملکرد بلند مدت؟
ارائه: محمدرضا صدیقی، محمدمهدی رحمتی، رضا علایی، محمد حسینی، حسین آفریده

بهمن
۹۷

گره ناگشوده اقتصاد برق: تنظیم گری کارآمد راهکار اساسی
ارائه: حمیدرضا فولادگر، محمدعلی وحدتی، کیومرث حیدری، سید فرشاد فاطمی، علی بختیار

بهمن
۹۷

انحصار شکنی در تجارت نفت: آیا بورس نفت راه حل است؟
ارائه: امیرحسین تیبانیان، محمد اسکندری، محمداصادق کریمی، محمدعلی خطیبی

بهمن
۹۷

مدیریت مسائل زاینده رود: باز تخصیص همراه با شفافیت و ایجاد ارزش
ارائه: ناصر حاجیان خیادانی، محمدعلی طرفه، سروش طالبی اسکندری، مهدی فصیحی هرنندی، سجاد انتشاری

بهمن
۹۷

پیش نیاز سیاستگذاری باز و دیپلماسی رودخانه‌های فرامرزی؛ موردکاوی رودخانه هیرمند
ارائه: محمدرضا شهبازبگیان، مهدی ضرغامی، مهدی فصیحی هرنندی، حجت میان آبادی، محبوبه زارع زاده مهریزی، جاوید حسینی

حوزه ۴ :
الگوهای حکمرانی و
تنظیم گری

این حوزه بر بازطراحی الگوی حکمرانی کشور با توجه به ضرورت عبور از دایره سنتی دولت و افزایش نقش بخش خصوصی و نهادهای مدنی در اجرای سیاست‌های دولتی می‌پردازد. تغییر رویکرد حاکمیت از تصدی‌گری به تنظیم‌گری دیگر موضوع این حوزه تخصصی است.

دی
۹۶

برگزاری اولین همایش
حکمرانی و سیاستگذاری عمومی

بهمن
۹۷

برگزاری دومین همایش
حکمرانی و سیاستگذاری عمومی

اردیبهشت
۹۶

کرسی بررسی های راهبردی نظام سیاستگذاری و
حکمرانی (۵ جلسه)

سال
۹۶

اولین دوره نشست‌های تخصصی سیاست‌گذاری
عمومی با رویکرد رفتاری (۱۲ جلسه)

سال
۹۵

نشست یک روزه ی شفافیت و مبارزه با فساد
ارائه: دکتر محمدرضا واعظ مهدوی/ دکتر احمد
توکلی/ آقای مهندس محمد پژمان/ دکتر کیومرث
اشتریان

مرداد
۹۵

حکمرانی در عمل ۸: بررسی نقش مرکز پژوهش‌های
مجلس شورای اسلامی در فرآیند سیاست‌گذاری کشور

اردیبهشت
۹۶

حکمرانی در عمل ۲۹ «فراندم ترکیه و ضرورت‌های
حاکمیتی»
ارائه: آقای سید علی قائم‌مقامی، آقای رحمت‌الله
فلاح

اردیبهشت
۹۶

حکمرانی در عمل ۳۰ «چالش‌های نظام جامع رفاهی
در ایران: با نگاهی به وعده‌های حمایتی نامزدهای
انتخابات ۹۶»
ارائه: دکتر علی‌اصغر سعیدی

مرداد
۹۶

حکمرانی در عمل ۳۴ «نقشه راه اصلاح نظام اداری»
ارائه: دکتر علیرضا شاهپری

شهریور
۹۶

حکمرانی در عمل ۳۵ «بحثی در حکمرانی؛ عامل
مزمن شدن بحران‌های کشور»
ارائه: دکتر پویان ناظران

آبان
۹۶

حکمرانی در عمل ۴۰ «نهاد انتخابات؛ کارکردها و کج
کاردهای حکمرانی و سیاست‌گذاری»
ارائه: دکتر حجت کاظمی

آبان
۹۶

حکمرانی در عمل ۴۱ «حکمرانی و سلامت؛ معرفی مدل مفهومی حکمرانی برای سلامت در ایران»
ارائه: دکتر ولی‌ا. وحدانی نیا

دی
۹۶

حکمرانی در عمل ۴۳ «انتخابات و سیاست‌گذاری؛ چالش‌ها و فرصت‌ها»
ارائه: دکتر نورالله قیصری

بهمن
۹۷

حکمرانی در عمل ۴۴ «آسیب‌شناسی پارلمان ایران؛ چرا وظایف مجلس شورای اسلامی بر زمین می‌ماند؟»
ارائه: دکتر غلامحسین الهام

کارگاه‌ها

خرداد
۹۶

کارگاه علمی با موضوع «شبیه‌سازی چندمقیاسی برای سیاست‌گذاری»
ارائه: رضا حسان

بهار و
تابستان
۹۶

کارگاه آموزشی توسعه پایدار در شهر
گلباف استان کرمان
ارائه: سیدرضا طبیب زاده

شهریور
۹۵

کارگاه آشنایی با تنظیم‌گری
ارائه: دکتر مرتضی زمانیان

اسفند
۹۵

کارگاه آموزشی آشنایی با نگارش متون سیاستی
ارائه: دکتر مرتضی زمانیان و دکتر نریمان

اردیبهشت
۹۵

کارگاه آموزشی آشنایی با نگارش متون سیاستی
ارائه: دکتر علی مروی

خرداد
۹۵

کارگاه آموزشی آشنایی با تحلیل سیستمی و نگاشت نهادی
ارائه: دکتر مصطفی زمانیان

تیر
۹۵

کارگاه آموزشی آشنایی با اندیشکده و کارکردهای آن
در سیاست‌گذاری
ارائه: دکتر سید محمدصادق امامیان

نشست‌های تخصصی

دی
۹۶

نظام تنظیم گری؛ مروری تطبیقی بر تجربه نظام تنظیم گری در ایران و انگلستان
ارائه: دکتر امامیان، پرفسور لیتل چایلند، پرفسور همپلینگ، دکتر شیوا

دی
۹۶

نظام اداری، ساختار دولت و تجربه ادغام‌ها و انحلالها نظریه و ساختارهای سیاست گذاری
ارائه: دکتر صفدری، دکتر عسگری آزاد، دکتر قلی پور، دکتر عزیزی، حجت الاسلام ابوترابی

دی
۹۶

شفافیت؛ ابعاد و راهکاری اجرای آن در نظام اداری
ارائه: دکتر ملک محمدی، دکتر احمد توکلی، دکتر مصباحی مقدم، دکتر محمد فاضلی، دکتر محمود صادقی، دکتر مخلص الاثمه

دی
۹۶

نظام حکمرانی، سیاستهای کلان و چالش اجرایی سازی
ارائه: دکتر اشتریان، دکتر احمدی، مهندس نبوی، مهندس باهنر، دکتر قاسمی، دکتر سید مجتبی امامی

بهمن
۹۷

قانون‌گذاری توصیه ای یا حکمرانی نرم؟ موردکاوی آخرین اصلاح قانون چک
ارائه: حمیدرضا غنی آبادی، محمدرضا یزدی زاده، محمد نوری، مهدی عبدالملکی، علی نصیری اقدام

بهمن
۹۷

واکاوی نظریه های دولت از منظر تئوری و عمل
ارائه: جمشید انصاری، علی نقی مشایخی، رحمت الله قلی پور، محمود عسگری آزاد، علاءالدین رفیع زاده

بهمن
۹۷

کثرت پرونده های ملکی در قوه قضاییه: اسناد عادی یا اسناد رسمی؟
ارائه: محمد عبدالصالح شاهنوش فروشانی، رضا مسعودی فر، امیرحسین حاجی زاده، حسین سعید زرنندی

بهمن
۹۷

نظام حکمرانی نوآوری در کشور: نارسایی ها یا هم فرسایی ها؟
ارائه: حسین سالار آملی، حمیدرضا شاموردی، سپهر قاضی نوری، محمد صاحبکار، محمدصادق خیاطیان

بهمن
۹۷

نقش خیریه ها در ارتقای حکمرانی و سیاستگذاری
ارائه: سعید سهراب پور، ابراهیم جمیلی، محمدمهدی ناییبی، عباس مصلی نژاد، محمدحسین امید

بهمن
۹۷

توانمندسازی حاکمیت و جامعه: شفاف سازی بودجه به عنوان یک راه حل؟
ارائه: احمد میدری، محمود صادقی، مجتبی امیری، احمد توکلی، محمدرضا علیزاده، حسین زاغفر

بهمن
۹۷

اختلال نقش حاکمیت و نظامهای صنفی: چالش تعارض منافع در نظام وکالت و سلامت؟
ارائه: محمد حسن طریقت منفرد، محمدمهدی توکلی، حامد مجیری فروشانی، سید علی روحانی

بهمن
۹۷

نظام انتخابات مجلس شورای اسلامی: آسیب ها، راهکارها و الزامات کلیدی
ارائه: محمدجواد کولیوند، بیژن عباسی، محمد بهادری چهارمی، علی صنای

حوزه ۵:
حکمرانی در
عصر دیجیتال

رشد چشمگیر فناوری‌های نوظهور فاوا (فناوری اطلاعات و ارتباطات) از جمله هوش مصنوعی، زنجیره بلوکی، رایانش ابری و کلان داده، نظام مدیریت، تولید و حکمرانی را دچار تحولات گسترده‌ای کرده است. این حوزه تخصصی، احصا نحوه مواجهه هوشمندانه نظام حکمرانی کشور با این پدیده‌ها را دنبال می‌کند.

اردیبهشت

۹۶

سخنرانی با موضوع بررسی ساختار بازار و ساختار نوآوری در صنعت فاوا
ارائه: محمد پاک نیت

بهمن

۹۶

مفاهیم حکمرانی و سیاستگذاری عمومی در حوزه ارتباطات حکمرانی فاوا در عصر همگرایی
ارائه: دکتر منتظر القائم، دکتر حمیدی

کارگاه‌ها

دی

۹۶

سیاست گذاری داده محور در حوزه سلامت
ارائه: دکترسمیه سادات

بهمن

۹۷

کارگاه آموزشی بلاک چین و حکمرانی: چالش‌ها و کاربردها
محمدعلی مداح علی

نشست‌های تخصصی

بهمن
۹۷

تجربه حکمرانی ملی در فناوری اطلاعات و ارتباطات:
الگو یا عبرت؟
ارائه: رسول جلیلی، محمد فرجود، حسین میرزاپور،
مظفر پوررنجبر، نصرالله جهانگرد

بهمن
۹۷

دارایی‌های دیجیتال؛ چالش‌ها و فرصت‌ها برای
اقتصاد کشور
ارائه: علیرضا شاه میرزایی، رضا میرزاخانی، مجید
کریمی، میثم حامدی

بهمن
۹۷

چالشهای بنیادین حکمرانی در عصر دیجیتال؟
ارائه: امیر ناظمی، میلاد دخانچی، یاسر جلالی،
خسرو سلجوقی

حوزه ۶: حکمرانی رسانه

پیچیدگی‌های حکمرانی در حوزه رسانه و اثرات آن بر سایر ابعاد حکمرانی و کشورداری، در این حوزه تخصصی مورد بررسی قرار می‌گیرد. بر این اساس تحلیل ساختاری نظام رسانه‌ای کشور مشتمل بر بازیگران این نظام و نگاشت کارکردی و نهادی آن در دستور کار این حوزه قرار گرفته است.

نشست‌های تخصصی

دی

۹۶

تنظیم گری رسانه، الزام یا انتخاب
ارائه: دکتر مرتضی زمانیان، آقای مهدی پور، دکتر
محمد شریفخانی

بهمن

۹۷

از همگرایی رسانه ای تا همگرایی نهادی: چالش‌های
تنظیم گری رسانه های صوتی و تصویری در ایران
ارائه: سید محمدصادق امامیان، حسین فلاح
جوشقانی، حسین انتظامی

بهمن

۹۷

قانون صداوسیما: فرآیند تدوین و اصلاح نظام
حکمرانی رسانه در ایران
ارائه: سید احسان قاضی زاده هاشمی، باقر انصاری،
حسین رضی، سینا کلهر

حوزه ۷:
مطالعات سیاسی
و بین الملل

این حوزه بر حل معضلات اساسی کشور که ماهیتی سیاسی یا بین‌المللی دارند، تمرکز کرده است. در حال حاضر، مدیریت تصویر جمهوری اسلامی ایران در خارج از مرزها، ارتقای دیپلماسی اقتصادی و اصلاح نظام انتخابات کشور سه موضوع اصلی در این حوزه تخصصی است.

بهمن
۹۶

حکمرانی در عمل ۴۵ «دیپلماسی عمومی جمهوری اسلامی ایران»
ارائه: آقای علیرضا شیخ‌عطار

بهمن
۹۷

تصویر بین‌المللی کشور: وضعیت، چشم انداز و الزامات سیاست‌گذاری
بهرام قاسمی، پیمان جلی، صمد علی لکی زاده، ابوذر ابراهیمی ترکمان، فواد ایزدی

بهمن
۹۶

مدرسه تابستانه روش تحقیق در علوم سیاسی و روابط بین الملل
ارائه: آرمان رضایتی، دمتر علی صناعی، دکتر مهرداد ملکی، دکتر ابراهیم محسنی، سیدعلیرضا نیک‌بخت

حوزه ۸:
سیاستگذاری اقتصادی

این حوزه تمرکز خود را بر حل معضلات اصلی و عمدتاً دیرینه اقتصاد کشور قرار داده است؛ معضلاتی همچون سیاست‌های ناکارآمد پارانه‌ای، بحران مالی دولت (کسری بودجه مزمن و فزاینده در سالهای اخیر)، هب نقدینگی و بحران بانکی، سیاست‌های ناکارای ارزی و تجاری، بحران صندوق‌های بازنشستگی و محیط نامساعد کسب‌وکار

مرداد
۹۵

حکمرانی در عمل ۹: بررسی تاریخی - تحلیلی برنامه ریزی اقتصادی در ایران

مرداد
۹۵

حکمرانی در عمل ۱۰: جلسه دوم بررسی تاریخی - تحلیلی برنامه ریزی اقتصادی در ایران

خرداد
۹۶

حکمرانی در عمل ۳۱ «اقتصاد سیاسی ابر پروژه اصلاح نظام بانکی کشور»
ارائه: دکتر حسین عیوضلو

تیر
۹۶

حکمرانی در عمل ۳۳ «بحران مالی و آرامش در اقتصاد کلان، بررسی کتاب *آنچه اقتصاد از بحران آموخت*»
ارائه: دکتر سید احسان خاندوزی

شهریور
۹۶

حکمرانی در عمل ۳۷ «چالش نرخ بهره در اقتصاد ایران»
ارائه: دکتر کامران ندری

مهر
۹۶

حکمرانی در عمل ۳۹ «بررسی نوبل اقتصاد ۲۰۱۷ و دلالت‌های آن در سیاست‌گذاری عمومی»
ارائه: دکتر حسین جوشقانی

بهمن
۹۶

حکمرانی در عمل ۴۶ «الزامات بسته نجات نظام بازنشستگی کشور»
ارائه: آقای اسماعیل گرجی پور، دکتر سید رضا میرنظامی، دکتر علی مروی

دی
۹۶

استفاده از اقتصاد رفتاری در سیاست‌گذاری عمومی
ارائه: دکتر نرگس حاجی مولا درویش

مهر
۹۷

برگزاری نخستین جلسه هیئت موسس انجمن توسعه مشارکت عمومی-خصوصی ایران

کارگاه‌ها

خرداد
۹۶

حکمرانی در عمل ۱۰: جلسه دوم بررسی کارگاه با موضوع «نحوه انجام مطالعات متاآنالیز در علوم اجتماعی مانند مدیریت و اقتصاد»
ارائه: هادی فریبرز

نشست‌های تخصصی

دی
۹۶

استقلال بانک مرکزی در طرح پیشنهادی بانک مرکزی
جمهوری اسلامی ایران
ارائه: دکتر سیدعلی مدنی زاده، دکتر حسین درودیان

بهمن
۹۶

چارچوب پیشنهادی نظارتی در طرح بانک مرکزی
جمهوری اسلامی ایران
ارائه: محمد امین آزاد، دکتر محمد جواد شریف زاده،
دکتر علی سرزعیم

بهمن
۹۶

مهم‌ترین اصلاحات پیشنهادی برای قانون مالیات بر
ارزش افزوده
ارائه: محمود شکری، احمد غفارزاده، حمد مسیحی،
الله محمد آقایی، محمود تولایی

بهمن
۹۶

نقش اطلاعات در حکمرانی نظام مالیاتی
ارائه: هادی خانی، اقبال رحیمی‌کیا، دکتر علی
نصیری اقدم، دکتر محمدرضا عبدی، احمد زمانی،
دکتر محمد وصال

بهمن
۹۷

سیاست‌های پولی و مالی: بودجه و مپ نقدپنگی
ارائه: ایرج توتونچیان، سید مهدی حسینی دولت
آبادی، علی سرزعیم، علی سعدوندی

بهمن
۹۷

سیاست‌های حمایتی و یارانه‌ای: دولت یا بازار؟
ارائه: حسینعلی حاجی دلیگانی، مرتضی زمانیان، سید
علی مدنی زاده، علی صناعی

بهمن
۹۷

سیاست‌های حمایتی و یارانه ای: چالش‌های حکمرانی
ارائه: مسعود خوانساری، محمدرضا جلائی پور، علی
مروی، عباس عبدی، سید محمدصادق الحسینی

بهمن
۹۷

حکمرانی و سیاستگذاری مالی آموزش عالی: بررسی
مسائل تنوع بخشی به منابع مالی
ارائه: محمدتقی نظریور، ابراهیم صالحی عمران،
غلامرضا گرائی نژاد، یعقوب انتظاری، پرویز ساکتی،
احمد رضا روشن

بهمن
۹۷

سیاست‌های ارزی و تجاری: چالش‌های شرایط
تحریم
ارائه: احمد توکلی، مجید شاکری، مینو کیانی راد،
سید احسان خاندوزی

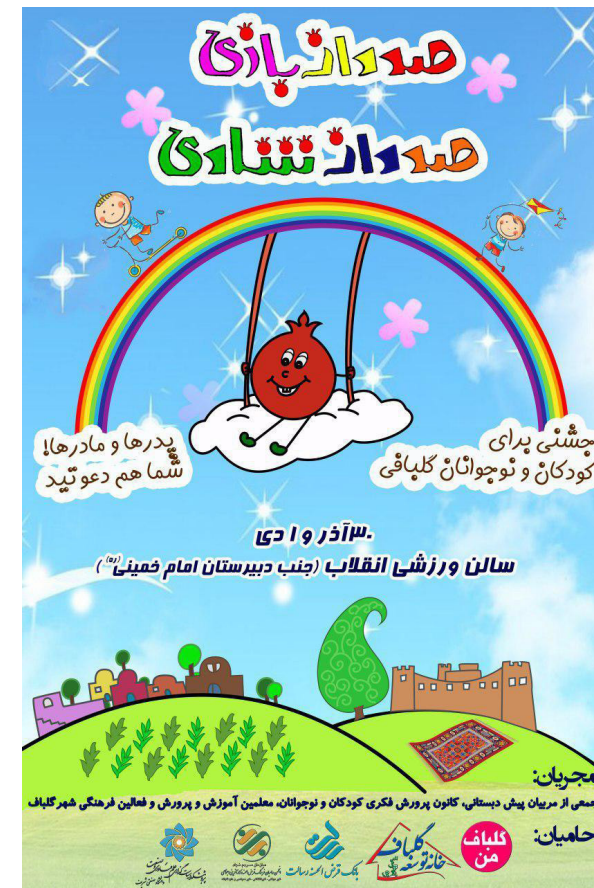
بهمن
۹۷

مولفه‌های حقوقی -قضایی محیط کسب و کار؛ حلقه
مفقوده رونق اقتصادی
ارائه: محمدرضا حسینی، علی بی تعب، محمد امین
بوجاری، علیرضا شمشیری

فعالیت‌های جانبی

مشارکت در تهیه پورتال مسئولیت اجتماعی سازمانی شهر تهران	به منظور ارائه خدمات ترویجی و اطلاع‌رسانی رویدادهای مرتبط به حوزه مسئولیت اجتماعی سازمانی، پورتالی طراحی و در تاریخ ۲۰ شهریور روغایی شد که پژوهشکده به عنوان مشاور این رویداد در جنبه‌های مختلف همکاری و حضوری فعال داشت و در مراسم رسمی برگزار شده با حضور مسئولین شهری تهران نیز سخنرانی داشت.
نشست آسیب‌شناسی فعالیت‌های توسعه محلی و منطقه‌ای در مرکز پژوهش‌های مجلس	در ۲۰ اردیبهشت در مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، هماهنگی و مدیریت جلسه‌ای را بر عهده داشتیم که میزبان فعالین و گروه‌های دارای تجربه در حوزه توسعه محلی و منطقه‌ای بود تا با حمایت ستاد احیای دریاچه ارومیه و نیز مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی بتوانیم از خلال یک گردهمایی و هم‌اندیشی یک روزه، به نقاطی دست یابیم که در حوزه سیاست‌گذاری و قانون‌گذاری می‌تواند تسهیلگر فعالیت‌های توسعه محلی در کشور باشد.
مشاوره در برگزاری جشنواره صد دانه بازی/صد دانه شادی	این برنامه در تاریخ ۳۰ آذر و ۱ دی ۱۳۹۶ در شهر گلپاف استان کرمان و در راستای برنامه توسعه منطقه‌ای گلپاف برگزار شد. مخاطبین این برنامه مربیان، معلمان، والدین و کودکان شهر گلپاف استان کرمان بودند و پژوهشکده به عنوان مشاور و پشتیبان علمی، در طراحی جشنواره به منظور دستیابی به اهداف توسعه انسانی مدنظر در برنامه‌های توسعه منطقه‌ای، ایفای نقش داشت. این رویداد در خبرگزاری‌ها منعکس شده و قرار است به صورت سالانه در گلپاف برگزار شود.

مشاوره در جایزه تاثیرات اجتماعی در جشنواره شیخ بهایی	به همت پژوهشکده سیاست‌گذاری دانشگاه شریف، بخشی از سال گذشته به جشنواره شیخ بهایی اضافه شده است که به ارزیابی طرح‌های دریافتی از نظر جنبه‌های اجتماعی می‌پردازد. پژوهشکده کمک کرد که مدل ارزیابی این جشنواره در بخش اجتماعی طراحی شود. این رویداد ملی در اردیبهشت ۱۳۹۶ برگزار شد
تسهیلگری ارتقای نظام تعلیم و تربیت در گلپاف	در راستای کمک به توسعه پایدار گلپاف، پژوهشکده سیاست‌گذاری دانشگاه شریف در کنار دیگر تعهداتی که ذیل قرارداد توسعه منطقه‌ای بر عهده دارد، در راستای ارتقای سیستم آموزش و پرورش گلپاف به عنوان یک نهاد اصلی در تربیت نسل‌های آینده این منطقه، در قالب تسهیلگیر ایفای نقش کرده است. در این راستا پژوهشکده برای نگارش مجموعه‌های داستانی و شعری مخصوص گلپاف، ایجاد دو کارگروه در مقاطع ابتدایی و پیش‌داستانی و برنامه‌ریزی برای برگزاری یک جشنواره پژوهشی در رده سنی دانش‌آموزان مقطع اول متوسطه در موضوعاتی پیرامون گلپاف، به عنوان تسهیلگر ایفای نقش کرده‌است.
هم‌نت سالمندی	این برنامه در بهمن ۹۶ توسط بنیاد ملی نخبگان استان اصفهان برگزار شد که دو نفر از اعضای پژوهشکده (نوید خنوه و علی سعیدانژاد) به عنوان مربی در این رویداد حضور داشتند.

معرفی اندیشکده حکمرانی شریف

اندیشه‌های حکمرانی شریف

سیاست‌گذاری اجتماعی و نوآوری، توسعه پایدار و حکمرانی عصر دیجیتال. بعد اثربخشی و سیاست‌سازی این حوزه‌ها توسط اندیشه‌های پشتیبانی می‌شود.

مواردی همچون راه‌اندازی و تعمیق گفت‌وگو دولت تنظیم‌گر به جای دولت تصدی‌گر یا دولت حداقلی در عرصه‌های سیاستی و حکمرانی کشور، مشارکت فعال در ایجاد ساختار و طراحی معماری کلان سازمان تنظیم مقررات صوت و تصویر فراگیر، مشارکت فعال در اصلاح لایحه مالیات بر ارزش افزوده و تصویب قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان، تدوین بسته نجات صندوق‌های بازنشستگی کشوری، تدوین گزارش‌های سیاستی و مشارکت فعال در بازطراحی ساختار و فرآیند سیاست‌گذاری کلان جمهوری اسلامی برای مجمع تشخیص مصلحت نظام و تدوین برنامه کوتاه‌مدت تحول در اقتصاد کشور اشاره کرد.

حوزه‌های تخصصی اندیشه‌های، به مقتضای اولویت‌های ملی و ظرفیت‌های نیروی انسانی و منابع مالی شکل گرفته‌اند: سیاست‌گذاری اقتصادی، الگوهای حکمرانی و تنظیم‌گری، حکمرانی انرژی، مطالعات سیاسی و بین‌المللی، حکمرانی رسانه،

تاسیس اندیشه‌های حکمرانی، ۱۳۹۴

اندیشه‌های حکمرانی شریف

برای ورود به عرصه ارتقاء الگوی حکمرانی و سیاست‌گذاری ایران اسلامی. این اندیشه‌های تلاش کرده است با التزام به قواعد و اصول حرفه‌ای و با دوری از «سوگیری‌های سیاسی»، رعایت «انصاف و استقلال تحلیلی»، «مسئله‌محوری و تحلیل مبتنی بر شواهد»، توجه به «ماهیت بین‌رشته‌ای مسائل»، تأکید بر مطابقت داشتن توصیه‌ها با «ارزشهای اسلامی و رویکردهای بومی» و با استفاده از «ظرفیت دانش‌آموختگان و نخبگان داخل و خارج از کشور» و توسعه «ارتباطات علمی-سیاستی وسیع بین‌المللی»، ضمن ارتباط‌گیری و جلب اعتماد بخش‌های مختلف نظام حکمرانی و نخبگان سیاسی، پیشنهاد‌های سیاستی موثر و راهگشایی را برای ارتقای نظام سیاست‌گذاری و کشورداری ایران اسلامی ارائه نماید.

به لطف خدا، در همین عمر کمی که از تاسیس اندیشه‌های می‌گذرد، اثربخشی‌های قابل توجهی در راستای اهداف مورد نظر اندیشه‌های حاصل شده است. به عنوان نمونه می‌توان به

در حالت مطلوب، اندیشه‌های با ایفای نقش واسط میان جوامع علمی و نهادهای حکمرانی، به دنبال تحقق اهداف دوگانه استفاده از یافته‌های علمی در اعمال حکمرانی و طرح مساله‌های عینی و واقعی برای جوامع علمی را هستند. آنها از یک سو به شناختی عمیق و نظام‌مند از مشکلات پیچیده جامعه و حکومتها دست می‌یابند و آنها را به مسائلی خوش تعریف تبدیل می‌نمایند، و از سوی دیگر عزم نخبگانی و سیاسی جامعه را در جهت حل آن مسائل جهت‌دهی و هدایت می‌کنند و درنهایت به مثابه «ماشینهای تولید ایده‌های سیاستی»، با ارائه بسته راهکارهای سیاستی اجرا پذیر، «ظرفیت حکمرانی ملی» را ارتقاء می‌بخشند.

اندیشه‌های حکمرانی شریف نیز با همین دغدغه تاسیس شده است و در ادامه یک دهه تجارب ارزشمند پژوهش‌های سیاست‌گذاری، نهادی است از اراده جمعی ۷۰ نفره از فارغ‌التحصیلان دغدغه‌مند بهترین دانشگاه‌های داخل و خارج

معرفی مدرسه نوآوری و حکمرانی شریف

معرفی مدرسه نوآوری و حکمرانی شریف

برگزاری رویدادهای شتابدهی سیاستی، حکمرانی، اجتماعی و سایر حوزه‌های مورد نیاز پژوهشکده با هدف توسعه تیم‌های فعال در این حوزه در کشور

• پیگیری همکاری‌های آموزشی با سایر دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی کشور در داخل و خارج؛

• بازاریابی و برگزاری دوره‌های آموزشی مرتبط و با کیفیت بالا

ساختار مدرسه نوآوری و حکمرانی شریف

از آنجایی که وظیفه ذاتی مدرسه، توسعه ظرفیت‌های انسانی و هم‌چنین کمک به شکل‌گیری و بلوغ ایده‌های نوآورانه در حل مسائل فراگیر جامعه می‌باشد؛ و با توجه به حوزه کاری پژوهشکده که غالب فعالیت‌های خود را در دو حوزه اجتماعی و حکمرانی-سیاستی تعریف نموده است؛ ساختار مدرسه به گونه‌ای طراحی شده است که بتواند همه این نیازها را پوشش دهد. به این منظور دو مدرسه و دو شتابدهنده در ذیل مدرسه تعریف شده است. یک مدرسه و شتابدهنده با موضوع سیاستی و یک مدرسه و شتابدهنده با موضوع اجتماعی در این ساختار در نظر گرفته شده است که در ادامه شرح مختصری از هر یک از آنها

توسعه ظرفیت‌های انسانی و سرمایه اجتماعی از پیش نیازهای توسعه در هر بخشی است. بدون وجود انسان‌های توسعه یافته با دانش و مهارت مورد نیاز، امکان حل مسائل فراگیر یک جامعه وجود ندارد. از این رو فعالیت‌های آموزشی و ظرفیت سازی پژوهشکده در معرفی مدرسه نوآوری و حکمرانی دنبال خواهد شد تا زمینه شکل‌گیری و پیاده‌سازی نوآوری‌های سیاستی و اجتماعی را از طریق پرورش استعداد‌های مناسب و برتر فراهم نماید.

تولید و انباشت محتوای علمی به دست آمده از انجام تحقیقات متعدد در حوزه‌های مختلف سیاست پژوهی از یک طرف و مراجعات و نیازهای مختلف کارشناسان فعال در حوزه سیاستگذاری به آشنایی با جنبه‌های نظری و عملی سیاستگذاری باعث شده است تا درخواست برای فعالیت‌های آموزشی در زمینه سیاستگذاری و تغییرات اجتماعی افزایش یابد. اگرچه وجود محتوای غنی آموزشی، اثر بسیار زیادی بر روی کیفیت برگزاری دوره‌های آموزشی دارد، اما «فعالیت‌های آموزشی و توانمندسازی» با هدف توسعه ظرفیت انسانی و سرمایه اجتماعی خود یک کارکرد تخصصی است که نیازمند طراحی و اجرای حرفه‌ای است.

از طرف دیگر ارایه دوره‌های آموزشی به شیوه سنتی دانشگاه‌ها روز به روز از رونق افتادن می‌افتد و رویکردهای جدید آموزشی و نوآورانه در قالب‌های جدید که مبتنی بر مشارکت و فعالیت فراگیران است در حال توسعه می‌باشد. از همین رو نیاز به یک مجموعه تخصصی که بر کارکرد متمایز آموزش و توانمندسازی متمرکز باشد ضروری به نظر می‌رسد. با توجه به ضرورت‌های فوق تشکیل یک مجموعه تخصصی آموزشی و توانمندسازی با رویکردهای جدید یاددهی و یادگیری به عنوان یک مجموعه وابسته به پژوهشکده در اولویت قرار می‌گیرد. مدرسه نوآوری و حکمرانی شریف زیرمجموعه تخصصی پژوهشکده برای امور آموزشی است. با توجه به اینکه بسیاری از تغییرات اجتماعی بزرگ مقیاس علاوه بر سیاستگذاری نیازمند جهت‌دهی به فعالان اجتماعی و نوآوری اجتماعی است، این مجموعه علاوه بر آموزش مبتنی بر نوآوری‌های سیاستی، از آموزش نوآوری‌های اجتماعی نیز جهت پیشبرد تغییرات و اصلاحات مورد نظر بهره خواهد برد.

اهم وظایف مدرسه به شرح ذیل است:

- پشتیبانی از تولید محتوای آموزشی غنی، به روز و برخاسته از پژوهش‌های عملی
- تبدیل مبانی اصلی نظری و عملی پژوهشکده در قالب برنامه‌های آموزشی با هدف تسریع شکل‌گیری و قوام مکتب فکری پژوهشکده
- تسهیل و پشتیبانی از طراحی و اجرای دوره‌های آموزشی مبتنی بر نوآوری‌های سیاستی و اجتماعی؛

معرفی مدرسه نوآوری و حکمرانی شریف

ارائه خواهد شد.

مدرسه نوآوری اجتماعی روشنا: نوآوری اجتماعی رویکرد جدیدی برای برطرف کردن نیازهای اجتماعی جامعه است؛ به شرطی که علاوه بر هدف، روش اجرای این نوآوری نیز با استفاده از المان‌های اجتماعی محقق شود. در نوآوری اجتماعی، سعی بر آن است که منافع ذینفعان مختلف تا حد ممکن در نظر گرفته شده و در کنار آن اثرگذاری اجتماعی مورد نظر نیز به وقوع بپیوندد. این کار می‌تواند در قالب‌های مختلفی هم‌چون ارائه خدمات یا محصولات جدید، فرآیندهای جدید، قوانین و مقررات جدید، ساختارهای سازمانی جدید، پویاها و کمپین‌ها و ... صورت گیرد.

در این راستا ماموریتی که مدرسه نوآوری اجتماعی روشنا برای خود در نظر گرفته است عبارت است از فعالسازی ظرفیت نخبگانی کشور برای مواجهه با مسائل اجتماعی پیچیده. برای این منظور روشنا کارگاه‌های مختلفی را با توجه به نیاز جامعه مخاطب خود طراحی نموده و در مناطق مختلف کشور اجرا نموده است. بازخوردهای مثبت مخاطبین نشان از اثربخشی رویکرد نوآورانه روشنا در طراحی و تامین محتوای آموزشی کلاس‌ها می‌باشد.

شتابدهنده اجتماعی هم‌نو: همان‌گونه که ذکر شد پیچیدگی مسائل پیش روی جامعه و ناکارآمدی ابزار موجود در مقابله و مواجهه با این چالش‌ها، رویکردهای جدیدی را می‌طلبد؛ و نوآوری اجتماعی می‌تواند کارکرد مد نظر به عنوان یک رویکرد نوین و کارآمد برای مقابله با مسائل فراگیر و پیچیده جامعه را ایفا کند

شتابدهنده یکی از مهمترین اجزای زیست بوم نوآوری اجتماعی است. کارکرد شتابدهنده، تسریع فرآیند رشد ایده‌هایی است که پیرامون حل مسائل اجتماعی شکل گرفته است. مدل کاری شتابدهنده اجتماعی، با مدل شتابدهنده‌های کسب و کاری تفاوت‌های عمده‌ای دارد. در این شتابدهنده یک مساله (چالش) مشخص اجتماعی انتخاب می‌شود. سپس طی چند پیش رویداد، از افراد با تجربه در آن حوزه خواسته می‌شود تا به تبیین دقیق مساله بپردازند. چرا که فهم ناقص از یک موضوع اجتماعی، می‌تواند راهکارهای پیشنهاد شده را ناکارآمد نماید. پس از اطمینان از تبیین دقیق مساله، تیم‌های داوطلب حول موضوع مشخص شده تشکیل شده و فرآیند شتابدهی برای آن‌ها در یک دوره 1 تا 3 ماهه اجرا می‌شود. سپس ایده برتر که توانایی اجرایی شدن در بستر جامعه را دارد انتخاب شده و پشتیبانی‌ها و آموزش‌های لازم به آن‌ها داده می‌شود تا بتوانند به عنوان یک نوپای اجتماعی در حل مساله مد نظر، تاثیرگذار باشند. آموزش‌هایی که در این فرآیند به گروه‌ها داده می‌شود به گونه‌ای است که علاوه بر

معرفی مدرسه نوآوری و حکمرانی شریف

در کنار موارد یاد شده، یکی از دغدغه‌های موجود در حوزه آموزشی (هر دو بعد آموزش و پرورش و آموزش عالی)، جهت‌دهی به سیستم آموزشی کشور در جهت تربیت دانش‌آموزان و دانشجویان خلاق و فعال می‌باشد. برای پوشاندن این مساله دو ساختار مدرسه کارآفرین و سرای نوآوری دانشگاه در ذیل مدرسه و با اهداف ذیل تشکیل گردیدند:

مدرسه کارآفرین:

ضرورت تحول در آموزش و پرورش بر کسی پوشیده نیست؛ و بسیاری از رویکردهای از بالا به پایین به ایجاد تحول در آموزش و پرورش، که در این سال‌ها امتحان شده‌اند، موفقیت چشمگیری نداشته‌اند. مدرسه کارآفرین، با هدف تسهیل‌گری در ایجاد تحول در آموزش و پرورش فعالیتش را آغاز نموده و تلاش می‌کند

مساله مشخص هر رویداد، به آن‌ها قدرت و روشمندی حل سایر مسائل اجتماعی را نیز خواهد داد.

مدرسه حکمرانی:

یکی از معضلات نظام آموزشی کشور، عدم تطابق نیازهای اجرایی کشور با آموزش‌های رسمی دانشگاهی است. در حوزه حکمرانی و سیاستگذاری وضعیت بغرنج‌تر بوده و عملاً (به جز موارد معدودی در سال‌های اخیر) هیچ رشته‌ای در دانشگاه‌های کشور وجود ندارد که بتواند چنین آموزش‌هایی را به مخاطبین ارائه دهد. ایده طراحی و تاسیس مدرسه حکمرانی با چنین احساس نیازی شکل گرفته و در جهت رفع بخشی از این نیازها اقدامات موثری انجام شده است.

مدل طراحی شده برای این مدرسه مبتنی بر نیازهای واقعی حکمرانی و سیاستگذاری است. در یک فرآیند سیاستگذاری افرادی با ویژگی‌های مختلف درگیر مساله هستند. گروهی از افراد هستند که باید توانایی تحلیل داده‌های سیاستی را داشته باشند؛ گروهی دیگر باید توانایی طراحی و خلق ایده‌ها و راهکارهای سیاستی را داشته باشند؛ بعضی از افراد که اصطلاحاً به کارآفرینان سیاستی مشهورند باید توانایی اجماع‌سازی حول مساله و پیاده‌سازی آن در جامعه را داشته باشند و ...؛ لذا، مدرسه حکمرانی دوره‌های خود را با توجه به این موضوع طراحی نموده است. مخاطبین مدرسه حکمرانی به دانش عمومی از همه مسائل لازم در فرآیند سیاستگذاری مجهز می‌شوند؛ و در کنار آن با توجه به علایق و توانایی‌های خود آموزش‌های لازم در یکی از حوزه‌های طراحی سیاست، تحلیل سیاست و ... را پشت سر خواهند گذاشت.

شتاب‌دهنده سیاستی حسنی:

یکی از خلاهای نهادهای سیاستگذاری در کشور دسترسی به ایده‌های سیاستی موثر و نوآورانه است که موجب منحصر ماندن مدیران سازمان‌ها و وزارتخانه‌ها به پیشنهاداتی است که از نیروهای درون سازمان یا بخش‌های پژوهشی به آن‌ها می‌رسد. یکی از تجارب موفق دنیا برای برون رفت از این چالش، استفاده از شتابنده‌های سیاستی است که وظیفه غربال‌گری، پرورش و به سرانجام رساندن طرح‌های نوآورانه در زمینه‌های سیاستی را بر عهده دارد. شتاب‌دهنده سیاستی حسنی نیز با همین هدف تشکیل شده و ماموریت خود را متصل نمودن ایده‌های نوآورانه به دستگاه‌های سیاستگذار قرار داده است.

مدل کاری شتاب‌دهنده سیاستی حسنی مشابه شتاب‌دهنده اجتماعی است؛ اما سوژه‌های مورد بحث در این دو، دارای تفاوت‌های ماهوی است. مخاطب اصلی خروجی شتاب‌دهنده سیاستی، نهادها و دستگاه‌های سیاستگذار می‌باشند؛ در حالی که مخاطب و سوژه شتاب‌دهنده اجتماعی عام‌تر بوده و خروجی آن نیز ناظر به نیازهای اجتماعی کف جامعه می‌باشد.

معرفی مدرسه نوآوری و حکمرانی شریف

ماموریت خود را از طریق توان افزایشی معلمان مدارس که خط مقدم تعلیم و تربیت بوده و مهم‌ترین عناصر برای تحقق تغییر در آموزش و پرورش هستند محقق نماید.

مدرسه کارآفرین، بستری برای رشد و توان افزایشی معلمان از طریق برگزاری دوره‌های آموزشی، تسهیل ارتباطات آن‌ها با فعالین پیشگام حوزه تعلیم و تربیت در سطح کشور و پشتیبانی از آن‌هاست تا بتوانند متناسب با شرایط و اقتضائات منطقه‌ی خود، کیفیت آموزش و پرورش را در حوزه کاری خود ارتقاء دهند.

سرای نوآوری دانشگاه:

نقشی که دانشگاه‌ها در فرآیند حل این مسائل ایفا می‌کنند تاثیر گذاری برتوسعه ی سرمایه انسانی توانمند درحل مسائل،

مطالعه تجربیات بین‌المللی و همچنین تجربه ۱۰ ساله پژوهشکده در حوزه سیاستگذاری ایران نشان داده است که مسائل کشور غالباً چند بعدی و میان‌رشته‌ای است، لذا برای حل آن‌ها باید از آ‌ز ذینفعان و متخصصان حوزه‌های مختلف بهره برد تا از طریق مشاهده جوانب مختلف، مسئله به صورت عمیق موشکافی شده و به بهترین شکل ممکن برای آن چاره‌اندیشی کرد. به همین دلیل پژوهشکده سیاستگذاری دانشگاه صنعتی شریف، ساختار خود را به صورت برنامه‌های مسئله‌محور تغییر داده است تا بتواند اثرگذاری خود را در حل مسائل کشور به صورت روز افزودن افزایش دهد. هر برنامه علاوه بر تمرکز بر مسئله محوری خود، دارای سه بال آموزشی، پژوهشی و حکمرانی است که متناسب با تقاضا و نیاز کشور آن‌ها را به کار می‌گیرد. در ادامه برنامه‌های فعلی پژوهشکده سیاستگذاری به صورت مختصر توضیح داده می‌شوند.

برنامه‌ها

آب و توسعه

آزمایشگاه فقر و توسعه

انرژی

بازطراحی فرآیندهای سیاستگذاری کلان

بسته‌های حمایتی انرژی

پیوست فناوری

تنظیم‌گری

تنظیم‌گری رسانه

راهبرد مزیت‌گرایی هوشمند

رصد نظام‌های علم و فناوری و نوآوری

سرای نوآوری

سیاستگذاری توسعه علم، فناوری و نوآوری

سیاستگذاری توسعه امور زیرساختی

سیاستگذاری مهاجرت

سیاست‌های پولی

سیاست‌های مالی

شتاب‌دهنده نوآوری اجتماعی هم‌نو

مدرسه توسعه پایدار

مدیریت استعداد

مربی یکدیگر باشیم

برنامه آب و توسعه

معرفی مختصر برنامه

برنامه آب و توسعه می‌کوشد تا از طریق فعالیت‌های مختلف خود که در قالب محورهای متنوعی انجام خواهند شد، علاوه بر ایجاد درک و دانش مناسب نسبت به چالش‌های مختلف مرتبط با آب و توسعه، به تعامل و همراهی با متخصصین و همینطور سیاستگذاران بپردازد و بر روی جوامع تخصصی و تصمیم‌گیری اثرگذاری داشته باشد. در ایران، مطالعات پیرامون موضوع آب و توسعه ضعیف بوده است و لذا انتظار می‌رود که برنامه آب و توسعه پژوهش‌کننده سیاستگذاری علم و فناوری بتواند نقش بسزایی در تقویت علم و همینطور اثرگذاری در اجرا ایفا نماید. لازمه دستیابی به این هدف از یک سو تعامل گسترده و مداوم با جامعه و شناسایی موانع و مسائل اجتماعی پیش‌روی اجرای سیاست‌های حفاظت از منابع آب است و از طرف دیگر ارائه پیشنهادها، اجرای و موثر به سیاستگذاران و مجریان کشور و در نهایت حضور در مجامع علمی برای ارائه دستاوردهای پژوهشی و علمی خواهد بود. به همین جهت شبکه‌ای از همکاران با نگرش‌ها و تخصص‌های مختلف علوم اجتماعی، سیاستگذاری، اقتصاد، حقوق، مهندسی منابع آب، کشاورزی و ... در این برنامه مشارکت خواهند داشت.

فعالیت‌های برنامه

مجموعه‌ای فعالیت‌های گروه آب و توسعه را می‌توان در قالب سه دسته‌ای اصلی مطالعات، اقدامات توسعه‌ای، و برگزاری رویدادهای علمی تقسیم نمود.

• مطالعات: خلاصه‌نویسی تک مقاله، تهیه مقالات تلخیصی، پاسخ به سوالات خرد، معرفی و ساماندهی پایگاه‌های مطالب مرتبط، معرفی سازمان‌های مربوطه و سازوکارهای تصمیم‌گیری و اجرایی آنها، مستندسازی و مصاحبه (تاریخ شفاهی از مناطق و مسائل مختلف)

• رویدادها: کارگاه‌های آموزشی، جلسات مباحثه تخصصی، جلسات نیمه تخصصی (عمومی)

• اقدامات توسعه‌ای: به عنوان مشاور در سطح میانی برای سطوح اجرایی مختلف، و همینطور انجام فعالیت‌های مداخله‌گرانه در سطح محلی و در تعامل با جامعه محلی.

این فعالیت‌ها در قالب چندین تم مختلف انجام خواهند شد:

• حکمرانی: در این تم به ابعاد مختلف سیاستگذاری و همینطور سطوح حکمرانی و بازیگران پرداخته خواهد شد، همینطور ابعاد مختلف نهادی رسمی و غیررسمی در عرصه حکمرانی آب و توسعه نیز در این تم در نظر گرفته می‌شوند.

• اقتصادی: در این تم به ابزارهای اقتصادی و همینطور ارتباط ابعاد مختلف توسعه‌ی اقتصادی با چالش آب پرداخته خواهد شد.

• اجتماعی: در این تم به ابعاد جامعه‌شناسی، رفتارهای فردی و جمعی، شکل‌گیری تشکله‌ها و ... پرداخته می‌شود.

برنامه آزمایشگاه فقر و توسعه

طرح مساله

فقرزدایی و کاهش نابرابری‌ها از شعارهای مهم پیش از انقلاب اسلامی و از اهداف اصلی نظام در سال‌های پس از انقلاب بوده است. سازمان‌های متنوع با بودجه‌های فراوان چند دهه است که در این

حوزه مشغول به فعالیت هستند، اما با نگاهی به

با توجه به ماهیت پیچیده مسائل در حوزه سیاست‌گذاری عمومی، یادگیری از سیاست‌های گذشته و بهبود اثربخشی تصمیم‌گیری‌های آینده تنها راه پاسخ به مشکلات فراگیر در جامعه است. سیاست‌گذاری مبتنی بر شواهد یکی از راهکارهایی است که می‌تواند کیفیت سیاست‌ها را افزایش دهد. نتایج و اثرات یک سیاست از طریق ارزیابی‌های علمی با روش‌های متنوعی قابل سنجش هستند.

در همین راستا و با هدف ترویج نظام "سیاست گذاری مبتنی بر شواهد"، برنامه "سنجش" توسط جمعی از فارغ التحصیلان دانشگاه‌های معتبر در پژوهشکده سیاست گذاری دانشگاه شریف و با همکاری اساتید دانشکده مدیریت و اقتصاد شکل گرفت. برنامه سنجش قصد دارد حلقه واسطی بین فضای آکادمیک و فضای اجرایی کشور باشد. تجربه‌های سیاست‌های اجرا شده منبعی برای یادگیری و تولید دانش هستند. از طرف دیگر دانش تولید شده خوراکی برای اتخاذ تصمیمات با کیفیت‌تر توسط سیاستگذار هستند.

اگرچه در حال حاضر ارزیابی سیاست‌ها انجام می‌گیرد اما اولاً نتایج این ارزیابی‌ها در فرایند تدوین سیاست‌های آتی استفاده نمی‌شود، ثانياً هیچ کدام از ارزیابی‌های انجام گرفته به صورت تجربی، بر اساس داده‌های میدانی و با روش‌های علمی نبوده است و غالباً حاصل نظرات جمعی خبره است. از طرف دیگر ارزیابی‌ها عموماً پیرامون میزان تحقق سیاست‌ها و خروجی‌های اجرایی آن صورت می‌گیرد و وارد سنجش اثرگذاری آن‌ها نشده‌اند.

برنامه «سنجش» به دنبال آن است تا با اندازه‌گیری علمی و کمی اثرات طرح‌ها و برنامه‌های اجرا شده در میدان، تجربه‌های موجود را تبدیل به گزاره‌هایی آموزنده کند که چراغ راه برنامه‌های مشابه آینده باشد؛ میزان اثربخشی و نیل به اهداف هر برنامه اجرا شده را مشخص نماید؛ منجر به اصلاح و بهبود مدل نظری و تئوری پشت مداخلات شود و در نهایت بر اساس نتایج میدانی سیاست‌گذاران را به سمت سیاست گذاری تجربه محور سوق دهد.

وضعیت فقر و کیفیت زندگی در مناطق مختلف کشور، نسبتی میان حجم مشکلات موجود با شعارها و بودجه‌ها و سیاست‌ها دیده نمی‌شود. یک

دلیل مهم کیفیت پایین تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری در نهادهای متولی است. رویکردهای تصمیم‌گیری سنتی در اتاق‌های فکر،

بدون داشتن اطلاعات از دل جامعه کارایی بسیار پایینی دارند. عموماً سیاست‌ها و برنامه‌های جدیدی که در کشور تصویب یا اجرا می‌شوند، توجه چندانی به نتایج طرح‌ها و تجربیات مشابه قبلی ندارند. دلیل این موضوع را می‌توان بی توجهی به اهمیت ارزیابی اثرات و نتایج طرح‌های پیشین، عدم مدیریت دانش و انجاء

با ارزیابی میدانی اثرات سیاست‌ها و برنامه‌ها یک چرخه تولید علم فعال می‌شود که به بهبود تصمیم‌گیری‌های آتی منجر می‌گردد. لازمه تصمیم‌گیری مبتنی بر شواهد تجربی یا سیاست‌گذاری تجربه‌محور، ارزیابی و آزمایش سیاست‌ها در میدان و مشاهده نتایج آن‌هاست. ارزیابی تجربی رویکردی نوظهور و رو به رشد در توسعه است که بر مبنای آن به جای بحث‌های بی پایان، کافی است پا را در میدان بگذاریم و نتایج تصمیمات گذشته را ارزیابی کنیم تا به جواب دقیقی برای بسیاری از سوالات کوچک برسیم. با کنار هم قرار گرفتن جواب‌های کوچک، کیفیت تصمیم‌گیری‌ها و سیاست‌گذاری‌های آتی بهبود می‌یابند و تنها اثربخش‌ترین طرح‌ها اجرا می‌شوند. این رویکرد می‌تواند نقطه شروعی برای بازنگری در برنامه‌های ناکارای پیشین و آزمایش اقدامات آتی باشد.

فعالیت های برنامه

در این برنامه به دنبال ترویج اهمیت ارزیابی و اندازه‌گیری اثرات هستیم، تجارب، فرایند و روش‌های ارزیابی را در کارگاه‌های عمومی برای گروه‌های مداخله‌گر ارائه می‌کنیم، سعی داریم با انجام پروژه‌های مختلف فضای ارزیابی‌های علمی را در کشور ایجاد کنیم، اجرای آزمایشی مداخلات را ارزیابی نماییم تا اجرای گسترده آن‌ها با کیفیت بیشتری صورت پذیرد و نتایج یک ارزیابی، چراغ راه طراحی مدل‌های مداخله آتی و روش‌های بهبود و ارتقای مدل‌های توسعه فعلی را به دست دهد.

نشدن

طرح‌های

ارزیابی

اثرات برای

اندازه‌گیری

میزان کارایی

سیاست‌ها دانست.

امروزه ادبیات توسعه به

سمت رویکردهای پایین به

بالا حرکت کرده و بر این مبنای

تصمیمی بر مبنای شواهد میدانی به دست

آمده از جامعه هدف گرفته می‌شود، بدین ترتیب

برنامه انرژی

معرفی مختصر برنامه

از دیدگاه نظری، رابطه بین دولت و بخش انرژی، یکی از موضوعات کلاسیک و اصلی مورد بحث در حوزه‌های فلسفه و اقتصاد سیاسی و همین‌طور سیاستگذاری عمومی است. حاکمیت کشورهای مختلف در راستای تأمین منفعت عمومی در حوزه انرژی برای بهبود شرایط حکمرانی انرژی خود دو رویکرد مختلف را دنبال کرده‌اند. رویکرد اول، تغییرات شکلی و ساختاری را راه حلی برای حل کل مشکلات حکمرانی انرژی می داند . رویکرد دوم، معتقد است که تغییرات لازم باید به صورت یکپارچه و عمیق در بخشهای مختلف ساختارها، برنامهها، اهداف، پارادایمها، کارکردها و ابزارهای سیاسی ایجاد شود. در همین راستا، ساختارها باید بر مبنای پارادایمها و اهداف سیاسی ایجاد شود، از سوی دیگر ساختارها باید دارای ابزارهای سیاسی مناسب جهت اعمال نقش خود در نظام حکمرانی باشند. گروه انرژی، رویکرد دوم را بر گزیده و تدوین سیاستهای ایجابی با قید قابلیت اجرایی شدن در فضای حکمرانی حوزه انرژی کشور و تلاش جهت به ثمر نشستن این سیاستها، مأموریت اصلی این گروه تعیین شده است.

در ادامه فعالیت های گروه انرژی در بخش حکمرانی و تنظیم گری صنایع بالادستی نفت و گاز و بخش برق بیان شده و در انتها بخشی از فعالیتهای این گروه معرفی خواهد شد:

حکمرانی صنعت بالادست نفت و گاز ایران

بخش بالادستی صنعت نفت و گاز ایران را می توان مهم ترین بخش انرژی دانست زیرا ۹۸٫۹ درصد از منبع تامین کننده انرژی کشور از منابع نفت و گاز است. از سوی دیگر دلایلی دیگری از قبیل: وابستگی بودجه دولت به درآمدهای حاصل از فروش نفت و گاز، حجم بزرگ ذخایر نفت و گاز ایران و وابستگی صنایع مختلف تجهیزات و صنایع پالایشی و پتروشیمی به سیاست های این بخش را می توان از جمله دلایلی نام برد که ایجاب میکند مسیر اصلاح نظام حکمرانی انرژی از توجه مناسب به بخش بالادستی نفتوگاز آغاز گردد. از این رو، ارائه مسیر اصلاح حکمرانی بخش بالادستی نفتوگاز اولین برنامه این گروه از ابتدای تاسیس بوده است که در مراحل اثربخشی قرار دارد.

نظام تنظیم گری صنعت نفت و گاز ایران

تنظیمگری در معنای عام خود شامل انواع مداخلات دولت به منظور تحقق اهداف اقتصادی و اجتماعی حاکمیت است. در صنعت نفت و گاز ایران مشکلاتی از قبیل عدم تحقق تولید صیانتی در قراردادهای نفتی، انحصار شرکت های دولتی و عدم انگیزه برای سرمایه گذاری بخش خصوصی واقعی و پیچیدگی فنی و تخصصی وجود دارد که لزوم حضور تنظیم گر در دو بخش بالادستی و پایین دستی صنعت نفت و گاز ایران را

به عنوان یک نهاد متخصص، مستقل، مقتدر و پاسخگو که به دنبال پیاده سازی سیاست های کلان صنعت نفت و گاز است بیش از پیش نشان می دهد. ارائه الگویی مطلوب از تنظیمگری در صنعت نفت و گاز بر مبنای مطالعات تجربیهای موفق و ناموفق و مسیر ایجاد تنظیمگر بخش بالادستی نفتوگاز ایران، از دیگر برنامههای در دستور کار این گروه میباشد.

حکمرانی صنعت برق ایران

با گذشت بیش از ۱۵ سال از تجدیدساختار صنعت برق و کسب رکورد بالاترین ظرفیت اسمی در منطقه خاورمیانه، اکنون این صنعت با چالشهای بزرگی دست و پنجه نرم میکند که عدم چارحاندیشی در کوتاهمدت و برنامهریزی بلندمدت میتواند خسارتهای جبران ناپذیری بر پیکر این صنعت زیرساختی و مادر وارد آورده و باعث بروز مشکلاتی حتی در ابعاد اجتماعی و سیاسی گردد. خاموشیهای متعدد در تابستانهای اخیر و بدهیهای کلان وزارت نیرو، نشانههای مشکلاتی هستند که ریشههای آن را بایستی در مجموعه عواملی جستجو کرد که از ضعف تنظیمگری و سیاستگذاری کارآمد در این حوزه، ناشی میشود. در ایجاد مشکلاتی که صنعت برق ایران با آن روبروست، عوامل متعددی تاثیرگذار بوده و هستند که از مهمترین آنها، اشکال و تداخل در وظایف نهادهای حکمرانی و یکپارچه ندیدن مسائل مربوطه در یک چارچوب کلان و بهم پیوسته (علیرغم تلاشهایی مثل ایجاد شورای عالی انرژی، تدوین طرح جامع انرژی یا ایده تشکیل وزارت انرژی) میباشد. اصلاح نظام تنظیمگری در صنعت برق با مطالعه تجربیهای موفق و ناموفق در این حوزه و ارائه مسیر اصلاح نظام حکمرانی این صنعت در دستور کار این برنامه در گروه انرژی قرار دارد.

مطالعات بازار نفت:

دور جدید تحریم های امریکا علیه فروش نفت خام ایران، مشکلاتی را در راه فروش نفت خام و فراورده های نفتی برای کشور به وجود آورده است. نظر به این امر گروه انرژی، بر آن شد تا با رصد اخبار و گزارشات مرتبط با تحولات بازار نفت، سلسله گزارشاتی را بصورت مستقل و به منظور پیش بینی و رصد بازار نفت خام به انجام رساند.

اصلاح قیمت حامل های انرژی:

با جهش رخ داده در قیمت ارز، بار دیگر مساله فشار یارانه پنهان پرداختی دولت به حامل های انرژی و لزوم اصلاح قیمت های ان مورد توجه مسئولین و کارشناسان قرار گرفته است. اما تجربه دور قبل طرح هدمندی یارانه ها نشان داد که در این طرح الزامات خاص بخش انرژی مورد توجه کافی قرار نگرفته است. با توجه به این سابقه و با همکاری گروه های دیگر اندیشکده حکمرانی، طرح اصلاح قیمت حامل های انرژی

با تکیه بر الزامات و پیش نیازهای بازیگران و شرکت های تامین‌کننده در بخش انرژی تهیه و تدوین شد.

شماری از فعالیت‌های انجام‌گرفته:

- گزارش تاریخچه تحلیلی نظام حکمرانی صنعت نفت و گاز در ۶ کشور: نروژ، برزیل، انگلستان، چین، روسیه و مکزیک
- گزارش تاریخچه حکمرانی صنعت نفت و گاز ایران
- گزارش مطالعه قراردادهای نفتی ایران به عنوان یک ابزار سیاستی در نظام حکمرانی و مطالعه موردی ۴ کشور: نروژ، برزیل، چین و مکزیک
- ارائه الگوی مطوب از مدل رشد و تجاری‌سازی شرکت ملی نفت ایران و مطالعه موردی: نروژ، برزیل، چین، روسیه
- ارائه الگوی مطلوب نظام تنظیم گری صنعت نفت و گاز ایران و مطالعه موردی: نروژ، برزیل، چین، انگلستان

- ارزیابی عملکرد حکمرانی صنعت برق ایران-همکاری با معاونت نظارت بر منابع هیدروکربوری، مرکز پژوهشهای مجلس، موسسه مطالعات انرژی و انجمن نفت ایران

- همکاری با وزارت نیرو در آسیب‌شناسی حکمرانی صنعت برق (بخش توزیع) در اجرای سیاست مدیریت تقاضا

- الگوی مطلوب تنظیم گری بخش توزیع و مصرف در صنعت برق

- گزارش بررسی الزامات تشکیل وزارت انرژی در ایران در همکاری با مرکز

پژوهش‌های مجلس

- همکاری در بازطراحی اساسنامه شرکت ملی گاز ایران با مرکز

بازطراحی فرآیند سیاست‌گذاری کلان

معرفی مختصر برنامه

ذیل است:

اصلاح فرآیندهای سیاست‌گذاری:

۱- تشکیل کمیته سیاست‌گذاری در مجمع تشخیص و برگزاری بیش از ۳۰ جلسه در مدت زمان ۸ ماه

۲- اجماع بر تعریف واحدی از سیاست‌کلی

۳- ارائه شاخص‌های سیاست‌های کلی (بایدها و نبایدها)

۴- ارزیابی ۳۳ سیاست کلی ابلاغ‌شده و ۹ عنوان سیاست‌های پیشنهادی جدید

۵- پیشنهاد سناریوهای اصلاح فرآیند

به موجب اصول ۱۱۰، ۱۱۱، ۱۱۲ و ۱۷۷ قانون اساسی نظام جمهوری اسلامی ایران، وظایفی برای مجمع تشخیص مصلحت نظام در نظر گرفته شده است، که برخی از نوع عمومی و مستمر بوده و مابقی در شرایط خاص انجام می‌شود و مقطعی است؛ در میان وظایف عمومی این مجمع، موارد مهمی به چشم می‌خورد که تهیه و پیشنهاد پیش‌نویس سیاست‌های کلی نظام در اجرای بند یک اصل ۱۱۰ قانون اساسی یکی از مهمترین آنهاست که به موجب آن مجمع تشخیص مصلحت نظام به عنوان یک نهاد «سیاست‌گذار فراقوه‌ای» در قانون اساسی به رسمیت شناخته شده است. در همین راستا، تا کنون ۳۳ سیاست کلی توسط این مجمع تدوین گردیده و جهت تنفیذ و ابلاغ به مقام معظم رهبری پیشنهاد شده است؛ به رغم تصویب تعدادی انگشت‌شمار از سیاست‌های مهمی که منشاء برخی تحولات بوده‌اند اما متأسفانه بخش عمده‌ای از سیاست‌ها عملاً نتوانسته‌اند آن‌گونه که باید در ساختار رسمی و عرفی کشوری جاری شده و منشا اقداماتی ملموس و تاثیرگذار در جهت رشد و پیشرفت همه‌جانبه کشور باشند.

همین امر، و همچنین نیاز مبرم کشور به تدوین ساز و کارهای نوین در فرآیند سیاست‌گذاری‌های کلان ملی، موجب گردید که مقارن با انتصاب آیت الله شاهرودی(ره) به عنوان ریاست مجمع، رهبر معظم انقلاب طی حکم مهمی این مجمع را ملزم نمایند که به منظور سامان بخشیدن به حسن اجرای سیاست‌های کلی نظام، مجمع تشخیص الزامات کلی تحقق و عملیاتی شدن (بند ۴-۲ پیوست حکم) و همچنین فرآیند و ساز و کار ارزیابی کارآمدی و اثربخشی سیاست‌های کلی (بند ۵ پیوست حکم) را تدوین و پیشنهاد کرده و همچنین با ارزیابی اقدامات نظارتی گذشته، مقررات نظارت را مورد بازنگری قرار داده و اصلاحات لازم را پیشنهاد نماید(بند ۳-۴ پیوست حکم). بدون شک این حکم نه تنها نقطه عطفی مهم در روند کارکرد سیاست‌گذاری مجمع تشخیص مصلحت نظام، بلکه سرآغازی مهم برای یک جهت‌گیری جدید در نحوه سیاست‌گذاری کلان نظام جمهوری اسلامی خواهد بود.

فعالیت‌های برنامه

مجموعه فعالیت‌های صورت گرفته در جهت اصلاح فرآیند سیاست‌گذاری کلان در مجمع تشخیص مصلحت نظام به شرح

۶- ارائه پیشنهادهای مشخص با عنوان «الزامات اجرایی فرآیند بازطراحی سیاست‌های کلی» برای نحوه تعامل با اجزاء نظام حکمرانی

۷- تطابق نمونه‌هایی از سیاست‌های کلی با الزامات اجرایی پیشنهادی

۸- اصلاح آیین‌نامه داخلی مجمع (مطالعه تطبیقی - مصاحبه و گفتگو با بعضی از اعضا و نفرات کمیسیون‌ها)

۹- حضور در جلسات کمیسیون مشترک مجمع و دفترمقام معظم رهبری برای اقناع و اجماع‌سازی در خصوص ضرورت و شیوه بازطراحی فرآیند سیاست‌گذاری

۱۰- اصلاح فرآیندهای پژوهشی دبیرخانه مجمع با هدف همگرایی پژوهش‌ها با سیاست‌های کلی

ارتقاء اعضا:

۱۱- انجام کار مقدماتی در خصوص آیین‌نامه انتصاب اعضا مجمع و ترکیب اعضا

۱۲- پیشنهاد تدوین کردارنامه یا مجموعه قواعد رفتاری اعضا با موضوعاتی از قبیل دارایی‌ها، شیوه‌نامه حضور در رسانه، محدودیت‌های شغلی، تعارض منافع و عملکردهای سیاسی

۱۳- گنجاندن کردارنامه به‌عنوان بخشی از آیین‌نامه داخلی مجمع و یا پیوست لازم‌الاجرا

برنامه بسته‌های حمایتی و یارانه‌های انرژی

معرفی مختصر برنامه

مساله سیاستی کشور در این برنامه مربوط به لزوم حمایت از دهک‌های پایین درآمدی است، چرا که با تورم تجربه شده سال جاری و احتمال افزایش این نرخ در ماه‌های آینده، و با توجه به بیش‌تر بودن این نرخ برای دهک‌های پایین‌تر، قدرت خرید مایحتاج اولیه این افراد بسیار کاهش پیدا کرده است. به عبارتی دهک‌های یک تا چهار درآمدی در تامین نیازهای اولیه معیشتی خود با چالش جدی روبه‌رو هستند. این اتفاق با گذر زمان بسیار بغرنج‌تر خواهد شد و دارای تبعات سیاسی و امنیتی بوده و ممکن است باعث بروز شورش‌های اجتماعی گسترده در بین توده‌های مردم شود. از آن‌جایی که جنس این نوع از شورش‌ها بسیار خطرناک خواهد بود، بنابراین حفظ قدرت خرید افراد در مواجهه با این نوسانات شدید اقتصادی بسیار حائز اهمیت است.

اضطراری‌ترین راه‌کار برای انجام حمایت‌های گسترده از اقشار کم‌درآمد نیازمند یک برنامه با منابع پایدار است. به گونه‌ای که برنامه حمایتی نباید باعث کسری بودجه بیشتر دولت شده و عملاً حمایت صورت گرفته را در طول زمان بی‌اثر کند. در نتیجه یکی از اصلی‌ترین منابعی که وجود داشته و در محل بسیار غیر بهینه و ظالمانه‌ای در حال مصرف است، یارانه‌های حامل‌های انرژی است که با طراحی یک برنامه بهم پیوسته و منسجم می‌توان همزمان با انجام حمایت موثر از دهک‌های پایین درآمدی، اصلاح بازار حامل‌های انرژی را نیز به ثمر رساند. در این راستا برنامه مورد نظر برای حل مشکل حمایت از اقشار فقیر جامعه با محوریت اصلاح یارانه‌های انرژی در حال انجام است. لازم به ذکر است که این برنامه ارتباطی منسجم با دیگر برنامه‌های گروه اقتصاد دارد.

فعالیت‌های برنامه

اقدامات مربوط به تحقق اهداف برنامه در سه سطح دنبال شده است:

- سطح اول - سلسله جلسات با نخبگان و صاحب‌نظران اقتصادی مرتبط با اندیشکده: این اقدامات به صورت سلسله جلسات با منظم با شبکه اقتصاددانان جوان به منظور هم‌افزایی برای ارائه پیشنهاد منسجم و دقیق بوده است. همچنین جلسات تخصصی با دوستان آشنا به زمینه اقتصاد انرژی و ارائه پیشنهاد طراحی شده و بحث و دریافت نقطه نظرات این افراد برگزار شده است.

- سطح دوم - فعالیت‌های رسانه‌ای: برای اقناع هر چه بیشتر افکار عمومی برنامه‌های رسانه‌ای نیز در نظر گرفته شده است. به منظور همراه‌سازی افکار عمومی در فضای مجازی با برنامه تهیه شده، فعالیت اعضای گروه در توییتر شروع شده و در حال پیگیری مستمر است. همچنین تهیه بسته‌های گرافیکی برای ارائه موضوعات به هم پیوسته در دستور کار قرار دارد. از دیگر اقدامات موثر در زمینه رسانه، تهیه خوراک برای شورای اقتصادی سازمان صدا و سیما در جهت آشنایی هرچه بیشتر افکار عمومی با لزوم حمایت از دهک‌ها با رویکرد اصلاح یارانه‌های انرژی از طریق این سازمان است. همچنین حضور مستمر کارشناسان مرتبط، در برنامه‌های صدا و سیما در

دستور کار قرار گرفته است. از دیگر اقدامات برگزاری جلسات با مستندسازان گروه اوج برای تهیه مستندهای اقتصادی و مشاوره دادن به این گروه بوده است.

- سطح سوم - ارائه به مسئولین به منظور اثربخشی هرچه بیشتر بسته پیشنهادی: برای اثربخشی و ارائه برنامه به سیاست‌گذار و اتخاذ تصمیمات هم‌سو با برنامه مورد نظر، سلسله جلساتی با بالاترین سطوح سیاسی و اجرایی کشور برگزار شده است.

بسته‌های حمایتی انرژی

برنامه پیوست فناوری

معرفی مختصر برنامه

جریان‌شناسی سیاست‌های چند دهه گذشته حاکمیت در مسیر توسعه صنعت و فناوری، نشان می‌دهد که تلاش‌های صورت گرفته عمدتاً بر سیاست‌های سمت عرضه متمرکز بوده است که از این میان می‌توان به ترویج مقاله نویسی، دایر شدن دفاتر ارتباط صنعت و دانشگاه و ایجاد مراکز رشد در دانشگاه‌ها، تأسیس پارک‌های علم فناوری، تشکیل بنیاد نخبگان و تصویب و اجرای قانون شرکت‌های دانش بنیان اشاره نمود.

از آنجائیکه این سیاستها عمده تمرکز خود را بر سمت عرضه محصول و فناوری قرارداده و از سمت تقاضا غافل بوده‌اند، نتوانسته‌اند به مأموریت خود جامه عمل بپوشاند و دارای کمبود اساسی هستند. از این رو ضروری است سیاستهای سمت تقاضا به فوریت و جدیت در دستور کار بخشهای پژوهشی، تقنینی و اجرایی کشور باشند. چرا که بدون همراهی بازار و اهرم کردن تجارت، صنعت و فناوری توان و تکیه‌گاه کافی برای رشد و نمو نخواهند داشت. در این راستا نظام پیوست فناوری که در ستاد نقشه جامع علمی شورای عالی انقلاب فرهنگی و قرارگاه اقتصاد مقاومتی دولت تصویب و ابلاغ شده است، چنین ظرفیتی را دارا می‌باشد.

برای درک میزان اثرگذاری این سیاست، به همین مقدار بسنده می‌شود که حجم اقتصاد ایران حدود ۴۵۰ میلیارد دلار است و حجم مناقصات سالیانه کشور، چندین برابر حجم اقتصاد می‌باشد. لذا اگر بخش کوچکی از این مناقصات، فناورانه انجام شود و در رابطه تجاری کارفرما و پیمانکار، علاوه بر کالا، فناوری هم مورد مطالبه کارفرما قرار گیرد، بخش قابل توجهی از اقتصاد ایران بدون نیاز به ایجاد زیرساخت جدید و تزریق مالی مستقل، در خدمت توسعه صنعت و فناوری خواهد بود. در همین راستا می‌توان مدعی بود که ۲۵۰ هزار میلیارد تومان فرصت پیش روی سیاست «بازار در مقابل فناوری» قرار دارد.

فعالیت‌های برنامه

موارد زیر در دستور کار برنامه پیوست فناوری قرار دارد که در صنایع مهمی نظیر صنعت نفت، صنعت کشتی‌سازی، صنعت خودرو، صنعت فضایی تحت عنوان صنایع هدف انجام خواهد

شد. در ادامه سرفصل برنامه‌های ارائه شده است. تفصیل برنامه‌ها نیز تدوین شده است که در صورت لزوم ارائه می‌شود.

- تدوین پیوست فناوری بخشی در صنایع منتخب (کشتی‌سازی، فضایی و ...)

- تدوین پیوست فناوری بنگاهی در چند پروژه منتخب

- ارائه مشاوره به نهادهای مرتبط در زمینه تدوین و اجرای پیوست فناوری: شورای عالی انقلاب فرهنگی، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، قرارگاه اقتصاد مقاومتی، ستاد نقشه جامع علمی کشور، معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری

- ارائه خدمات پژوهشی و تحقیقاتی برای طراحی مدل و اجرای ارزیابی توانمندی فناورانه و ساخت سازندگان در صنایع هدف

- تدوین دستورالعمل ارزیابی صلاحیت و رتبه‌بندی فناورانه و کیفی سازندگان محصولات صنعتی و تأمین کنندگان و کمک به صدور گواهینامه کیفیت سازندگان محصولات صنعتی مهم و اقلام تشکیل دهنده آن.

- ارزیابی توانمندی دانشی و فناورانه مراکز دانشگاهی و پژوهشی متقاضی همکاری در طرح توسعه فناوری‌های صنایع هدف به منظور قطب‌بندی حوزه‌های دانش و فناوری.

- ارائه خدمات پژوهشی جهت ترسیم نقشه راه و استقرار سیستم به منظور دریافت گواهینامه کیفیت جهت صدور گواهی کیفیت کالاها و تجهیزات در صنایع هدف: پیاده‌سازی در تجهیزات متخ‌ب ده گروه کالایی.

- ارائه خدمات مشاوره و نظارت در فرایند تکوین فناورانه تجهیزات صنایع هدف (توانمندسازی و نظارت) به همراه طرح‌های مرتبط با رویکرد فرابنگاهی در توسعه صنعتی.

- ارزیابی تهدیدات و فرصت‌های مناطق و استان‌های مختلف کشور و تبدیل آن‌ها به مزیت‌های رقابتی با مشارکت مراکز دانشگاهی و پژوهشی استان.

- بالفعل‌سازی توانمندی های فناورانه استان با استفاده از مشارکت ذی نفعان حاضر در نظام نوآوری منطقه‌ای.

برنامه تنظیم‌گری

معرفی مختصر برنامه

تنظیم‌گری از جمله مهمترین ظرفیت‌های حکمرانی مدرن برای جدایی مفهومی از دولت به معنای تنها منشأ اقتدار و ورود به مفهوم نظام حکمرانی به معنای نظام توزیع قدرت اعمال حاکمیت است. در شرایط کنونی که از یک سو با اصلاح قانون اصل ۴۴ قانون اساسی، ایجاد تنظیم‌گران بخشی تسهیل شده است و از سوی دیگر تقاضای شکل‌گیری نهادهای تنظیمگر در حوزه‌های تخصصی بخشی وجود دارد، نیاز به مطالعات و شبکه‌سازی نظام‌مند با محوریت مفهوم تنظیم‌گری احساس میشود. در این راستا اندیشکده حکمرانی شریف تمرکز خود را بر طراحی نظام تنظیم‌گری و به خصوص تنظیم‌گری در حوزه‌های بازنشستگی و صوت و تصویر فراگیر در فضای مجازی قرار داده است.

فعالیت‌های برنامه

مجموعه‌ی فعالیت‌های گروه تنظیم‌گری را می‌توان در قالب سه دسته‌ی اصلی پژوهش و انتشارات، فعالیتهای ترویجی-آموزشی و اثربخشی تقسیم نمود.

پژوهش و انتشارات: تالیف و ترجمه کتاب، نگارش مقالات آکادمیک

فعالیتهای ترویجی-آموزشی: آکادمی نوآوری، طرح شهید احمدی روشن بنیاد نخبگان، رویدادهای حکمرانی در عمل

اثربخشی

گفتمان‌سازی: نگارش مقالات و گزارش‌های سیاستی

شبکه‌سازی: تعامل با نهادهای تصمیم‌گیر در حوزه تنظیم‌گری

تصمیم‌سازی: به عنوان مثال پیشنهاد لایحه اصلاح قانون خدمات کشوری به کمیسیون اجتماعی دولت، پیشنهاد ایجاد نهاد تنظیم‌گر صندوق‌های بازنشستگی به معاونت رفاه وزارت کار، تعامل با سازمان تنظیم مقررات صوت و تصویر در فضای مجازی، مشارکت در اصلاح مواد ۵۹ و ۶۳ قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی در مورد ایجاد نهادهای تنظیمگر بخشی توسط شورای رقابت.

فعالیت‌های برنامه

مجموعه فعالیت‌های صورت گرفته در جهت اصلاح فرآیند سیاست-گذاری کلان در مجمع تشخیص مصلحت نظام به شرح ذیل است:

الف- اصلاح فرآیندهای سیاست‌گذاری:

تشکیل کمیته سیاستگذاری در مجمع تشخیص و برگزاری بیش از ۳۰ جلسه در مدت زمان ۸ ماه

اجماع بر تعریف واحدی از سیاست‌کلی

ارائه شاخصهای سیاستهای کلی (بایدها و نبایدها)

ارزیابی ۳۳ سیاست کلی ابلاغشده و ۹ عنوان سیاستهای پیشنهادی جدید

پیشنهاد سناریوهای اصلاح فرآیند

ارائه پیشنهادهای مشخص با عنوان «الزامات اجرایی فرآیند بازطراحی سیاستهای کلی» برای نحوه تعامل با اجزاء نظام حکمرانی

تطابق نمونه‌هایی از سیاست‌های کلی با الزامات اجرایی پیشنهادی

اصلاح آیین‌نامه داخلی مجمع (مطالعه تطبیقی - مصاحبه و گفتگو با بعضی از اعضاء و نفرات کمیسیون‌ها)

حضور در جلسات کمیسیون مشترک مجمع و دفترمقام معظم رهبری برای اقناع و اجماع‌سازی در خصوص ضرورت و شیوه بازطراحی فرآیند سیاستگذاری

اصلاح فرآیندهای پژوهشی دبیرخانه مجمع با هدف همگرایی پژوهش‌ها با سیاست‌های کلی

ب- ارتقاء اعضاء

• انجام کار مقدماتی در خصوص آیین‌نامه انتصاب اعضاء مجمع و ترکیب اعضاء

• پیشنهاد تدوین کردارنامه یا مجموعه قواعد رفتاری اعضاء با موضوعاتی از قبیل دارایی‌ها، شیوه‌نامه حضور در رسانه، محدودیتهای شغلی، تعارض منافع و عملکردهای سیاسی

• گنجاندن کردارنامه به‌عنوان بخشی از آیین‌نامه داخلی مجمع و یا پیوست لازم الاجرا

مساله سیاستی کشور در این برنامه مربوط به لزوم حمایت از دهکهای پایین درآمدی است، چرا که با تورم تجربه شده سال جاری و احتمال افزایش این نرخ در ماههای آینده، و با توجه به بیشتر بودن این نرخ برای دهک‌های پایینتر، قدرت خرید مایحتاج اولیه این افراد بسیار کاهش پیدا کرده است. به عبارتی دهک‌های یک تا چهار درآمدی در تامین نیازهای اولیه معیشتی خود با چالش جدی روبه‌رو هستند. این اتفاق با گذر زمان بسیار بغرنجتر خواهد شد و دارای تبعات سیاسی و امنیتی بوده و ممکن است باعث بروز شورش‌های اجتماعی گسترده در بین توده‌های مردم شود. از آنجایی که جنس این نوع از شورش‌ها بسیار خطرناک خواهد بود، بنابراین حفظ قدرت خرید افراد در مواجهه با این نوسانات شدید اقتصادی بسیار حائز اهمیت است.

اضطراری‌ترین راهکار برای انجام حمایت‌های گسترده از اقشار کمدرآمد نیازمند یک برنامه با منابع پایدار است. به گونه‌ای که برنامه حمایتی نباید باعث کسری بودجه بیشتر دولت شده و عملاً حمایت صورت گرفته را در طول زمان بی‌اثر کند. در نتیجه یکی از اصلیت‌رین منابعی که وجود داشته و در محل بسیار غیر بهینه و ظالمانه‌ای در حال مصرف است، یارانه‌های حاملهای انرژی است که با طراحی یک برنامه بهم پیوسته و منسجم می‌توان همزمان با انجام حمایت موثر از دهکهای پایین درآمدی، اصلاح بازار حاملهای انرژی را نیز به ثمر رساند.

در این راستا برنامه مورد نظر برای حل مشکل حمایت از اقشار فقیر جامعه با محوریت اصلاح یارانههای انرژی در حال انجام است. لازم به ذکر است که این برنامه ارتباطی منسجم با دیگر برنامه‌های گروه اقتصاد دارد.

فعالیت‌های برنامه

اقدامات مربوط به تحقق اهداف برنامه در سه سطح دنبال شده است:

• سطح اول - سلسله جلسات با نخبگان و صاحب‌نظران اقتصادی مرتبط با اندیشکده: این اقدامات به صورت

سلسله جلسات با منظم با شبکه اقتصاددانان جوان به منظور همافزایی برای ارائه پیشنهاد منسجم و دقیق بوده است. همچنین جلسات تخصصی با دوستان آشنا به زمینه اقتصاد انرژی و ارائه پیشنهاد طراحی شده و بحث و دریافت نقطه نظرات این افراد برگزار شده است.

• سطح دوم - فعالیت‌های رسانه‌ای: برای اقناع هر چه بیشتر افکار عمومی برنامه‌های رسانه‌ای نیز در نظر گرفته شده است. به منظور همراه‌سازی افکار عمومی در فضای مجازی با برنامه تهیه شده، فعالیت اعضای گروه در توییتر شروع شده و در حال پیگیری مستمر است. همچنین تهیه بسته‌های گرافیکی برای ارائه موضوعات به هم پیوسته در دستور کار قرار دارد. از دیگر اقدامات موثر در زمینه رسانه، تهیه خوراک برای شورای اقتصادی سازمان صدا و سیما در جهت آشنایی هرچه بیشتر افکار عمومی با لزوم حمایت از دهک‌ها با رویکرد اصلاح یارانه‌های انرژی از طریق این سازمان است. همچنین حضور مستمر کارشناسان مرتبط، در برنامه‌های صدا و سیما در دستور کار قرار گرفته است. از دیگر اقدامات برگزاری جلسات با مستندسازان گروه اوج برای تهیه مستندهای اقتصادی و مشاوره دادن به این گروه بوده است.

• سطح سوم - ارائه به مسئولین به منظور اثربخشی هرچه بیشتر بسته پیشنهادی: برای اثربخشی و ارائه برنامه به سیاستگذار و اتخاذ تصمیمات همسو با برنامه مورد نظر، سلسله جلساتی با بالاترین سطوح سیاسی و اجرایی کشور برگزار شده است.

برنامه تنظیم گری و رسانه

معرفی مختصر برنامه

۴. تدوین خبرنامه صوت و تصویر در سازمان

۵. تدوین پروژه‌های گوناگون مرتبط با تنظیم‌گری با سازمان تنظیم مقررات

تحولات تکنولوژیک در عصر جدید، حوزه رسانه را با تغییرات گسترده‌ای همراه ساخته است. رسانه‌ها در ابعاد گوناگون زندگی افراد و جوامع را نه تنها تحت تاثیر قرار داده بلکه سبک زندگی افراد را نیز تغییر و حتی تعیین می‌کنند.

نقش تعیین کننده و با اهمیت سرویس‌های رسانه‌ای در عصر جدید رسانه، لزوم بازنگری و اصلاح و تنظیم-گری محیط رسانه‌ای را ایجاب کرده است. از این روی مباحث مرتبط با تنظیم‌گری رسانه در سیاست‌های اخیر کشورهای اروپایی نمایان است.

در کشور جمهوری اسلامی ایران نیز، اهمیت فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی رسانه‌های نوظهور و اثرات آنان بر سبک زندگی کودکان، نوجوانان و افراد جامعه از موضوعات و دغدغه‌های مهم سیاستگذاران است. از این روی وجود مقررات و الزامات تنظیمانه در این حوزه از اولویت‌های عرصه حکمرانی رسانه است. از این روی بحث تنظیم‌گری رسانه در گروه رسانه اندیشکده حاکمیت به عنوان پروژه‌ای در نظر گرفته شد. یکی از ابعاد مهم این پروژه ایجاد سازمان تنظیم‌گری صوت و تصویر فراگیر است.

فعالیت‌های برنامه

برنامه‌های زیر در دست این گروه است:

- بررسی ادبیات مرتبط با حکمرانی رسانه (تدوین سپهر حکمرانی رسانه در ایران)
- بازطرحی سازمان صدا و سیما به مثابه پرودکست عمومی (بر مبنای منفعت عمومی)
- تدوین طرح ارزیابی اثر تنظیم‌گری در رسانه
- طراحی نظام تنظیم‌گری رسانه (در حوزه صوت و تصویر):

۱. تدوین ساختار و فرآیندهای سازمان تنظیم مقررات صوت و تصویر فراگیر

۲. مشاوره به معاونت‌های گوناگون سازمان (انجام وظایف، فرآیندها و جذب نیرو) در زمینه‌های اجتماعی، اقتصادی، حقوقی و فنی

۳. استقرار در مرکز مطالعات تنظیم‌گری سازمان

راهبردهای مزیت‌گرایی هوشمند

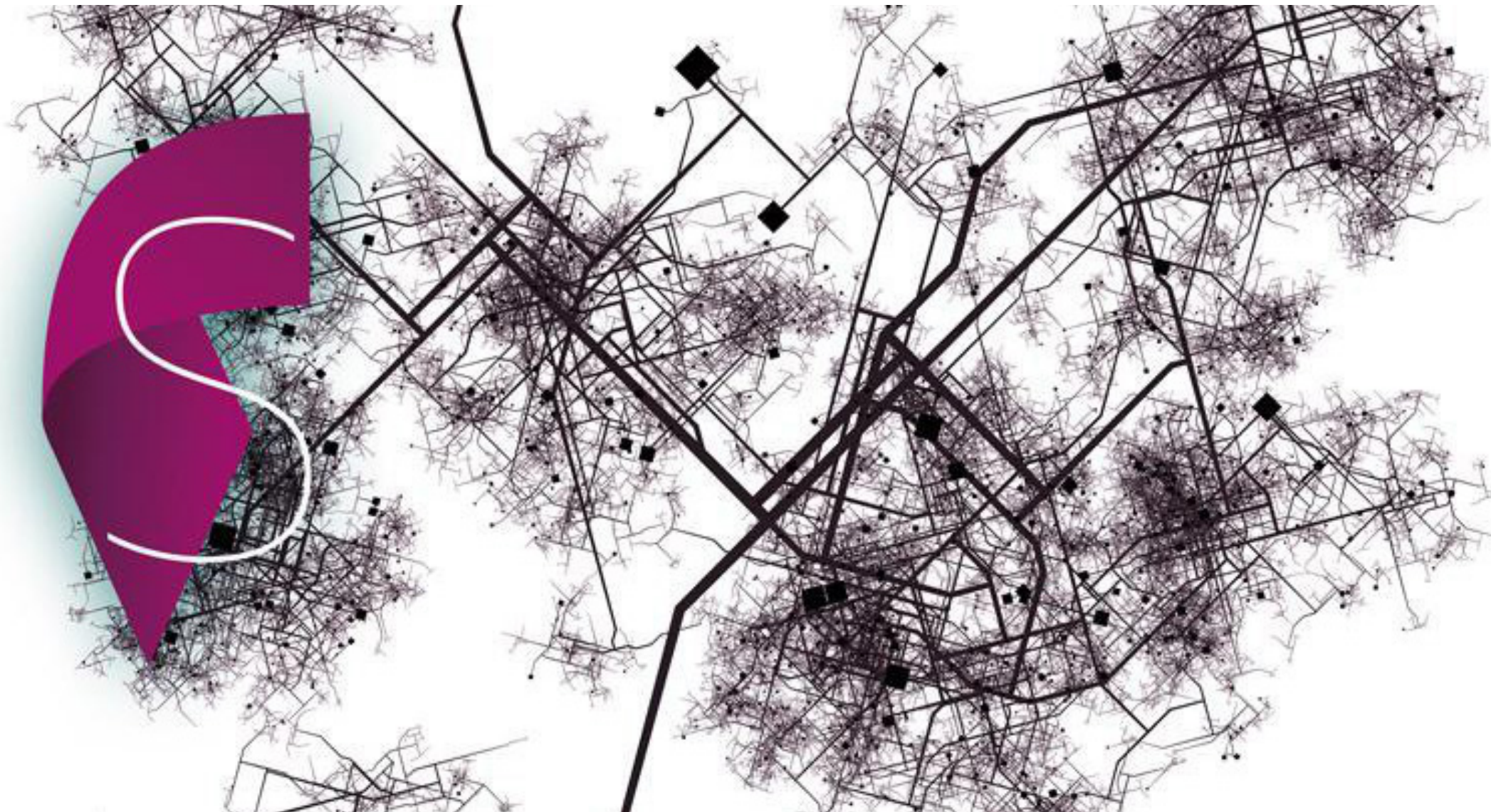
فعالیت‌ها

- فعالیت‌های برنامه S3 در سه حوزه اجرایی، پژوهشی و ترویجی سامان خواهد یافت. در حوزه اجرایی، مطابق با وضعیت منطقه مورد مطالعه، اکوسیستم نوآوری طی یک چرخه، توسعه خواهد یافت. این چرخه شامل فعالیت‌های ذیل خواهد بود:
- شناخت عمومی از ساختار صنعتی و اقتصادی
- ارائه تعریف واحد از منطقه عملیاتی
- به دست آوردن شواهد پایه‌ای
- شناخت کلان روندهای جهانی و فناوری‌های برانداز
- شناسایی و تحلیل منابع کارآفرینی

امروزه روند جهانی شدن سبب شده است تا منابع به شهرهای بزرگ و پرجمعیت سرازیر شوند و مناطق کوچکتر کمتر از این منابع بهره‌مند گردند. به همین دلیل، این مناطق با بحران‌های مختلفی مانند کاهش رشد اقتصادی، توسعه نیافتگی، خروج جمعیت و فرار مغزها رو به رو شده‌اند. از طرف دیگر امروزه بر همه محققان ثابت شده است که مناطق نمی‌توانند در تمام حوزه‌ها به مزیت دست یابند و باید بر چند حوزه مشخص متمرکز شوند. علاوه بر این دولت‌ها ظرفیت‌های محدودی دارد و نمی‌توانند از تمام بخش‌ها به یک شکل حمایت کنند. وجود چنین مسائلی تبدیل به دغدغه جدی برای سیاستگذاران اروپایی گردید تا اینکه در سال 2009 میلادی، محقق فرانسوی به نام دومینیک فورای، در مقاله‌ای علمی بحث جدیدی با عنوان مزیت‌گرایی هوشمند یا S3 (Smart Specialization Strategies) را مطرح نمود. ایده مطرح شده در این مقاله به طور گسترده مورد استقبال کمیسیون اروپا قرار گرفت و در بازه حدوداً 10 ساله، گسترش چشمگیر در سراسر اروپا و نقاط دیگری در جهان یافت. اکنون 179 منطقه در داخل اتحادیه اروپا و 16 منطقه خارج از این اتحادیه از این راهبرد بهره می‌برند. مزیت‌گرایی هوشمند نوعی سیاستگذاری نوآوری منطقه‌ای است که مناطق مختلف را تشویق می‌کند تا در حوزه‌های اولویت‌دار و زنجیره‌های ارزش مزیت‌دار خود، از طریق ایجاد تغییرات ساختاری نوآورانه و فناورانه، به مزیت رقابتی قابل اتکا دست یابند. نوآوری‌های فناورانه، اجتماعی، سازمانی، بازاریابی و خدماتی نقش کلیدی در فرایند مزیت‌گرایی هوشمند ایفا می‌کنند. S3 در مقابل سیاست‌های مرسوم نوآوری، مانند لباسی است که خیاط به صورت اختصاصی برای کسی بدوزد در مقابل اینکه آن فرد از فروشگاه لباس آماده تهیه نماید. لازم به ذکر است فرایند S3 هرگز تمام نمی‌شود بلکه پویا و منعطف است و دائماً این قابلیت را دارد که به روز گردد.

- برگزاری جلسات متعدد گفتگو و تعاملات مابین ذینفعان مختلف
 - تعیین حوزه‌های اولویت‌دار منطقه
 - تعریف پروژه‌ها، شبکه‌ها و پلتفرم‌های اکتشافی نوآورانه از طریق مطالعه زنجیره‌ای ارزش
 - پایش و ارزیابی فرایند
- علاوه بر فعالیت‌های بالا، برنامه در حوزه پژوهشی نیز گام‌های مهمی در دست اجرا دارد. از آن جا که دانش و ادبیات نظری مزیت‌گرایی هوشمند هنوز حتی در اروپا هم به خوبی توسعه نیافته است، این برنامه قصد دارد تا از طریق برقراری ارتباط

- با محققان اروپایی، دانش به دست آمده از تجربیات خود در مناطق مختلف کشور را جهت گسترش دانش جهانی این حوزه، به کار گیرد.
- ترویج و آموزش، دسته سوم فعالیت‌های برنامه S3 خواهد بود. در همین راستا، برنامه S3 اقدام به طراحی دوره آموزشی جامع مطابق با شرایط کشور نموده است که این دوره برای نخستین بار مردادماه سال 97 در منطقه آزاد ماکو برگزار گردید. علاوه بر این، ترجمه و تدوین کتابی در موضوع S3 اکنون مراحل پایانی خود را طی می‌کند که پژوهشگران امیدوارند به زودی آن را منتشر نمایند.

رصد نظام‌های علم، فناوری و نوآوری

معرفی مختصر برنامه

بحث رصد علم، فناوری و نوآوری و سنجش و ارزیابی شاخص‌های آن، امروزه به یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های سیاست‌گذاران حوزه علم، فناوری و نوآوری در جهان تبدیل شده است. بسیاری از سیاست‌گذاران به دنبال آن هستند تا با رصد دقیق و به دست آوردن داده‌های به روز و متقن در هریک از شاخص‌های علم، فناوری و نوآوری، سیاست‌گذاری‌های خود را تقویت نموده و یا به عبارت دیگر بتوانند سیاست‌گذاری مبتنی بر شواهد انجام دهند. علاوه بر این، رصد علم، فناوری و نوآوری از مهم‌ترین ابزارهای آسیب‌شناسی و ارزیابی سیاست‌های قبلی و حال حاضر حوزه علم، فناوری و نوآوری است که سیاست‌گذاران را در جهت شناسایی معضلات، تعارضات و چندگانگی سیاست‌ها به طور جدی یاری می‌دهد.

پژوهشکده سیاست‌گذاری دانشگاه صنعتی شریف، سابقه همکاری و انجام پروژه‌های مختلف در زمینه رصد و ارزیابی علم، فناوری و نوآوری را داشته است. تجربه چندین ساله پژوهشکده در زمینه رصد علم، فناوری و نوآوری، سبب دستیابی به زنجیره‌ای ارزشمند شده است که حلقه ابتدایی آن، تولید و به دست آوردن داده‌های علم، فناوری و نوآوری در سطح ملی و بین‌المللی و حلقه انتهایی آن انجام ارزیابی‌های تخصصی سیاستی است. با توجه به تجربه فراوان و دستیابی به زنجیره ارزشمند -از تولید داده تا ارزیابی سیاستی- در پژوهشکده، ماموریت‌های مختلفی برای برنامه رصد علم، فناوری و نوآوری می‌توان متصور بود، این ماموریت‌ها عبارتند از:

مشارکت گسترده در زمینه طراحی روش‌های نوین جمع‌آوری داده در سطح ملی و ارتباط با مراکز بین‌المللی.

• آسیب‌شناسی روند دستیابی مراجع بین‌المللی به داده‌های علم، فناوری و نوآوری ایران که امروزه یکی از مهم‌ترین دلایل واقعی نبودن جایگاه ایران در رتبه‌بندی‌های بین‌المللی است.

• تمرکز بر موضوع اقتصاد دانش‌بنیان و اهمیت جایگاه رصد علم، فناوری و نوآوری در آن از طریق انجام مطالعات تخصصی و برقراری ارتباط نزدیک با معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری که متصدی اصلی پیشبرد اقتصاد دانش بنشان در کشور است.

• همکاری و ارائه مشاوره به برنامه‌های دیگر پژوهشکده مانند توسعه منطقه‌ای در زمینه به کارگیری رصد علم، فناوری

و نوآوری در سیاست‌گذاری.

فعالیت‌های برنامه

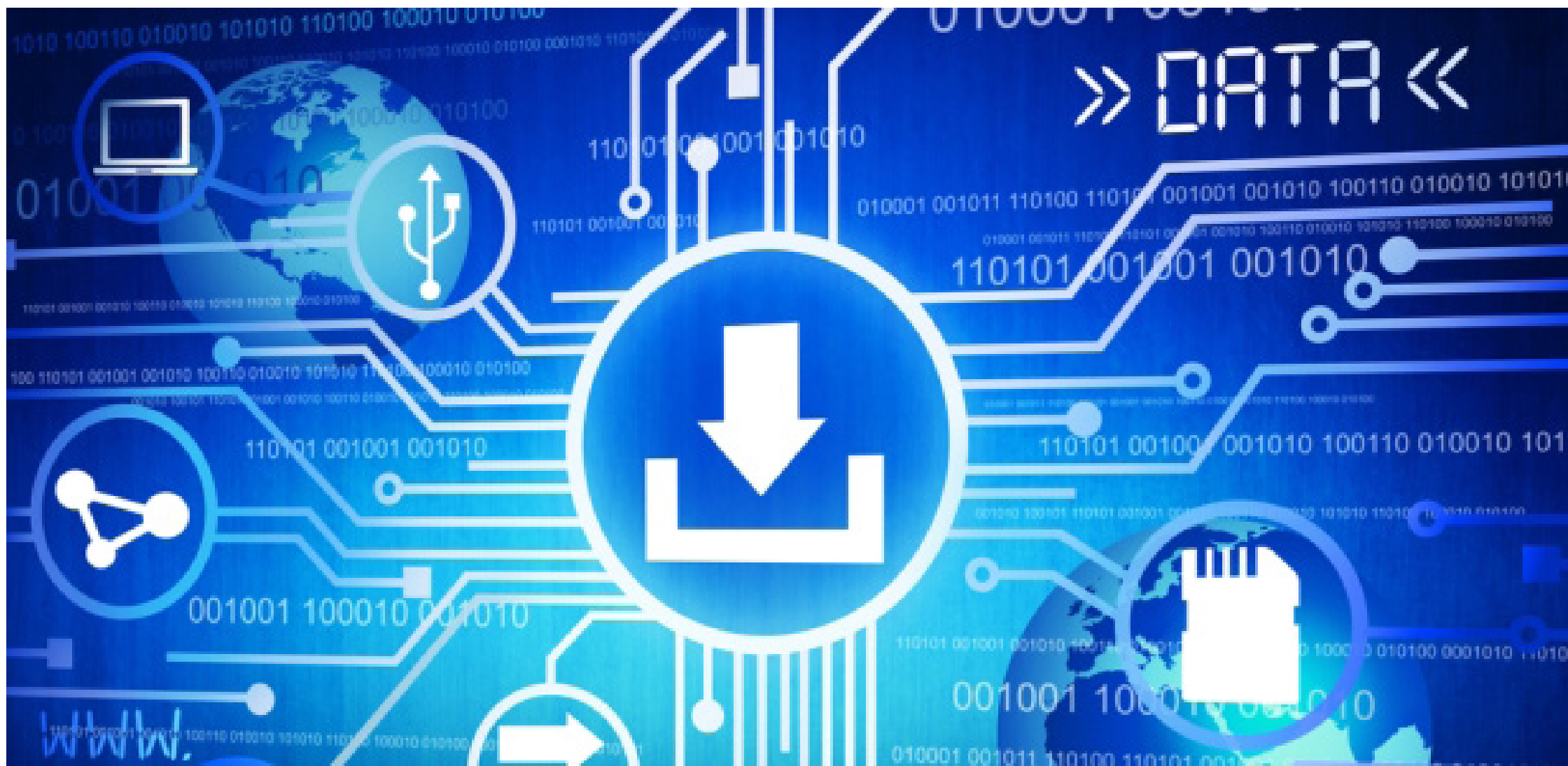
مجموعه‌ی فعالیت‌های گروه رصد علم و فناوری را می‌توان در قالب دسته‌های اصلی تحلیل کمی و کیفی داده‌ها، ارزیابی سیاست‌های علم، فناوری و نوآوری، مشاوره و تاثیرگذاری بر سیاست‌گذاران و سیاست‌پژوهان بیان نمود.

• تحلیل کمی و کیفی داده‌ها: رصد علم، فناوری و نوآوری باید هم از طریق کمی و هم از طریق کیفی صورت پذیرد تا تحلیل‌های عمیق و متقن ارائه گردند، لذا در این برنامه با

استفاده از جلسات مستمر با ذینفعان مختلف، وضعیت علم، فناوری و نوآوری در کشور به صورت جدی رصد خواهد شد.

• ارزیابی سیاست‌های علم، فناوری و نوآوری: این اقدام در راستای همکاری استراتژیک با مجمع تشخیص مصلحت نظام در زمینه آسیب‌شناسی و ارزیابی سیاست‌های کلی نظام در زمینه علم، فناوری و نوآوری و همچنین اقتصاد دانش‌بنیان دنبال خواهد شد.

• مشاوره و تاثیرگذاری بر سیاست‌گذاران و سیاست‌پژوهان: نتایج پژوهش‌ها و فعالیت‌های انجام گرفته

برنامه سرای نوآوری

دانشگاه نیز شامل نیروی انسانی متخصص و ماهر در زمینه‌های مختلف و همچنین اختراع و اکتشاف و نوآوری علمی و گسترش مرزهای دانش است.

در واقع یکی از پرارزش‌ترین منابعی که جامعه برای پیشرفت و توسعه در اختیار دارد، دانشگاه است. دانشگاه‌ها و موسسات تحقیقاتی به لحاظ دانشی، اعتبار زیادی کسب کرده‌اند و پویندگان راه علم و ترقی به شمار می‌آیند. در بیشتر کشورهای پیشرفته و درحالتوسعه، عوامل لازم جهت نیل به اهداف توسعه ملی را دانشگاه و دانشگاهیان فراهم ساخته‌اند. البته دستیابی به این هدف در سایه اصلاح بنیادی دانشگاه و هماهنگی فعالیت‌های آن با روند مطلوب برنامه‌های توسعه ملی میسر است. به‌طور کل، آموزش عالی، مهم‌ترین و سازنده‌ترین نهاد فعالیتهای برنامه سرای نوآوری فعالیت‌های ذیل را جهت تحقق اهداف خود انجام خواهد داد راه‌اندازی مدرسه

ارزشهای اصلی پیشرفت ملی را باید در ارتقای سطح زندگی یعنی توانمند ساختن مردم در تامین نیازهای اساسی، تلاش در رفع اختلافات طبقاتی در جامعه، رشد آگاهی عمومی و اعتماد بنفوس و اعتقاد به اهداف پیشرفت جامعه اسلامی، حس امنیت و رهایی از قیود بردگی و دادن حق انتخاب به مردم جستجو کرد. گسترش علم و فناوری به‌عنوان یکی از محرکهای اصلی پیشرفت ملی همواره مورد توجه بوده است. علاوه بر این، تمامی کشورها سخت می‌کوشند تا نقش دانشگاه‌ها را در توسعه ملی و ارتقای دانش و تکنولوژی برجسته سازند. از این رو سیاست‌های توسعه همواره با دانشگاه پیوند تنگاتنگی دارد. دانشگاه جایگاهی است که ورودی‌های آن شامل سرمایه، ساختمان، تجهیزات، برنامه، امکانات، نیروی انسانی و بالاخره دانشجو است. فراگرد دانشگاه شامل آموزش پژوهش، خدمات، حفظ و انتقال میراث فرهنگی و تکنولوژی است. خروجی‌های

- متخصصان و فراهم نمودن امکان تعامل بین‌رشته‌های ایجاد محیط اجتماعی برای تولید و انتقال دانش ضمنی و مفاهیم علمی، به واسطه ارتباط اهالی صنعت، سیاستگذاران و محققان از حوزه‌های بین‌رشته‌ای
- شایستگی و خلاقیت باهدف آموزش مهارت‌های عمومی در حوزه نوآوری و فناوری که توانایی ایده‌پردازی و ارائه ایده‌های نوآورانه در دانشجویان را تقویت می‌کند.
- راه‌اندازی مدرسه مهارت و اشتغال باهدف آموزش مهارت‌های تخصصی در رشته‌های تحصیلی مختلف که روند جذب دانشجویان به بازار کار را تسهیل می‌کند.
- ایجاد فضای تعاملی بین دانشجویان، صنعتگران و سایر ذینفعان باهدف تسهیم دانش و آگاهی از نیازمندی‌های یکدیگر
- ایجاد اکوسیستمی که در آن افراد صاحب ایده از مرحله ایده‌پردازی تا مرحله ورود محصول به بازار در آن حضور داشته باشند.
- ایجاد محیط اجتماعی جهت کنار هم قرار دادن، شکل‌دهی گفتگوهای غیر رسمی و روابط دوستانه و شبکه‌ها میان

برنامه سیاست‌گذاری توسعه امور زیرساختی

معرفی مختصر برنامه

برای توسعه و رشد اقتصادی، وجود زیرساخت‌های مناسب، اعم از زیرساخت‌های سخت مانند جاده، نیروگاه تولید نیروی برق و غیره و زیرساخت‌های نرم مانند نظام مالی، نظام حقوقی و غیره، ضروری است. بدون توسعه مناسب و متوازن این زیرساخت‌ها، کارکردهای سایر نهادها، بنگاه‌ها و نظام‌ها با کندی مواجه خواهد شد.

از این رو نظر به اهمیت و ضرورت توسعه زیرساخت‌ها در رشد و شکوفایی اقتصاد کشور و در جهت کاهش نقش بخش عمومی در اجراء مدیریت و تصدیگری در طرح‌های زیرساختی، پژوهشکده سیاست‌گذاری، رسالت خود را معطوف به ایجاد پارادایم‌های جدید در توسعه مشارکت بخش غیردولتی در این حوزه نموده است. الزامات رشد و توسعه سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در این بخش را می‌توان بهبود نظام تدبیر مشارکت عمومی- خصوصی از طریق تنظیم مقررات کارآمد، ظرفیت‌سازی در بخش عمومی و خصوصی، بهبود اقتصاد طرح‌های زیرساختی، توسعه نظام تامین مالی مشارکت عمومی- خصوصی عنوان نمود.

بر این اساس گروه سیاست‌گذاری توسعه امور زیرساختی با انجام مطالعات کاربردی و سیاست‌پژوهی در جنبه‌های مختلف امور توسعه مشارکت عمومی- خصوصی بالاخص در حوزه‌های سرمایه‌گذاری و تأمین مالی و بهبود نظام فنی و اجرایی قراردادهای مشارکتی به وزارتخانه‌ها، سازمان‌های دولتی، عمومی و نیز شرکت‌های خصوصی خدمات متنوعی ارائه می‌نماید.

فعالیت‌های برنامه

- ایجاد پارادایم‌های جدید در توسعه مشارکت بخش خصوصی در پروژه‌های زیرساختی
- بهبود اقتصاد طرح‌های زیرساختی
- توسعه ابزارها و نهادهای تامین مالی در قراردادهای مشارکتی
- توسعه مفاهیم رگولاتوری و سیاست‌گذاری در حوزه زیرساخت و نظارت غیردولتی در این حوزه
- ایفای نقش به منزله يك مرجع مستقل در ارتباط با برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری در بخش مدیریت زیرساخت

- تعامل نزدیک با دستگاه‌های اجرایی و آگاهی از نیازهای اساسی و ارائه راهکارهای عملیاتی
- تلاش در جهت ترویج و انتشار دانش در زمینه مدیریت زیرساخت
- هم‌پیوندی با نهادهای بین‌المللی
- ارتقاء و توسعه توانمندی‌های شرکت‌های بخش خصوصی در امور زیربنایی و صنعت احداث

تخصیص هزینه راهسازی به بخش خصوصی

برنامه سیاست‌گذاری مهاجرت (نخبگان و تحصیل‌کردگان)

معرفی مختصر برنامه

در سال‌های اخیر مهاجرت تبدیل به یکی از ابر روندهای جهانی شده است و مهاجرت بین‌المللی افراد بخشی از فرآیند جهانی‌سازی به شمار می‌رود. جهانی شدن مسائلی همچون جابه‌جایی مهارت‌ها، دانش، ایده‌ها و ثروت را از مرزهای ملی به همراه دارد و در این بین افزایش جابه‌جایی استعدادها و افراد متخصص و باکیفیت بالا از مهم‌ترین اثرات جهانی شدن به شمار می‌رود. افراد متخصص و تحصیل‌کرده هم مانند سایر گروه‌های مهاجرتی در پاسخ به فرصت‌های بهتر اقتصادی به خارج از کشورشان مهاجرت می‌کنند. «گردش استعدادها» که در حالت گسترده‌تر، از آن تحت عنوان «گردش مغزها» و یا «چرخش نخبگان» یاد می‌شود اصطلاحی است که معمولاً در توصیف جابه‌جایی مهاجران ماهری به کار می‌رود که در کشورهای خارجی برای مدت معینی زندگی و کار می‌کنند.

مهاجرت هم برای کشورهای گیرنده و هم کشورهای فرستنده منافع و مضراتی در پی دارد. شناخت دقیق این اثرات و همچنین دلایل مهاجرت، برای سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی در این حوزه از اهمیت فراوانی برخوردار است. در ایران این موضوع به خاطر نسبت بالای مهاجران تحصیل‌کرده به کل تحصیل‌کرده‌ها اهمیت مضاعفی یافته است. از آنجایی که تا کنون حوزه سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی در کشور دیدگاه و ارزیابی کاملاً روشنی از وضعیت مهاجرت گروه‌های مختلف و فرصت‌ها و تهدیدهای پیش رو مهاجران ایرانی نداشته، در نتیجه برنامه‌ها و سیاست‌های این حوزه نیز منسجم و هدفمند نمی‌باشند و همچنین خلاءهای سیاستی و قانونی قابل ملاحظه‌ای در این حوزه وجود دارد.

فعالیت‌های برنامه

پژوهش‌کننده سیاست‌گذاری علم و فناوری و صنعت دانشگاه صنعتی شریف تلاش دارد با تمرکز بر حوزه سیاست‌گذاری مهاجرت همراه با اجرای فعالیت‌های مختلف مطالعاتی و ترویجی در جهت بهبود وضعیت سیاست‌گذاری مهاجرت به ویژه در حوزه مهاجرت نخبگان و تحصیل‌کردگان گام بردارد. بر همین اساس اهداف کلی گروه سیاست‌گذاری مهاجرت و برنامه‌های آن، تبیین دلایل و اثرات مهاجرت به عنوان یکی از پدیده‌های مهم جامعه جوان ایران، شناسایی و رصد وضعیت نخبگان ایرانی در کشورهای میزبان، شناسایی راهکارهای بهره‌گیری از ظرفیتهای مهاجران ایرانی خارج از کشور و کمک به توسعه روابط آنها با صنایع و جوامع آکادمیک کشور برای جریان یافتن چرخه دانش در سطح بین‌الملل و نهایتاً تبدیل شدن به نقطه مرجعی برای بررسی و تحلیل روندهای مهاجرتی در کشور و سیاست‌گذاری و انجام فعالیت‌های اجرایی مقتضی در حوزه مهاجرت است.

- انجام مطالعات علمی-پژوهشی در حوزه مهاجرت نخبگان و تحصیل‌کردگان
- تهیه بسته‌های سیاستی در زمینه مدیریت جریان رفت و برگشتی (گردش) مهاجران تحصیل‌کرده از/به کشور ایران
- تهیه و انتشار منظم و دوره‌ای گزارش از آخرین وضعیت دسته‌های مهاجرتی در کشور با تمرکز بر نخبگان
- برگزاری نشست‌های تخصصی، رویدادهای علمی و ترویجی در حوزه مهاجرت در کشور
- شبکه‌سازی و حضور فعال و ایفای نقش موثر در شبکه فعالان حوزه مهاجرت در کشور و منطقه.

کتاب چاپ شده و پوستر برنامه‌های برگزارشده توسط گروه مهاجرت

نشست کمیته مهاجرت

سالن همایش‌های صدا و سیما، ۱۳۹۶

«نشست» ماندن، رفتن، بازگشتن

سالن همایش‌های صدا و سیما، ۱۳۹۶

سیاست‌های پولی

ماحصل فعالیت‌های صورت گرفته در این برنامه و سایر برنامه‌های گروه اقتصاد در بسته نجات اقتصاد ایران آمده است. علاوه بر این گزارش‌های متعددی شامل جزئیات راهکارهای پیشنهادی تهیه شده است.

با توجه به شرایط نامناسب نظام بانکی، کارگروه پولی و بانکی اندیشکده از اسفند ۱۳۹۵ شروع به کار نمود. هدف اصلی این کارگروه در مرحله اول ارائه تصویری کامل و دقیق از وضعیت فعلی و در مرحله دوم ارائه راهکارهایی برای اصلاح مشکلات موجود می‌باشد. باید توجه شود نگاه تک بعدی به مساله نظام بانکی بدون توجه به ارتباط آن با سایر بخش‌ها ناقص است و می‌تواند زمینه ساز بروز بحران در سایر بخشهای اقتصادی کشور شود. برای روشن تر شدن موضوع تعدادی از این محورها به این صورت می‌باشد:

- با توجه به کارکرد نامناسب شبکه بانکی و عدم تنظیم گری مناسب نهاد ناظر، حجم نقدینگی با نرخ بسیار بالایی در حال افزایش است و به مانند سیلی است که در صورت سرازیرشدن به هر کدام از بازارهای موازی ویرانگر خواهد بود. تحولات اخیر بازار ارز، طلا، مسکن و ... معلول سرازیرشدن بخش اندکی از نقدینگی به این بازارها بوده است. بنابراین هر اقدامی برای اصلاح نظام بانکی بدون توجه به کنترل همب نقدینگی خطرناک خواهد بود، از همین رو تلاش شده است تا در راهکارهای اصلاحی ارتباط این بخش با سایر بخش‌ها به صورت کامل لحاظ شود.
- یکی از معماهای اقتصاد کشور مشکل تامین مالی بنگاه‌های اقتصادی علیرغم افزایش روزافزون نقدینگی است. بنابراین نیاز است اثرات عملکرد فعلی شبکه بانکی بر روی بخش‌های تولیدی نیز لحاظ شود و اثرات آن بر اشتغال نیز دیده شود.

بنابراین با توجه به درهم تنیدگی بخش‌های مختلف اقتصادی از زمستان ۱۳۹۶ این نیاز احساس می‌شد تا برای اصلاح نظام بانکی برنامه‌ای جامع تدارک دیده شود که دربردارنده ابعاد اقتصادی غیربانکی نیز باشد. از همین رو با توجه به شرایط خطرناک بازار ارز و خطر سرازیرشدن نقدینگی به این بازار سیاستها و راهکارهای اصلاحی پیشنهادی برای این محور نیز به بسته نجات نظام بانکی اضافه شد. همچنین با توجه به اینکه پس از اصلاح نظام ارزی کشور شرایط برای اصلاحات در نظام تجاری نیز فراهم می‌شود و می‌توان با اعمال سیاستهای صحیح تجاری حجم بالای قاچاق موجود را کاهش داد، سیاستهای پیشنهادی برای نظام تجاری نیز مدنظر قرار گرفته است.

مرحله بعد که مربوط به اثرگذاری می‌باشد، در ارتباط با سیاستگذاران و نهادهای موثر تصمیم‌گیر متجلی می‌شود که در این رابطه نیز جلسات متعددی برگزار شده است تا راهکارهای پیشنهادی در عرصه اجرا و عمل نیز مورد توجه

قرار بگیرند. به موازات این فرآیند سلسله جلساتی تحت عنوان اقتصاددانان جوان تشکیل می‌شود که در آن نیز تلاش می‌شود تا بر روی راه حل‌های پیشنهادی برای حل مشکلات موجود اجماع حاصل شود.

سیاست‌های مالی

معرفی مختصر برنامه

یکی از مهم‌ترین معضلات اقتصاد ایران سلطه مالی دولت است. این مشکل از ضعف در بودجه ریزی یعنی عدم تخصیص درست هزینه‌ها و عدم اطمینان از درآمدها (اتکا به درآمدهای ناپایدار نفتی) نشأت می‌گیرد. نتیجه این سیاستگذاری غلط کسری بودجه مزمن است که در ۴۰ سال گذشته مهم‌ترین عامل تورم و نااطمینانی در اقتصاد ایران بوده است. به دلیل اهمیت این موضوع، گروه اقتصاد اندیشکده یکی از برنامه‌های اصلی خود را به این موضوع اختصاص داده است. این برنامه در دو دسته کلی سیاست‌های مالیاتی و سیاست‌های بودجه‌ای فعالیت‌های خود را انجام می‌دهد. در حوزه سیاست‌های مالیاتی، گروه اقتصاد تاکنون نیز اثرگذاری قابل توجهی در نظام مالیاتی کشور داشته است. این گروه در کنار مرکز پژوهش‌ها و برخی نمایندگان مجلس، و از طریق دو لایحه صندوق مکانیزه فروش و مالیات بر ارزش افزوده، یک تغییر پارادایم در روند مالیات‌ستانی در کشور به وجود آورده و اصلاحات اساسی در حوزه دادرسی ایجاد کرده که امید میرود باعث افزایش درآمدهای مالیاتی، افزایش شفافیت و بهبود محیط کسب و کار شود. در ادامه این روند، با توجه به نقش اساسی اندیشکده در بررسی لایحه مالیات بر ارزش افزوده در مجلس شورای اسلامی و تجربه انباشته شده افراد گروه در این حوزه، تا حدود زیادی نقاط ضعف نظام مالیاتی شناسایی شده و پروژه‌های مرتبط با آن تعریف شده است. علاوه بر این ارتباطات موثری که با ذی‌نفعان حوزه مالیاتی در این مدت شکل گرفته است، زمینه را برای استفاده از ظرفیت یک شبکه نسبتاً گسترده صاحب‌نظران و سیاستگذاران در این حوزه فراهم آورده است. به همین دلیل برخی از پروژه‌های تعریف شده نیز برای این نهادها انجام می‌پذیرد.

در حوزه بودجه نیز با توجه به ارتباط موثری که با برخی

نمایندگان مجلس و همچنین مرکز پژوهش‌ها وجود دارد، از اصلاحات و گزارشهای کوتاه مدت برای بودجه از این طریق ارائه میشوند. در کنار آن، برای اصلاح ساختاری نظام بودجهای کشور نیز پروژه‌هایی تعریف شده که در آن الگوی حکمرانی ایده‌آل بودجه‌ریزی تبیین خواهد شد. علاوه بر موضوعات مذکور، گروه اقتصاد اندیشکده در حال تهیه یک بسته اقتصادی برای گذار امن اقتصاد ایران اقتصاد از وضعیت کنونی است. یکی از محورهای این بسته سیاستهای مالی است که بسیاری از موضوعات مطرح شده در بالا در آن مورد بررسی قرار می‌گیرد.

فعالیت‌های برنامه

مجموعه‌ی فعالیت‌های برنامه سیاست‌های مالی با توجه به نیازهای کوتاه مدت و بلندمدت اقتصاد ایران و هدف‌گذاری‌های گروه اقتصاد اندیشکده برای اثرگذاری به شرح ذیل آمده است: در حوزه سیاستگذاری:

- تکمیل فرآیند اصلاح و تصویب لایحه مالیات بر ارزش افزوده در مجلس شورای اسلامی و تهیه گزارشهای کارشناسی مرکز پژوهشهای مجلس
- تهیه گزارش در مورد مالیات بر مجموع درآمد خانوار (PIT) به عنوان یک ابزار جلوگیری از فرار مالیاتی و اصلاح نظام

بازتوزیعی در کشور

- تهیه گزارش در زمینه الگوی حکمرانی نظام مالیاتی
- پروژه افزایش محبوبیت سازمان مالیاتی به درخواست سازمان امور مالیاتی کشور (در مرحله بررسی پروپوزال)
- بررسی بودجه سال ۹۸ و ارائه پیشنهادات به نمایندگان مجلس و مجمع تشخیص مصلحت نظام
- سلسله جلسات متعدد برای ارائه بسته نجات اقتصاد ایران برای سیاستگذاران، اقتصاددانان و افراد اثرگذار
- گزارش سازوکار انگیزشی سازمان مالیاتی
- گزارش اقتصاد سیاسی قانونگذاری در حوزه مالیات

برنامه شتاب دهنده نوآوری اجتماعی هم نو

طرح مساله

در کشور حجم زیادی از بار حل مسائل اجتماعی را بخش عمومی بر دوش می‌کشد. الگوهای مرسوم بخش عمومی، انتهای زنجیره علی چالش‌های اجتماعی (جایی که نیازهای اجتماعی تبدیل به بحران‌های اجتماعی شده است) را هدف خود قرار داده است و سالانه میلیاردها تومان را صرف رسیدگی به فقر، کارتن‌خوابی، اعتیاد و ... می‌کند. طی پژوهش‌های صورت گرفته، مشخص شد که بخش عمومی غالباً از نوآوری‌های لازم جهت مقابله با ریشه مسائل (بخش‌های ابتدایی زنجیره علی) دور است. برای دمیدن روح خلاقیت، نوآوری و اصول طراحی در سازمان‌های فعال در بخش عمومی و اجتماعی کشور، برنامه شتاب‌دهنده نوآوری هم نو شکل گرفت.

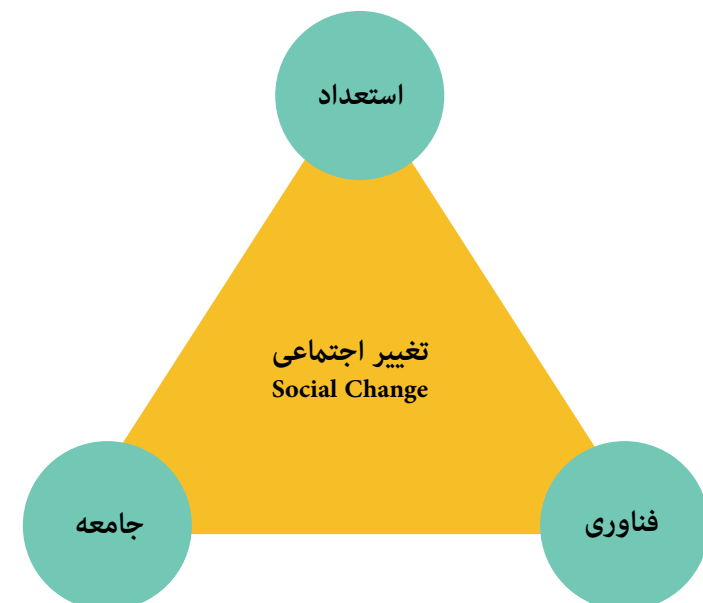
ماموریت برنامه

هم نو، یک مؤسسه مولد برای شکل دادن نسل جدیدی از سازمان‌های اجتماعی است. در این نسل از سازمان‌ها، نگاه نوینی به نوآوری اجتماعی شکل می‌گیرد. مطابق این نوع نگرش، برای ایجاد تغییر اجتماعی باید همزمان به سه بعد «استعداد»، «فناوری» و «استفاده از ظرفیت‌های عموم جامعه برای حل مسائل» توجه جدی داشت. در این نگاه، «اجتماع‌سازی حول حل مسأله» یکی از راهبردهای محوری «هم‌نو» برای نوآوری اجتماعی محسوب می‌شود

افزون بر این هم نو، شامل برنامه‌هایی است که سیر بروز و رشد نوآوری‌های اجتماعی را پوشش می‌دهد. با توجه به انواع مختلف نوآوری اجتماعی (سازمان، قانون، جنبش و ...) و تفاوت‌های بنیادین در بروز، ارزیابی و توسعه آن‌ها که سازوکارها و زیرساخت‌های متفاوتی را می‌طلبد، شتاب‌دهنده «هم‌نو» متمرکز بر یکی از انحای نوآوری اجتماعی خواهد بود. ازین‌رو، فعالیت‌های «هم‌نو» معطوف به نوآوری‌های اجتماعی که برای عملیاتی شدن به قالب‌های سازمانی نیاز دارند طراحی شده است. «هم‌نو» درواقع، ایده‌ها و تیم‌های اولیه را به سطح سرمایه‌گذاری از سمت سازمان‌های بیرونی (سازمان‌های بزرگ اجتماعی و اقتصادی کشور) می‌رساند و از لحاظ حقوقی و مالی، آنها را تبدیل به سازمان‌هایی مستقل درحوزه‌های اجتماعی می‌کند.

هم نو چه فعالیت‌هایی انجام می‌دهد؟

الگوی شتاب هم‌نو، مبتنی بر فرایند طبیعی نوآوری است که براساس آن، تیم‌ها در ساختارهای اجتماعی، متفاوت از آنچه که در روش‌های مرسوم شتاب‌دهی اتفاق می‌افتد شکل می‌گیرند. مبتنی بر این مدل، استعدادهای اجتماعی بایستی در یک دوره کوتاه و فشرده کشف شوند و ویژگی‌های لازم نظیر صبر، تحمل ابهام، علاقه به کار میدانی، دغدغه‌مندی اجتماعی و ... در آنها مورد ارزیابی قرار گیرد.

رویکرد نوآوری اجتماعی در هم نو

این افراد، پس از پذیرش توسط «هم‌نو» در قالب رویدادها و نشست‌های نوآورانه و نیز پروژه‌های اجتماعی، با هم‌پیشگان خود آشنا می‌شوند و پس از طی چندین همکاری مشترک، حول موضوع و مسأله‌ای اجتماعی تشکیل تیم می‌دهند. این تیم‌ها وارد رویدادهای استارت‌آپی می‌شوند و ایده‌های خود را در محک ارزیابی، بهبود و رقابت می‌گذارند. تیم‌های برتر صلاحیت ورود به فرایند شتاب‌دهی را خواهند داشت. تیم‌ها در فرایند شتاب‌دهی نیاز دارند که خیلی سریع روش‌های عملیاتی و موثر کردن ایده‌هایشان را فراگیرند و همچنین نیاز به یادگیری راه‌اندازی و اداره یک سازمان پایدار و کارآمد را دارند به‌طور کلی، شتاب‌دهنده نوآوری اجتماعی «هم‌نو»،

فعالیت‌های خود را در قالب موارد زیر صورت می‌دهد:

- ترویج و گفتمان سازی در اکوسیستم نوآوری اجتماعی کشور
- برگزاری رویدادهای استارت‌آپی با هدف همراه ساختن هرچه بیشتر جوانان و استعدادهای برتر در مسیر حل مسائل اجتماعی
- ارائه آخرین رویکردهای موفق در حوزه‌های نوآوری اجتماعی به مخاطبان هدف
- ایجاد رویدادهای تخصصی با هدف اجتماع‌سازی فعالان و تیم‌های دغدغه‌مند در موضوعات خاص اجتماعی
- ارائه مشاوره به سازمان‌های بخش عمومی و خصوصی
- شبکه‌سازی بین نهادهای تأثیرگذار در حوزه‌های اجتماعی

شتاب دهی تیم‌ها از طریق

- تأمین فضای اداری و زیر ساخت‌های مورد نیاز (اینترنت، اتاق جلسات و...)
- ارائه مشاوره به وسیله شبکه مربیان و مشاوران خود
- آموزش و برگزاری کارگاه

- اتصال به شبکه‌های ارتباطی
- تأمین سرمایه اولیه

پروژه‌های انجام شده

از جمله تیم‌هایی که در فرایند شتاب‌دهی هم‌نو شکل گرفته‌اند و اکنون در مراحل پایلوت و ارزیابی به‌سر می‌برند عبارتند از: «روشنا»، «تعالی تعلیم و تربیت» و «حاتم» همچنین چند تیم در مرحله پژوهش و طراحی اولیه هستند: «خانه کارآموزی اجتماعی»، «صدقه آنلاین»، «زواج» و «منار»

شبکه همکاران

- خیریه‌های اجتماعی
- بانکها و مؤسسات مالی و اعتباری
- بخش دولتی
- سازمانها و شرکتهای بزرگ
- کارآفرینان خبره
- دانشگاه‌ها
- شرکت های ارائه دهنده خدمات به کسب وکار نوپا
- سرمایه‌گذاران و مشاوران

پوستر کارگاه های برگزار شده توسط مدرسه توسعه پایدار
پژوهشکده سیاستگذاری دانشگاه صنعتی شریف، ۱۳۹۷

برنامه مدرسه توسعه پایدار

معرفی مختصر برنامه

مدرسه توسعه پایدار، یک دوره آموزشی خاص و هدفمند است، که اولین برنامه آن با عنوان «مدرسه زمستانی توسعه پایدار» در بهمن و اسفند ۱۳۹۶ برگزار شد. این مدرسه، تلاش دارد مخاطبان خود را با دنیای توسعه پایدار و تأثیرات آن بر حوزه‌های مختلف علم و کسب و کار آشنا کند و مفاهیم مرتبط با این حوزه و تحولات جهانی مرتبط با آن را به ایشان عرضه کند. «مدرسه توسعه پایدار»، قصد دارد تا ضمن آشنایی مخاطبان خود با ابعاد مختلف مفهوم توسعه پایدار، بخشی از خلاء محتوای بومی مورد نیاز کشور را برای علاقه‌مندان، فعالین اجتماعی و اقتصادی و سیاست‌گذاران، تامین کند.

فعالیت‌های برنامه

به طور کلی دوره‌های مدرسه توسعه پایدار، حاوی سرفصل‌های زیر می‌باشند.

دریچه ای به توسعه پایدار:

مباحثی از قبیل آشنایی با چیستی و چرایی توسعه پایدار، تأثیرات مفهوم توسعه پایدار بر دنیا و فرصت‌های جدید کسب و کار و تحصیل در این حوزه، آشنایی با مسائل پیچیده و بده بستان‌ها (Trade-Offs) در توسعه پایدار، صورتبندی مسئله

توسعه پایدار در مقیاس محلی، آشنایی با اهداف جهانی توسعه پایدار و ملاحظات بومی مرتبط با آن، معرفی برخی معاهدات مهم جهانی مرتبط با توسعه پایدار، و پاره‌ای مباحث منتخب دیگر در توسعه پایدار.

توسعه پایدار در فضای کسب و کار و مسئولیت اجتماعی سازمان‌ها:

مباحثی از قبیل آشنایی با مفاهیم پایداری سازمانی (Corporate Sustainability) و مسئولیت اجتماعی سازمانها (CSR)، گزارش‌دهی پایداری/ مسئولیت اجتماعی بر اساس استاندارد جهانی GRI، رویکردهای اجتماعی در بازاریابی، مدیریت روابط و مشارکت با ذی‌نفعان، کارآفرینی اجتماعی، همکاری‌ها و مشارکت‌های بین بخشی جهت توسعه پایدار.

توسعه پایدار و ایران ما:

نگاهی به مسائل و مخاطرات منتخب امروز ایران در حوزه توسعه پایدار، بررسی «پازل تحقق توسعه پایدار»، نگاهی به رویکردها و ملاحظات مرتبط با ارزش‌ها و شاخصه‌های فرهنگی بومی در مسیر توسعه پایدار.

تمرین و پروژه گروهی در رابطه با مسائل توسعه پایدار:

هر دوره از مدرسه، شامل تمرین‌ها و پروژه‌های کوچک گروهی

است که به تعمیق یادگیری و خودآموزی مباحث، یاری خواهد رساند. مشارکت فعال شرکت‌کنندگان در این بخش‌ها، به اثربخشی فرآیند یادگیری و هم‌آموزی کمک خواهد کرد.

برگزاری دوره‌های آموزشی توسط برنامه توسعه پایدار
پژوهشکده سیاستگذاری دانشگاه صنعتی شریف، ۱۳۹۷

برنامه مدرسه نوآوری اجتماعی و کارآفرینی روشنا

معرفی مختصر برنامه

مدرسه نوآوری اجتماعی روشنا برنامه ای غیردولتی، غیرانتفاعی و غیرتجاری است که به همت پژوهشکده سیاستگذاری علم، فناوری و صنعت دانشگاه صنعتی شریف از سال ۱۳۹۴ پا به عرصه حضور نهاده و ماموریت خود را «فعالسازی ظرفیت نخبگانی بالقوه کشور برای مواجهه با مسائل پیچیده اجتماعی - اقتصادی» قرار داده است. برای این منظور مبتنی بر آخرین استانداردها و دستاوردهای دانشگاه‌های نسل چهارم، دو دسته خدمات «ارتقای مهارتهای عمومی فردی» و «توسعه شبکه ارتباطات-حرفه‌ای» فعالان اجتماعی کشور، در دستور کار روشنا قرار گرفته است. این مهارت ها عموماً در نظام آموزشی کشور چه در دوران تحصیلات پایه و یا تکمیلی جایگاهی ندارد در حالیکه به اعتقاد ما، اصلی ترین راهکار حل مسائل پیچیده کشور در شرایط کنونی، ارتقاء مهارت های حل مسئله نظیر تفکر طراحانه ، مهارت های ارتباطی مانند مذاکره و سخنوری و... می باشد. از مهمترین اصول حاکم بر روشنا می‌توان به موارد ذیل اشاره داشت:

۱. تاکید بر مهارت‌های عمومی مبتنی بر نیازسنجی میدانی
 ۲. پیروی از اصل پارتو در صورت‌بندی استاندارد آموزشی (تمرکز بر مباحث کلیدی در آموزش)
 ۳. اتخاذ رویکرد TOT در شبکه‌سازی عمودی
 ۴. مسئله‌یابی و مسئله‌محوری ملی و محلی
 ۵. اجتماع‌سازی و اجتماع‌محوری (COP)
- اگرچه بسیاری از صاحب‌نظران قائل به ذاتی بودن و تغییرناپذیری اصلی‌ترین مهارت های فردی هستند؛ روشنا با رویکرد Internship و آموزش تجربه‌محور سعی در ارتقای مهارت‌های حرفه‌ای و موردنیاز رهبران اجتماعی دارد، چرا که تجربه‌ی نمونه‌های جهانی نظیر راکفلر، آشوکا و ... نشان‌دهنده اکتسابی بودن بسیاری از مهارت‌های کلیدی یک رهبر تحول‌آفرین اجتماعی است.

فعالیت‌های برنامه

۱. دوره آموزش مهارت‌های ارائه و سخنوری ویژه فعالین اجتماعی، مهرماه ۹۶.
۲. دوره آموزش مهارت‌های مذاکره و متقاعدسازی، آبان ماه ۹۶.
۳. دوره آموزش مهارت‌های حل مسئله و تفکر طراحانه، اسفند ۹۶.
۴. دوره آموزش مهارت‌های تجربه‌نگاری و ژورنالیسم (در دست اجرا).
۵. دوره آموزش مهارت‌های مذاکره در سیاست‌گذاری عمومی در قالب طرح شهید احمدی روشن بنیاد ملی نخبگان، مرداد ۹۷.
۶. دوره آموزش مهارت های مذاکره ویژه‌ی سمن‌ها و انجمن‌های مردم‌نهاد با همکاری وزارت ورزش و جوانان (در دست اجرا)

دوره مدرسه روشنا
۱۳۹۷

برنامه مدیریت استعداد

معرفی مختصر برنامه

مدیریت استعداد مفهومی نسبتاً جدید است که در دهه ۱۹۹۰ ظهور کرده است. این مفهوم برای اولین بار در کتاب «جنگ برای استعداد» چارلز فیشر مطرح شد. به گفته فیشر در جنگ برای استعداد، سازمان‌ها و صنایع برای به خدمت گرفتن بهترین و باهوش‌ترین افراد رقابت می‌کنند. به اعتقاد وی، مدیریت استعداد تنها راه آمادگی برای آینده است. معیارهای جامع و صحیح مدیریت استعداد تضمین می‌کند کارکنان با توانایی و استعدادهای خاص خود به شغل‌های متناسب منصوب شوند و خدمات آنان بصورت منصفانه و مکفی جبران شود. مدیریت استعداد عبارت است از شناسایی استعداد و سپس پایش و هماهنگی آن با شغل و نقشی که با توانایی‌های ذاتی او منطبق است. مدیریت استعداد به عنوان سیستمی برای شناسایی، استخدام، پرورش، ارتقا و نگهداری افراد مستعد، با هدف بهینه کردن توان سازمان به منظور تحقق نتایج کسب و کار، تعریف شده است. مدیریت استعداد مدلی برای یکپارچه‌سازی فرآیندهای توسعه منابع انسانی و برای پرورش و توسعه تمام افراد جامعه است، نه فقط نخبگان.

در دنیای پویای امروز، پرورش قابلیت‌ها و مدیریت استعدادها بخش لاینفک راهبرد و چشم‌انداز سازمان‌های پیشرو می‌باشد. در دنیای کسب و کار، مدیریت منابع انسانی، برای کاهش هزینه‌ها با بهره‌مندی از رویکرد مدیریت استعدادها، سعی در ایجاد ارزش افزوده برای سرمایه خود دارد. مهمترین دغدغه اکثر مدیران توسعه منابع انسانی حفظ و توسعه استعدادهای سازمانی است و مدیریت استعدادها در خوشنام کردن سازمانها تاثیر حیرت‌انگیزی ایجاد کرده است.

افراد تحصیل‌کرده و ماهر، در انتظار استخدام مادام‌العمر نیستند بلکه می‌خواهند حرفه‌شان با نیازها و انتظارات در حال تکامل‌شان منطبق باشد. آن‌ها کارفرمایانی را ترجیح می‌دهند که به آن‌ها اجازه می‌دهند تصمیم بگیرند. خواهان فرصت پیشرفت افقی، در کنار حرکت رو به بالا، در سلسله‌مراتب سازمان، یا تغییر شغل در نقاط کلیدی در مسیر شغلی‌شان هستند. برخی سازمان‌ها، برای اطمینان از تأمین جریان استعداد در آینده، دانش‌آموزان مستعد دبیرستان یا دانشجویان برجسته دانشگاه‌ها را حین تحصیل، جذب می‌کنند. از سوی دیگر، کارکنان استخدام‌شده نیاز به یک مسیر توسعه شفاف و قابل رویت دارند. سازمان‌ها باید برای کارکنان فرصت‌های

توسعه و یادگیری را فراهم آورند تا مهارت‌های آنان همواره به روز و متناسب با نیازمندی‌های در حال تغییر سازمان باشد. آموزش‌های کارآمد، کلید موفقیت توسعه استعداد است.

فعالیت‌های برنامه

موارد زیر در دستور کار برنامه مدیریت استعداد قرار دارد:

۱. تأسیس آکادمی وزرا برای تولید و انتقال دانش ضمنی و تجربیات مدیران و وزرای سابق و ارتباط با سیاست‌گذاران و استعدادهای برتر در حوزه حکمرانی.

۲. انجام مطالعات پژوهشی جهت شناسایی، جذب و معرفی استعداد های ناب به جامعه و صنعت.

۳. ارائه خدمات مشاوره مدیریت استعداد به دانشجویان و افراد جویای کار.

۴. تولید محتوا و بومی سازی مباحث مدیریت استعداد متناسب با شرایط و نیازهای کشور.

۵. ایجاد پارادایم‌های جدید در توسعه استعدادها.

۶. تعامل نزدیک با دستگاه‌های اجرایی و آگاهی از نیازهای اساسی آنان و ارائه مشاوره مدیریت استعداد برای بهبود عملکرد.

۷. تلاش در جهت ترویج و انتشار موضوع استعداد ناب در زمینه مدیریت دانش.

۸. توانمند سازی و حرفه ای سازی استعداد های بالقوه برای حل مسائل اساسی کشور در دانشگاه‌ها.

پوستر برنامه‌های برگزار شده

پژوهشکده سیاستگذاری دانشگاه صنعتی شریف، ۱۳۹۷

۱. مشخص کردن هدف بررسی استعداد

۲. تعریف نقش‌ها

۳. شناسایی افراد با استعداد

۴. ایجاد بانک استعدادها

۵. طراحی برنامه برای توسعه استعداد

۶. پیگیری استعدادها

۷. شکوفایی استعدادها

۸. خلق ارزش از استعداد

فرایند مدیریت استعداد ناب

دکتر حمزه‌ای

مربی یک دیگر باشیم

طرح مسئله

هنری مینتزبرگ، یکی از مشهورترین تئوریسین‌های دنیای مدیریت، معتقد است: «مدیریت یک علم نیست که بخواهیم آن را سر کلاس درس تدریس کنیم؛ یک مدیر بزرگ یا یک رهبر بزرگ در کلاس درس تربیت نمی‌شود و بسیاری از بهترین مدیران و رهبران، حتی یک روز نیز در این نوع کلاس‌ها شرکت نکرده‌اند». اما نظام فعلی آموزش مدیریت در ایران همچنان بر شیوه‌های سنتی تدریس دانشهای انتزاعی دانش مدیریت تأکید دارد. برنامه «مربی یکدیگر باشیم» برای پر کردن این خلأ راهبردی در آموزش مدیران بخشهای عمومی و خصوصی در کشور طراحی شده است و از الگوهایی نظیر دو دوره IMPM و Coachingourselves بهره می‌گیرد.

مأموریت برنامه

اصل طراحی این دوره، این جمله مشهور مینتزبرگ است: «مهم‌ترین ابزار آموزش و توسعه یک مدیر، تشویق او به تعمق عمیق بر روی تجربیات عادی، تحت هدایت یک چتر تئوریک است». چراکه طبق اصل مشهور ۷۰-۲۰-۱۰، هر انسان (و به تبع آن هر مدیر) ۷۰ درصد از هر آن چیزی را که یاد می‌گیرد، برگرفته از تجربیات مستقیم خود اوست. این دوره دارای پتانسیل بسیار زیاد در ایجاد روح گفتگو میان اعضای یک سازمان است و این موضوع از آنجا حائز اهمیت است که مهم‌ترین بستر شکل‌گیری استراتژی‌های نوآورانه و نیز اجرای آن استراتژی‌ها، ایجاد همین بستر گفتگو میان اعضای سازمانی به خصوص در میان مدیران میانی است؛ اگر به سازمان‌هایی نظیر گوگل، پیکسار و IBM نگاهی بیندازید بیشتر به صحت این جمله پی خواهید برد.

برنامه «مربی یکدیگر باشیم» چه فعالیت‌هایی انجام می‌دهد

گروه آموزش مدیریت پژوهشکده سیاستگذاری علم، فناوری و صنعت در تابستان سال ۱۳۹۵ پس از یک سال مذاکره و جلسات مستمر با موسسه Coachingourselves و پیاده‌سازی این برنامه در یکی از سازمان‌های بزرگ کشور، همکاری خود را با این کمپانی بین المللی آغاز کرد و موفق شد نمایندگی انحصاری این تکنولوژی پیشرفته آموزشی و منحصر بهفرد آموزشی برای مدیران را در پاییز ۱۳۹۵ اخذ کند. تجربه ما از سال‌ها حضور در برترین دانشگاه‌های کشور، و تجربه ما از آزمودن انواع روش‌های آموزش و توسعه مدیران در کسوت مدرس و مربی، حاکی از این است که متدولوژی و محتوای

این دوره به دلیل پشتوانه نظری قدرتمند در متدولوژی و مشارکت برترین صاحب‌نظران مدیریت، برای تربیت مدیرانی متبحر و زبردست در کشور، بی‌نظیر است. این دوره شامل چندین سرفصل اصلی و مادول‌های فرعی گوناگون است که نسل جدیدی از مدیران را برای موفقیت در فضاهای پرریسک کنونی آماده می‌سازد. برخی از مهم‌ترین این سرفصل‌ها از این قبیل است:

- دینامیک نوآوری در یک سازمان رسانه‌ایِ خلاق چگونه است؟
- ساختار یک سازمان رسانه‌ایِ خلاق چگونه است؟
- استراتژی در یک سازمان رسانه‌ایِ خلاق چگونه خلق می‌شود؟
- مدیر در یک سازمان رسانه‌ایِ خلاق در نقش مربی: چگونه؟
- رهبری در یک سازمان رسانه‌ایِ خلاق چگونه است؟
- دینامیک کار تیمی در یک سازمان رسانه‌ایِ خلاق چگونه است؟
- یک مدیر سازمان رسانه‌ایِ خلاق چگونه فکر می‌کند و تصمیم می‌گیرد؟
- یک سازمان رسانه‌ایِ خلاق چگونه در افراد خود ایجاد انگیزه می‌کند؟
- روابط بین افراد در یک سازمان رسانه‌ایِ خلاق بر پایه چه اصولی است؟
- به همراه موردکاوی‌های متعدد (گوگل، پیکسار، NFB، و ...)

یکی از توفیقات مهمی که پژوهشکده سیاستگذاری بدان دست یافته است، جلب اعتماد نهادهای مهم کشور به منظور سپردن پروژه‌های مهم پژوهشی به آن بوده است. این پروژه‌ها که تعداد آن‌ها در طول ۱۰ سال گذشته بسیار فراوان بوده است، حلقه‌های مختلف زنجیره سیاستگذاری از تنظیم‌گری و تدوین استراتژی تا اجرا و ارزیابی را در بر گرفته است. در این بخش، به جهت اختصار، تنها به تعدادی از شاخص‌ترین و اثرگذارترین پروژه‌های پژوهشکده اشاره می‌گردد.

پروژه‌های انجام شده در پژوهشکده سیاستگذاری دانشگاه صنعتی شریف

- ارزیابی خدمات نظارت بر ساخت فناوریانه طرح ده گروه کالایی تجهیزات
- اقدامات سیاستگذاری در پروژه توسعه پژوهشکده منطقه‌ای گلباف
- تاسیس اندیشکده توسعه منطقه ای آزاد ماکو
- تدوین و توسعه استراتژی کلان سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران (ایدرو)
- سند راهبردی توسعه فناوری میکرو الکترونیک
- طرح ملی پیمایش نوآوری ایران
- مجموعه پروژه‌های کمیته اجتماعی ستاد احیای دریاچه ارومیه

دستياى به توان بومى و خودكفايى است. سالانه صدها ميليون دلار صرف واردات تجهيزات و كالاهاى مورد نياز صنعت نفت مى شود كه از اين پتانسيل خريد ميبايد به عنوان اهمى توانمند براى انتقال فناورى، ساخت داخلى تجهيزات و كالاهاى مورد نياز صنعت نفت و توليد ثروت استفاده كرد.

حمايت، علاقه‌مندى و خشنودى مديران و مسئولان صنعت نفت از ساخت ابزار و تجهيزات مورد نياز در داخل كشور، بهترين فرصت را براى سازندگان و همچنين براى توسعه صنعت ساخت تجهيزات و ماشين‌آلات كشور فراهم مى‌نمايد. در اين راستا هم به حمايت از شركت‌هاى دانش بنيان به عنوان يك اصل توجه خواهد شد و هم بر تعامل سازنده و مؤثر بين سازندگان داخلى با شركت‌هاى خارجى صاحب دانش فنى و فناورى، با هدف ارتقا و انتقال فناورى ملى و دستياى به بازارهاى منطقه‌اى و جهانى تأكيد مى‌شود.

وزارت نفت با برنامه‌ريزى براى اجراى پروژه ساخت داخل ده گروه خانواده كالايى، در صدد است تا فناورى ساخت تجهيزات صنعت نفت را با اتكا بر دانش و توانايى داخلى توسعه داده و كشور را به جايگاه مناسبى در منطقه برساند. ده گروه كالايى مذكور به شرح زير است:

۱. تجهيزات سرچاهى
۲. رشته تكميلي درون چاهى
۳. پمپ‌هاى درون چاهى (SRP) و پمپ هاى سرچاهى (ESP)
۴. مته حفارى (ROCK BITS) و مته حفارى (PDC)
۵. ابزارهاى اندازه‌گيرى در حفارى
۶. لوله‌هاى حفارى
۷. شيرهاى كنترلى، ايمنى و تجهيزات جانبى
۸. الكتروموتورهاى ضد انفجار و دور متغير
۹. انواع پمپ
۱۰. انواع پيگ‌هاى هوشمند

ارزيابى خدمات نظارت بر ساخت فناورانه طرح ده گروه

كالايى تجهيزات راهبردى صنعت نفت ايران

سال آغاز و پايان پروژه

۹۵ - ۹۶

كارفرما

معاونت پژوهش و فناورى وزارت نفت

همكاران

دكتر جواد نورى، ابوالفضل گودرزى زاده، سيد مهدى دارويى،

صادق محسن نيا

چكیده

در سند چشم انداز ۲۰ ساله جمهورى اسلامى ايران، براى بخش فناورى كشور، اهدافى كيفى همچون احراز جايگاه نخست فناورى در سطح آسياى جنوب‌غربى، آسياى ميانه، قفقاز، خاورميانه و كشورهاى همسايه آمده است. همچنين برخوردارى از فناورى‌هاى پيشرفته، توانمندى در توليد فناورى، تكيه بر نيروى انساني دانشمحر در توليد ملى و نيز تعامل فناورانه سازنده و مفيد با جهان نيز پيش‌بيني شده است. علاوه بر اين يكى از اهداف عمده قيد شده در سياست‌هاى ابلاغى اقتصاد مقاومتى از سوى مقام معظم رهبرى، ارتقاء توان ساخت داخل است. تحقق اين هدف در بخشهاى صنعتى سبب كاهش وابستگى به واردات و در سطح كلان، موجب نوآورى و شكوفايى در دستياى به توليد محصولات پيچيده توسط متخصصين و شركتهاى دانش‌بنيان داخلى مى‌شود.

كشور ايران با سابقه بيش از يك قرن بهره‌مندى از صنعت نفت، شايسته تسلط بر فناورى اكتشاف، استخراج و فرآورى اين ماده خام و توسعه زنجيره پايين‌دستى و بالادستى آن است. بدون شك فقدان رويكردى نظام مند به توسعه قابليت هاى فناورانه به منظور توانمندشدن كشور در ساخت قطعات و تجهيزات مورد نياز صنعت نفت در داخل ، از جمله دلايل اصلى عدم

ارزيابى خدمات نظارت
بر ساخت فناورانه طرح
ده گروه كالايى تجهيزات
راهبردى صنعت نفت
ايران

خلاصه پروژه

رشد توسعه صنایع کشور در گرو حرکت در مسیر عقلانیت صنعتی و توجه شایسته و بایسته به مقتضیات توسعه، از جمله تدوین استراتژی ها و برنامه های معین و تامین منابع و زیرساخت های نرم افزاری، سخت افزاری و مغز افزاری لازم است. طرح ساخت فناوریانه تجهیزات ده گروه خانواده کالایی صنعت نفت، از جمله تدابیر و راهکارهای تیم راهبردی صنعت نفت کشور به منظور بومی سازی فناوری در این صنعت است. در این راستا باید یک کارگروه مشخص و معین، مسئولیت و مأموریت راهبردی ارزیابی، انتخاب، سازماندهی و مدیریت اثربخش موضوع تا نیل به نتیجه را بر عهده گیرد و علاوه بر این شکل گیری سازندگان فناور و رقابتی را در گستره ده گروه خانواده کالایی دنبال نموده و محقق نماید.

خروجی نهایی مطلوب در تعامل با سازندگان تجهیزات در پروژه ده گروه کالایی، علاوه بر دستیابی به محصولی با کیفیت و هزینه مناسب که تحویل آن نیز به موقع است، رسیدن به سطح قابل قبولی از فناوری در محصول و فرآیند ساخت تجهیزات است. تیم بازرسی فنی تجهیزات در وزارت نفت، عهده دار کنترل دستیابی به کالای مطلوب با ابعاد ذکر شده است و بررسی این موضوع است که آیا توان و تجربه کافی در کشور در این حوزه وجود دارد یا خیر. از طرف دیگر دستیابی به سطح مطلوب فناوری های تجهیزات و فرآیند ساخت، با ابزاری مانند RL قابل رصد و ارزیابی است که در طی سال های اخیر تجربه و توان آن در حد قابل قبولی رشد کرده است.

شکل گیری شبکه تامین توانمند و فناور، متضمن طرح ریزی و استقرار فرآیندها و سیستم های ارزش افزا و توجه به تحقق توامان «کیفیت، هزینه و تحویل» در شرکت های سازنده و ارتقای توانمندی های فناورانه آن ها می باشد. خوشبختانه این مهم در الزامات موضوع ارزیابی توانمندی های تکنولوژیک محصول، فرآیند ساخت و سازمانی سازندگان (TRL, MRL, CRL) لحاظ شده است. ضمن آن که هر یک از سازندگان منتخب در نقشه راه خود، مسیر تحقق فرصت های بهبود را پیش بینی کرده اند.

در طی پروژه جاری دانشگاه صنعتی شریف با وزارت نفت، توانمندی های فناورانه سازندگان و همچنین قابلیت رشد ایشان مورد ارزیابی قرار گرفته و امتیازدهی گردید. به عبارتی وضع موجود فناورانه و وضع مطلوب آن ارزیابی و پیشبینی شده و

ملاک تعیین برنده مناقصه تجهیزات شد.

یکی از چالش های مهم مدیران برنامه های توسعه یا خرید تکنولوژی، اندازه گیری سطوح بلوغ و رشد یافتگی تکنولوژی (Technology Maturity) در سطح بنگاه یا ملی است. از آنجایی که مقدار خطرپذیری یک برنامه توسعه تکنولوژی ارتباط بسیار تنگاتنگی با اندازه بلوغ و امکان دستیابی به تکنولوژی دارد، بی توجهی به این مسأله موجب شده است تا بسیاری از این برنامه ها به صورت برنامه ها و فعالیت های مهندسی (صنعتی) صرف مدیریت شوند که همین امر یکی از عوامل مهم ناکام ماندن آنها در گذشته و حال است. بلوغ یک تکنولوژی قبل از بکارگیری آن در یک محصول، یکی از عوامل مهم موفقیت برنامه های توسعه مهندسی و محصول است.

از سویی ارزیابی مناقصه گران در مناقصات خریدهای دولتی به طور معمول مبتنی بر پارامترهای کلاسیکی همانند هزینه، کیفیت، عوامل فنی-بازرگانی، و احراز حداقل صلاحیت لازم صورت می گیرد. در خریدهای نوین دولتی به منظور ارتقاء و توسعه فناوری و نوآوری و یا انتقال فناوری، پارامتر حائز اهمیت دیگری افزوده می گردد که همان ابعاد فناورانه محصول و خدمات مورد مناقصه می باشد.

هر چند به منظور ارزیابی ابعاد فناورانه میتوان از مدلهای مختلف ارزیابی در سایر حوزه ها و بخش ها بهره برد، تجارب موفق و درازمدت سازمانهای نظامی و فضایی به عنوان مبنای ارزیابی بسیاری از مناقصات فناورانه در اروپا و ایالات متحده طی دو دهه اخیر مطرح بوده است . در این میان مدلهای سازمان های ناسا و دفاع آمریکا (NASA & DOD) به عنوان مدل هایی پیشرو، جامع و موفق در بوته تجربه و آزمایش در سازمان های غیرنظامی و خریدهای دولتی فناورانه و نوآورانه نیزکاربرد فراوانی یافته اند . بر این اساس، مدل شناخته شده RL مرکب از سه زیرمدل سطح آمادگی فناوران محصول (TRL)، سطح آمادگی ساخت (MRL) و سطح آمادگی عمومی سازمان (CRL) به عنوان مبنای ارزیابی شرکت کنندگان در مناقصه ده گروه کالایی وزارت نفت انتخاب گردیدند و حسب ویژگی های محصول، مشخصه های تامین کنندگان، ماهیت مناقصه و شرایط بومی سفارشی سازی شدند.

بر همین مبنا، هریک از سه حوزه معرفی شده به طور جداگانه مورد ارزیابی قرار گرفتند، بدین صورت که هر حوزه شامل تعدادی سطح و هر سطح شامل مجموعه ای از سوالات بود.

حوزه	کارکرد	تعداد سطح	اهمیت نسبی (درصد)	ارزش در امتیاز نهایی از ۱۰۰۰
TRL	بلوغ آمادگی فناورانه	۹	۳۵	۲۴۵
MRL	بلوغ آمادگی ساخت	۱۰	۴۰	۲۸۰
CRL	بلوغ سازمانی	۶	۲۵	۱۷۵
RL	توانمندی فناورانه	—	۱۰۰	۷۰۰

حوزه‌های ارزیابی فناورانه و ساخت

یافته‌ها و دست آوردها

دراین راستا، در طرح «ارزیابی توانمندی فناورانه و ساخت سازندگان صنعت نفت»، فرآیند انتقال و توسعه فناوری ساخت تجهیزات از مرحله برگزاری مناقصه و تعیین برنده(گان)، شروع شده و در یک بازه زمانی به طور پیوسته و مداوم در مراحل مختلف، طی عملیات توانمندسازی، به تدریج تکامل یافته و مسیر رشد و بلوغ خود را طی نمود.

در فرآیند ارزیابی شرکت های شرکت‌کننده در مناقصه %۵۰ امتیاز مناقصه‌گران از ارزیابی فناورانه و ساخت بدست آمده، و %۵۰ باقیمانده از ارزیابی فنی-بازرگانی بدست می-آید. بر اساس این مدل، دو نوع ارزیابی شامل فنی و سازمانی از مناقصه-گران صورت گرفته است. ارزیابی فنی، بلوغ آمادگی فناورانه و بلوغ آمادگی ساخت را شامل می‌شود. وزن این سه دسته به ترتیب %۳۵، %۴۰ و %۲۵ در فرآیند امتیاز دهی بوده است. در مرحله بعد، ارزیابان، متشکل از ترکیبی از نمایندگان

کارفرما و مجری، پس از مطالعه مستندات و فرم‌های ارسالی اقدام به بازدید و مصاحبه حضوری کرده و امتیاز ارزیابی وضع موجود را برای هر مناقصه‌گر مشخص کردند. در نهایت با استفاده مدل امتیازدهی، به هر شرکت امتیازی از مجموع ۱۰۰۰ امتیاز تعلق گرفته است. حد نصاب مورد نیاز برای تأیید در مرحله ارزیابی فناورانه و ساخت، ۴۵۰ امتیاز از ۱۰۰۰ امتیاز ممکن بوده است.

در نهایت، در تعامل با برندگان در مناقصه، نقشه راه توسعه توانمندی فناورانه دو گروه کالایی نفت و ساخت آنها تدوین شد. نتایج حاصل شده از ارزیابی فناورانه و ساخت صورت گرفته از مناقصه‌گران شرکت کننده در مناقصه برگزار شده برای ده گروه خانواده کالایی مورد نیاز وزارت نفت نشان می دهد که استفاده از پتانسیل های داخلی همواره می تواند مسیر رشد و توسعه فناوری را در کشور هموار و تسریع نماید

معرفی

در تابستان سال ۱۳۹۵، بانک قرض الحسنه رسالت از سوی استانداری کرمان به عنوان معین اقتصاد مقاومتی بخش گلباف انتخاب شد تا بتواند جهت کمک به احیای این منطقه، به یاری و نهادهای توسعه‌ای دیگر استان بیاید. در همین راستا این بانک از برخی نهادهای اجتماعی-اقتصادی و نیز پژوهشکده سیاستگذاری دانشگاه شریف تقاضا نمود که در این فعالیت توسعه‌ای با او همراه شوند که ماحصل کار، پیدایش یک فعالیت جمعی بود به نام «شبکه کارآفرینی اجتماعی رسالت» که برای ساماندهی فعالیت‌های مرتبط با پروژه توسعه منطقه‌ای گلباف شکل گرفت. پژوهشکده سیاستگذاری دانشگاه شریف از تابستان ۱۳۹۵ تا زمستان ۱۳۹۷، این نقشه‌ها را در پروژه توسعه منطقه‌ای گلباف عهده‌دار بوده است:

انجام مطالعات شناخت و کمک به توسعه مدل مداخله‌ای پژوهشکده سیاستگذاری، سعی نمود براساس مطالعات الگوهای مختلف داخلی و بین‌المللی به ویژه در حوزه توسعه پایدار منطقه‌ای، دست به طراحی الگو و روشی بومی و اختصاصی برای شناخت مشارکتی مناطق هدف بزند که در صورت فراهم آمدن شرایط مناسب، کمک خواهد کرد اقدامات توسعه‌ای در جامعه محلی، با اثربخشی بیشتری برای بهروزی زندگی مردمان جامعه هدف، جهت‌دهی گردند.

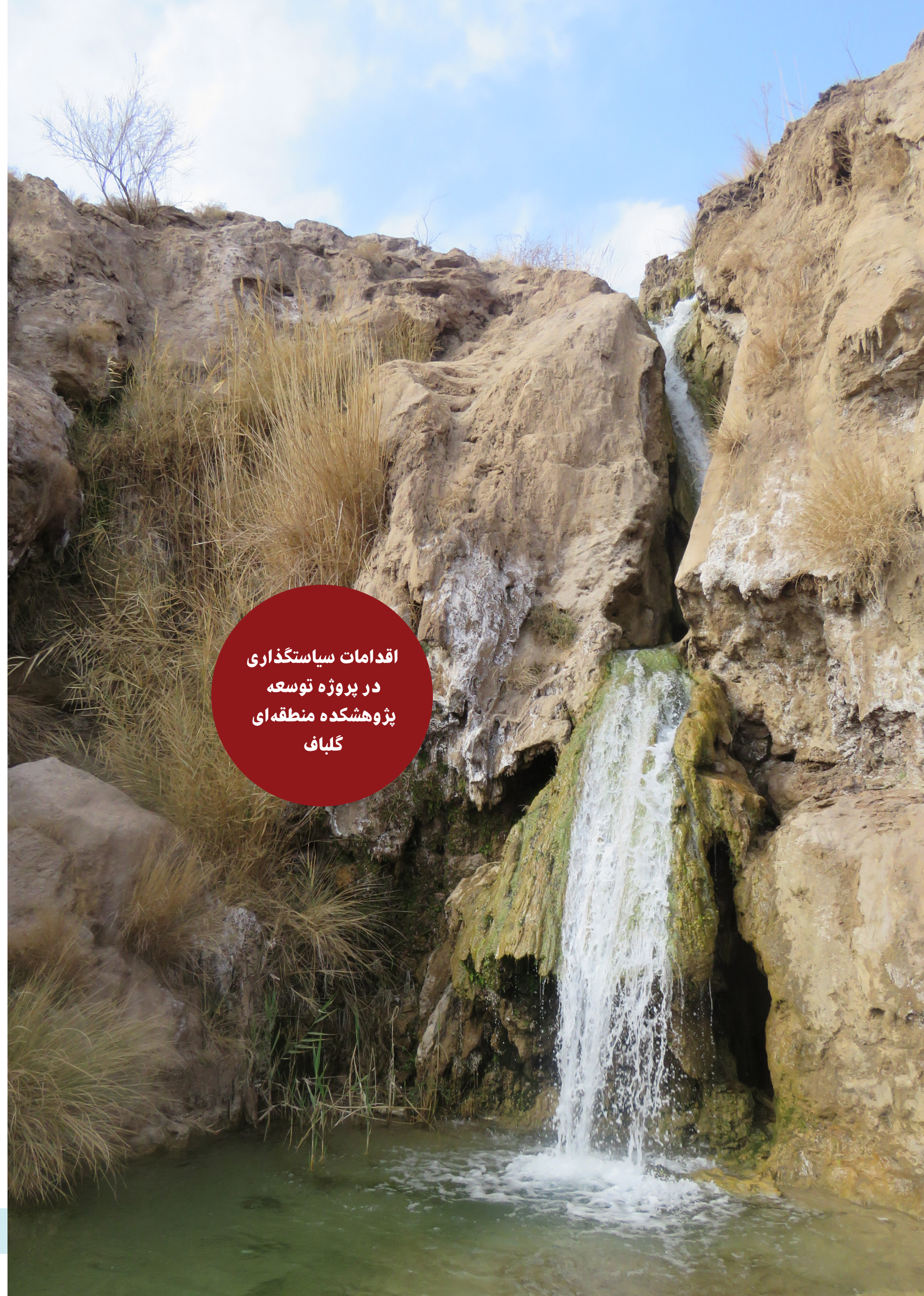
توسعه انسانی و راهبری اقدامات فرهنگی-اجتماعی در مدل مداخله پروژه اقتصاد مقاومتی گلباف، تمرکز شبکه

کارآفرینی اجتماعی رسالت بر اقدامات اقتصادی بود. از سوی دیگر، اقدامات غیراقتصادی یا به نوعی اجتماعی-فرهنگی بر عهده پژوهشکده قرار داده شد که از همان ابتدا با شکل‌دهی پویش مردمی «گلباف‌من» فعالیت خود را در این حوزه نیز آغاز نمود.

پویش گلباف من، یک پویش مردمی است که هدف آن علاوه بر ایجاد کانال ارتباطی با جامعه محلی، شناسایی استعدادها، ترویج و توان‌افزایی، جلب مشارکت و بسیج همگانی برای پای کارآمدن مردم منطقه برای حل مسائل خودشان است. پژوهشکده در مسئله شناسی خود در گلباف، به این نتیجه رسید که بر خلاف تصور اولیه و نظرات مسئولین منطقه، مسئله اقتصادی و اشتغال، عامل اصلی مهاجرت از گلباف نیست. در حقیقت، مسئله مهاجرت از گلباف و محرومیت، مسئله‌ای عمیق و چند بعدی بوده و بدون دیدن زنجیره‌های مختلف آن، نمی‌توان کمک پایداری به بهبود زندگی مردم کرد.

با شناخت به دست آمده و نیز با در نظر گرفتن توانمندی‌های پژوهشکده و همراهان، فعالیت‌های مختلفی با محوریت «توسعه انسانی» در منطقه شکل گرفت که برخی از آنها از حیث روشمندی، فلسفه و ویژگی‌ها، در تجربیات توسعه محلی در کشور کم‌نظیر هستند. هدف این برنامه‌ها، تقویت سرمایه انسانی منطقه در راستای تبدیل شدن به یک سرمایه انسانی مولد، خلاق، سخت‌کوش، و کارآفرین است که نسبت به توسعه پایدار گلباف دغدغه مند است.

جشنواره گلباف من
گلباف - کرمان، ۱۳۹۷

اقدامات سیاستگذاری
در پروژه توسعه
پژوهشکده منطقه‌ای
گلباف

برگزاری مسابقات و جشنواره‌های مردمی

این سبک اقدامات که بیشتر در ابتدای ورود به منطقه و با هدف ایجاد اعتماد و بهانه ورود و آشنایی با مردم تعریف شدند، مسابقات متعددی مانند جمله، ایده و عکس درباره گلباف را شامل میشدند که توانستند مشارکت خوبی از آحاد مردم جلب نموده و زمینه ساز به کارگیری بیشتر استعدادها و ظرفیتهای مردمی در فعالیت‌های انجام شده گردند. رویدادهای اجتماعی فرهنگی با مشارکت جوانان، نوجوانان و کودکان به منظور ایجاد حساسیت نسبت به مسائل منطقه، تقویت روحیه همیاری اجتماعی، ایجاد حس خودباوری و امید، تقویت نشاط اجتماعی و آموزش فرهنگی، رویدادهای مختلف فرهنگی-اجتماعی درباره مسائل اجتماعی و محیط زیستی شهر و با مشارکت جوانان، نوجوانان و کودکان طراحی و اجرا شده است که از جمله آنها میتوان به کاشت ۱۱۶ درخت به یاد ۱۱۶ شهید بخش گلباف، و نیز پاکسازی مشارکتی محیط زیست اشاره نمود.

برنامه های ویژه کودکان و نوجوانان

در پروژه توسعه منطقهای گلباف، با جلب مشارکت نهادهای مختلف از جمله آموزش و پرورش، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان و فعالین فرهنگی و معلمین ، تمرکز ویژهای بر حوزه آموزش صورت گرفته است. نکته مهم این است که رویکرد پژوهشکده در این برنامه‌ها، به جای مجری، نقش تسهیل‌گر و پشتیبان بوده تا بتواند ضمن کمک به توان افزایی فعالین

جامعه محلی، حس خود باوری و اعتماد بنفس را نیز در ایشان تقویت نماید.

جشنواره صددانه بازی/صددانه شادی

این جشنواره، یک رویداد محلی است که هر سال در فصل پاییز و همزمان با فصل برداشت انار برگزار میشود. اولین دوره این رویداد در پاییز ۹۶ برگزار شد و در آن در حدود ۴۰ بازی ساده و جذاب برای کودکان و نوجوانان به شکلی طراحی شده بود که نیاز به تجهیزات خاص یا پرهزینه نداشته باشد و در هر خانه‌ای قابل اجرا و پیاده‌سازی باشد. ایجاد فضای شور و نشاط، تقویت کار گروهی و تیمی بین فعالین فرهنگی گلباف و ایجاد اعتماد به نفس در ایشان، آموزش و تمرین مسائل تربیتی برای بچه ها در خلال بازی، و تمرین ارتباط بین کودک و والدین از طریق بازی از جمله اهداف این جشنواره بودند.

برنامه های ویژه توان افزایی معلمین

سرمایه گذاری بر رشد معلمان به ویژه در شهرهای کوچک، یکی از موثرترین سرمایه‌گذاری‌ها با هدف ایجاد تحول در منطقه است. جدای از برگزاری اردوی آموزشی، کارگروه‌هایی از معلمین گلبافی شکل گرفت که به طور ویژه برای مقاطع ابتدایی و پیش دبستانی به یادگیری اشتراکی و تبادل تجربه در قالب جمعهای متشکل و با برگزاری جلسات دورهای پرداختند. از دل فعالیت این کارگروههای ویژه، به تدریج، برنامه‌ها و رویدادهایی جهت ارتقای نظام تعلیم و تربیت در منطقه تعریف شد. انتشار نشریه گلهای گلباف که یک فصلنامه آموزشی-تربیتی است، یکی از نتایج فعالیت این کارگروه‌ها بوده است.

جشنواره پژوهشگران نوجوان گلباف
گلباف ـ کرمان ، ۱۳۹۷

استراتژیک کشاورزی منطقه است) تحقیق میکنند. همچنین با ارقام مختلف انار در منطقه آشنا میشوند و ویژگیهای متفاوت انار در بخشهای مختلف گلباف را با یکدیگر مقایسه میکنند و یا اینکه به مستندسازی و شناخت قلعه تاریخی و متروکه شهر گلباف میپردازند.

در این جشنواره خاص، گروههای دانش آموزی برای پاسخ به سوالاتشان بایستی به انجام تحقیق میدانی بپردازند و به سراغ مصاحبه با کشاورزان و مسئولین مرتبط در منطقه بروند؛ همچنین از مزارع و باغات بازدید کنند و مشاهدات خود را ثبت نمایند. این جشنواره قرار است به صورت یک رویداد منطقه‌ای دائمی، هر ساله در گلباف برگزار شود و از رهگذر آن، طیف وسیعی از دانش آموزان و نیز معلمین گلبافی وارد فرایندهای یادگیری جشنواره شوند. ماحصل این جشنواره، نه فقط پرورش مهارتهای پژوهشگری در دانش آموزان(نظیر مشاهده، دقت، نظم، مسئولیتپذیری، خلاقیت، شناسایی مسئله، کار تیمی، توسعه راه حل، گزارش نویسی، مهارتهای نرم افزاری و ..) بوده است بلکه به ارتقای سطح مهارتی معلمین گلبافی نیز منجر می‌شود.

جشنواره گلباف من
گلباف ـ کرمان ، ۱۳۹۷

تاسیس اندیشکده توسعه منطقه آزاد ماکو

تاسیس اندیشکده توسعه منطقه آزاد ماکو

سال آغاز و پایان پروژه: ۱۳۹۷

کارفرما و ناظر: سازمان منطقه آزاد ماکو
مجری: پژوهشکده سیاستگذاری دانشگاه صنعتی شریف
همکاران: دکتر علی ملکی، دکتر روحا.. حمیدی مطلق، مهدی صالحیون، سروش طالبی، سیدکمال میرنظامی، رضا طبیب‌زاده، محمدمبین یوسفی، علی معصومی، امیرعلی کریمی، علی سعیدانژاد، بهزاد دوستی، میترا ابراهیمی، علی اسم‌خانی، بهزاد حیدری

مقدمه

مناطق آزاد تجاری- صنعتی را باید پلی میان اقتصاد ملی و بین‌المللی در نظر گرفت که از یک سو با جذب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی پایه توسعه صادرات را استحکام بخشیده و از سوی دیگر با بهره‌گیری از منابع و استعدادهای بالقوه کشور، مزیت‌های نسبی اقتصاد در زمینه بین‌المللی را بالفعل می‌نماید. هدف از ایجاد و توسعه مناطق آزاد، افزایش و توسعه صادرات، ایجاد اشتغال، جذب سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی، انتقال تکنولوژی، افزایش درآمدهای عمومی، افزایش توریسم، ارتقای جایگاه اقتصادی کشور و بهره‌مندی از اقتصاد رقابتی است. یکی از عوامل موفقیت مناطق آزاد، شناسایی مزیت‌ها و استعدادهای بالقوه آنها است زیرا به دلیل محدودیت منابع و قابلیت‌های اقتصادی مناطق و دولتها، هر منطقه می‌تواند تنها در تعداد محدودی از مزیت‌ها توانمند شده و قابلیت رقابت بیابد. یکی از مهمترین عواملی که امروزه بر شکوفایی مزیت‌های مناطق تأثیر شگرفی دارد، توسعه روزافزون و شتابان فناوری است. فناوری‌های پیشرفته همچون هوش مصنوعی، رباتیک، بیوتکنولوژی، نانوتکنولوژی و اینترنت اشیاء با شتاب در حال گسترش هستند تا جایی که دستیابی و استفاده موثر از این فناوری‌ها تبدیل به چالشی جدی برای اقتصادهای منطقه‌ای شده است. بنابراین توسعه هوشمند منطق‌های آنها نیازمند شناخت مزیت‌های ویژه هر منطقه، بهره‌گیری از دانش روز و تسلط بر فناوری‌های پیشرفته است.

ویژگی‌های ممتاز منطقه آزاد ماکو

منطقه آزاد ماکو بزرگترین منطقه آزاد جهان به لحاظ وسعت است و همچنین شاهراه ارتباطی ترانزیتی کشورهای آسیای میانه و اروپا و حلقه اتصال کریدور زمینی شمال و جنوب (نقطه اتصال آسیا و اروپا) است. این منطقه از وجود دشتهای حاصلخیز و مراتع، آب فراوان و پایاب سدهای قابل کشت، وجود آثار تاریخی و جاذبه‌های طبیعی فراوانی برخوردار است. وجود چنین ویژگی‌هایی سبب شده است تا منطقه آزاد ماکو دارای مزیت‌های نسبی در زنجیره‌های ارزش لجستیک و حمل و نقل، کشاورزی صنعتی، تولید محصولات دامی، گردشگری، محصولات کشاورزی روستایی و دستبافته‌ها شود. حال سوال این است که با وجود رقابت شدید ملی و منطقه‌ای، چگونه میتوان مزیت نسبی منطقه آزاد ماکو در این زنجیره‌ها را تبدیل به مزیت‌های ویژه و راهبردی نمود که از یک طرف

قابلیت رقابت پذیری با دیگر مناطق مشابه را داشته باشند و از طرف دیگر منجر به توسعه متوازن منطقه گردند؟

اهداف تاسیس اندیشکده توسعه منطقه‌ای

به منظور پاسخ به این سوال، سازمان منطقه آزاد ماکو با همراهی پژوهشکده سیاستگذاری دانشگاه صنعتی شریف، اقدام به تاسیس اندیشکده توسعه منطقه آزاد ماکو نموده است مأموریت اصلی این اندیشکده مشارکت با سازمان منطقه آزاد ماکو جهت طراحی و پیاده‌سازی الگوی توسعه منطقه‌های سبز و هوشمند در منطقه است. این الگو همراستا با جدیدترین روش‌های سیاستگذاری توسعه منطقه‌ای در جهان است که اصطلاحاً راه‌برد مزیت‌گرایی هوشمند (Smart Specialization) نام دارد. منطقه‌ای که با طراحی و پیاده‌سازی این الگو توسعه یابد، چهار ویژگی خواهد داشت؛ دانش‌بنیان، فراگیر، پایدار و تاب‌آور. چنین منطقه‌ای.

• دانش‌بنیان است، زیرا این نه تنها برپایه نوآوری و فناوری توسعه می‌یابد بلکه قطب جذب و انتشار فناوری جدید در گستره کشور نیز خواهد بود.

• فراگیر است به این معنا که فرصت‌ها و امکان‌دستیابی به موفقیت برای تمامی افراد و اقشار جامعه فراهم است.

• تاب‌آور است یعنی با اتخاذ رویکرد مقاومتی در برابر بحران‌ها و تلاطم‌ها مقاومت می‌کند.

• پایدار است چون توسعه اقتصادی هماهنگ با محیط زیست اتفاق می‌افتد و آن را برای نسل‌های بعدی حفظ می‌کند.

اندیشکده توسعه منطقه آزاد ماکو به دنبال آن است تا تکیه‌گاه متخصص، پذیرفته‌شده و قابل اعتمادی برای سازمان منطقه آزاد، سرمایه‌گذاران، نخبگان و اقشار مختلف منطقه در مسیر توسعه دانش‌بنیان، فراگیر، پایدار و تاب‌آور منطقه باشد. این اندیشکده بدین منظور راهبردهای مختلفی طراحی نموده است که عبارتند از:

تمرکز بر زنجیره‌های مزیت‌آفرین و هوشمند بر:

- اساس الگوهای برتر منطقه‌ای (Smart Specialization)
- استفاده از شبکه‌های نخبگانی بومی، ملی و بین‌المللی
- تقویت نهادهای مدنی و سرمایه انسانی و اجتماعی
- تشکیل و تکمیل اکوسیستم نوآوری و کارآفرینی
- تقویت ساختار یکپارچه حکمرانی منطقه‌ای

مدل توسعه سبز و هوشمند منطقه آزاد ماکو

اندیشکده توسعه منطقه آزاد ماکو، در جهت تحقق ماموریت سازمان منطقه آزاد ماکو برای طراحی و پیاده سازی الگوی توسعه سبز و هوشمند، اقدام به طراحی مدل جامعی برای توسعه این منطقه نموده است. این مدل از چهار دسته اصلی سیاستگذاری و تنظیم گری، توانمندسازی و تسهیل گری، زنجیره نوآوری .

سیاست گذاری و تنظیم گری

شامل دو رکن مهم ساختار نهادی و حکمرانی منطقه ای است. مواردی همچون کیفیت قانون گذاری و تنظیم گری، شفافیت عملکرد، حقوق شهروندی و کیفیت محیط کسب و کار در این دو دسته مهم می گنجد.

توانمندسازی و تسهیل گری

این دسته شامل مواردی هستند که منطقه برای پیاده سازی موفق راهبردهای خود در زمینه خلق ارزش و توسعه بدان ها نیاز دارد در واقع مزیت های منطقه تنها در صورتی بلوغ و ظهور خواهد یافت که نظام ها ها به خوبی مهیا شده باشد.

سرمایه انسانی و اجتماعی

این دسته شامل مواردی هستند که منطقه برای پیاده سازی موفق راهبردهای خود در زمینه خلق ارزش و توسعه بدان ها نیاز دارد در واقع مزیت های منطقه تنها در صورتی بلوغ و ظهور خواهد یافت که نظام ها ها به خوبی مهیا شده باشد.

مدرسه کارآفرین

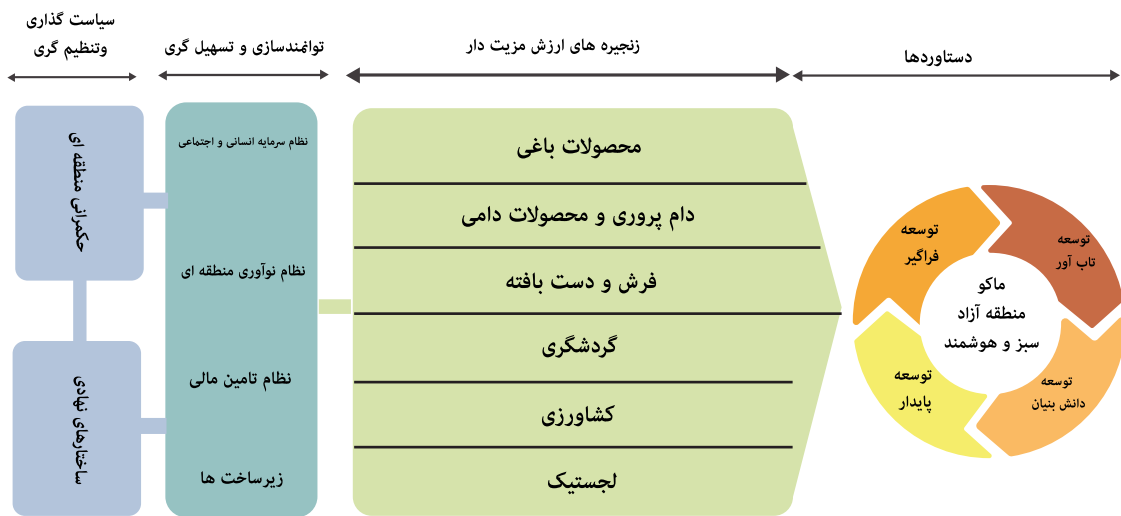
هدف از این برنامه، اصلاح ساختاری و بهسازی الگوهای مدارس در راستای تحقق توسعه سبز و هوشمند منطقه آزاد ماکو است .

مدرسه نوآوری اجتماعی روشنا

حرفه ای سازی، شبکه سازی و برندسازی افراد جوان موثر در حل مسائل منطقه آزاد ماکو مهمترین علت در نظر قرار گرفتن این برنامه است.

نظام نوآوری منطقه ای

موضوع اقتصاد دانش بنیان و نوآوری محور، امروزه به صورت روزافزونی در جهان در حال توسعه است. مهم ترین علت در نظر قرار گرفتن این برنامه است در چنین شرایطی، تکیه صرف مناطق بر منابع طبیعی خود و اقدام به خام فروشی آن، نمیتواند سبب توسعه پایدار و جامع یک منطقه گردد، لذا مناطق مختلف به دنبال آن هستند تا با به کارگیری فناوری و نوآوری، در زنجیره های ارزش جایگاه بالاتری برای خود به دست آورند به همین منظور در بسیاری از مناطق، به منظور تسهیل نفوذ فناوری و نوآوری در فعالیت های اقتصادی و صنعتی، مراکز رشد و نوآوری تاسیس شده اند.

زنجیره ارزش های اولویت دار

مدل توسعه سبز و هوشمند منطقه آزاد ماکو

اندیشکده توسعه منطقه آزاد ماکو، در جهت تحقق ماموریت سازمان منطقه آزاد ماکو برای طراحی و پیاده سازی الگوی توسعه سبز و هوشمند، اقدام به طراحی مدل جامعی برای توسعه این منطقه نموده است. این مدل از چهار دسته اصلی سیاستگذاری و تنظیمگری، توانمندسازی و تسهیل گری، زنجیره های ارزش مزیت دار و دستاوردهای آن تشکیل شده است منطقه آزاد ماکو نیز در همین جهت قصد دارد با تاسیس سرای نوآوری و تجارت که نقطه وصل شرکت های دانش بنیان و نوآور، سرمایه گذاران و نمایندگان صنوف و کسب و کارهای مختلف است، زمینه گسترش نوآوری و فناوری های روز و پیشرفته را در منطقه فراهم نماید.

زیرساختها؛ وجود زیرساخت ها و لجستیک مناسب همچون بزرگراه ها، فرودگاه، راه آهن و همچنین کیفیت مناسب فناوری اطلاعات و ارتباطات، از اصلی ترین نیازهای یک منطقه برای توسعه است.

نظام تامین مالی

نظام تامین مالی یکی از مهمترین ارکان توسعه هوشمند یک منطقه است. اندیشکده توسعه منطقه آزاد ماکو به همین منظور در نخستین گام از سوی منطقه آزاد ماکو مامور شده است تا روند تشکیل صندوق پژوهش و فناوری را در تعامل با صندوق نوآوری و شکوفایی و بخش خصوصی با جدیت دنبال کند.

زنجیره های ارزش اولویت دار

امروزه در جهان این موضوع ثابت شده است که هر منطقه برای توسعه لزوما نمیتواند در تمام حوزه ها به موفقیت دست یافته و برای خود مزیت مهمی ایجاد نماید. بر این اساس در منطقه آزاد ماکو با توجه به مزیتها و ظرفیتهای موجود، چندین زنجیره ارزش به منظور توسعه هوشمند انتخاب گردیده اند، این زنجیره ها عبارتند از محصولات باغی مطالعه، امکان سنجی و تعریف ظرفیتهای توسعه زنجیره سرد (Cold Chain) و فناوریها و نوآوریهای مورد نیاز با تاکید بر زنجیره تامین سیب و انگور انگیزه اصلی برای انتخاب این زنجیره بوده است.

دامپروری و محصولات دامی

زنجیره محصولات دامی با این هدف توسعه می یابد: علمی و هوشمند شدن دامداری منطقه، کاهش واسطه گری زاید در زنجیره، افزایش ارزش افزوده و درآمد دامداران، ایجاد مشاغل پایدار و پرازرش در زنجیره مهمترین هدف از توسعه این زنجیره، مدیریت یکپارچه نیازها و فرصتهای مشترک و افزایش تعداد و ظرفیت تولید کارگاه های بافت فرش است.

گردشگری

نقطه تمرکز در این زنجیره، بهره برداری هوشمندانه و پایدار از ظرفیت بوم گردی در منطقه آزاد ماکو است.

کشاورزی صنعتی

تدوین اصول و چارچوب لازم جهت بکارگیری اراضی ملی در منطقه با هدف توسعه هوشمند و تخصصی بخش کشاورزی و تهیه بسته های سرمایه گذاری در بخش کشاورزی هدف اصلی در توسعه این زنجیره است.

لجستیک

با توجه به موقعیت ویژه و ژئواستراتژیک منطقه آزاد ماکو که به عنوان دروازه ورود به اروپا شناخته میشود، به نظر میرسد توسعه لجستیک هوشمند، از مهمترین مزیت های این منطقه است که در صورت، تحقق سبب افزایش چشمگیر نقش آفرینی منطقه آزاد ماکو در ترانزیت کشور میشود.

دستاوردها

در صورتی که توانمندسازها تقویت گردند و فعالیتهای انجام گرفته به منظور توسعه زنجیره های خلق ارزش، دقیق و موفقیت آمیز باشد، آنگاه منطقه آزاد ماکو به شکلی فراگیر، پایدار، تاب آور و دانش بنیان توسعه خواهد یافت و در نهایت ماموریت سازمان منطقه آزاد ماکو برای طراحی و پیاده سازی الگوی توسعه سبز و هوشمند منطقه محقق خواهد شد.

توصیف وضع کنونی ایدرو، سازوکار مالی کاربرپذیر در امور توسعه‌ای و نوسازی و در نهایت بخش جمع بندی و دستاوردها بودند.

یافته ها و دستاوردها

در نهایت نتایج حاصل به طور خلاصه ارائه میگردد:

۱ - تدوین چشم‌انداز و راهبردهای کلان

طراحی و مدیریت نظام توسعه صنعتی نیازمند توجه به ملاحظات است که باید نهاد توسعه‌ای به آن توجه داشته باشد و در این راستا گام بردارد. دقت در طراحی سازمانی و انتخاب درست رویکردهای سازماندهی ارائه خدمات، نقش عمده‌ای در سطح عملکرد نظام دارد. آنچه به عنوان نظام توسعه صنعتی در یک کشور طراحی میشود زمانی عملکرد مطلوب و مؤثر را خواهد داشت که کاملاً در انطباق با نیازهای صنعتی آن کشور طراحی شده باشد و از سازماندهی کارآمدی برای ارائه خدمات برخوردار باشد. کارکردهای توسعه‌ای و ملاحظات ذکر شده در این گزارش مبنایی برای تعیین راهبردهای سازمان توسعه‌ای خواهد بود. برخی از این ملاحظات در ادامه ذکر می‌شود:

- با توجه به نیازهای متفاوت هر صنعت، سازمان توسعه‌ای مگر در موارد خاص باید بر صنایع محدودی متمرکز باشند.
- سازمان توسعه‌ای باید در مواجهه با مسائل یک صنعت نقش محوری داشته باشد و بر این اساس اختیارات لازم را به دست آورد.

- هر صنعت و کشوری اقتضائات ویژه‌ای دارد که منجر می‌شود پیشنهاد اقدامات به سازمان توسعه‌ای پیش از مواجهه با مسائل هر صنعت امکان پذیر نباشد.

- نظام توسعه‌ای متشکل از مجموعه‌ای از مراکز و بنگاه‌های عمومی و خصوصی است که در یک شبکه با یکدیگر مشارکت کرده و به رفع نیازهای صنعت می‌پردازند.

- نقص و یا عملکرد نادرست نهادهای موجود در صنعت منجر به عدم کارکرد درست صنعت و توسعه آن می‌شود. به همین جهت سازمان توسعه‌ای در این‌گونه موارد به نهادسازی می‌پردازد.

- بخش خصوصی عملکرد اصلی را در یک صنعت دارد. به همین جهت توسعه صنعتی بدون توجه و مشارکت دادن به این بخش از پیش شکست خورده خواهد بود.

یکی از ماموریت‌هایی که می‌تواند بر عهده سازمان‌های توسعه‌ای قرار گیرد کمک به توسعه متوازن و ایجاد صنایع در مناطق کمتر توسعه یافته کشورها است که با توجه به ویژگی‌های هر کشور دنبال می‌شود.

تجارب کشورهای جهان و ادبیات توسعه صنعتی نشان می‌دهد سازمان‌های توسعه از طریق سرمایه‌گذاری در طرح‌های صنعتی و بنگاه داری صرف نمی‌توانند به توسعه صنعتی کشور کمک کنند.

تدوین و توسعه استراتژی کلان سازمان گسترش و نوسازی

صنایع ایران (ایدرو)

سال آغاز و پایان پروژه

۹۳-۹۲

کارفرما

سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران (ایدرو)

همکاران

تیم نظارت کارفرما: دکتر ابوالفضل کیانی، مهندس مرتضی واسعی

هسته مرکزی: دکتر نوری، دکتر ملکی

کمیته علمی: دکتر علی ملکی، دکتر جواد نوری و مهندسین: سید مجید امامیه، سعید سلیمانی، رحیم سرهنگی، سروش طالبی، حسین عنبرستانی، علیرضا ناصری، سید مصطفی حیدری، فخرالسادات حسینی، هادی زبردست، علی بابایی، محسن اشعاری، سعید شجاعی، محمدرضا پورمهجور

چکیده

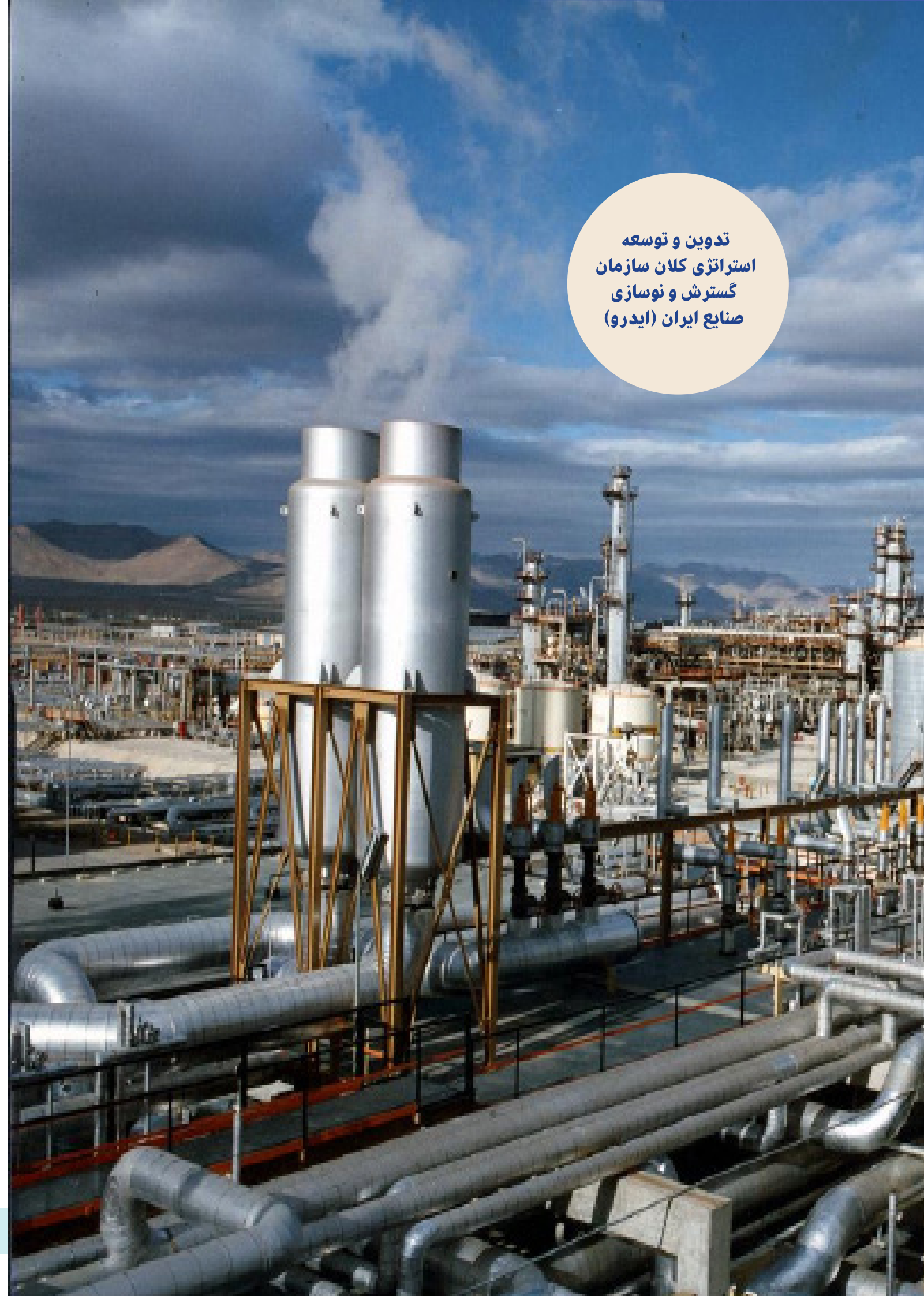
سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران (ایدرو) در سال ۱۳۴۶ با هدف تسریع در توسعه صنعتی کشور تأسیس شد. از آن سالها تاکنون این سازمان به عنوان بازوی توانمند دولت و اصلیتین نیروی محرک توسعه صنعتی کشور، فعالیت‌های ارزشمندی را در توسعه صنعت این کشور انجام داده است. بر همین اساس این سازمان اقدام به تعریف پروژه تدوین استراتژی سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران نموده است. نتایج بدست آمده در قالب استراتژی‌ها و اهداف تدوین شده برای این سازمان نشان‌دهنده این است که سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران در جهت توسعه صنایع باید با استفاده از رویکرد گزینشی بر روی توسعه صنایع منتخب متمرکز شود.

خلاصه پروژه

سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران (ایدرو) با هدف پاسخ به اقتضائات توسعه صنعتی کشور پروژه‌های را تحت عنوان «تدوین و توسعه استراتژی کلان سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران» با همکاری سازمان مدیریت صنعتی و پژوهشکده سیاستگذاری علم، فناوری و صنعت دانشگاه صنعتی شریف، تعریف نمود که این پروژه به ۴ سند اصلی تفکیک میشد. این اسناد به ترتیب عبارتند از ۱) تدوین چشم‌انداز، ماموریت، اهداف و راهبردهای کلان ایدرو، ۲) انتخاب صنایع هدف برای ایدرو، ۳) مطالعات مصداقی کسب درآمد و ۴) تعیین اهداف کمی بخش صنعت و صنایع هدف در افق ۱۴۰۴.

پروژه‌های فوق به ترتیب شامل خلاصه‌های مدیریتی، تبیین سند استراتژی کلان، اهمیت صنعت در توسعه اقتصادی و نقش سازمان مذکور در آن، روششناسی تدوین ماموریت و راهبردها؛ بررسی مدل‌های مختلف انتخاب صنایع، تعاریف و روشهای طبقه‌بندی صنعت، اجرای مدل و انتخاب صنایع هدف، ارائه اطلاعاتی در مورد صنایع منتخب؛ معرفی سازمان توسعه‌ای،

تدوین و توسعه
استراتژی کلان سازمان
گسترش و نوسازی
صنایع ایران (ایدرو)

۲ - انتخاب صنایع هدف

مدل های متعددی همچون مدل سازمان بین‌المللی توسعه صنعتی (یونیدو)، مدل بانک جهانی و مواردی از قبیل مورد مطالعه و بررسی قرار گرفته‌اند تا در نهایت مدل و شاخصهای مورد استفاده برای تعیین صنایع هدف ایدرو مشخص شود. بعد از این بررسی‌ها و برگزاری جلسات کارشناسی در نهایت شاخصهای تعیین صنایع هدف به شرح زیر انتخاب شده‌اند:

میزان پیوند میان صنایع

ظرفیت اشتغال‌زایی آتی

قابلیت صادرات

میزان دسترسی به منابع

ظرفیت های بالقوه بازار (ظرفیت رشد و گستردگی بازار)

ظرفیت توسعه تکنولوژی در کشور

وضعیت فعلی صنعت

میزان توانمندی ایدرو

متوسط حاشیه سود هر یک از صنایع

در این گزارش برای تعریف صنعت از روش زنجیره‌ی ارزش استفاده شده است. در خصوص روش طبقه‌بندی صنایع نیز در نهایت با استفاده از نظرات خبرگان و طبقه‌بندی‌های موجود همچون آیسیک لیست اولیه صنایع و یا همان طبقه‌بندی صنایع تعیین گردیده است که به شرح زیر می‌باشد:

صنعت نفت و گاز

صنعت خودرو

صنعت ریلی

صنایع شیمیایی

قطعه سازی، مجموعه‌سازی و تجهیزات صنعتی

صنعت تجهیزات الکتریکی و الکترونیکی

صنعت دریایی

ساختمان‌سازی پیشرفته

انرژی‌های نو

صنعت نساجی، پوشاک، چرم و محصولات مرتبط

صنعت تجهیزات پزشکی

صنایع تبدیلی و غذایی

۳ - مطالعات مصداقی کسب درآمد

ارتقای سطح دانش، بینش و اطلاعات مدیران نسبت به شیوه‌های به‌کارگیری ابزارهای توسعه از جمله سازوکارهای مالی جهت توسعه، حضور ایشان در عرصه های اقتصادی و صنعتی را اثر بخش‌تر میکند.

سازوکارهای پیشنهادی در این گزارش مجموعاً شامل ۱۹ مورد بوده و هر یک به تناسب برای مقاصد خاصی مورد استفاده قرار میگیرد. از آنجا که اهداف توسعه‌ای ایدرو را میتوان در سه دسته توسعه فناوری، توسعه سرمایه‌گذاری و نوسازی صنعتی تقسیم‌بندی نمود، تلاش شد سازوکارهای پیشنهادی ناظر به توسعه یک یا چند مورد از این اهداف طراحی گردد. هدف نهایی به کارگیری هر یک از این سازوکارها آن است که دولت (و ایدرو که نماینده دولت در توسعه صنعتی است) با صرف کمترین منابع بودجه‌ای بتوانند اهداف توسعه‌ای خود را پیاده‌سازی نمایند. بر این اساس، به کارگیری سازوکارهای مالی و مدیریتی پیشنهادی میتواندست منجر به کاهش نیاز به نقدینگی، افزایش درآمد برای دولت، هدایت سایر منابع مالی به سمت امور توسعه ای یا چند مورد از آن شود.

ماهیت سازوکارهای به کار گرفته شده میتواندست در چهار حوزه زیر دسته بندی شوند: مکانیزم‌های اجباری تامین منابع

مکانیزم‌های داوطلبانه تامین منابع

مکانیزم های مبتنی بر بدهی تامین منابع

مکانیزم‌های مبتنی بر بازار تامین منابع

۴ - بررسی و تحلیل اسناد و قوانین بالادستی حاکم بر فعالیت ایدرو

قوانین و اسنادی که به گونه‌ای بر روی فعالیت‌های این سازمان اثرگذار بوده‌اند شناسایی و بیان شده‌اند. این قوانین شامل اسناد کلانی همچون برنامه‌های توسعه و همچنین قوانین کوتاهمدتی همچون قانون بودجه و ... میشود.مهم‌ترین قوانینی که مورد بررسی قرارگرفتند به شرح زیر است:

قانون تشکیل سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران

اساسنامه سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران

قانون برنامه سوم، چهارم و پنجم توسعه

قوانین بودجه سالهای ۱۳۸۳ تا ۱۳۹۲

قانون برگزاری مناقصات

سیاست های کلی و قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴

قانون مدیریت خدمات کشوری

مصوبه کارگروه حمایت از تولید: اجازه سرمایه‌گذاری در فناوری‌های نوین و مناطق کمتر توسعه‌یافته تا سقف ۴۹ درصد

سیاست‌های مقام معظم رهبری در مورد برنامه پنجم توسعه

در نهایت تأثیر قوانین مختلف بر فعالیتهای سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران از زمان تأسیس تاکنون در قالب شش دوره زمانی مورد تجزیه‌وتحلیل قرار گرفت و فراز و نشیب‌های قابلیت‌های سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران در نتیجه تصویب قوانین مختلف، به تفکیک حوزه‌های

فعالیتی مختلف این سازمان بیان شده است که به شرح زیر است:

گرفتار شدن در بروکراسی‌های متداول دولتی

محدود شدن در نحوه تأسیس کردن و مدیریتِ شرکت‌های تابع

جایگاه سازمان گسترش در ساختار سیاست‌گذاری کشور

چالش تأمین منابع مالی برای طرح‌های توسعه‌ای

ظرفیت برنامه توسعه برای سازمانهای توسعه‌ای

قابلیت محوری سازمان گسترش در حوزه قوانین

بررسی قوانین و اسناد حاکم بر فعالیت های سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران نشاندهنده این موضوع است که نسبت به زمان تأسیس، قوانین متعددی برای این سازمان وضع گردیده است و سازمان مانند سابق از آزادی عمل بالا در حوزههای مختلف و بخصوص سرمایه‌گذاری برخوردار نیست؛ که به‌طور کلی میتوان بیان نمود یکی از مهم‌ترین تأثیرات قوانین بر سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران همین موضوع بوده است.

البته بررسی تجربه سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران در مواجهه با قوانین نیز نشان دهنده این موضوع است که در موارد متعددی این سازمان توانسته است در تغییرات قانونی ایفای نقش جدی نماید و بسیاری از موانع قانونی را برطرف نماید.

۵- مطالعه و آسیب‌شناسی چارچوب کارکرد کنونی ایدرو

در این گزارش، در هر بخش به یکی از حوزه‌های اصلی فعالیت سازمان که از آنها به مدلهای کلان یاد میکنیم، پرداخته شده است؛ این حوزه ها عبارتند از:

۱- توسعه پیمانکاری عمومی، ۲- توسعه صنایع پیشرفته،

۳- توسعه سرمایه‌گذاری صنعتی، ۴- توسعه مدیریت و نوسازی صنایع.

که شرح هر یک از این موارد در این مجال نمی‌گنجد.

تولید ادوات الکترونیکی در ابعاد یک میلیونیم متر و یا کمتر اختصاص دارد. این فناوری کاربردهای بسیاری در صنایع دفاع ملی، مخابراتی، پزشکی، انرژی، خودروسازی و غیره دارد. صنعت نیمه‌های مجموعه شرکت‌هایی را که در طراحی و ساخت وسایل نیمه‌های نقش دارند دربرمی‌گیرد. از سال ۱۹۶۰ تاکنون صنعت نیمه‌های تبدیل به یک کسب‌وکار رایج شده است و امروزه صنعت نیمه‌های به یک صنعت ۳۳۶ میلیارد دلاری تبدیل شده است.

از آنجا که نیمه‌هایها و فناوری‌های توانمند ساز آنها در سراسر کاربردهای مرتبط با مشتریان، صنعت و دولت فراگیر شده است، عملکرد فروش جهانی صنعت نیمه‌هایها به شکل زیادی به رشد تولید ناخالص جهانی گره‌خورده است. درواقع نیمه‌هایها در جنبه‌های مختلف زندگی و در جهان کاربرد فراوانی دارند و بهبود وضعیت محیط اقتصاد کلان که در رشد تولید ناخالص داخلی متبلور می‌شود می‌تواند بر فروش نیمه‌هایها تأثیر مثبتی بگذارد. با توجه به اهمیت صنعت میکروالکترونیک به عنوان یکی از محرک‌های اقتصاد و سایر صنایع، در این پروژه تلاش شد تا سند توسعه این صنعت به شکل روشنی تدوین شود. برای این کار مطالعه اسناد بالادستی و تبیین چشم انداز این سند در کشور شروع شد و در راستای آن، اسناد بالادستی همچون سند چشمانداز ۱۴۰۴، برنامه چهارم توسعه، برنامه پنجم توسعه، نقشه جامع علمی کشور مرور گردید. همچنین برنامه‌ها و پیشنهادهایی که برای تدوین برنامه ششم توسعه ارائه شده است نیز، موردتوجه قرارگرفت تا با مرور اسناد بالادستی و شناسایی جایگاه صنعت نیمه‌های در این اسناد، برنامه‌های تدوین شده برای توسعه این صنعت مطابق با سیاستهای کلان و جهت‌گیری کلی نظام باشد.

در ادامه حدود ثغور فناوری میکروالکترونیک تشریح شد تا نشان دهد سند حاضر چه تعریفی از صنعت میکروالکترونیک دارد و چه حوزه‌ها و قلمروهایی را در نظر می‌گیرد. سپس تاریخچه این صنعت در ایران مورد بررسی و جمع‌بندی قرار گرفت. سپس زنجیره ارزش صنعت میکروالکترونیک مورد بررسی قرار گرفت تا مشخص شود که در هر یک از حلقه‌های این زنجیره چه شرکت‌هایی وجود دارند و هر یک از این شرکت‌ها چند درصد از بازار را در اختیار دارد. این کار به شناسایی نقاط ورود کشور با توجه به پتانسیل‌های داخلی و رقابت بین‌المللی که در هر یک از حلقه‌های زنجیره ارزش وجود دارد کمک می‌کرد. سپس مطابق با حلقه‌های زنجیره ارزش، پتانسیل‌های داخلی در هر یک از حلقه‌های زنجیره ارزش مشخص گردید. بعد از آن نیز پتانسیل‌ها با میزان رقابت و توانمندی شرکت‌های بین‌المللی مورد مقایسه قرار گرفت تا مشخص شود در کدام حلقه از زنجیره ارزش امکان ورود وجود دارد. سپس متناسب با مفهوم نظام نوآوری بخشی، تلاش شد تا با یک نگاه بخشی به صنعت میکروالکترونیک، عناصر ساختاری و کارکردی نظام نوآوری بخشی این صنعت شناسایی شود. همچنین در ادامه نیز با استفاده از نگاشت نهادی، بازیگران اصلی این صنعت شناسایی شدند. شناسایی بازیگران و ذی‌نفعان از آن جهت

سند راهبردی توسعه فناوری میکروالکترونیک

سال آغاز و پایان پروژه

۹۵ - ۹۶

کارفرما

ستاد فاوا معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری

همکاران

دکتر علی ملکی، محمد اسماعیل‌زاده، سعید سلیمانی، امیرعلی کریمی، امین طریقی و حمزه صادقی زاده

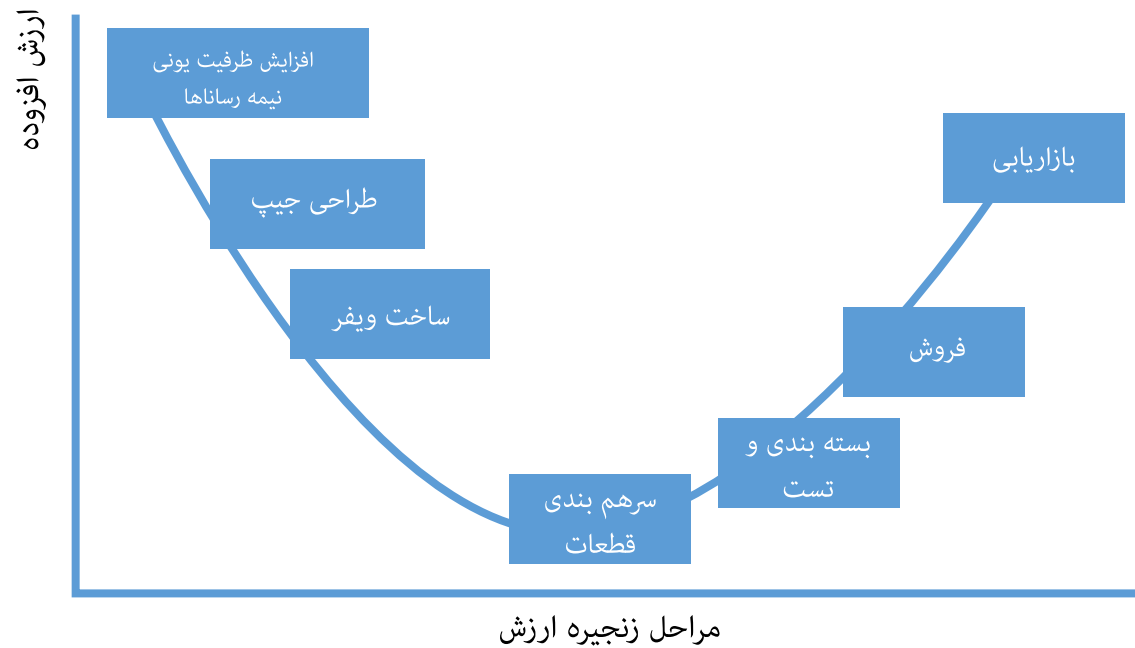
چکیده

در اسناد بالادستی کشور خصوصاً نقشه جامع علمی، فناوریهای محوری و استراتژیک تشریح شده است. یکی از فناوری‌هایی که در طبقه‌بندی‌های مختلف اسناد بالادستی همواره جز فناوری اولویت دار و استراتژیک کشور محسوب شده، فناوری میکروالکترونیک است. فناوری میکروالکترونیک علاوه بر تأثیرگذاری مستقیم بر رشد فناوریانه کشور می‌تواند به شکل غیرمستقیم سطح فناوری ایران را در سایر صنایع مهم از جمله صنایع دفاعی، هوافضا، خودرو، کشاورزی و ... ارتقا دهد به منظور بهبود وضعیت کشور در فناوری‌های اولویت‌دار، معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری در تلاش است تا با تشکیل ستادهای توسعه برای این فناوری‌ها، موانع رشد و توسعه آنها را مرتفع سازد. یکی از فعالیت‌های ستادهای مذکور، من جمله ستاد توسعه فناوری اطلاعات، ارتباطات و فضای مجازی، تدوین سند توسعه ملی در حوزه مربوطه است. سند توسعه به عنوان یک ابزار مهم و اساسی، برای توسعه صنعت نیمه‌های در کشور و دستیابی به جایگاهی والا در این فناوری راهبردی و اولویت‌دار حائز اهمیت است. در واقع تدوین سند توسعه به گسترش هدفمند این فناوری کمک می‌کند. به همین منظور پژوهشکده سیاستگذاری دانشگاه صنعتی شریف مسئولیت طرح تدوین سند راهبردی و ملی توسعه فناوری میکروالکترونیک را بر عهده گرفت. برای اجرای در این طرح، اقدامات مختلفی توسط پژوهشکده صورت گرفت. در گام نخست، ابعاد، محدوده، ضرورت و اهمیت موضوع بررسی شد. همچنین اسناد بالادستی مطالعه گردید و اسناد توسعه‌ای پیشین و سایر اسناد مربوطه نیز آسبیشناسی شد تا اشکالات پیشین مرتفع گردد. علاوه بر این زنجیره ارزش صنعت نیمه‌های تشریح شده و جایگاه بزرگان دنیا در هر حلقه از زنجیره ارزش تشریح گردید. در ادامه توانمندیهای کشور متناسب با حلقه‌های زنجیره ارزش واکاوی شده و نحوه ورود به صنعت با توجه به روند تحولات فناوری در آینده مشخص شد و درنهایت اقدامات مشخص و هدفمند متناسب با اهداف و استراتژی‌های سند حاضر و اسناد بالادستی تدوین گردید.

خلاصه پروژه شامل بیان مسئله و شرح مختصر انجام پروژه

امروزه محور توسعه اقتصادی، صنعتی، نظامی و حتی اجتماعی کشورها در گرو صنایع و فناوری‌های پیشرفته‌ای است که عمدتاً محصولات آنها در رشد و توسعه سایر صنایع نقش بسزایی دارد. فناوری میکروالکترونیک یکی از این صنایع پیشرفته است که به

سند راهبردی توسعه فناوری میکروالکترونیک

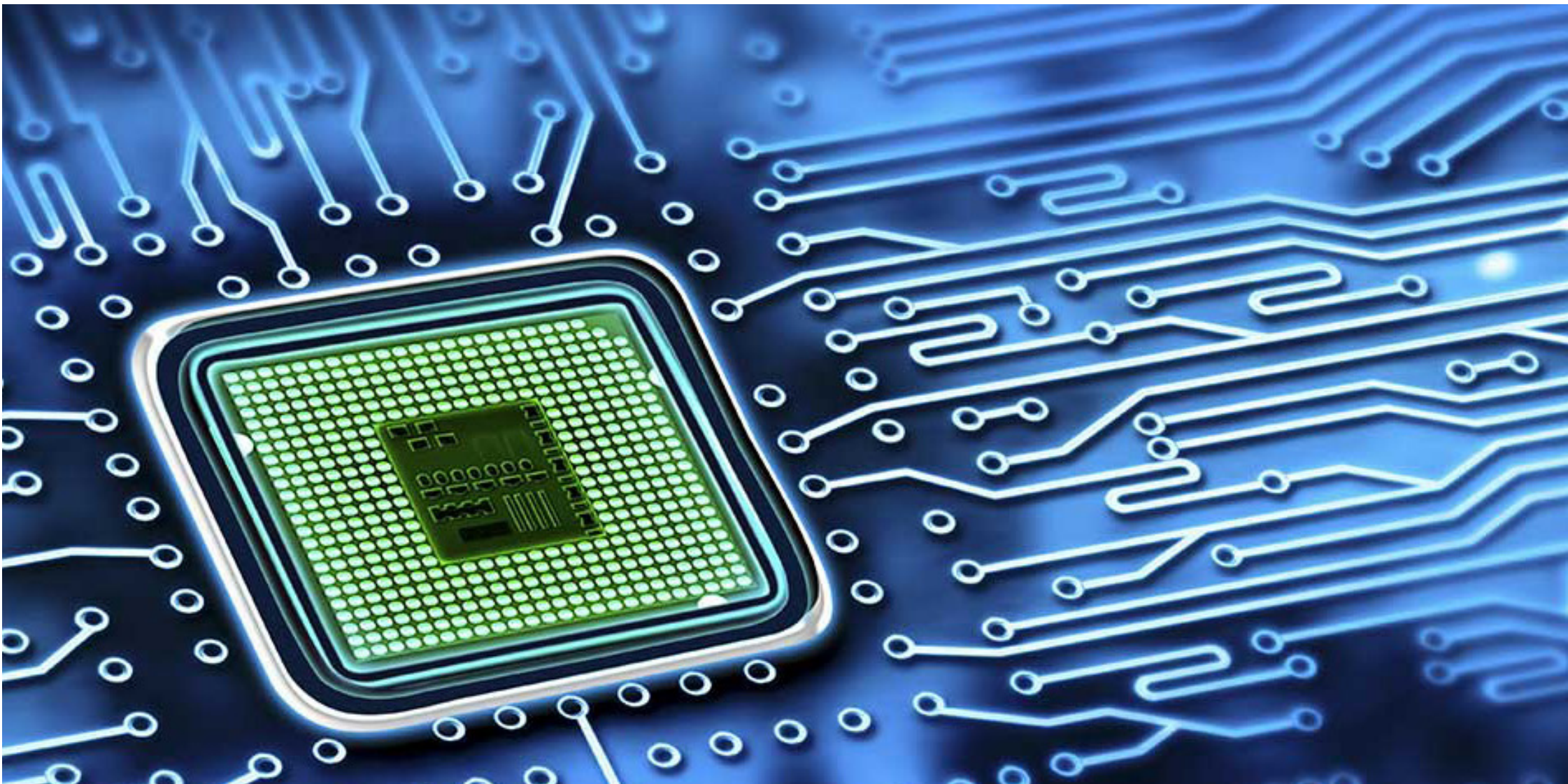

ارزش افزوده بخشهای مختلف زنجیره ارزش صنعت میکروالکترونیک

صنعت میکروالکترونیک برای کشور تدوین شد. سپس نوبت به تدوین اقدامات و استراتژی ها برای دستیابی به این چشم انداز رسید. برای این کار، مطالعه گسترده‌ای در زمینه سیاست صنعتی و ابزار های آن صورت پذیرفت. نتایج این مطالعات از این جهت اهمیت داشت که سبب می‌شد تا مجموعه ای از اقدامات سیاستی متناسب با سیاست صنعتی فراهم شود. همچنین برای بررسی تجربه‌های موفق کشورها، مطالعه گسترده‌ای در زمینه همپایی (catch up) فناوری در کشورهایی که همزمان با ایران توسعه صنعت میکروالکترونیک را داشته اند و یا شرایطی نزدیک به ایران دارند انجام گرفت تا تجربه‌های موفق و اقدامات سیاستی انجام گرفته توسط این کشورها مورد بررسی قرار بگیرد. در همین راستا کشورهای تایوان، کره جنوبی، چین، مالزی، هند و سنگاپور مورد مطالعه قرار گرفتند. در پایان با توجه به مطالعات انجام شده، اقدامات سیاستی پیشنهادی در کارگروه‌های ستاد فاوا معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری به طور مستمر انجام گرفت و در نهایت بعد از جلسات و نشست‌های متعدد با خبرگان صنعت و دانشگاه، سند نهایی استخراج گردید.

حائز اهمیت بود که سبب میشد تا اقداماتی که در راستای اجرای استراتژی ها سند توسعه تدوین می‌گردند، به طور کاملاً شفاف به بازیگران و ذی نفعان مرتبط تخصیص داده شود. درگام بعدی با استفاده از مفهوم هوشمندی رقابتی، تلاش شد تا فناوری های آینده، در این صنعت شناسایی شود. با توجه به نظرات متخصصان و خبرگان ، به دلیل رقابت بالای موجود در این صنعت، امکان ورود به بازار رقابتی محصولات میکروالکترونیک که هم اکنون در مقیاس صنعتی در حال تولید هستند وجود ندارد. از این رو، برای ایجاد روزنه ای برای ورود به این صنعت، باید فناوری های آینده شناسایی شود و امکان ورود در این فناوری ها مورد بررسی قرار بگیرد. باید توجه داشت که صنعت میکروالکترونیک در ایران نسبت به فناوری های بالغ شده قابلیت رقابت ندارد اما نسبت به فناوری هایی که هنوز در مرحله تحقیق و توسعه هستند، فاصله چندانی با سایر کشورهای دنیا ندارد. از این رو در پژوهش حاضر تحلیل های هوشمندی رقابتی بر روی بازار محصولات نیمه‌هادی انجام گرفت. بازار محصولات نیمه هادی به هفت دسته اصلی تقسیم می‌شود که عبارتند از: (۱) بخش صنعت، (۲) بخش نظامی، امنیتی و دولتی، (۳) بخش بهداشت و سلامت، (۴) بخش حمل و نقل و خودرو ، (۵) بخش ارتباطات و مخابرات، (۶) بخش محصولات مصرفی و (۷) بخش انرژی. در پروژه مذکور، این هفت دسته مورد تحلیل قرار گرفت و امکان پذیری ورود در این صنایع مورد بررسی قرار گرفت.

در نهایت بعد از انجام مطالعات گسترده در زمینه فناوری میکروالکترونیک و حوزه های مختلف آن، چشم انداز ۱۴۰۴

طرح ملی پیمایش نوآوری ایران

طرح ملی پیمایش نوآوری ایران

سال آغاز و پایان پروژه

۱۳۹۳-۹۵

کارفرما و ناظر

معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری-معاونت

سیاست گذاری و ارزیابی راهبردی

مجری

پژوهشکده سیاست گذاری علم، فناوری و صنعت دانشگاه

صنعتی شریف

همکاران اعضای کمیته پیمایش نوآوری

دکتر علی ملکی- سعیدحسین رفیعی- اسماعیل عبدی- سعید

سلیمانی - سید علیرضا طباطبایی- زهرا محمدهاشمی-

عباسعلی کارشناس- عباسعلی احمدیان - فهیمه بهزادی -

سمیه فروغی - حامد حاجی پور - سعید امینی- صبا سمنگان-

علیرضا ناصری - محمد اسماعیل زاده - امیرعلی کریمی

طرح ملی پیمایش نوآوری ایران

نقش و جایگاه بنگاه ها در نظام ملی نوآوری و نیز اهمیت آن ها در توسعه اقتصادی کشورها توجه ویژه تصمیم گیران و سیاست گذاران را به سمت خود معطوف ساخته است. همین موضوع باعث شده تا سیاست گذاران تصمیماتی جهت دهنده و تسهیل گر در راستای پیشبرد اهداف نوآورانه در بنگاهها اتخاذ نمایند. بر همین اساس در کشورهای مختلف، نهادهای متولی حوزه علم و فناوری و یا مراکز آماری با برگزاری برنامه ها و طرح هایی مانند «طرح ملی پیمایش نوآوری» می کوشند تا وضعیت فعلی نوآوری در شرکت ها و سازمان ها را ارزیابی کرده و مهم ترین موانع پیشروی فعالیت های نوآورانه در نهادهای مذکور را شناسایی نمایند تا با استفاده از اطلاعات به دست آمده، بتوانند سیاست گذاری های مؤثرتر و هدفمندتری داشته باشند. معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری با همکاری پژوهشکده سیاست گذاری دانشگاه شریف در راستای مأموریت خود مبنی بر ارتقای ظرفیت های نوآورانه و فناورانه در کشور، گذار به اقتصاد دانش بنیان و ارتقای زیست بوم کارآفرینی و نوآوری اقدام به اجرای طرح ملی پیمایش نوآوری در میان بنگاه های کشور نموده است. هدف اصلی این طرح تقویت هوشمندی سیاستی از طریق پیمایش رفتار و عملکرد نوآورانه بنگاه ها در حوزه های منتخب است تا از این طریق دلالت های سیاستی به منظور هدایت و جهت دهی فعالیت های نوآورانه در سطح بنگاه ها استخراج و برنامه های سیاستی مقتضی تدوین و اجرا شود.

سایر اهداف این طرح عبارتند از:

- شناخت بهتر سیاست گذاران از جریان نوآوری در کشور و برنامه ریزی مناسب برای آینده

- شناخت بهتر مدیران از وضعیت نوآوری در شرکت خود

- شناسایی عوامل تعیین کننده نوآوری

- شناسایی عوامل محدود کننده نوآوری

- طرح ریزی نوآوری در بخش های جدید

- ارزیابی روندها

در ادامه گزارش طرح ملی پیمایش نوآوری ایران، ۲ طرح پایلوت و طرح اصلی همراه با خلاصه اجرایی، روششناسی و نتایج به دست آمده از آنها ارائه خواهند شد.

طرح پیمایش پایلوت

هدف از انجام این طرح آزمایشی، به طور کلی، شناخت و اندازه گیری میزان انواع نوآوری های انجام گرفته در بنگاه ها و شناخت موانع پیش روی آن ها در مسیر حرکت به سوی نوآوری است. طرح پایلوت، توسط معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری، با همکاری پژوهشکده سیاست گذاری دانشگاه صنعتی شریف انجام پذیرفت. نتایج این طرح، شناخت روشنی از فرصت ها و چالش های بنگاه های کشور در زمینه نوآوری در اختیار نهادهای سیاست گذار قرار داد تا در راستای تعامل بهینه با فعالان صنعت و نیز برای تدوین برنامه های حمایتی، مورد استفاده قرار گیرد. محدوده انجام این طرح در کشور در سال نخست، دو حوزه منتخب شرکت های دانش بنیان (مورد تأیید معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری) و نیز شرکت های فعال در حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات (ICT) بوده اند. در طرح پیمایش نوآوری، اطلاعات مرتبط با فعالیت های نوآورانه شرکت های این دو حوزه در بازه زمانی سه ساله از سال ۱۳۹۰ تا سال ۱۳۹۲ جمع آوری شده است. اجرای پیمایش و دریافت اطلاعات از شرکت ها، از مهرماه سال ۱۳۹۳ آغاز و طی چند مرحله انجام پذیرفت. ابتدا مطالعات اولیه و آماده سازی پرسشنامه شامل ۱۲ بخش اصلی، مطابق با دستورالعمل اسلو و پیمایش نوآوری اتحادیه اروپا انجام گرفت و سپس، طی برگزاری یک همایش توجیهی و دعوت از شرکت ها و فعالان دو حوزه یادشده از یک سو و مسؤولان مربوط از سوی دیگر، طرح و لزوم انجام آن در کشور و مزایای آن تشریح گردید و از شرکت ها جهت همکاری با آن دعوت به عمل آمد. پرسشنامه برای ۳۰۰ شرکت ارسال شد که از این تعداد، ۱۴۲ شرکت پس از تکمیل پرسشنامه، آن را به دبیرخانه پیمایش ارسال نمودند که ۴۷,۳۳ درصد پرسشنامه ها را در بر می گرفت. به لحاظ اندازه، کوچک ترین شرکت مورد بررسی در این طرح دارای ۲ نفر کارمند در گروه دانش بنیان و بزرگ ترین آن ها دارای ۳۴۰ نفر کارمند در گروه فناوری اطلاعات و ارتباطات بوده است. نتایج طرح، اطلاعات جامع، مختلف و قابل تأملی را از فعالیت های نوآورانه بنگاه ها ارائه می دهد. به عنوان مثال، نتایج نشان می دهد که تمام شرکت ها، نوآوری فناورانه داشته اند و میزان شرکت های دارای نوآوری غیرفناورانه ۹۵,۷۵ درصد بوده است. با توجه به اینکه اساس فعالیت شرکت های مورد بررسی بر فناوری های روز بنا نهاده شده، این نتایج چندان هم دور از انتظار نیست. یکی دیگر از بخش های قابل توجه در تحلیل های به دست آمده از پرسشنامه های جمع آوری شده،

بررسی نهادهای حامی فعالیت‌های نوآورانه شرکت‌ها بوده است. نتایج نشان می‌دهند که بیشتر شرکت‌های از حمایت‌های مالی دولتی استفاده کرده‌اند که این حمایت‌ها در درجه اول از سوی بانک‌ها و سپس معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری و وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های زیرمجموعه بوده است و سایر نهادها یعنی بخش‌های دفاعی و نظامی و نهادهای بین‌المللی به ترتیب نقش حمایتی کمتری را داشته‌اند. همچنین برخلاف تصور رایج، شرکت‌ها مهم‌ترین منابع ایده خود را در درجه اول، خود شرکت و در درجه دوم مشتریان می‌دانند و نه دانشگاه‌ها، مؤسسات تحقیقاتی، نمایشگاه‌ها و کنفرانس‌های علمی. این موضوع عدم پیوند مناسب دانشگاه‌ها با شرکت‌ها و به طور کلی با صنعت در کشور را به خوبی نشان می‌دهد.

طرح پیمایش

در این گزارش به بررسی نتایج طرح ملی پیمایش نوآوری ایران مربوط به بازه زمانی ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۳ پرداخته شده است که در سال ۱۳۹۵ توسط معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری با همکاری نهادهای مخلفی از جمله پژوهشکده سیاستگذاری اجرایی گردید. در این دوره از طرح ملی پیمایش نوآوری ۲۵۶۳ پرسشنامه از شرکت‌ها جمع‌آوری گردید که از آن میان با حذف پرسشنامه‌های نامعتبر، اطلاعات ۲۴۷۶ شرکت در ۱۴ حوزه‌ی فناوری اطلاعات و ارتباطات، صنایع غذایی، نفت و گاز، قطعات خودرو و نیرومحركه، تجهیزات آزمایشگاهی، دارو، فناوری‌های پیشرفته بایو، پتروشیمی، فولاد، فناوری‌های پیشرفته نانو، کشاورزی و دامپروری، زنجیره تأمین صنایع هوایی، سیمان و بیمه، لیزینگ و خدمات بانکی مورد بررسی قرار گرفتند. همچنین نتایج تحقیق نشان داد که ۲۳٫۵ درصد از شرکت‌های بررسی شده دانش‌بنیان بوده‌اند. از میان شرکت‌های دانش‌بنیان، ۳۳ درصد دارای مجوز نوپا، ۲۲ درصد دارای مجوز صنعتی و ۴۵ درصد نیز دارای مجوز تولیدی می‌باشند. پرسشنامه طراحی شده برای طرح ملی پیمایش نوآوری ایران در تمامی ۱۴ حوزه مذکور شامل ۱۱ بخش اصلی بود. این بخش‌ها

شامل جمع‌آوری اطلاعات عمومی شرکت، نوآوری محصولی، نوآوری فرآیندی، فعالیت‌های نوآورانه، منابع اطلاعاتی، هدف از انجام نوآوری، موانع نوآوری، نوآوری سازمانی، نوآوری بازاریابی، روش‌های افزایش خلاقیت و در آخر اطلاعات کمی فعالیت‌های تحقیقاتی و توسعه فناوری است.

نتایج طرح پیمایش اصلی در ۲ حوزه منتخب

در ادامه این گزارش به ذکر نتایج طرح پیمایش اصلی در دو حوزه نفت و گاز و فناوری اطلاعات و ارتباطات که کار اجرایی آن توسط پژوهشکده سیاستگذاری دانشگاه شریف انجام شده است پرداخته می‌شود.

وضعیت شرکت‌های فعال در حوزه نفت، گاز و پتروشیمی
به طور کلی در صنایع نفت، گاز و پتروشیمی، کمبود منابع مالی شرکت و بالا بودن هزینه‌های نوآوری از مهم‌ترین موانع مالی، عدم کارایی سیاستهای بازرگانی و عدم انعطاف‌پذیری کافی مقررات و استانداردها از مهم‌ترین عوامل مربوط به محیط کسب و کار بوده و در نهایت عدم وجود ساختار سازمانی مناسب و حامی فعالیت نوآورانه و کمبود نیروی انسانی واجد شرایط از جمله مهم‌ترین موانع سازمانی بوده‌اند. عوامل سازمانی و عدم ضرورت انجام نوآوری به ترتیب موانع بعدی پیش روی نوآوری در شرکت‌های حوزه‌ی نفت، گاز و پتروشیمی می‌باشند. باید توجه داشت هر چند درصد قابل توجهی از شرکت‌های حوزه نفت، گاز و پتروشیمی اقدام به نوآوری نموده‌اند اما خروجی‌های متناسبی از آنها به دست نیآورده‌اند همچنین عدم آشنایی شرکت‌های این حوزه با مفهوم و اهمیت نوآوری باز و شبکه‌سازی از جمله موارد قابل توجه در بین شرکت‌ها بوده است. عدم سرمایه‌گذاری مناسب در انتقال دانش و تمرکز شرکت‌ها بر خرید تجهیزات، یکی دیگر از عوامل کلیدی قابل توجه در این صنایع بوده است. علاوه بر این، آموزش شرکت‌ها و آشناسازی آنها با مفاهیم اصلی مدیریت نوآوری و فناوری، تسهیل فرآیند حمایت از شرکت‌ها،

فرهنگ‌سازی در راستای تقویت همکاری‌های فناورانه و افزایش رقابت در بازار میتوانند از جمله اقدامات مؤثر در توسعه نوآوری و فناوری در این صنایع باشند.

وضعیت شرکت‌های فعال در حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات

بررسی وضعیت شرکت‌های حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات نشان می‌دهد که درصد بالایی از شرکت‌ها از انواع نوآوری برخوردار بوده‌اند؛ این امر میتواند بیان‌گر درک مناسب شرکت‌ها از اهمیت موضوع نوآوری برای رقابت و روی آوردن عملی آنها به نوآوری باشد. طبق نتایج به دست آمده، مهم‌ترین اهداف شرکت‌های حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات از نوآوری فناورانه، بهبود کیفیت کالاها و خدمات، ورود به بازارهای جدید و یا افزایش سهم در بازار و تنوع بخشیدن به کالاها و خدمات بوده است. کاهش اثرات زیست محیطی، تأمین کالا و خدمات استراتژیک کشور و کاهش هزینه‌های مواد اولیه و انرژی به ترتیب کمترین اهمیت را داشته‌اند. در میان روش‌های افزایش مهارت‌های خلاقیت و ایده‌پردازی،

آموزش به کارکنان با هدف افزایش خلاقیت و ارائه ایده، استفاده از تیم‌های کاری چند تخصصی و استفاده از جلسات طوفان فکری از جمله تأثیرگذارترین روش‌ها توسط شرکت‌های حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات معرفی شده است. در نهایت نتایج حاصل از مطالعه انواع مهم‌ترین موانع پیش روی شرکت‌های حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات نشان داد که موثرترین دسته موانع اعلام شده برای نوآوری در شرکت‌های حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات به ترتیب عوامل مالی، عوامل مربوط به محیط کسب و کار، عوامل سازمانی و نهایتاً عدم ضرورت پرداختن به فعالیت‌های نوآورانه بوده است. عدم انعطاف‌پذیری کافی مقررات و استانداردها، عدم کارایی سیاست‌های بازرگانی و عدم اطمینان از وجود تقاضا برای نوآوری در بازار، از جمله مهم‌ترین عوامل مربوط به محیط کسب و کار می‌باشند. همچنین در خصوص عوامل سازمانی می‌توان گفت عدم وجود ساختار سازمانی مناسب و حامی فعالیت‌های نوآورانه و کمبود نیروی انسانی واجد شرایط از مهم‌ترین عوامل بوده است.

ارزش، چهار زنجيره ارزش انگور، بوم گردى، گياهان داروى و گل محمدى به عنوان معيشت جايگزين و مكمل كشاورزى پرآب بر انتخاب شدند. علاوه بر اين وضعيت كنونى و مطلوب زنجيره در منطقه به نحوى كه به كاهش پايدار مصرف آب بى انجامد طراحى و برنامه توسعه آنها در منطقه تدوين شد.

مجموعه پروژه هاى كميته اجتماعى ستاد احياى درياچه اروميه

۹۵-۹۷

كارفرما

ستاد احياى درياچه اروميه

همكاران

كمال الدين ميرنظامى، سروش طالبى اسكندرى، جلال الدين ميرنظامى، على ملكى، روح الله حميدى مطلق، سروش سراوانى، سعيد شايان، نينا شاددلى، مصطفى ضيايى، وحيد رضوى

چكيده

اصلى ترين راهبرد براى احياى درياچه اروميه، كاهش پايدار ۴۰ درصد مصرف آب در بخش كشاورزى است. از آنجا كه اين امر در تعامل نزديك با كشاورزان قرار داشته و پذيرش و همراهى كشاورزان نقش اساسى در موفقيت آن دارد، برنامه هاى فرهنگى- اجتماعى ستاد احيا اهميت بالايى دارد. پژوهشكده سياستگذارى علم، فناورى و صنعت دانشگاه صنعتى شريف در تعامل با كميته اجتماعى ستاد احيا، دو پروژه "ارائه و پيگيرى سياست هاى توسعه منطقه هاى در منطقه حسنلو" و "برنامه اشتغال و معيشت متناسب با توسعه منطقه هاى پايدار در حوضه آبريز درياچه اروميه با رويكرد توسعه زنجيره هاى ارزش" را به انجام رساند. پروژه ارائه و پيگيرى سياست هاى توسعه منطقه هاى در منطقه حسنلو، دلايل اجتماعى و اقتصادى مقاومت جامعه محلى و مسئولين منطقه در برابر احياى درياچه اروميه را بررسى کرده و راهكارهاى براى همراه كردن جامعه محلى ارائه داد. در برنامه اشتغال و معيشت نيز معيشت هاى كم آب بر جايگزين كشاورزى هاى پرآب بر كنونى شناسايى گرديد و پيشنهاده هاى سياستى و سرمايه گذارى براى توسعه زنجيره ارزش آنها ارائه شد.

خلاصه پروژه (شامل بيان مسئله و شرح مختصر انجام پروژه)

پروژه توسعه منطقه هاى در شبكه آبيارى و زهكشى حسنلو شهرستان نقده انجام گرديده است. با كاهش ۴۰ درصد آبيگرى سد حسنلو در دوره ۵ ساله، تخصيص آب كشاورزى اين سد تا سال ۹۸ به ميزان ۲۴ ميليون متر مكعب خواهد رسيد و سهم آب هر هكتار زمين به حدود ۴۵۰۰ مترمكعب ميرسد. با اين ميزان آب، تنها توليد محصولات كم آب برى كه براى كشت آنها امكان آبيارى كم وجود دارد امكان پذير ميشود. كاهش تخصيص آب بدون آماده سازى جامعه براى مواجهه با آن، درآمد حاصل از زمين هاى كشاورزى را كاهش داده و علاوه بر كاهش رفاه خانوار، نارضائيت هاى اجتماعى را در برخواهد داشت. به همين جهت بررسى راهكارهاى كه بيشترين همراهى جامعه محلى را به دنبال خواهد داشت و توسعه منطقه حسنلو را با خلل جدى مواجه نكند در دستور كار اين پروژه بود.

در برنامه اشتغال و معيشت با رويكرد تحليل و توسعه زنجيره

مجموعه پروژه هاى

كميته اجتماعى

ستاد احياى

درياچه اروميه

یافته‌ها و دستاوردهای پروژه توسعه منطقه‌ای

یافته‌های پروژه توسعه منطقه‌ای در منطقه حسنلو شامل دو بخش شناسایی موانع و مسائل پیشروی کاهش مصرف آب و ارائه پیشنهادهاى مواجهه با این مساله است.

با توجه به طیف متنوعی از انتظارات در قبال کاهش مصرف آب، پیشنهادهای ارائه شده برای رسیدن به این هدف در دو پارادایم سناریوهای همراه با هزینه پایین سیاسی- اجتماعی و سناریوهای معطوف به کنش جمعی برای راهکارهای پایدار تقسیم شد. همچنین در این پروژه، ارزیابی اقتصادی و اجتماعی پیاده‌سازی پیشنهادهاى ارائه شده صورت گرفت و ریسک‌های اجرای آنها معرفی گردید. جدول ذیل پیشنهادهای ارائه شده را نمایش میدهد.

بخش دیگری از پیشنهادهای پروژه در ارتباط با فرصت‌های اقتصادی شناسایی شده در محدوده روستاهای پایاب سد حسنلو برای توسعه معیشت‌های مکمل و جایگزین بوده است. محورهای توسعه اشتغال غیر کشاورزی در این منطقه شامل توریسم و اکوتوریسم، فراوری محصولات کشاورزی، دام و طیور، صنایع دستی و کسب‌وکارهای خرد تولیدات محلی و بازارچه مرزی بوده است که برای هر یک راهبردهای توسعه ارائه گردید است.

در نهایت برای پیاده‌سازی پیشنهادها، سازوکار سازماندهی جامعه محلی از طریق نهادسازی در سطح منطقه ارائه گردید. این سازوکار شامل چهار مرحله زیر است:

- ۱ - راه‌اندازی خانه توسعه برای پیش‌برد برنامه کاهش مصرف آب و کمک به توسعه کارافرینی در فرصت‌های اقتصادی کم‌آبر منطقه
- ۲ - تعامل و گفتوگو با ذینفعان مساله آب در پایاب سد حسنلو و تصمیم‌گیری در موضوعات آب و توسعه
- ۳ - شروع کار در پایلوت
- ۴ - گرفتن بازخورد از اجرای پایلوت ها و اصلاح روش ها در خانه توسعه حسنلو

یافته ها و دستاوردهای برنامه اشتغال و معیشت

نتایج این پروژه در قالب ۴ زنجیره ارزش منتخب که پیش از این بیان شد، ارائه گردیده است. تحلیل زنجیره ارزش به شناسایی مشکلات و مسائل پیش روی توسعه هر زنجیره انجامید و سپس سیاست‌هایی برای توسعه زنجیره و رفع این مشکلات تدوین شد.

پارادایم	هزینه پایین سیاسی- اجتماعی	کنش جمعی برای راهکارهای پایدار
اولویت	انتخاب راهکارهایی با بیشترین پذیرش در سطح جامعه محلی	ایجاد سازماندهی جدید برای تست راهکارهای جدید به شکل پایلوت و یادگیری جهت توسعه به کل حوضه
دستاوردها برای ستاد احیا	امکان کاهش مصرف آب در کوتاه مدت کاهش فشار اجتماعی و سیاسی به ستاد احیا	دستیابی به راهکارهایی پایدار برای کاهش مصرف آب دستیابی به الگوی مطلوب توسعه منطقه‌ای کم‌آبر و امکان توسعه به سایر مناطق
هزینه‌ها برای ستاد احیا	افزایش هزینه‌های مالی اجرای سناریو و پایین بودن امکان گسترش به سایر مناطق	هزینه‌های اجتماعی و سیاسی برای جلب مشارکت جامعه محلی در کاهش مصرف آب پذیرش حدی از ابهام و عدم قطعیت در مواجهه با مساله
سناریوها	خرید کل اراضی یا حق‌آبه اراضی تحويل تمام و کمال آب متناسب با 5300 هکتار آبیاری تکمیلی کشت پاییزه و ارائه بسته حمایتی	تحويل حجمی آب به کشاورزان و بسترسازی برای استفاده بهینه از آن فعالیت یکسال در میان ایستگاه‌های پمپاژ
سازماندهی برای پیاده‌سازی سناریوها	سازوکار تامین منابع مالی و پرداخت به کشاورزان در قبال کاهش مصرف آب	سازوکاری مداخلات مشارکتی و انطباقی توسعه منطقه‌ای و کاهش مصرف آب

پارادایم های مواجهه با مساله توسعه منطقه ای و کاهش مصرف آب حسنلو

پژوهشکده از نظر فلسفه وجودی به عنوان یک مجموعه آکادمیک و علمی که ذیل دانشگاه صنعتی شریف قرار دارد، باید ضمن رصد روندهای جدید علمی و ترویج آنها در سطح کشور، به دنبال تبدیل دانش ضمنی انباشته شده حاصل از پژوهش‌های خود، به مقالات و کتب علمی باشد تا بتواند به رسالت خود در زمینه تولید دانش بومی سیاستگذاری در کشور، جامعه عمل بپوشاند. در این بخش ضمن مروری بر مقالات علمی پژوهشگده که در سطح ملی و بین‌المللی به چاپ رسیده‌اند پیرامون ابزار ترویجی پژوهشگده که سیاست‌نامه علم و فناوری است نیز توضیحاتی ارائه خواهد شد.

چاپ ۱۲ مقاله در نشریات معتبر بین المللی ISI

چاپ ۱۰ مقاله علمی پژوهشی

چاپ ۱۶ مقاله علمی ترویجی

چاپ ۴۷ مقاله در کنفرانس خارجی

چاپ ۱۶ مقاله در کنفرانس داخلی

چاپ ۱۹ دوره نشریه سیاست نامه علم و فناوری از سال ۹۰

تالیف و ترجمه بیش از ۲۰ جلد کتاب فارسی و انگلیسی

پژوهش و انتشارات

مقالات ISI

کتاب

مقالات علمی-پژوهشی

مقالات علمی-ترویجی

مقالات کنفرانس‌های بین المللی

مقالات کنفرانس‌های ملی

معرفی نشریه سیاست‌نامه علم و فناوری

Technological Forecasting & Social Change, 122 (2017) 175–185

Contents lists available at ScienceDirect

Technological Forecasting & Social Change

ELSEVIER

Innovative performance of Iranian knowledge-based firms: Large firms or SMEs? ☆

Javad Noori ^{a,*}, Mahdi Bagheri Nasrabadi ^{b,a}, Najmuddin Yazdi ^{a,✉}, Ali Reza Babakhan ^a

^a Research Institute for Science, Technology and Industry Policy (RSTIP), Sharif University of Technology, No. 2, Gahvareh St., Tehran 14134, Iran; ^b Sharif University of Technology, Postal Code: 16846-2114, Serafshahr St., Hengam St., Renofar Sq., Tehran, Iran

☆ Article history:
Received 2 July 2016
Received in revised form 15 April 2017
Accepted 22 April 2017
Available online 13 May 2017

Keywords:
Innovation activity
Firm size
R&D expenditure
Logarithmic regression
ABC/COG

ABSTRACT
The debate over innovativeness of large firms and SMEs, which was held by Schumpeter, still continues under mixed empirical evidences. There are several implications for this debate including policy orientation in support of large firms or SMEs. But there is a scarce of studies in developing countries and no such study in Iran yet. The present study has explored the proportionality of increase of innovation activity versus firm size within 532 Iranian knowledge-based firms categorized in 9 industries. Innovation activity was measured by R&D expenditure while firm size stood for number of employees. Using log-log regression in the first phase, it was found that R&D expenditure confirms a significantly more than proportionate relationship with firm size, on a continuous spectrum of size, which is in line with Schumpeter's idea in favor of large firms. The second phase of the study utilized analysis of covariance to treat firm size categorically using quantitative covariate of physical capital structure. The second results complemented the first, in the sense that categories of small-, medium- and large-sized firms had significantly different mean innovation activity under a same physical capital structure. It should be noted that these conclusive results were deduced just for the industries that sufficiently had a large number of observations (firms); otherwise, the result is seem mixed. Of course, the results should be interpreted within the features of the database and measurement indicators.

© 2016 Elsevier Inc. All rights reserved.

1. Introduction

As the role of innovation has become increasingly apparent in promoting competitiveness and growth, the literature progressively witnessed mixed arguments in favor of the statement that large-firm size and economy of scale are factors associated with a faster rate of innovation. The issue was brought into mainstream economics by *Schumpeter* (1942), who argued that large firms operating in a concentrated market are the principal driver of technological progress. The argument was also used to justify industrial policies of support for “large firms” as national champions and saviors of economy, to allocate research and development (R&D) subsidies to them, and to relax anti-trust laws. All these ideas, efforts, and policy prescriptions are based on the presupposition of the favorable effect of firm size on innovation activity via economies of scale and centralization. Accordingly, one of the questions which arises is that whether large firms or SMEs are more innovative, and hence play a dominant role in technological

innovations and advancements. This has been a challenging question since a long time ago.

A specific concern here could be the distinction made between innovation, catch-up, adoption, and diffusion of technology, which may cast a shadow on the necessity of such researches in developing countries regarding innovativeness of firms and industry. In this regard, theoretical models have recognized two basic modes for advancing technology, namely, innovation and adoption. As a matter of fact, each economy utilizes both modes to some extent and there is no doubt that each economy produces only a fraction of the technologies it uses, i.e. innovation mode (Sachs and McArthur, 2002). It has been shown that assuming the role of technology adopter yields a long term economic growth but with a permanent lag compared with the innovator economy, which is termed catch-up. The persisting lag in technology translates into a lasting gap in income levels in favor of the innovator (McArthur and Sachs, 2001; Warner, 2000). The percentage of innovation versus diffusion of technology determines the degree of “catch-up” between the innovator and the adopter economy in which diffusion denotes the absorption of innovation by the adopting economy. In addition to the economic theories, empirical evidences such as Global Competitiveness Report (McArthur and Sachs, 2001) have also supported the mentioned limits on absorption of technology (diffusion) as a source of nations' growth. This suggests the permanence of innovation to put an end to the everlasting gap with the wealthiest countries.

☆ We are grateful to Professor Amir Nouri for helpful comments on an earlier draft of this paper.

✉ Corresponding author.

E-mail addresses: j.noori@sharif.ac.ir (J. Noori), mahdi.bagherinasrabadi@gmail.com (M. Bagheri Nasrabadi), N.yazdi@sharif.ac.ir (N. Yazdi), alireza.babakhan@sharif.ac.ir (A.R. Babakhan).

عنوان مقاله

عملکرد نوآورانه شرکت های دانش بنیان ایرانی: شرکت های کوچک و متوسط یا بزرگ؟

نویسندگان

جواد نوری، مهدی باقری نصرآبادی، نجم الدین یزدی، علیرضا باباخان

چکیده

بحث درباره نوآوری بنگاه های کوچک و بزرگ که ابتدا توسط شومپیتر مطرح شد همچنان تحت تاثیر آمیزه ای از شواهد موافق و مخالف ادامه دارد. نتایج سیاستی مختلفی از جمله جهت گیری در حمایت از بنگاه های بزرگ یا کوچک و متوسط از این بحث قابل استنتاج است. اما مطالعات چندانی در کشورهای در حال توسعه و مشخصاً ایران نداشته ایم. مطالعه پیش رو تناسب افزایش فعالیت نوآوری در برابر افزایش اندازه بنگاه ها را بر روی ۵۳۲ شرکت دانش بنیان ایرانی در قالب ۹ صنعت بررسی می کند. فعالیت نوآوری با هزینه کرد تحقیق و توسعه، و اندازه بنگاه ها با تعداد کارکنان اندازه گیری شده است. با استفاده از رگرسیون لگاریتمی در فاز اول پژوهش مشاهده شد که هزینه کرد تحقیق و توسعه به طور پیوسته بیش از افزایش اندازه بنگاه ها افزایش می یابد که این امر موید ایده شومپیتر در حمایت از بنگاه های بزرگ است. فاز دوم پژوهش با استفاده از تحلیل کوواریانس اندازه بنگاه ها را به صورت دسته ای (کوچک، متوسط و بزرگ) می بیند و در آن از متغیر ساختار سرمایه فیزیکی به عنوان متغیر کمکی بهره برده شد. نتایج فاز دوم مکمل نتایج فاز اول بود بدین صورت که دسته بنگاه های کوچک، متوسط و بزرگ تحت ساختار سرمایه فیزیکی یکسان، فعالیت نوآوری متفاوتی را از خود نشان دادند. گفتنی است که نتایج کاملاً معنادار مذکور صرفاً برای صنایعی حاصل شد که تعداد کافی از مشاهدات (بنگاه) در آن صنعت در اختیار داشتیم، وگرنه نتایج مختلط به نظر خواهند آمد. البته این نتایج باید در قالب ویژگی های پایگاه داده و شاخص های اندازه گیری مورد تفسیر قرار گیرند.

کلمات کلیدی: فعالیت نوآوری، اندازه بنگاه، هزینه کرد تحقیق و توسعه، رگرسیون لگاریتمی، تحلیل کوواریانس.

The effect of the dynamics of knowledge base complexity on Schumpeterian patterns of innovation: the upstream petroleum industry

Ali Maleki¹, Alessandro Rosiello² and David Wield³

¹Research Institute for Science, Technology and Industrial Policy, Sharif University of Technology, Tehran, Iran. a.maleki@sharif.edu

²University of Edinburgh Business School and Innogen Institute, Edinburgh, United Kingdom. alessandro.rosiello@ed.ac.uk

³Development Policy and Practice and Innogen Institute, Open University, Milton Keynes, United Kingdom. david.wield@open.ac.uk

This article analyzes important changes in technological innovation in the upstream petroleum industry. It provides evidence that shifts in sectoral patterns of innovation over the petroleum industry's lifecycle from the 1970s up to 2005 were dependent on the dynamics of knowledge base complexity (KBC), a key dimension of an industry's technological regime. Accordingly, observed shifts in innovation patterns are understood to be the aggregated strategic response of industry innovators to changes in the technological regime. The article proposes a quantitative method for exploring KBC and Schumpeterian patterns of innovation, and interactions between the two at the industry level. As the industry evolved, its knowledge base moved to higher orders of complexity creating a shift in the Schumpeterian pattern of innovation. Increased KBC was found to alter Schumpeterian patterns from Mark I toward a 'modified' Mark II. Instead of coming predominantly from 'traditional' established oil operators, technological innovation was increasingly triggered by a new class of emergent integrated service companies – 'second tier' systems integrators of the upstream sector able to cope with increased KBC.

1. Introduction

This article addresses important changes in innovation patterns in the upstream petroleum

industry from the 1970s to 2005, arguing that they can be explained by the dynamics of knowledge base complexity (KBC). A knowledge base is defined as complex if it involves integration and combination of

عنوان مقاله

تأثیر پویایی‌های پیچیدگی دانش‌بنیان بر الگوهای شومپیتری نوآوری: صنایع بالادستی نفت

نویسندگان

علی ملکی، الساندرو روزیلیو، دیوید ویلد

چکیده

این مقاله به بررسی تغییرات مهم در نوآوری فناوریانه در صنایع بالادستی نفت می‌پردازد. شواهد این این مقاله به بررسی تغییرات مهم در نوآوری فناوریانه در صنایع بالادستی نفت می‌پردازد. شواهد این پژوهش نشان می‌دهد که تغییرات عمده در الگوهای بخشی نوآوری طی چرخه عمر صنعت نفت از دهه ۷۰ میلادی تا سال ۲۰۰۵ به پویایی‌های پیچیدگی دانش بنیان (KBC)، که عاملی کلیدی در رژیم فناوریانه صنایع است، وابسته بوده است. در نتیجه، تغییرات مشاهده شده در الگوهای نوآوری را می‌توان تجمیع پاسخ‌های راهبردی نوآوران صنعت نفت به تغییرات رژیم فناوریانه دانست. مقاله پیش‌رو روشی کمی را برای تعیین پویایی‌های پیچیدگی دانش بنیان، الگوهای شومپیتری نوآوری و برهم‌کنش میان این دو در سطح صنعت پیشنهاد می‌کند. در واقع پایه دانشی صنعت نفت با حرکت به سمت پیچیدگی‌های سطح بالاتر باعث ایجاد تغییرات عمده در الگوی شومپیتری نوآوری در این صنعت شده است. این تحقیق نشان داد که افزایش پویایی‌های پیچیدگی دانش بنیان باعث شده تا الگوهای شومپیتری نوآوری از حالت ۱ به حالت ۲ «اصلاح شده» تغییر کنند. نوآوری‌های فناوریانه بجای اینکه عمدتاً از سوی اپراتورهای نفتی «سنتی» با جایگاه تثبیت شده ارائه شوند، به طور فزاینده‌ای از سوی دسته جدیدی از شرکت‌های خدماتی یکپارچه و نوظهور ارائه می‌شوند. شرکت‌هایی که با یکپارچه سازی نظام‌های سطح دوم در بخش‌های بالادستی نفت قادرند بر پویایی‌های فزاینده پیچیدگی دانش بنیان فائق آیند.

Information & Communications Technology Law, 2016
http://dx.doi.org/10.1080/13600834.2016.1186361

Analysing legal status of electronic agents in contracting through interactive websites: comparative study of American, English and EU laws developing Iranian legal system

Taher Habibzadeh*

Research Institute for Science, Technology and Industrial Policy, Sharif University of Technology, Tehran, Iran

In the modern world, electronic communications play a significant role in national and international electronic transactions. This issue has forced all legal systems to face up to many emerging legal problems in the context of electronic communications, such as the legal status of electronic agents in contracting electronically. Regarding the legal validity of e-contracts made through interactive websites, the legal status of electronic agents which play an important role in this process is questionable to see whether they are akin to real agents in the physical world or they are only a mere tool of communication. The current article tries to analyse this question by criticising a number of theories and some others based on the technical nature of the Internet, the traditional legal rules and principles and the UNCITRAL regulations on e-commerce and also the statutes of American, English and EU laws on e-commerce to develop Iranian legal system.

Keywords: e-commerce; e-contracts; electronic agents; intelligent agents; interactive websites

عنوان مقاله

تحليل وضعيت حقوقى نماينده هاى الكترونيكى در انعقاد قرارداد از طريق وب سايت هاى تعاملى

مطالعه تطبيقى حقوق ايلات متحده، انگلستان و اروپا به منظور توسعه نظام حقوقى ايران

نويسنده

طاھر حبيب زاده

چکیده

در دنياى مدرن، ارتباطات الكترونيك نقش مهمى در تراكنش هاى الكترونيكى ملى و بين المللى بازى مى كنند. اين موضوع سبب شده تا تمامى نظام هاى حقوقى با مسائل حقوقى نوظهور متعددى روبرو شوند، از جمله وضعيت حقوقى نماينده هاى الكترونيكى در انعقاد قراردادهاى الكترونيكى. در خصوص اعتبار حقوقى قراردادهاى الكترونيكى كه از طريق وب سايت هاى تعاملى منعقد شده اند، بايد گفت كه وضعيت حقوقى نماينده هاى الكترونيكى، كه نقش مهمى در اين فرآيند دارند، محل سوال است: اينكه آيا نماينده الكترونيكى صرفاً يك ابزار ارتباطى بين متعاملين است يا خود داراى شخصيت حقوقى مستقل است؟ مقاله پيش رو تلاش مى كند تا با نقد تعدادى از نظريات موجود مبتنى بر ماهيت فنى اينترنت، قواعد و اصول حقوقى سنتى، مقررات كميسيون حقوق تجارت بين الملل سازمان ملل (UNCITRAL) در خصوص تجارت الكترونيك و نيز حقوق ايلات متحده، انگلستان و اتحاديه اروپا در خصوص تجارت الكترونيك به تحليل اين پرسش پردازد و به توسعه نظامى حقوقى براى ايران كمك نمايد.

كلمات كليدى: تجارت الكترونيك، قراردادهاى الكترونيكى، نماينده هاى الكترونيكى، نماينده هاى هوشمند، وب سايت هاى تعاملى.

Volume 5, Number 4, Summer 2013

Journal of
Science & Technology Policy

Can a mature resource-based industry become high-tech? Transformations of sectoral innovation systems in upstream petroleum industry

Ali Maleki*

Research Institute for Science, Technology and Industrial Policy (RISTIP), Sharif University of Technology
a PhD Student in Science and Technology Studies, Edinburgh University

Abstract

This article analyzes the transformation of sectoral innovation systems in upstream petroleum industry and its drivers. The evidence collected shows that this sector has experienced three distinctive phases since the early 1970s over which both upstream industry architecture and innovation systems have changed in configuration and performance. This study shows that the major driver behind transition from the first to the second period was collapse of oil prices. However, the major factor behind transition from the second to the third period was emergence of 'qualitatively' different demand for complex upstream projects in harsh and less accessible environments which drove innovation opportunities and pushed emergence of integrated service companies. In contrast to the conventional industry life cycle model, this study shows that a mature and established industry can transform to a high-tech sector, when major agents in the sector actively participate in the innovation system to meet the new technical requirements. It also shows transformation of sectoral innovation systems can be analyzed in terms of interaction between changes in architectural changes and innovation dynamics.

Keywords: Sectoral Innovation Systems, Upstream Petroleum Industry, Industry Life Cycle.

1. Introduction

When Colonel Drake drilled the first oil hole in 1869 in Pennsylvania, he never imagined he was launching a new era. An industry emerged which for some became a blessing, but for others brought curse [1]. The modern industrial era was built upon black gold as source both of energy and raw material for many economic activities. Its supply security became a main concern of the international community. [2&3]. Although petroleum has been introduced "as necessary to the economy as blood to the human body" [2], the industrialization experience of some countries like Japan and Korea shows that what matters is not necessarily oil ownership, but control over supply. On the other hand, the resource curse story suggests that this industry can be the

source of misfortune if is not managed properly [1]. Nonetheless, some advanced countries have benefited hugely from their oil reserves. The benefits are not limited to enormous revenues, but include industrial and technological capabilities [4]. If the natural resource based countries are to enjoy the long term benefits of their resources, it is necessary to revise the conventional view of resource industries and understand their capacity for innovation and technical changes. This article aims to put forward a long term view of upstream petroleum industry to increase our understanding of its innovative capacities, their transformations and reconfigurations. The analytical framework presented is the sectoral innovation system (SIS), because it puts learning and innovation processes at the centre of analysis and highlights their role in industrial dynamics and transformations [5].

عنوان مقاله

آیا صنایع منبع محور بالغ می توانند به صنایع با فناوری پیشرفته تبدیل گردند؟ تحولات در نظام های نوآوری بخشی صنایع بالادستی نفت

نویسنده

علی ملکی

چکیده

مقاله پیش رو به تحلیل تحولات نظام های نوآوری بخشی صنایع بالادستی نفت و پیشران های آنها می پردازد. شواهد گردآوری شده نشان می دهند که بخش بالادستی نفت از دهه ۷۰ میلادی تاکنون سه فاز متمایز را سپری کرده است که طی آنها معماری صنایع بالادستی و نیز نظام های نوآوری از هر دو منظر پیکربندی و عملکرد دستخوش تغییر شده اند. این مطالعه نشان می دهد که پیشران اصلی گذار از فاز اول به فاز دوم، افت شدید قیمت نفت بوده است. اما پیشران گذار از فاز دوم به سوم، پیدایش تقاضا برای پروژه های پیچیده بالادستی در مناطق با دسترسی پایین و محیط نامناسب بوده است که از لحاظ کیفی متفاوت از گذشته بوده است و باعث خلق فرصت های نوآوری و شکل گیری شرکت های خدماتی یکپارچه شده است. در تمایز با مدل متعارف چرخه عمر صنعت، این مطالعه نشان می دهد که یک صنعت بالغ و تثبیت شده می تواند به یک صنعت با فناوری های پیشرفته تبدیل شود در صورتی که عوامل اصلی آن بخش جهت برآورده نمودن الزامات فنی جدید فعالانه در نظام نوآوری مشارکت داشته باشند. همچنین این مطالعه نشان می دهد که می توان تحولات نظام های نوآوری بخشی را در قالب برهم کنش تغییرات معماری صنعت و پویایی های نوآوری تحلیل نمود

کلمات کلیدی : نظام های نوآوری بخشی، صنایع بالادستی نفت، چرخه عمر صنعت

* Corresponding Author: a.maleki@sms.ed.ac.uk

عنوان مقاله

پیامدهای ناخواسته تحریم‌های ایالات متحده بر صنایع ایران

نویسنده

مهدی مجیدپور

چکیده

این مقاله به دنبال درک پیامدهای تحریم‌های ایالات متحده بر دو صنعت ایران است: صنعت نفت و گاز، و صنعت ساخت نیروگاه. با استفاده از روش‌های کیفی و ارائه شواهد تجربی، مقاله پیش‌رو کاستی‌های استدلال‌های حامی تحریم ایران را نشان می‌دهد. در واقع، ادبیات حامی تحریم بیشتر متمایل به سیاست‌های آمریکاست و آثار اجتماعی تکرارشونده همانند تقویت خوداتکایی کشور هدف را نادیده می‌گیرد. در مورد ایران، با وجود اینکه رژیم‌های تحریم ورای کنترل یا قدرت مدیران صنعت بوده است اما این تحریم‌ها همانند شمشیر دو لبه عمل کرده‌اند. از یک سو، تحریم‌ها هزینه‌های اضافی را برای کسب دانش فناورانه بر شرکت‌های داخلی تحمیل کرده‌اند. از سوی دیگر، تحریم‌ها باعث تحریک سیاست‌گذاران و تقویت دکترین خوداتکایی در میان آنها شده است.

Iranian Studies, volume 46, number 1, January 2013*Mehdi Majidpour***The Unintended Consequences of US-led Sanctions on Iranian Industries**

This paper aims to understand the consequences of US-led sanctions on two important industries in Iran: the oil and gas industry and power plant construction. Using qualitative methods and providing empirical evidence, this paper demonstrates the shortcomings of the pro-sanctions argument in the Iranian context. This paper argues that pro-sanctions literature is more inclined towards American politics; it ignores socially recurring effects such as empowering self-reliance in the target country. In the Iranian context, while sanctions regimes are beyond the control or power of industry managers, they have acted as a double-edged sword. On one hand, the sanctions have imposed extra costs on domestic companies in acquiring technological knowledge. On the other hand, they have stimulated policy-makers' determination and empowered a self-reliance doctrine amongst them.

عنوان مقاله

سیاست نوآوری، تحقیقات علمی و عملکرد اقتصادی؛ مطالعه موردی: ایران.

نویسندگان

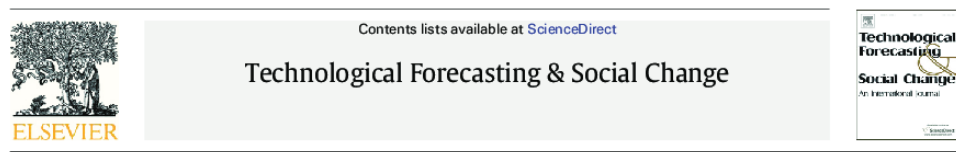
روح‌الله حمیدی مطلق، علی بابایی، علی ملکی، محمدتقی عیسانی.

چکیده

نزدیک به دو دهه است که شاهد اوج‌گیری سیاستگذاری علم و فناوری در ایران هستیم: اختصاص بخش ویژه و مهمی به موضوع علم و فناوری در برنامه‌های توسعه کشور؛ تأسیس ساختارها و سازمان‌های جدیدی زیر نظر مستقیم رئیس جمهور برای حمایت از علم و فناوری؛ تصویب قوانین مهمی در مجلس برای تشویق تحقیق و توسعه؛ جهش خیره‌کننده تعداد پارک‌ها و مراکز رشد؛ رشد چشمگیر تعداد مقالات چاپ شده توسط محققین ایرانی در جهان؛ و موارد دیگر. اما پارادوکس مهمی قابل مشاهده است: علیرغم همه موارد فوق، ایران دارای عملکرد ضعیفی در خروجی نوآوری و در خروجی اقتصاد خود است. اما علت این پارادوکس چیست؟ این مقاله در تحلیل سطح اول و با مبنا قرار دادن مطالعات حوزه «نظام‌های نوآوری» نشان خواهد داد که پاسخ را باید در دو عامل زیر جستجو نمود:

۱. سیاست‌های صنعتی ایران، درتشویق و یا وادار نمودن شرکت‌های داخلی به صادرات و قرار گرفتن آنها در معرض رقابت جهانی، تا حد بسیار زیادی ناموفق عمل کرده و در نتیجه این موضوع، فشار قابل توجهی بر روی صنایع داخلی جهت نوآوری بیشتر وجود نداشته و طبیعتاً انگیزه‌ای نیز برای آنها جهت حرکت به سمت مرزهای تکنولوژیک، از طریق استفاده از زیرساخت‌های علم و فناوری داخلی، وجود نداشته است. ۲. علیرغم اینکه دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌ها، نقش مهمی در کچ-آپ کشورهای تازه توسعه یافته، از طریق پایین آمدن از «برج عاج» و حل مسائل پیش روی جامعه ایفا کرده‌اند، اما واقعیت آن است که عمده دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌ها در ایران، به جای اشتغال به این مأموریت مهم، به صورت مجموعه‌ای از «ماشین‌های مقاله‌نویسی» درآمدی بگونه‌ای که «ارتباط با جامعه»، کمتر دغدغه اصلی آنها محسوب می‌شود. این مقاله، سپس در تحلیل سطح دوم نشان خواهد داد که علت تحقق نیافتن دو مورد فوق، موضوع «قدرت پابرجایان و تلاش آنها برای حفظ وضع موجود» و «حاکمیت مجموعه‌ای از قواعد بازی (نهادی) خاص بر بازیگران عرصه علم و فناوری و هدایت آنها به سمت نشان دادن رفتارهای غیراثربخش» است. مشارکت این مقاله در ادبیات، بهره‌گیری از ادبیات «فیلد استراتژیک» و تأکید بر نقش پابرجایان و قواعد بازی در جلوگیری از تحقق کچ‌آپ است.

Corporate-level technology strategy and its linkage with corporate strategy in multi-business companies: IKCO case study

Mohammadreza Arasti ^{a,*}, Mahdi Khaleghi ^{a,b}, Javad Noori ^c

^a Center for Research in Technology and Innovation Management in Complex Industrial Systems (CRITIMIX), Sharif University of Technology, Tehran, Iran

^b Faculty of Management, University of Tehran, Tehran, Iran

^c Research Institute for Science, Technology and Industrial policy (RISTIP), Sharif University of Technology, Tehran, Iran

ARTICLE INFO

Article history:
Received 18 September 2015
Received in revised form 9 February 2016
Accepted 10 February 2016
Available online 28 March 2016

Keywords:
Corporate-level technology strategy
Multi-business groups
Diversification strategy
Case study
Theoretical framework
Content analysis
Thematic analysis
Iran Khodro Company

ABSTRACT

This article deals with technology strategy and its linkage with overall strategy at multi-business, diversified groups. In the last two decades, the alignment of technology and business strategy has been one of the important research fields in strategy and technology management literature. These researches has been concentrated on single companies through which different frameworks, models, and decision support tools have been developed and widely utilized by industries. Although multi-business and diversified groups play an important role in national economy of developing countries and need a comprehensive and overall plan for the management of their diversified technological capabilities, there is little research focused on corporate-level technology strategy (CTS). This paper introduces a preliminary framework based on literature review, with a deductive approach and content analysis method which tends to more reflect the context of developed countries. Its applicability in a late-comer context has been investigated in practice through a case study in Iran Khodro Company (IKCO)—the largest car manufacturer in the Middle East and a multi-business diversified group in Iran. Based on the proposed framework and through reviewing the related documents and interviewing IKCO senior and middle managers; and using thematic analysis method, we describe and explain how technology strategy is linked to corporate strategy at IKCO. This investigation reflected some mismatches with our initial framework which can be interpreted in a pleasing manner due to IKCO's latecomer context and its position in catch-up path. Process and results of this illustrating study showed that our conceptual framework makes sense as a tool for analyzing CTS in a multibusiness corporation (MBC). Resulted amendments such as highlighting the importance of integration make our modified framework a good basis for further researches.

© 2016 Elsevier Inc. All rights reserved.

1. Introduction

Diversification is a major path of firms' growth (Christensen, 2002). Business groups accounted for 45, 40, and 20 of the 50 biggest companies (excluding state-owned enterprises) in India, South Korea, and China, respectively (Ramachandran et al., 2013). More than 60% of Indian multibusiness groups generated better returns during 1997 to 2011 than a comparable portfolio of standalone companies did (Ramachandran et al., 2013). After reaching a saturation point in their initial business due to technological as well as market limitations, they can aspire for more growth through realizing opportunities in different local markets and businesses using their previously earned capabilities (Amsden and Hikino, 1994; Kock and Guillen, 2001; Damodaran, 2009). Competitive advantage of a multi-business diversified company usually is latent in some relationships between different business units (BUs). Prahalad and Hamel (1990) advocate that diversified

corporations should not be seen just as a portfolio of discrete businesses but as a collection of competitively important competencies that could be used in different products and markets. Technology may be considered as one of the most important of these competences (Vannoni, 2003). Thus, diversification is not related just to the business portfolio of large corporations but also to their usual multitechnology characteristic (Torrisi and Granstrand, 2004). Although multi-business groups need a comprehensive and overall plan for management of their technological capabilities, there is little research focused on corporate-level technology strategy (Edler et al., 2002; Arasti et al., 2010).

The linkage and alignment of technology and overall strategies at BU level is relatively rich in strategy and technology management literatures and scholars have introduced different frameworks, models, and decision tools for this purpose considering positioning or resource-based approaches (Vernet and Arasti, 1999; Chiesa, 2001; Christensen, 2002; Pieterse and Pretorius, 2005). Such a linkage at the corporate level is a prerequisite for achieving growth goals (Bellotti, 1994; Hax and Majluf, 1996; Ryan, 1996; Berry and Taggart, 1998; Zahra et al., 1999; Christensen, 2002; Hipkin, 2004; Lenz, 2004; Larsson, 2005).

عنوان مقاله

راهبرد فناوری در سطح شرکت و پیوند آن با راهبرد (شرکتی) شرکت های چندین کسب وکار مطالعه موردی: ایران خودرو

نویسندگان

محمد رضا آراستی، مهدی خالقی، جواد نوری

چکیده

این مقاله به راهبرد فناوری شرکت‌های دارای گروه‌های متنوع کسب وکار و پیوند آن با راهبرد کلی این شرکت ها می‌پردازد.

در دو دهه اخیر، هم راستایی راهبرد فناوری و راهبرد کسب وکار یکی از حوزه های تحقیقاتی مهم در ادبیات مدیریت راهبردی (استراتژیک) و مدیریت فناوری بوده است. پژوهشگران تاکنون بر بنگاه‌هایی واحد متمرکز بوده‌اند و برای آنها چارچوب، مدل و ابزارهای پشتیبانی تصمیم‌گیری توسعه داده اند که در صنایع مختلف نیز کاربرد گسترده‌ای یافته اند. با وجود اینکه گروه شرکت ها با کسب‌وکارهای متنوع نقش مهمی در اقتصاد کشورهای در حال توسعه بازی می‌کنند و برای مدیریت توانمندی های فناورانه متنوع آنها نیازمند برنامه‌ای جامع و کل نگرانه هستیم، تاکنون تحقیقات چندانی متمرکز بر راهبرد فناوری در سطح شرکت (CTS) صورت نگرفته است. این مقاله مبتنی بر مرور ادبیات، تحت رویکرد استنتاجی و با روش تحلیل محتوا، چارچوب اولیه ای را ارائه می‌کند که بیش از پیش نمایانگر محیط کشورهای در حال توسعه باشد. قابلیت اجرای چارچوب پیشنهادی با موردکاوی شرکت ایران خودرو، که بزرگترین شرکت خودروسازی خاورمیانه، شرکتی متاخر و متشکل از گروهی از کسب وکارهای متنوع هست، مورد بررسی قرار گرفت. مبتنی بر چارچوب پیشنهادی، مرور اسناد مربوطه، مصاحبه با مدیران ارشد و میانی شرکت ایران خودرو و با استفاده از روش تحلیل مضمون، چگونگی پیوند راهبرد فناوری با راهبرد در سطح شرکت تبیین و توصیف شد. نتایج بعضاً با چارچوب اولیه پیشنهادی ناسازگار بودند که مبتنی بر جایگاه شرکت در مسیر همپایی فناورانه و محیط متاخر آن قابل‌تفسیر است. فرآیند و نتایج این مطالعه نشان داد که چارچوب مفهومی پیشنهادی می‌تواند به عنوان ابزاری برای تحلیل راهبرد فناوری در سطح شرکت (CTS) در شرکت‌های دارای چندین کسب‌وکار (MBC) مورد استفاده قرار گیرد. صلاحیه های منتج از این تحقیق بر روی چارچوب پیشنهادی، همانند توجه به اهمیت یکپارچگی، می‌تواند در تحقیقات آتی مورد توجه قرار گیرد.

کلمات کلیدی: راهبرد فناوری در سطح شرکت، گروه شرکت‌ها با کسب‌وکارهای مختلف، راهبرد تنوع، مطالعه موردی

چارچوب نظری، تحلیل محتوا، تحلیل مضمون، شرکت ایران خودرو.

عنوان مقاله

مروری سیستماتیک بر مطالعات تطبیقی حکمرانی آب

نویسنده

جلال میرنظامی

چکیده

در مواجهه با چالش‌های آبی و تحول مدیریت آب، تحت فشارهای روزافزون رقابت‌های مصرف آب و تغییر اقلیم، حکمرانی نقشی کلیدی دارد. رژیم‌های حکمرانی متفاوتی در کشورها و مناطق مختلف تکامل یافته‌اند تا توسعه و مدیریت آب را تنظیم کرده و خدمات آب مختلف را ارائه دهند. اندیشمندان و تحلیل‌گران سیاستگذاری، این رژیم‌های حکمرانی آب را با هدف تحلیل عناصر و فرایندهای حکمرانی، ارزیابی عملکرد و استخراج نکات مهم مورد مطالعه و مقایسه قرار داده‌اند. با وجود اینکه تعداد این مطالعات از دهه ۱۹۸۰ رو به رشد بوده، اما تا کنون سنتز جامعی بر روی این مطالعات صورت نگرفته است. ما در اینجا از طریق مرور سیستماتیکی بر زمینه نوظهور مطالعات تطبیقی حکمرانی آب، چنین سنتزی را ارائه می‌دهیم و با نگاهی نقادانه تعاریف حکمرانی، مفهومی‌سازی و ارزیابی آن را در بسترهای مختلف تشریح می‌کنیم. بر اساس نکات بدست آمده، چهار حوزه برای تحقیقات آتی معرفی می‌گردد: (۱) ایجاد توازن بین مطالعات با تعداد اندک، متوسط و بالای موارد مطالعاتی؛ (۲) مقایسه‌های امتدادی حکمرانی آب با هدف شناسایی روندها و الگوهای زمانی؛ (۳) توسعه بخشیدن به پوشش جغرافیایی مطالعات تطبیقی با تأکید بر کشورها و مناطق کمتر مطالعه شده، خصوصاً جنوب جهانی؛ (۴) توجه به مسائل عدالت، برابری و قدرت که روز به روز اهمیت بیشتری در مواجهه با چالش‌های حکمرانی آب می‌یابند و با تغییر اقلیم، صنعتی شدن و شهرنشینی در حال تشدید هستند.

Ecology & Society

A journal of integrative
science for resilience
and sustainability

WAA

Inaction of Society on the Drawdown of Groundwater Resources: A Case Study of Rafsanjan Plain in Iran

S. Jalal Mirnezami

Research Institute of Science, Technology and Industry Policy (RISTIP), Sharif University of Technology, Tehran, Iran; Tarbiat Modares University, Tehran, Iran; j.mirnezami@outlook.com

Ali Bagheri

Department of Water Resources Engineering, Faculty of Agriculture, Tarbiat Modares University, Tehran, Iran; ali.bagheri@modares.ac.ir

Ali Maleki

Research Institute of Science, Technology and Industry Policy (RISTIP), Sharif University of Technology, Tehran, Iran; a.maleki@sharif.edu

ABSTRACT: In this paper we will present a case study in Iran which explains the reasons for inaction by a society that is highly dependent on rapidly depleting groundwater resources. To obtain a better understanding of social inaction when faced with groundwater depletion, we investigated the changing role of society in groundwater systems and the movement away from collective action. A qualitative inquiry was used in this study, based mainly on an analysis of multiple interviews conducted with groundwater users, complemented by documentary analysis. Results are presented in different sections. First, a brief description of groundwater management in Rafsanjan is presented as typical of groundwater management in Iran. Then we present the chronology of the emergence of chaos in groundwater management in Rafsanjan. Finally, we provide the water users' dominant frame of reference for the resolution of the critical water resource situation. Results indicate that the two main factors contributing to changes in groundwater drawdown are technological transitions and national policy reforms. However, findings suggest that the incorporation of factors related to political ecology – such as power relations, equity, and corruption – are important elements to consider in relation to the collective self-regulation of groundwater social-ecological systems. This paper does not provide a feasibility study for implementing a specific model of community-based management in Rafsanjan Plain, neither does it present an action plan towards self-regulation. It does, however, provide a more realistic viewpoint on the potential for pursuing a community-based management approach by helping to identify key challenges that would have to be considered.

KEYWORDS: Inaction, society, over-exploitation, groundwater, Rafsanjan, Iran

عنوان مقاله

انفعال جامعه نسبت به افت منابع آب زیرزمینی: مورد مطالعاتی دشت رفسنجان

نویسنده

جلال میرنظامی، علی باقری، علی ملکی

چکیده

در این تحقیق با ارائه یک مورد مطالعاتی سعی شده تا علل انفعال جامعهای که شدیداً به منابع درحال افول خود وابسته هستند تشریح گردد. به منظور ایجاد درک بهتر از این انفعال اجتماعی، تحول نقش جامعه در سیستم‌های آب زیرزمینی و فاصله گرفتن جامعه از کنش جمعی مورد بررسی قرار گرفت. این تحقیق بر پایه روش کیفی با استفاده از تعدادی مصاحبه با بهره‌برداران آب زیرزمینی در رفسنجان انجام گرفت و با مرور و تحلیل اسناد تکمیل گردید. نتایج این تحقیق ابتدا عمومیت شرایط مدیریت آب زیرزمینی رفسنجان را توصیف می‌کند. سپس به صورت تاریخی، ظهور آشفتگی در مدیریت آب زیرزمینی را تصویر نموده و نهایتاً چارچوب-مبنایی جامعه برای حل بحران آب را تشریح می‌کند. نتایج نشان می‌دهند که دو عامل اصلی تأثیرگذار بر افت سطح آب زیرزمینی، تحولات فناوری و همینطور رفرم سیاست‌های ملی هستند. اما نتایج بر این موضوع نیز صحنه می‌گذارند که ابعاد کلیدی در اکولوژی سیاسی، شامل روابط قدرت، برابری و فساد نیز نقش بسزایی در شکلگیری یا زوال کنش جمعی داشته‌اند. این مقاله نه یک مطالعه توجیهی برای اجرای مدلی از مدیریت مشارکتی در دشت رفسنجان است و نه نقشه راهی را برای ایجاد خودتنظیم‌گری ارائه می‌دهد. بلکه، پیام اصلی این مقاله ارائه نگاهی واقع‌بینانه‌تر نسبت به پتانسیل‌های موجود برای پیگیری اجرای رویکرد مشارکت‌محور است و در این مسیر به چالش‌های کلیدی پیاده‌سازی این رویکرد اشاره می‌شود.

عنوان مقاله

موانع نهادی تامین مالی جسورانه: مطالعه موردی اکتشافی ایران

نویسندگان

سعید شجاعی، محمود متوسلی، علی بی‌تعب، هادی چیت‌سازان و قنبر محمدی الیاسی.

چکیده

هدف از این مقاله شناسایی موانع محدودکننده تامین مالی جسورانه در ایران مبتنی بر نظریه نهادی است.

طراحی/ روش‌شناسی/ رویکرد- برای پاسخ به این سوال که موانع نهادی چگونه تامین مالی جسورانه را در ایران محدود می‌سازند؟

31 مصاحبه تفصیلی انجام شد و داده‌های مصاحبه‌ها با استفاده از روش نظریه داده‌بنیاد تحلیل شدند.

یافته‌ها- موانع نهادی مختلفی (رسمی و غیررسمی) در مراحل فرآیند سرمایه‌گذاری جسورانه در ایران وجود دارند. اهم کاستی‌های

نهادی رسمی عبارتند از فقدان مقررات مالی مناسب، ناکارایی مالیات‌ها، نیروی کار، حقوق مالکیت، افشای اطلاعات، ورشکستگی،

قوانین و مقررات در حمایت از سرمایه‌گذار، فقدان نظام اعتبارسنجی، ناکارایی سیاست‌های حامی بنگاه‌های کوچک و متوسط، و

توسعه‌نیافتگی بازار سرمایه. همچنین، موانع نهادی غیررسمی همانند فرهنگ مخالفت با سرمایه‌داری، فرهنگ رازداری، هنجارهای

فردگرایانه و ضعف مهارت‌های مدیریتی باعث محدودسازی فعالیت‌های تامین مالی جسورانه در ایران می‌شوند.

محدودیت‌ها/ دلالت‌های پژوهش- یافته‌های پژوهش دلالت بر این دارد که نقش حاکمیت باید از «تاسیس صندوق‌های

سرمایه‌گذاری جسورانه تحت حمایت دولت» به «اعمال اصلاحات نهادی منجر به چارچوبی مناسب برای سرمایه‌گذاری جسورانه»

تغییر یابد.

اصالت/ مشارکت علمی- این مقاله از سه مشارکت علمی در ادبیات موضوع برخوردار است. اول اینکه بینشی جامع نسبت به

عوامل نهادی محدودکننده سرمایه‌گذاری خطرپذیر در یک کشور در حال توسعه ارائه داده است. دوم اینکه مدل چندمرحله‌ای

نواورانه‌ای برای تحلیل فرآیند سرمایه‌گذاری خطرپذیر پیشنهاد شده است. سوم اینکه دانش کنونی درباره نقش هر دو دسته

نهادهای رسمی و غیررسمی در سرمایه‌گذاری خطرپذیر را ارتقاء داده است.

کلیدواژه‌ها: سرمایه‌گذاری جسورانه (خطرپذیر)، نظریه نهادی، کشورهای در حال توسعه، بنگاه کوچک فناوری‌محور.

Institutional barriers to venture capital financing: an explorative study for the case of Iran

Saeed Shojaei

Faculty of Entrepreneurship, University of Tehran, Tehran, Iran

Mahmood Motavaseli

Faculty of Economics, University of Tehran, Tehran, Iran

Ali Bitaab

Research Institute for Science, Technology and Industry Policy,

Sharif University of Technology, Tehran, Iran, and

Hasti Chitsazan and Ghanbar Mohammadi Elyasi

Faculty of Entrepreneurship, University of Tehran, Tehran, Iran

Barriers to
venture capital
financingReceived 3 January 2018
Revised 15 March 2018
8 May 2018
Accepted 9 May 2018

Abstract

Purpose – This paper aims to explore the barriers that constrain the venture capital (VC) financing in Iran based on the institutional theory.**Design/methodology/approach** – To answer the question, “How institutional barriers constrain the VC financing in Iran?”, 31 detailed interviews were conducted, and the interviewed data were analysed by using the grounded theory method.**Findings** – There exist several institutional barriers (formal and informal) in different stages of the VC investment process in Iran. Major formal institutional deficiencies include lack of appropriate financial regulations, inefficiency in tax, labour, property rights, financial disclosure, bankruptcy, investor's protection laws and regulations, lack of credit rating/scoring system, inefficiency in small and medium-sized enterprise-supporting policies and capital market underdevelopment. Moreover, there exist some informal institutional barriers such as culture of capitalism disapproval, culture of secrecy, individualistic customs and weakness of managerial skills that constrain VC activities in Iran.**Research limitations/implications** – The research findings imply that the government's role should change from “establishment of government-sponsored VC funds” to “endorsement of institutional reforms that lead to an appropriate framework for VC investment”.**Originality/value** – This paper has made three key contributions. First, it has provided comprehensive insights into how institutional barriers constrain the VC investment in a developing country. Second, a new stage-wise model is proposed for analysing the VC investment process. Third, existing knowledge about the role of both formal and informal institutions in the VC investment is extended.**Keywords** Venture capital, Institutional theory, Developing countries, Technology-based small firm**Paper type** Research paper

Institutional Barriers to Financing Technology-based Small Firms through Venture Capital Mechanism: A Study to Explore the Incentives for Investment in Iran

Motavaseli Mahmood¹, Shojaei Saeed^{2*}, Bitaab Ali³, Chitsazan Hasti⁴, Ghanbar Mohammadi Elyasi⁵

¹Faculty of Economics, University of Tehran, Iran, ²Faculty of Entrepreneurship Management, University of Tehran, Iran, ³Research Institute for Science, Technology and Industry Policy, Sharif University of Technology, Iran, ⁴Faculty of Entrepreneurship Management, University of Tehran, Iran, ⁵Faculty of Entrepreneurship Management, University of Tehran, Iran.

*Email: s.shojaei@ut.ac.ir

ABSTRACT

There is a consensus among scholars that access to financial sources is vital for technology-based small firms (TBSFs). Venture capital (VC) financing is the most appropriate external financial source for them. However, VC industry is underdeveloped in most developing countries, e.g., Iran. This paper seeks to discover the causes for "lack of incentives for VC investment" based on institutional theory. In this regard, institutional obstacles constraining the incentives for VC investment in Iran were investigated through conducting 31 detailed interviews. The results suggest that the institutional set-up in Iran motivates the investment in tangible assets, short term projects, large investment schemes and intransparent project rather than TBSFs. Many institutional factors were identified which decrease the incentives for VC investment as: Information disclosure institutions, tax regulations, labor regulations, fiscal institutions, political institutions, commerce and competition regulation.

Keywords: Venture Capital, Technology-based Small Firm, Incentives for Investment

JEL Classifications: G24, G28, G31, G38, O31

عنوان مقاله

موانع نهادی تامین مالی بنگاه‌های فناوری محور کوچک از طریق سازوکار سرمایه‌گذاری جسورانه: مطالعه مشوق‌های سرمایه‌گذاری در ایران

نویسندگان

محمود متوسلی، سعید شجاعی، علی بی‌تعب، هستی چیت‌سازان، قنبر محمدی الیاسی

چکیده

اهمیت حیاتی دسترسی بنگاه‌های فناوری محور کوچک (TBSFs) به منابع مالی مورد اجماع صاحب‌نظران است. تامین مالی جسورانه (VC) مناسب‌ترین منبع مالی بیرونی برای این دسته از بنگاه‌ها محسوب می‌شود. با این حال، صنعت تامین مالی جسورانه در بیشتر کشورهای در حال توسعه از جمله ایران نابالغ است. مبتنی بر نظریه نهادی، این مقاله به دنبال شناسایی عوامل فقدان مشوق‌های لازم برای سرمایه‌گذاری جسورانه است. در این راستا، ۳۱ مصاحبه تفصیلی جهت شناسایی موانع نهادی سرمایه‌گذاری جسورانه انجام شد. نتایج نشان می‌دهند که ساخت نهادی در ایران سرمایه‌گذاری در دارایی‌های ملموس، پروژه‌های کوتاه‌مدت، طرح‌های سرمایه‌گذاری بزرگ و پروژه‌های غیرشفاف را تشویق می‌کند تا سرمایه‌گذاری در بنگاه‌های فناوری محور کوچک. عوامل نهادی متعددی شناسایی شدند که بر کاهش مشوق‌های سرمایه‌گذاری جسورانه موثرند، از جمله نهادهای افشای اطلاعات، مقررات مالیاتی، مقررات کار، نهادهای مالی، نهادهای سیاسی، تجارت و مقررات رقابت. کلیدواژه‌ها: سرمایه‌گذاری جسورانه (خطرپذیر)، بنگاه‌های فناوری محور کوچک، مشوق‌های سرمایه‌گذاری.

عنوان مقاله

انفعال جامعه نسبت به افت منابع آب زیرزمینی: مورد مطالعاتی دشت رفسنجان

نویسندگان

جلال میرنظامی، علی باقری، علی ملکی

چکیده

در این تحقیق با ارائه یک مورد مطالعاتی سعی شده تا علل انفعال جامعه‌های که - شدیداً به منابع درحال افول خود وابسته هستند تشریح گردد. به منظور ایجاد درک بهتر از این انفعال اجتماعی، تحول نقش جامعه در سیستم‌های آب زیرزمینی و فاصله گرفتن جامعه از کنش جمعی مورد بررسی قرار گرفت. این تحقیق بر پایه روش کیفی با استفاده از تعدادی مصاحبه با بهره‌برداران آب زیرزمینی در رفسنجان انجام گرفت و با مرور و تحلیل اسناد تکمیل گردید. نتایج این تحقیق ابتدا عمومیت شرایط مدیریت آب زیرزمینی رفسنجان را توصیف میکند. سپس به صورت تاریخی، ظهور آشفتگی در مدیریت آب زیرزمینی را تصویر نموده و نهایتاً چارچوب-مبنایی جامعه برای حل بحران آب را تشریح میکند. نتایج نشان میدهند که دو عامل اصلی تأثیرگذار بر افت سطح آب زیرزمینی، تحولات فناوری و همینطور رفم سیاست‌های ملی هستند. اما نتایج بر این موضوع نیز صحه می‌گذارند که ابعاد کلیدی در اکولوژی سیاسی، شامل روابط قدرت، برابری و فساد نیز نقش بسزایی در شکلگیری یا زوال کنش جمعی داشته‌اند. این مقاله نه یک مطالعه توجیهی برای اجرای مدلی از مدیریت مشارکتی در دشت رفسنجان است و نه نقشه راهی را برای ایجاد خودتنظیمگری ارائه میدهد. بلکه، پیام اصلی این مقاله ارائه نگاهی واقع‌بینانه‌تر نسبت به پتانسیل‌های موجود برای پیگیری اجرای رویکرد مشارکت محور است و در این مسیر به چالش‌های کلیدی پیاده‌سازی این رویکرد اشاره می‌شود.

Inaction of Society on the Drawdown of Groundwater Resources: Case Study of Rafsanjan Plain in Iran

S. Jalal Mirnezami

Research Institute of Science, Technology and Industry Policy (RISTIP), Sharif University of Technology, Tehran, Iran; Tarbiat Modares University, Tehran, Iran; j.mirnezami@outlook.com

Ali Bagheri

Department of Water Resources Engineering, Faculty of Agriculture, Tarbiat Modares University, Tehran, Iran; ali.bagheri@modares.ac.ir

Ali Maleki

Research Institute of Science, Technology and Industry Policy (RISTIP), Sharif University of Technology, Tehran, Iran; a.maleki@sharif.edu

ABSTRACT: In this paper we will present a case study in Iran which explains the reasons for inaction by a society that is highly dependent on rapidly depleting groundwater resources. To obtain a better understanding of so inaction when faced with groundwater depletion, we investigated the changing role of society in groundwater systems and the movement away from collective action. A qualitative inquiry was used in this study, based mainly on an analysis of multiple interviews conducted with groundwater users, complemented by documentary analysis. Results are presented in different sections. First, a brief description of groundwater management in Rafsanjan is presented as typical of groundwater management in Iran. Then we present the chronology of the emergence of chaos in groundwater management in Rafsanjan. Finally, we provide the water users' dominant frame of reference for the resolution of the critical water resource situation. Results indicate that the two main factors contributing to changes in groundwater drawdown are technological transitions and national policy reform. However, findings suggest that the incorporation of factors related to political ecology – such as power relations, equity, and corruption – are important elements to consider in relation to the collective self-regulation of groundwater social-ecological systems. This paper does not provide a feasibility study for implementing a specific model of community-based management in Rafsanjan Plain, neither does it present an action plan towards self-regulation. It does, however, provide a more realistic viewpoint on the potential for pursuing a community-based management approach by helping to identify key challenges that would have to be considered.

KEYWORDS: Inaction, society, over-exploitation, groundwater, Rafsanjan, Iran

Science and Public Policy 40 (2013) pp. 616–627
Advance Access published on 9 April 2013

doi:10.1093/scipol/scr015

Contested framings and policy controversies: Analysing biosafety policy-making in Iran

Ebrahim Souzanchi Kashani^{1,*} and Erik Millstone²

¹*Research Institute of Science, Technology and Industry Policy (RISTIP), Sharif University of Technology, Tehran, Iran*

²*Professor of Science Policy, University of Sussex, Brighton, BN1 9SL, UK*
*Corresponding author. Email: souzanchi@ristip.com.

Vigorous debates have taken place within and between many countries about regulatory policy regimes covering the assessment and approval of genetically modified (GM) crops. In Iran, a very vigorous and hotly contested policy debate concerning legislation covering GM crops occurred between 2004 and 2009, but it was confined within government circles with almost no public discussion. This paper analyses the Iranian policy-making process in the period 2006–9. It explains how and why a stalemate arose in disputes between ministries and departments. The chosen analytical framework draws mainly on the regulation of technological risks and the analysis of public policy-making. It deploys the concept of ‘framing assumptions’ as a central unit of analysis. The account locates the roots of disputes in the diverse and contested sets of framing assumptions used by the various ministries and organisations. It also explains the legislative outcome and its portrayal by reference to the political authority of science.

Keywords: policy controversies; biotechnology regulation; framing; Iran.

عنوان مقاله

قالب‌دهی‌های گوناگون و اختلاف نظرهای سیاستی: تحلیل و بررسی سیاست‌گذاری امنیت بیولوژیک در ایران.

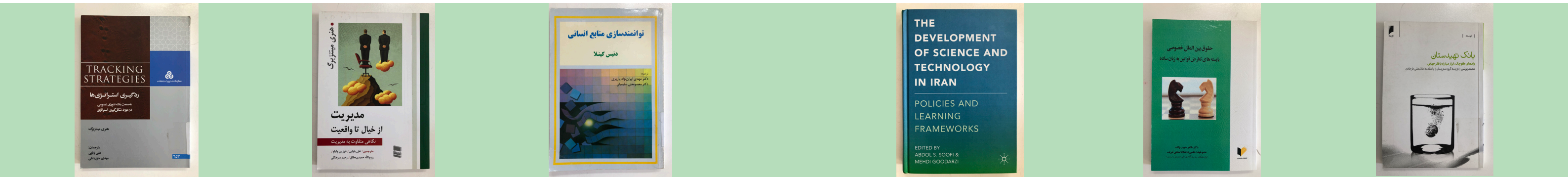
نویسندگان

ابراهیم سوزنچی کاشانی، اریک میلستون.

چکیده

بحث‌های جدی در داخل و میان بسیاری از کشورها در مورد رژیم‌های سیاست تنظیم‌گری مربوط به ارزیابی و تایید گیاهان ژنتیکی اصلاح شده صورت گرفته است. در ایران، بحث‌های سیاسی بسیار جدی و گوناگونی در مورد قوانین مربوط به گیاهان ژنتیکی اصلاح شده بین سال‌های ۲۰۰۴ تا ۲۰۰۹ شکل گرفت اما این موضوع به محافل دولتی و تقریباً عدم مشارکت بحث عموم محدود شده بود. این مقاله فرآیند سیاست‌گذاری ایران را در بازه‌ی زمانی ۲۰۰۶ تا ۲۰۰۹ مورد تحلیل و بررسی قرار می‌دهد و به توضیح چگونگی و علت بروز اختلافات میان وزارتخانه‌ها و ادارات می‌پردازد. چارچوب تحلیلی عمدتاً بر اساس تنظیم‌گری ریسک‌های فناورانه و تحلیل سیاست‌گذاری عمومی انتخاب شده است. در این چارچوب مفهوم «فرضیات قالب‌دهی» به عنوان یک واحد اصلی از تحلیل به کار گرفته می‌شود و ریشه‌ی اختلافات در مجموعه‌ای متنوع و گوناگون از فرضیات قالب‌دهی مورد استفاده‌ی وزارتخانه‌ها و سازمان‌های مختلف، شناخته می‌شود. این چارچوب همچنین نتیجه قانونی و تصویر آن را با اشاره به استناد سیاسی علم، توضیح می‌دهد.

کلید واژه‌ها: اختلاف نظرهای سیاستی، تنظیم‌گری بیوتکنولوژی، قالب‌دهی، ایران.

کتاب‌ها (تالیف و ترجمه):

۶. لاندري، چارلز؛ بیانچینی، فرانکو. (۱۳۹۴). شهر خلاق، مترجمان: هاشمی، سید عبدالرضا؛ فرمهینی فراهانی، بهراد، انتشارات آذرخش.

۷. مینتزرگ، هنری. (۱۳۹۳). ردگیری استراتژی‌ها به سمت یک تئوری عمومی در مورد شکل‌گیری استراتژی، انتشارات سازمان مدیریت صنعتی.

۸. حبیب زاده، طاهر. (۱۳۹۱). حقوق فناوری اطلاعات: مقدمه‌ای بر حقوق تجارت الکترونیک، انتشارات مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، جلد اول.

۹. تید، جو؛ و بسنت، جان. (۱۳۹۱). مدیریت نوآوری: یکپارچه سازی تغییرات فناورانه، بازار و سازمان، ترجمه شده توسط: آراستی، محمدرضا؛ باقری، سید کامران؛ رستمی، مرضیه؛ ملکی‌فر، سیاوش؛ نوری، جواد، موسسه خدمات فرهنگی رسا، جلد اول.

۱۰. هرستات، کرنلیوس. (۱۳۸۷). مدیریت فناوری و نوآوری در ژاپن. ترجمه منطقی، منوچهر؛ نوری، جواد و مرضیه شاوردی. تهران. فرازاندیش سبز: انتشارات گروه صنعتی ایران خودرو.

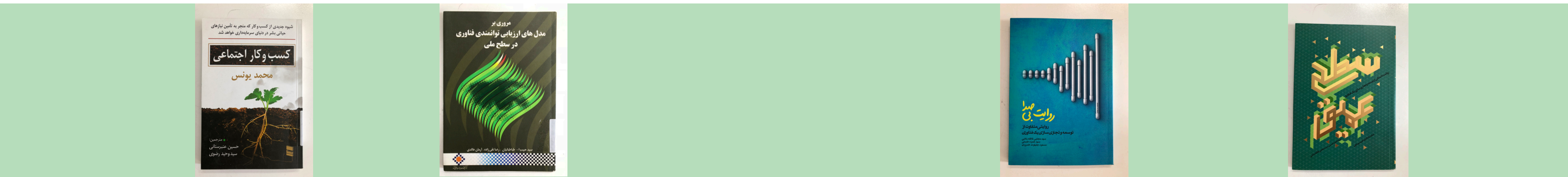
1. Maleki A., Babakhan A. (2017) Technological Learning in the Iranian Railroad Industry. In: Soofi A., Goodarzi M. (eds) The Development of Science and Technology in Iran. Palgrave Macmillan, New York

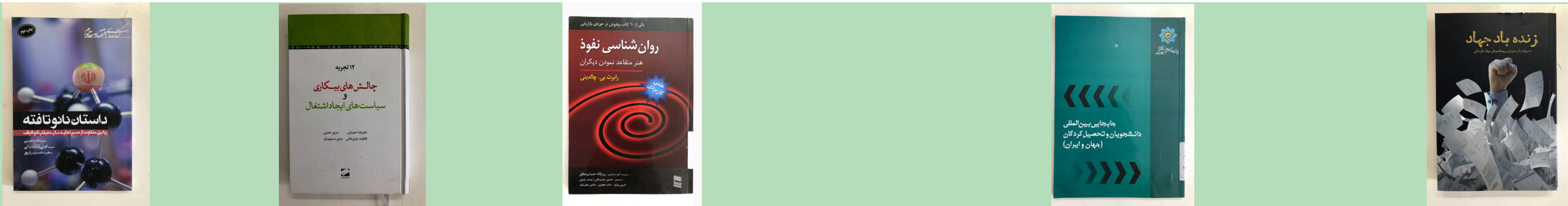
2. Maleki A., Yazdi N., Jalalvand M., Tabibzade S.R. (2019) When Smartness of a Participatory Learning Eco-system Should Not Be Interpreted as Mediation by Technology: Case-Study of Golbaf Town, Iran. In: Kno-che H., Popescu E., Cartelli A. (eds) The Interplay of Data, Technology, Place and People for Smart Learning. SLERD 2018 2018. Smart Innovation, Systems and Technologies, vol 95. Springer, Cham

۳. حبیب زاده، طاهر. (۱۳۹۵). حقوق بین الملل خصوصی بایسته‌های تعارض قوانین به زبان ساده، انتشارات خرسندی.

۴. حبیب زاده، طاهر. (۱۳۹۴). حقوق مالکیت فکری انگلستان، انتشارات خرسندی

۵. یونس، محمد. (۱۳۹۶). بانک تهیدستان. ترجمه شده توسط بابایی، علی؛ پورصادقی حقیقت، سهیل؛ خیری، علیرضا؛ عنایتی زهرا، انتشارات دنیای اقتصاد، چاپ چهارم.

۱۷. قافله‌بازی و همکاران. (۱۳۹۶). داستان نانوتافتنه: روایتی متفاوت از توسعه و تجاری‌سازی یک فناوری، انتشارات الگونگار پیشرفت.

۱۸. حسنی، سیدحمزه و قافله‌بازی، سیدمجتبی. (۱۳۹۷). داستان نانوتافتنه: روایت داستانی از توسعه و تجاری‌سازی یک فناوری، انتشارات الگونگار پیشرفت.

۱۹. قافله‌بازی، سیدمجتبی و رفیعی، سعیدحسین. (۱۳۹۷). داستان نانوتافتنه: روایتی بدیع از توسعه و تجاری‌سازی یک فناوری دارویی، انتشارات الگونگار پیشرفت.

۲۰. حمزه‌ئی و همکاران. (۱۳۹۷). ۱۲ تجربه چالش‌های بیکاری و سیاست‌های ایجاد اشتغال، انتشارات لوح فکر.

۲۱. سوزنچی‌کاشانی، ابراهیم؛ بابایی، علی. (۱۳۹۶). پیمایش نوآوری از نظر تا عمل: در جستجوی مدلی بومی، انتشارات شورای عالی انقلاب فرهنگی.

۲۲. سوزنچی‌کاشانی، ابراهیم؛ بابایی، علی. (۱۳۹۵). بررسی تطبیقی سازمان‌های مدیریت پژوهش و فناوری: مطالعه موردی چند کشور در بستر نظام ملی نوآوری با رویکرد محدود، انتشارات موسسه آموزشی و تحقیقاتی صنایع دفاعی.

۱۱. وبر، اولاف و اسون ریمز. (۱۳۹۷). بانک‌های اجتماعی و آینده تامین مالی پایدار، ترجمه شده توسط: خنوه و همکاران، انتشارات رسا.

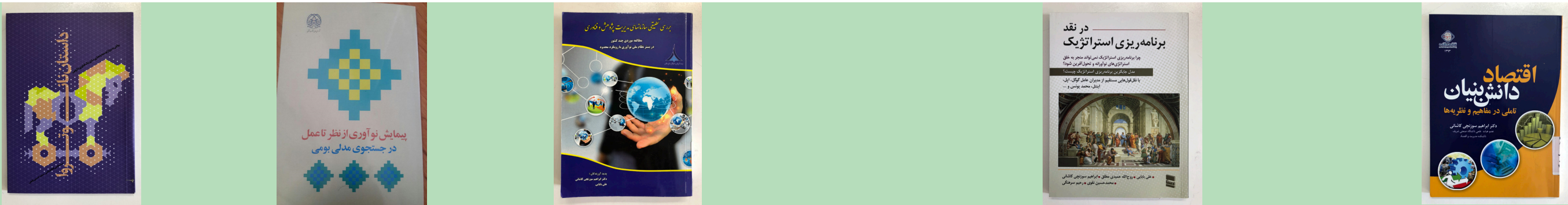
۱۲. بابایی و همکاران. (۱۳۹۵). در نقد برنامه ریزی استراتژیک، انتشارات رسا.

۱۳. صلواتی، بهرام و ملکی، علی. (۱۳۹۷) جابه‌جایی بین‌المللی دانشجویان و تحصیل‌کردگان (جهان و ایران)، ترجمه و تالیف، انتشارات راه‌دان.

۱۴. نصیری‌ا قدم و همکاران. (۱۳۹۵). اقتصاد دانش‌بنیان: بررسی نقش فناوری و نوآوری در توسعه اقتصادی (مجموعه‌ی مقالات)، نشر چشمه.

۱۵. قافله‌بازی و همکاران. (۱۳۹۷). زنده باد جهاد: ده روایت از مدیران و پیشکسوتان جهاد سازندگی، انتشارات الگونگار پیشرفت.

۱۶. حسنی و همکاران. (۱۳۹۴). داستان نانوتافتنه: روایتی متفاوت از مسیر تجاری‌سازی فیلتر نانوالیاف، انتشارات الگونگار پیشرفت.

مقالات علمی پژوهشی

مقالات کنفرانس های خارجی

1. Arasti, Mohammadreza & Khaleghi, Mahdi & Noori, Javad. (2010). The linkage of technology strategy and overall strategy of multi business diversified groups: Literature review and theoritical framework, Technology Management for Global Economic Growth (PICMET), Proceedings of PICMET '10:, At Phuket Island, Thailand, Volume: 10.
2. Emamian ,SMS, Shifting British Electricity Governance in the 21st Century :Paradigm Ambivalence and Technological Tension, T12P 22- The AIM of Governance in the 21st Century: Actors Instrumentation and Modes of Governance, , The second International Conference of Public Policy :ICPP2215, Milan, Italy, June 2215
3. Hamidi Motlagh, R., Isaai, M.T., Maleki, A., and Ali Kermanshah. (2016). From national challenges to emerging new innovation systems: role of Institutional entrepreneurs beyond formal policies; Case of Biopharmaceutical sector in Iran, 2016 Annual Conference of the European Forum for Studies of Policies for Research and Innovation (EU-SPRI), Lund University, Sweden, June 7- 10.
4. Hamidimotlagh, R., Maleki, A.(2017). How Policy Entrepreneurs legitimize new policies for technological catch up: The case of Iran catch up in Biopharmaceutical sector, 3rd International Conference on Public Policy 28-30 June, Singapore .
5. Heshmati, A and Maleki, A. (2016). Revisiting the Role of University in Developing Countries: Transforming Power Relations towards an Interdisciplinary Institute, 2016 Annual Conference of the European Forum for Studies of Policies for Research and Innovation (EU-SPRI), Lund University, Sweden, June 7- 10.
6. Jassbi, A., Maleki, A., Bonyadi Naeini, A., & Yazdi, N. (2017). Intermediation in Public Procurement of Innovation for Technology Transfer Purposes, ASIALICS and IRAMOT 2017, At Tehran.
7. Maleki, A., Razavi, M. R., (2004). Applying National Innovation Systems in context of Developing Countries: Methodological Unity and Terminological Diversity in Literature, Second Globelics Conference, Beijing.
8. Maleki, A., Babayee, A., Hamidimotlagh, R., (2017). Science and Technology Policy Paradox in Iran: Analyzing the role of power plays and Institutions, 3rd International Conference on Public Policy 28-30 June, Singapore.
9. Maleki, A., Emamian, S.M.S., Yazdi, N. (2017). The UK Electricity Policy Mix in Flux: Paradigm Ambivalence and Institutional Shift, 3rd International Conference on Public Policy 28-30 June, Singapore.
10. Maleki, A. (2012). Transformations of sectoral Innovation systems, case study of upstream petroleum industry, 6th conference of Iran Management of Technology, December 14-15, Tehran.
11. Maleki A., et al. (2005). Iranian Telecommunication Innovation Policy, Third Globelics Conference, South Africa.

۱. حبیب زاده، طاهر. (۱۳۹۳). وضعیت حقوقی نماینده الکترونیکی در انعقاد قراردادهای الکترونیکی (مطالعه تطبیقی)، پژوهش حقوق خصوصی، ۲(۵)، ۸۰-۶۴.
۲. آراستی، محمدرضا؛ نوری، جواد و ملکی فر، سیاوش . (۱۳۹۳). بررسی عوامل مؤثر در تنوع سبد کسب وکار مبتنی بر توانمندیهای تکنولوژیک: موردکاوی شرکت تام ایران خودرو. فصلنامه مدیریت توسعه فناوری، ۱(۴)، ۹-۴۷.
۳. ملکی، علی. (۱۳۸۷). پوپر اصل عقلانیت و نظریه های اقتصادی، مجله حکمت و فلسفه، دوره ۴، شماره ۳ (پیاپی ۱۵)، ۱۳۶-۱۰۳.
۴. چوبچیان، پوریا؛ کیامهر، مهدی؛ ملکی، علی. (۱۳۹۶). بررسی چرایی عدم پذیرش فناوری آبیاری قطره ای توسط کشاورزان در شهرستان سلماس، فصلنامه علمی پژوهشی مدیریت نوآوری، دوره ۶، شماره ۳ (پیاپی ۲۱)، ۱۶۸-۱۴۱.
۵. امیرقدسی، سیروس؛ ملکی، علی؛ بنیادی نایینی، علی؛ اسفندیاری، محمدجواد. (۱۳۹۵). بررسی تأثیر اقدامات مدیریت دانش بر توانمندسازی روانشناختی منابع انسانی با نقش تعدیل‌گر متغیرهای جمعیت‌شناختی در شرکت نفت مناطق مرکزی ایران، فصلنامه علمی پژوهشی مدیریت منابع انسانی در صنعت نفت، جلد ۸، شماره ۳۲، ۱۱۷-۱۴۸.
۶. امیرقدسی، سیروس؛ ملکی، علی؛ شوال پور، سعید. (۱۳۹۵). آسیب شناسی عدم توفیق توسعه تکنولوژیک صنعت نفت ایران از طریق مطالعه تطبیقی با کشور نروژ، فصلنامه مطالعات راهبردی سیاست گذاری عمومی، دوره ۶، شماره ۲۱، ۲۰۹-۱۸۳.
۷. نوری، جواد؛ بنیادی نائینی، علی؛ اسماعیل زاده، محمد. (۱۳۹۵). تعیین جایگاه ایران در منطقه از منظر اقتصاد دانش‌بنیان بر پایه الگوریتم خوشه بندی، فصلنامه سیاست های راهبردی و کلان، دوره ۴، ۱۵۵-۱۳۳.
۸. حمیدی مطلق، روح الله؛ عیسایی، محمد تقی؛ یمین، محمد؛ بابایی، علی و کرمانشاه، علی. (۱۳۹۵). حرکتهای «جمعی» و تغییرات نهاد و فناوری: بررسی شکل‌گیری بنگاه های علم محور در صنعت زیست داروی ایران، نشریه علمی پژوهشی مدیریت نوآوری، دوره پنجم، شماره دوم، ۵۸-۳۳.
۹. حسنی، سید حمزه.و صاحبکارخراسانی، سید محمد. (۱۳۹۶). تدوین فهرست محصولات دانش بنیان با استفاده از روش نظریه بنیادی و مقایسه آن با مفهوم قابلیت‌های پویا. سیاست علم و فناوری، ۳۴(۹)، ۸۳-۹۷.
۱۰. حسنی، سید حمزه، رفیعی، سعیدحسین. و بخشی‌آنی، علی. (۱۳۹۵). بررسی نقش سازمان های پژوهش و فناوری در نظام ملی نوآوری؛ مطالعه موردی پژوهشگاه صنعت نفت ایران. سیاست علم و فناوری، ۳۲(۸)، ۶۳-۷۶.
۱۱. حشمتی، عطا؛ ملکی، علی. (۱۳۹۷). حکمرانی مسئولانه پژوهش و نوآوری در دانشگاه‌ها، مجله مطالعات اجتماعی ایران، مقاله ۲، دوره ۱۲، شماره ۲، ۲۸-۵۲.

26. Yazdi, N., Noori, J., Maleki, A., Bagheri Nasrabadi, M., & Babakhan, A. (R.2017). Impacts of Firm size on Innovation Based on Quality Data from a Developing Context, In Globelics (Athens).
27. Yazdi, N., Talebi Eskandari, S., Maleki, A. (2018). Interventionist Research and Documentation of Closed-off Worldviews and Solutions, The 17th European Conference on Research Methodology for Business and Management Studies (ECRM 2018).
28. Maleki, A. (2013). Complexities of the knowledge base and technological catch up in CoPS sectoral systems of innovation: Case study of upstream petroleum industry, Atlanta Conference On Science and Innovation Policy, September 26-28, Atlanta, GA.
29. Maleki, A. (2013). Dynamics of knowledge base complexity in upstream petroleum industry: A new approach to the industry life cycle, Atlanta Conference on Science and Innovation Policy, September 26-28, Atlanta, GA.
30. Maleki, A. and Amar SiAbdelhadi. (2010). Leveraging oil and gas sector in industrialization and knowledge based economic development process: 'Linkage' approach to 'dual track' strategy in Algeria, The 8th GLOBELICS International Conference Making Innovation Work for Society: Linking, Leveraging and Learning, November 1-3, Kuala Lumpur.
31. Maleki, A., & Yazdi, N. (2016). Rationales for Comparing Science, Technology and Innovation (STI) Indicators' Frameworks, In Eu-SPRI Early Career Annual Conference.
32. Maleki, A., & Yazdi, N. (2018a). How differently risks are perceived and approached in Islam, In SRA-Benelux Conference: Change In Risk -- Risk In Change.
33. Maleki, A., & Yazdi, N. (2018b). Proactive STS View to Public Procurement for Innovation, In 17th Annual STS Conference Graz.
34. Maleki, A. and Yazdi, N. (2018). Public Procurement for Learning (PPL) and Civic Regional Development Initiatives (CRDI) as Mission-Oriented Innovation Policies, Eu-SPRI Annual Conference 2018, Paris.
35. Maleki, A., Hamidi Motlagh, R. (2016). Governance of knowledge base complexity: Implications for innovation policy in resource based countries, 2016 Annual Conference of the European Forum for Studies of Policies for Research and Innovation (EU-SPRI), Lund University, Sweden, June 7- 10.
36. Maleki, A., Packniat, M., (2006). Taxonomy of Industrial Taxonomies: Implications of Inter-Sectoral Diversity for Building Policy Oriented Taxonomy, 40th SPRU anniversary Conference.
37. Maleki, A., Yazdi N., Heshamti, A. (2017). Monitoring and evaluation (M&E) system: An underestimated tool in reflexive governance of research evaluation in academia, 2017 Annual Conference of the European Forum for Studies of Policies for Research and Innovation (EU-SPRI), Vienna, Austria.
38. Maleki, A and Rossiello, A. (2014). The dynamic effects of knowledge base complexity on Schumpeterian patterns of innovation: A case study of the upstream petroleum industry, DRUID Society Conference, CBS, Copenhagen.

12. Maleki A., et al. (2005).Paradoxical Dimensions of Globalization on Telecommunication sectoral systems of Innovation in developing counties: Analyzing Recent Changes and Future perspectives in case of Iran, Asialics Conference, South Korea.
13. Maleki, A., Mosleh, E. (2017). Why do sustainable development policies fail? Evidence from energy efficiency policies in Iran, 3rd International Conference on Public Policy 28-30 June, Singapore.
14. Maleki, A. (2010). The role of local innovative capabilities in resources based industrialization: Some policy implications for resource-rich developing countries, The 8th GLOBELICS International Conference Making Innovation Work for Society: Linking, Leveraging and Learning, November 1-3, Kuala Lumpur, Malaysia.
15. Maleki, A. (2012). A knowledge base perspective to Industry Life Cycle: Case study of technological regimes in upstream petroleum industry, 12th Conference on Science & Technology in Society.
16. Maleki, A. (2012). Transformations of sectoral Innovation systems, case study of upstream petroleum industry, 6th conference of Iran Management of Technology, December 14-15, Tehran.
17. Noori, J., Yazdi, N., Mohsennia, S., Maleki, A. (2017). How Public Procurement of Innovation (PPI) in Developed world Could Inform Technology Transfer in Developing Countries, 3rd International Conference on Public Policy 28-30 June 2017.
18. Rosiello, A., Maleki, A., (2018). Sectoral Systems of Innovation and Technological Catch-up: the Role of Knowledge Base Complexity, The 17th International Schumpeter Society Conference (ISS 2018), Seoul.
19. Zamanian M., Vazifeh Z., Karami-Zarandi, Zarandi, M., M., Maleki (Vazifeh Z., Karami-Zarandi, M., Maleki A). 2017 Provision of Functional Model of National Skill System: Case of Iran, 3rd International Conference on Public Policy 28-30 June 2017.
20. Yazdi, N., & Maleki, A. (2017). Categorization of Science, Technology and Innovation (STI) Indicators' Frameworks: Purpose and Functions, In Third International Conference on Public Policy (ICPP3) (Singapore).
21. Yazdi, N., Maleki, A (2018). Strategic Use of International University Rankings Results for RRI Reflexive Governance, 17th Annual STS Conference Graz 2018.
22. Yazdi, N., Emamian, S. M. S., & Maleki, A. (2017). The UK Electricity Policy Mix in Flux: Paradigm Ambivalence and Institutional Shift, In Third International Conference on Public Policy (ICPP3) (Singapore).
23. Yazdi, N., Maleki, A., & Heshmatii, A.(2017). Monitoring and evaluation (M&E) system: An underestimated tool in reflexive governance of research evaluation in academia, In Eu-SPRI Annual Conference (Vienna).
24. Yazdi, N., Maleki, A., & Mohsennia, S. (2018). Informal Progressive Collaboration with Bureaucratic Public Bodies and Power Asymmetry: A Case of Public Procurement for Innovation (PPI), In The 7th STS Italia Conference "Technoscience from Below."
25. Yazdi, N., Maleki, A., & Talebi Eskandari, S. (2018). Making Closed-Off Worlds and Solutions Explicit During Research: A Methodological Concern, In The 17th European Conferenc on Research Methodology for Business and Management Studies.

مقالات علمی - ترویجی

۱. اکبری، یونس؛ طالع شایان، سعید، طالبی اسکندری، سروش. (۱۳۹۴). روایت جامعه‌ محلی از مسائل مدیریتی آب در منطقه‌ حسنلو، واقع در حوضه‌ آبریز دریاچه‌ ارومیه، سیاست نامه علم و فناوری، دوره ۵، شماره ۳ (۱۲)، ۳۹-۵۰.
۲. طیب زاده، سیدرضا. (۱۳۹۴). بررسی تعاریف کارآفرینی اجتماعی و بحث پیرامون خلأهای برخی تعاریف با هدف تبیین این مفهوم، سیاست نامه علم و فناوری، دوره ۵، شماره ۳ (۱۲)، ۲۲-۵.
۳. ملکی، علی؛ یزدی، نجم الدین. (۱۳۹۴). معیارهایی برای مقایسه و دسته بندی مدل های پایش و ارزیابی نظام های علم، فناوری و نوآوری، سیاست نامه علم و فناوری، دوره ۵، شماره ۱ (۱۰)، ۶۱-۵۱.
۴. یزدی، نجم الدین. (۱۳۹۴). فناوریانه و نوآورانه کردن خریده‌های دولتی، سیاست نامه علم و فناوری، دوره ۵، شماره ۱ (۱۰)، ۳۹-۲۷.
۵. یزدی، نجم الدین. (۱۳۹۳). روش شناسی رتبه بندی های بین المللی دانشگاه ها، سیاست نامه علم و فناوری، دوره ۴، شماره ۴ (۹)، ۱۰۸-۷۷.
۶. بابایی، علی، سوزنچی کاشانی، ابراهیم. (۱۳۹۳). تطور مدل های ارزیابی: از راهنمای فراسکاتی تا پیمایش های نوآوری، سیاست نامه علم و فناوری، دوره ۴، شماره ۱ (۷)، ۴۶-۲۷.
۷. نوری، جواد؛ سوزنچی کاشانی، ابراهیم. (۱۳۹۱). تاملی در کارآیی نظام ملی نوآوری به عنوان چارچوب سیاست گذاری فناوری و نوآوری در ایران، سیاست نامه علم و فناوری، دوره ۲، شماره ۱ (۳)، ۴۴-۲۵.
۸. قافله باشی، سید مجتبی؛ رفیعی، سعید حسین؛ صابر، علی. (۱۳۹۲). ارزیابی عوامل مؤثر بر ارتقای نظام نوآوری بخش صنعت در چارچوب مدل سلسله مراتبی اهداف و بررسی اولویت های تحول، سیاست نامه علم و فناوری، دوره ۳، شماره ۲ (۵)، ۴۴-۲۹.
۹. سوزنچی کاشانی، ابراهیم. (۱۳۹۰). مرور تحلیلی تاریخی روند تحولات نظری حوزه مطالعات اقتصاد فناوری و نوآوری، سیاست نامه علم و فناوری، دوره ۱، شماره ۳ (۲)، ۲۵-۴۰.
۱۰. نوری، جواد؛ سوزنچی کاشانی، ابراهیم. (۱۳۹۱). تاملی در کارآیی نظام ملی نوآوری به عنوان چارچوب سیاست گذاری فناوری و نوآوری در ایران، سیاست نامه علم و فناوری، دوره ۲، شماره ۱ (۳)، ۴۴-۲۵.
۱۱. حمیدی مطلق، روح الله، ناصر بخت، جواد. (۱۳۹۰). ظهور اقتصاد تکاملی و تحول در رویکردهای سیاست گذاری فناوری و صنعتی، سیاست نامه علم و فناوری، دوره ۱، شماره ۱، ۴۲-۳۳.
۱۲. ملکی، علی. (۱۳۹۰). گذار از اقتصاد نفتی به اقتصاد دانش بنیان و تحلیل نقش سیاست های علم، فناوری و صنعت- مشخصات اقتصادهای نفتی، سیاست نامه علم و فناوری، دوره ۱، شماره ۱، ۶۰-۴۳.
۱۳. کیامهر، مهدی؛ کرمانشاه، علی. (۱۳۹۰). نگاهی به عوامل فنی و غیرفنی در توضیح رشد سیستم های بزرگ فناوری، سیاست نامه علم و فناوری، دوره ۱، شماره ۱، ۱۱۱-۱۲۰.
۱۴. حمیدی مطلق، روح الله؛ بابایی، علی؛ ملکی، علی. (۱۳۹۵). حرکت های «جمعی» و تغییرات نهاد و فناوری: بررسی چند نظام نوآوری منتخب، سیاست نامه علم و فناوری، دوره ۶، شماره ۲ (۱۵)، ۸۶-۶۹.
۱۵. بابایی، علی؛ حمیدی مطلق، روح الله؛ ملکی، علی. (۱۳۹۵). در جست و جوی راه سوم در سیاست گذاری توسعه صنعتی، سیاست نامه علم و فناوری، دوره ۶، شماره ۱ (۱۴)، ۸۹-۱۰۸.
۱۶. ملکی، علی؛ مصلح، عرفان. (۱۳۹۵). بهبود ضریب تاثیر مقالات پژوهشی، سیاست نامه علم و فناوری، دوره ۶، شماره ۱

39. Maleki. A. and Rossiello, A. (2014). Which countries benefit most from emerging technological opportunities An enquiry into the changing geography of knowledge base complexity in the upstream petroleum industry, ERSa 54th Congress. Saint Petersburg, Russia.
40. Manteghi, M., Arasti, M, R., Noori, J., Zebardast, H. (2008). Management of Technology System in Auto-motive Industry - Case study: Iran Khodro Industrial Corporation, IAMOT.
41. Mehrizi, M. H. R., Noori, j., Mòdol J.R. (2011). As hard as iron, as soft as knowledge: how artefacts can hamper the process of organizational learning, OLKC.
42. Namazi. M.; Maleki. A. and Shafia, M, A. (2015). Acceleration effects of innovation learning loops, Fifth International Conference on Management of Technology, Tehran.
43. Noori, J., Zebardast, H., Fathollahi, A., Alidoost, A. (2008). Proposing a Procedure to Assess the Feasibility Study of Technologybase Projects, IAMOT.
44. Noori, J., Zebardast, H., Bagherimoghadam, N., Hosseini, Z. (2008). Appropriate Hybrid Technology and the Technology Road Map For technology acquisition, IAMOT 2008..
45. Salavati, B. (2016). Push and Pull Factors in Home/Host countries on Immigration & Return Migration: The Case Study of Iranian Immigrants, In 3rd CDCDI International Conference Changing migration policies: national perspectives and supranational strategies, Bucharest.
46. Maleki, A., Rossiello, A. (2016). Knowledge base complexity and technological catch-up: The shifting geography of innovation in the upstream petroleum industry, 16th International Schumpeter Society Conference, Montreal, Canada.
47. Emamian, Seyed.,Nariman, Saeed., Akbari, Hannane, The Constant Friction between Tradition and Modernity in Iran: The Rise and Fall of the Iranian Reformists, Istanbul Network 5th International Conference Paper 2017.

مقالات داخلی

۱. آراستی، محمدرضا؛ نوری، جواد؛ ملکی‌فر، سیاوش. (۱۳۹۰). بررسی عوامل موثر در تنوع فناوریانه سبد کسب و کار: موردکاوی

شرکت تام ایران‌خودرو، اولین کنفرانس ملی شرکتهای هولدینگ، تهران.

۲. امامیان، محمدصادق؛ ملکی، علی؛ یزدی، نجم الدین. (۱۳۹۶). فرآیند تجمّعی تغییر سیاست و ناسازگاری پارادایمی: موردکاوی صنعت برق انگلستان، اولین کنفرانس حکمرانی و سیاستگذاری عمومی.

۳. امیرقدسی، سیروس؛ ملکی، علی، بینادی، علی. (۱۳۹۴). بررسی روند توسعه تکنولوژیک در صنعت نفت ایران و مقایسه آن با کشور نروژ، نهمین کنفرانس مدیریت فناوری، تهران.

۴. حشمتی، عطاءاله؛ طریقی، امین؛ حمیدی مطلق، روح‌الله؛ ملکی، علی. (۱۳۹۵). نقش انعطاف‌پذیری نهادی در موفقیت دوره‌های آموزشی میان‌رشته‌ای (موردکاوی دانشگاه‌های MIT و Colorado Denver)، کنگره آموزش عالی ایران، دانشگاه تربیت مدرس، تهران.

۵. صلواتی، بهرام. (۱۳۹۶). بررسی عوامل مهاجرت جوانان تحصیلکرده ایرانی، چهارمین همایش ملی پژوهش اجتماعی و فرهنگی در ایران.

۶. نوری، جواد؛ آراستی، محمدرضا؛ منوچهر. (۱۳۹۲). الگوی رشد بنگاه‌های بزرگ: تنوع یا تمرکز، سومین کنفرانس بین المللی و هفتمین کنفرانس ملی مدیریت فناوری، ایران-کیش، انجمن مدیریت فناوری ایران.

۷. حشمتی، عطاءاله؛ کدخداپور، جمال؛ ملکی، علی. (۱۳۹۵). چالش‌های پیش‌روی پژوهش و آموزش میان‌رشته‌ای در نظام آموزش عالی ایران، کنگره آموزش عالی ایران، دانشگاه تربیت مدرس، تهران.

۸. سهراب‌پور، سعید؛ رفیعی، سعید حسین. (۱۳۹۰). ارزیابی وضعیت علم و فناوری در حوزه فنی و مهندسی در ایران، کنفرانس ملی آموزش در ایران ۱۴۰۴.

۹. صادقی زاده، حمزه؛ ملکی، علی؛ بوشهری، علیرضا. (۱۳۹۴). همپایی فناوریانه (تکنولوژیک) نظریه ها، استراتژی ها، الگوها، مدلها وعوامل اثرگذار، نهمین کنفرانس مدیریت فناوری ایران.

۱۰. صالحیون، مهدی؛ آراستی، محمدرضا؛ نوری، جواد. (۱۳۹۶). بررسی موانع توسعه کسب و کار بنگاه های تولید کننده محصولات صنعتی، اولین کنفرانس حکمرانی و سیاستگذاری عمومی.

۱۱. قافله‌باشی، مجتبی؛ رفیعی، سعید حسین. (۱۳۹۰). شناسایی و اولویت‌گذاری چالش‌ها و راه‌کارهای پژوهش و فناوری در بخش صنعت، دومین همایش ملی مدیریت پژوهش و فناوری.

۱۲. کریمی، امیرعلی؛ پیشوایی، میرسامان؛ ملکی، علی؛ احمدی، علیرضا؛ بدیعی، محمد. (۱۳۹۵). سنجش کارایی نظام ملی یادگیری فناوریانه، ابزاری جهت شناسایی میزان توانایی کشورها برای همپایی فناوری، ششمین کنفرانس بین المللی و دهمین کنفرانس ملی مدیریت فناوری.

۱۳. مجیدپور، مهدی؛ امان پور، محمدتقی. (۱۳۹۰). جذب و ذخیره‌سازی کربن: سیاستگذاری فناوری برای گذار به اقتصاد کم‌کربن، پانزدهمین همایش بین المللی نفت و گاز.

۱۴. ملکی، علی؛ باقری، ناصر. (۱۳۸۳). انتقال تکنولوژی، انواع و روش ها، اولین کنفرانس مدیریت تکنولوژی، تهران.

۱۵. ملکی، علی؛ یزدی، نجم الدین. بازتعریف سیاست‌های خرید دولتی به منظور ارتقاء یادگیری و نوآوری، اولین کنفرانس حکمرانی و سیاستگذاری عمومی.

۱۶. وصال، محمد؛ صادقی، سعید. (۱۳۹۶). تاثیر سیاست تغییر کنتورهای سه زمانه روی مصرف و قیمت برق مشترکین خانگی، اولین کنفرانس حکمرانی و سیاستگذاری عمومی.

نشریه سیاست‌نامه علم و فناوری

فصلنامه سیاست نامه علم و فناوری نشریه ای دو زبانه (فارسی – انگلیسی) با رویکرد علمی – ترویجی است که به منظور ارتقای سطح دانش علمی و فنی پژوهشگران و متخصصان، سهولت مبادله علمی بین آن ها، معرفی پیشرفت‌های عمده در زمینه‌های مختلف سیاستگذاری و ایجاد ارتباط میان پژوهشگران و کارشناسان داخلی و خارجی انتشار می‌یابد.

پروانه انتشار فصلنامه سیاست نامه علم و فناوری در تاریخ ۲۳/۲/۸۷ به شماره ثبت ۸۹۱/۱۲۴ از سوی معاونت امور مطبوعاتی و تبلیغاتی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی صادر گردید و فصلنامه در سال ۱۳۹۰ اولین شماره خود را منتشر نمود.

صاحب امتیاز این نشریه دانشگاه صنعتی شریف (پژوهشکده سیاست گذاری) و نیروی انسانی شامل مدیر مسئول، سردبیر، مدیر داخلی و کارشناس اجرایی است.

این فصلنامه در پایگاه های سیویلیکا، نورمگز و مگ ایران نمایه می‌شود.

چشم انداز نشریه:

تبدیل شدن به مرجع علمی برای ترویج مفاهیم اصلی حوزه علم، فناوری و نوآوری و مباحث مرتبط با سیاستگذاری و مدیریت آن در سطوح کلان و میانی با توجه به الزامات آن در سطوح خرد

اهداف نشریه:

- ترویج مفاهیم ناظر به علم، فناوری و نوآوری

- شناخت نهادهای ناظر به هرکدام از این سه عنصر دنیای جدید نظیر دانشگاه ها، موسسات تحقیقاتی، بنگاه های صنعتی و نظایر آنها

- بازکردن جنبه های مختلف تاثیرات آنها بر روی جامعه از مناظر جامعه شناختی، اقتصادی، مدیریتی و فرهنگی

- بررسی نحوه تاثیرگذاری و ارتباط متقابل علم، فناوری، نوآوری و جامعه

- تبیین رویکردهای ناظر به مدیریت و سیاستگذاری علم، فناوری و نوآوری بمنظور کاهش خطرات آنها و بیشینه سازی منفتهای آنان

- ترویج رویکردهای نوین در حوزه سیاستگذاری و حکمرانی

- بررسی الزامات بومی استفاده بهینه از علم، فناوری و نوآوری

- ارائه تجویزهای عملی برای توسعه این مفاهیم در جامعه ایران

مقدمه

پس از سال‌ها تلاش و ممارست دانشكده مديريت و اقتصاد دانشگاه صنعتى شريف و پژوهشكده سياستگذاري علم، فناورى و صنعت دانشگاه، با موافقت وزارت علوم، تحقيقات و فناورى، براى اولين بار دوره كارشناسى ارشد سياستگذاري علم، فناورى و نوآورى در سال تحصيلى ۹۷-۹۸ در دانشگاه صنعتى شريف راه‌اندازى گرديد. در روز شنبه مورخ ۱۹ شهريور سال ۱۳۹۷ جلسه‌اى آشنائى با دوره كارشناسى ارشد سياستگذاري علم و فناورى برگزار گرديد. در اين جلسه كه با حضور اعضاى هيئت علمى دانشگاه صنعتى شريف و تعداد قابل توجهى از دانشجويان برگزار گرديد. ابعاد مختلف دوره كارشناسى ارشد سياستگذاري علم و فناورى مورد تحليل و بررسى قرار گرفت.

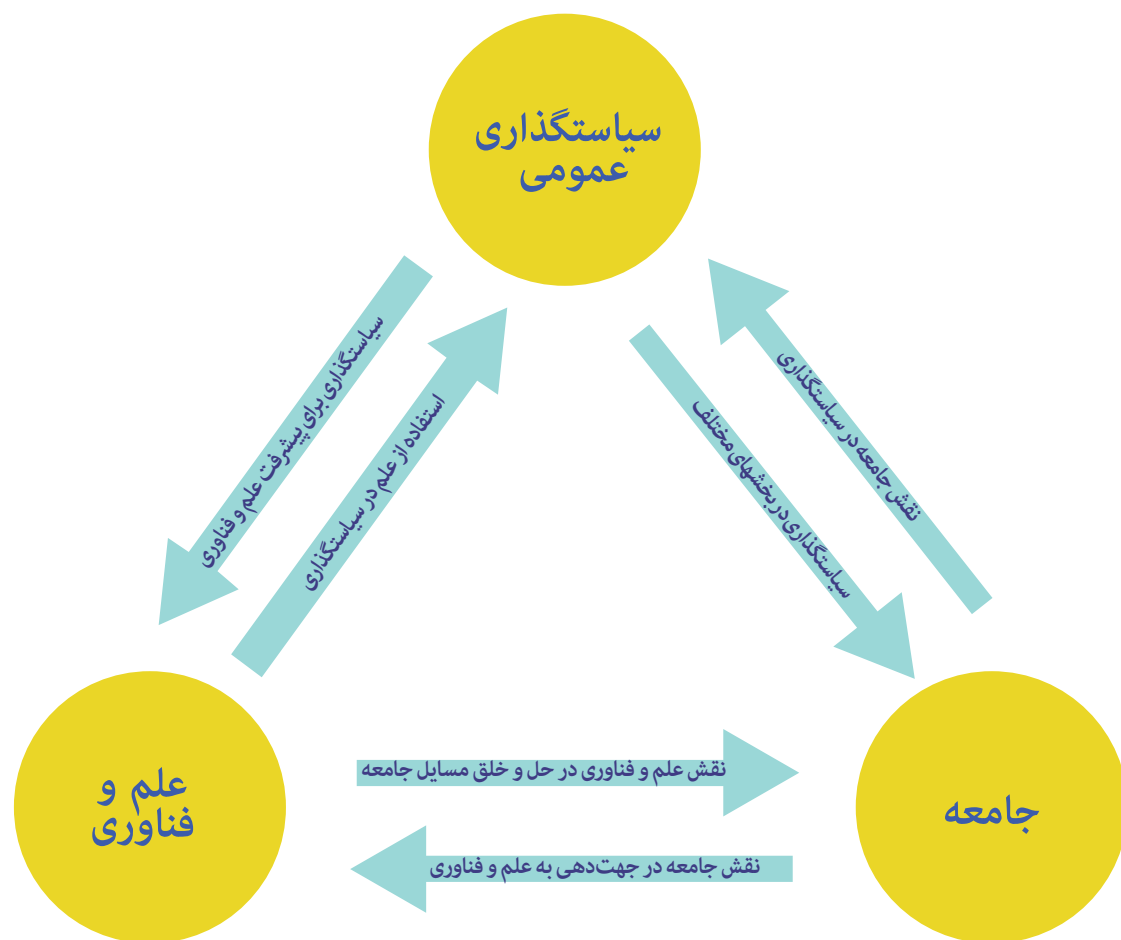
چگونگى تصويب و ماهيت رشته سياستگذاري علم و فناورى در دانشگاه صنعتى شريف

طراحى و تصويب رشته سياستگذاري علم و فناورى در دانشگاه صنعتى شريف را طولانى و زمان‌بر بوده است كه پس از تلاش‌هاى فراوان در نهايت به سرانجام رسيده است. ماهيت رشته سياستگذاري علم و فناورى كه در دانشگاه شريف ارائه مى‌گردد بيشتر اقتصادى است و درس‌هاى كه در دوره ارائه مى‌گردند همانند درس‌هاى است كه در دانشگاه‌هاى برتر دنيا مانند اسپرو و هاروارد تدريس مى‌گردد.

چگونگى شكل‌گيرى رشته سياستگذاري علم و فناورى در جهان

سابقه شكل‌گيرى سياستگذاري علم و فناورى، به پس از جنگ جهانى دوم و بروز فناورى‌هاى متعددى كه براى پشتيبانى از جبهه‌هاى جنگ توسعه يافته بودند باز مى‌گردد. در واقع حجم فناورى‌هاى كه در آن دوره شكل گرفت و توزيع و انتشار آن در دنيا سبب ايجاد مسائل فراوانى براى جامعه بشرى شد؛ مسائلى كه نقش فناورى در رشد جامعه و مديريت آن را مد نظر قرار داده بود. بنابراين لزوم پاسخ به اين سوالات به لحاظ تاريخى سبب شد اين رشته شكل بگيرد. رشته سياستگذاري علم و فناورى پلى بين سه بحث سياستگذاري عمومى، جامعه و علم و فناورى است.

در اين چارچوب اين موضوع بررسى مى‌گردد كه علم و فناورى در تعامل با جامعه، چه دستاوردهاى براى توسعه اجتماعى و حل و خلق مسائل اجتماعى دارد و در مقابل جامعه چگونه به روندهاى حركت علم و فناورى شكل مى‌دهد. علاوه بر اين تاثير سياستگذار عمومى در پيشرفت علم و فناورى و همچنين استفاده از علم در سياستگذاري و حكمرانى نيز بسيار حائز اهميت است. در نهايت سياستگذاري عمومى نيز رابطه دو جانبه متقابل و موثرى با حكمرانى و سياستگذاري عمومى دارد. در واقع مى‌توان بيان داشت كه سياستگذاري علم و

رابطه سه‌گانه سياستگذاري عمومى، جامعه و علم و فناورى

همكارى در تاسيس دوره ارشد

سياستگذاري علم و فناورى در دانشگاه صنعتى شريف

فناوری مجموعه سازوکارها و تصمیمات و سیاست‌هایی است که حاکمیت‌ها، دولت‌ها و جوامع می‌توانند اتخاذ کنند تا رابطه علم و فناوری با جامعه را تنظیم و مدیریت کنند تا آثار و تبعات مثبت و منفی احتمالی را تنظیم کنند. بسیاری از فناوری‌ها در جامعه ممکن است یک جنبه مثبت و و از جنبه های دیگر آثار و تبعات منفی داشته باشند. از این رو سوالی که باید بدان پاسخ داد این است که از لحاظ اجتماعی باید چه کرد؟ این فناوری‌هاچه تبعاتی بر آینده جامعه می‌گذارد؟ لذا دغدغه‌های اصلی این رشته حول این موضوعات شکل می‌گیرد.

در واقع بخشی از راه‌حلهایی که برای مسائل مختلف جامعه بشری وجود دارد راه‌حل‌های علمی-تکنولوژیک است. مثلا حل بحران آب، اگر همه راه حل آن فناورانه نباشد، بخش قابل ملاحظه‌ای از آن فناورانه است و ما اگر بخواهیم مسئله آب را حل کنیم، باید مسئله فناوری آب را حل کنیم و مسئله حل بحران آب از طریق فناوری، نیازمند سیاستگذاری است. بنابراین چالش‌های بزرگی که بشر در آینده با آن مواجه است دائما این رشته را مورد توجه قرار می‌دهد، چون رشته اصولا مسئله‌محور است که این مسئله‌محور بودن و شروع کردن از مسائل و ختم کردن به راه‌حل، سبب تمایز جدی این رشته در بین رشته‌های مختلف دانشگاهی است. بنابراین این رشته خیلی مرز موضوعی ندارد و در واقع میان رشته‌ای است که از فلسفه تا اقتصاد و جامعه‌شناسی و مدیریت در آن وجود دارد. مهم‌ترین هدف دوره سیاستگذاری علم و فناوری، تربیت متخصصانی است که ضمن داشتن توانایی تحلیل مسائل جامعه بتوانند از طریق تعامل و رایزنی با سیاستگذاران نسبت به حل مسائل کشور اقدام نمایند.

به لحاظ ظرفیت‌هایی که فارغ‌التحصیلان باید پیدا کنند، در این دوره حتما باید بعد دانشی پوشش داده شود بنابراین در این دوره باید مباحثی که ظرفیت شناختی درباره مسائل فناوری و آمار اقتصادی، اجتماعی، زیست محیطی و سیاسی را بالا می‌برند، ارائه می‌گردد. اما در کنار دانش دو بحث جدی دیگر نیز داریم، مورد اول بحث‌های مهارتی است، یعنی کسی که در حوزه سیاستگذاری وارد می‌شود، یک سری مهارت‌ها نیاز دارد، مهارت‌های تحلیلی، تعامل، ارتباط، حتی مهارت‌های اقناع‌سازی

و اجماع‌سازی، یعنی ما وقتی که در عرصه سیاستگذاری نیاز به تغییر قانون و مقررات داریم، باید اجماع اجتماعی و سیاسی ایجاد کنیم که تا بتوان در عرصه عمل کار کرد. بحث دیگر، بحث نگرشی است. بحث سیاستگذاری با ارزش‌های اجتماعی آمیخته است، برخلاف سایر رشته‌ها که اگر از فارغ‌التحصیلان یا اساتید آن‌ها بپرسید، عنوان می‌کنند که رشته آن‌ها علمی هست و ارتباطی با مبانی ارزشی ندارد، سیاستگذاری به خاطر اینکه به دنبال تغییر تحولات آینده است، نمی‌تواند به این مسائل بی‌تفاوت باشد. در واقع یک متخصص سیاستگذاری باید جامعه مطلوب را ترسیم و تحلیل کند و این موضوع را بیابد که یک جامعه مطلوب، چگونه از طریق اعمال سیاست‌های مناسب تحقق پیدا می‌کند. همه این موارد به ارزش‌های اجتماعی برمی‌گردد. رشته سیاستگذاری با این مسائل آمیخته است و شما باید با نگرش‌های مختلفی که به لحاظ مکتب فکری در حوزه سیاستگذاری مطرح است آشنا شوید، آن‌ها را فرا بگیرید و در کارتان از آن‌ها استفاده کنید. بنابراین دانش، مهارت و نگرش، سه بعدی هستند که سعی شده است در دوره سیاستگذاری علم و فناوری بدان‌ها توجه گردد.

پیشینه قوی رشته سیاستگذاری علم وفناوری در دانشگاه صنعتی شریف

معمولا در دانشگاه شریف، یا رشته‌ای ایجاد نمی‌شود، یا اگر ایجاد شود، سخت ولی پرقدرت ایجاد می‌شود. این رشته هم شامل این فرآیند است. رشته سیاستگذاری حدود ۱۵ سال در دانشگاه صنعتی شریف سابقه دارد و این تجربه ۱۵ ساله است که این رشته را پشتیبانی می‌کند. نقطه آغاز این تجربه، یک دوره سیاستگذاری مشترک بین دانشگاه شریف و دانشگاه ساسکس بریتانیا در دوره سال‌های ۸۴ تا ۸۶ بود که تعدادی از اساتید و فارغ‌التحصیلان آن دوره از ۱۵ سال پیش تاکنون به شکل‌های مختلف و در قالب یک مجموعه پژوهشی که در دانشگاه وجود دارد، با مسائل مختلف کشور درگیر هستند. پس باید بیان داشت که بحث این دوره فقط نظری نیست، بلکه دانشگاه در عرصه عمل درگیر است و می‌خواهد تجربه ۱۵ ساله خود را به لحاظ محتوایی در مجموعه این رشته ارائه کند.

مسیرهای شغلی فارغ التحصیلان رشته سیاستگذاری علم و فناوری

دروس ارائه شده در دوره کارشناسی ارشد سیاستگذاری علم و فناوری

دروس این دوره را شامل ۱۲ واحد دروس عمومی مربوط به سیاستگذاری عمومی، ۹ واحد جبرانی، ۶ واحد اختصاصی و ۴ واحد رساله است. همچنین رساله این رشته را باید یک تمرین تحلیل سیاست دانست که باید طی آن یا یک سیاست اجرا شده ارزیابی شود و یا یک سیاست جدید امکان‌سنجی گردد. جدول ذیل عناوین دروس این رشته را بیان می‌دارد.

یکی از مهم‌ترین دستاوردهای پژوهشکده، راه‌اندازی دوره کارشناسی ارشد سیاستگذاری علم و فناوری با همکاری دانشکده مدیریت و اقتصاد در سال جاری بود که برای اولین بار با تایید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برای متقاضیان ارائه گردید. همچنین طراحی دوره کارشناسی ارشد سیاستگذاری عمومی با گرایش‌های:

- سیاست‌گذاری انرژی
- سیاست‌گذاری اقتصاد
- سیاست‌گذاری آموزش عمومی
- سیاست‌گذاری سلامت

و با اهداف :

- تربیت نیروی انسانی متخصص به منظور تقویت بدنه سیاستگذاری جمهوری اسلامی ایران

- ارائه مدلی جدید در آموزش علوم میان رشته‌ای

- تغییر نگرش جامعه علمی به مدیریت در سطح دولت و بخش عمومی

- اصلاح رشته مدیریت دولتی بر اساس نیازهای روز و پیشرفت های علمی

از مهم‌ترین فعالیت‌های علمی مورد توجه پژوهشکده در سال آتی خواهد بود.

نوع واحد و نام درس

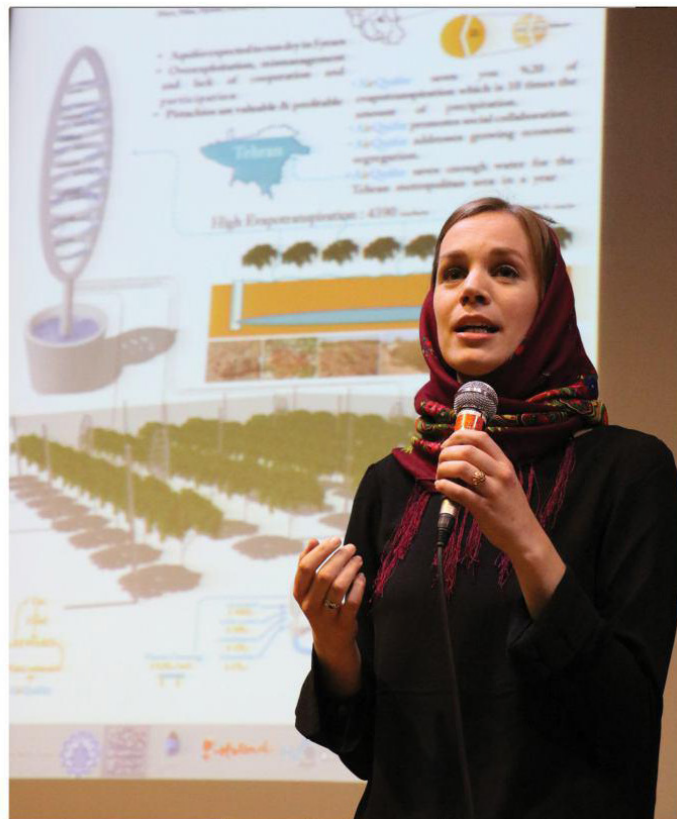
مبانی اقتصاد	جبرانی
آمار و احتمال	
روشهای پژوهش در سیاست‌گذاری	

نظریه‌ها و روشهای تحلیل سیاست عمومی *	عمومی
اقتصاد برای سیاستگذاری عمومی *	
جامعه‌شناسی در سیاستگذاری عمومی	
حقوق برای سیاستگذاری عمومی	
ارزیابی سیاستهای عمومی *	
پایان نامه *	

مطالعات علم و فناوری	تخصصی
اقتصاد نوآوری و تحولات فناوری	اجباری
نظام‌های نوآوری: نظریه و عمل	
درآمدی بر سیاستگذاری علم، فناوری و نوآوری	

مباحث ویژه در سیاستگذاری علم و فناوری	اختیاری
کارآفرینی اجتماعی و نهادی	
مدیریت فناوری و نوآوری	
توسعه پایدار: نظریه و عمل	
تاریخ علم و فناوری (جهان، اسلام، ایران)	
حقوق مالکیت فکری	
اخلاق علم و فناوری	
روش های آینده پژوهی	
فناوری و امنیت ملی	
دینامیک های سیستم	
مدل سازی عامل بنیان در سیاستگذاری	
مدیریت راهبردی در بخش عمومی	
رهبری و مدیریت تغییر	
سیاستگذاری برای توسعه پایدار	
سیاستگذاری نوآوری و انرژیهای تجدید پذیر	
علم، سیاست و تغییر اقلیم	
نظریه بازی در سیاستگذاری	
ارزیابی و مدیریت ریسک تکنولوژی	
کاربرد تحلیل داده های عظیم در سیاستگذاری	

حضور در عرصه های بین المللی

همکاری با موسسه Wetskills

دوره‌ها

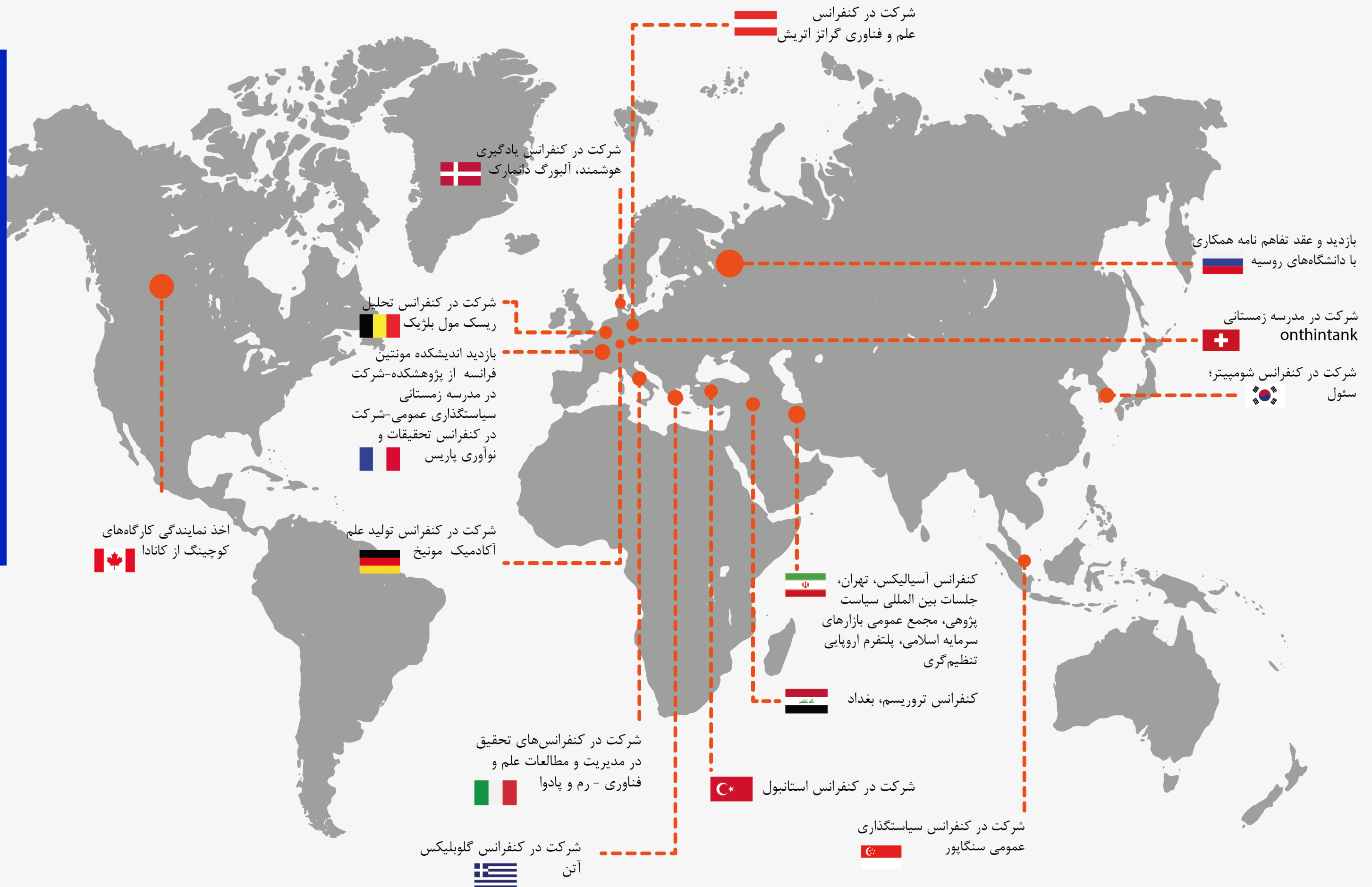
پژوهشکده سیاست گذاری دانشگاه صنعتی شریف با درک شرایط کشور در حوزه مدیریت منابع آب کشور در سال 95 مقدمات برگزاری نخستین رویداد Wetskills در ایران را با همکاری موسسه هلندی در سال جاری فراهم نمود. این رویداد به عنوان یکی از رویدادهایی که از این نوع در ایران برگزار میشود، توانست با موفقیت بخش اعظمی از اهداف خود در خصوص افزایش همکاری های علمی، فرهنگی و بین المللی دانشجویان ایرانی و بینالمللی و همچنین تمرین یافتن راهکارهای نوآورانه برای حل چالش های عمده کشور را برآورده سازد.

معرفی بنیاد Wetskills

وت اسکیلز یک بنیاد مستقل با شبکه‌های وسیع از ارتباطات بین‌المللی است که در شهر لاهه کشور هلند مستقر است. این موسسه بخشی از برنامه حفاظت از سرمایه انسانی و منابع آب هلند میباشد. دولت هلند یکی از تأمین کنندگان مالی اصلی این موسسه است. این بنیاد در تلاش است تا بستر مناسبی برای همکاری و همفکری دانشجویان و متخصصان حوزه مدیریت منابع آبی در سراسر جهان ایجاد نماید.

به صورت خلاصه می‌توان اهداف برگزاری این رویدادها را به شرح ذیل خلاصه نمود:

- همکاری و همفکری عملی پژوهشگران جوان از فرهنگها و تخصصهای مختلف
- حضور توانمند متخصصان باتجربه و دانشجویان جوان در
- ستاد احیای دریاچه ارومیه
- دانشگاه صنعتی شریف
- دانشگاه شهید بهشتی
- شرکت Van Oord
- Waterschap De Dommel
- دانشکده علوم زمین شناسی Twente
- دانشگاه Berson UV

حضور در عرصه‌های بین‌المللی

اجتماعی به عنوان گزینه‌های با مطلوبیت پایین‌تر کنار گذاشته بودند. در واقع در مسائل پیچیده اجتماعی و معطوف به راه‌حل، همچون توسعه پایدار منطقه‌ای و یا نظام‌های مدیریت آب، ذهن پژوهشگر و کنشگر مدام در حال تحلیل، کنار گذاشتن، ایجاد و ترکیب گزینه‌های متعدد است تا به مجموعه محدودی برای آزمایش و عمل برسد که به زعم خود احتمالاً آسیب‌های کمتری دارند یا عملیاتی‌ترند. به عبارتی در بررسی مسائل پیچیده، فرضیات و گزینه‌های حذف شده در ذهن پژوهشگران و کنشگران اگر اهمیتی بیش از گزینه‌هایی که در نهایت ارائه می‌شوند نداشته باشند، اهمیتشان کمتر نیست. اما مشکل اینجاست که هنجارهای گزارش‌دهی سیاستی و علمی این نیست که مسیر ذهنی پژوهشگر و گزینه‌های کنار گذاشته شده در ذهن وی در طول پژوهش توضیح داده شود، بلکه پژوهشگر صرفاً به طرح و انتشار نظریه و راه حل نهایی اقدام می‌کند و ادله‌ای در تایید آن طرح می‌کند.

حضور در عرصه‌های بین‌المللی

نزدیک به روش‌های متاخری چون اقدام‌پژوهی، روش تحقیق سازنده و رویکرد طراحی و مبتنی بر روش کلاسیک مطالعه موردی است. در واقع اگر میان راهبرد تحقیق و روش تحقیق تمایز قائل شویم، همانند مطالعه موردی که یک راهبرد تحقیق است تا روش تحقیق، تحقیق مداخله‌ای نیز راهبرد تحقیق محسوب شده و می‌تواند روش‌های تحقیق مختلفی را در دل خود به کار گیرد.

پژوهشکده سیاستگذاری شریف با یک ارائه شفاهی و یک ارائه پوستری در این کنفرانس حضور داشت. ارائه شفاهی پژوهشکده با عنوان "تصریح دیدگاه‌ها و راه‌حل‌های کنار گذاشته شده (در ذهن پژوهشگر) در حین پژوهش: دغدغه‌ای روش‌شناختی" و ارائه پوستری با عنوان "روش تحقیق مداخله‌ای و مستندسازی دیدگاه‌ها و راه‌حل‌های کنار گذاشته شده (در ذهن پژوهشگر) در حین پژوهش" بوده است. ارائه‌ها در واقع بازتابی از تغییر و تحول ذهنیت پژوهشگران در طی دو پروژه احیای دریاچه ارومیه و پروژه توسعه منطقه‌ای پایدار گلباف بوده است. پروژه احیای دریاچه ارومیه تلفیقی از توصیف وضعیت (قوم‌نگاری) و ارائه راه حل برای مدیریت آب و کاهش مصرف در یکی از روستاهای مجاور دریاچه ارومیه با رویکرد توسعه پایدار و همه جانبه بوده است. ایده این مقاله از آن جا شکل گرفت که در زمان تحویل گزارش نهایی به کارفرما مشاهده شد که راه‌حل‌های پیشنهادی با وجود جلسات پیوسته میان پژوهشگران و کارفرما، دور از ذهن کارفرما است و کارفرما هنوز گزینه‌های سیاستی و راه‌حل‌های متعددی را در ذهن خود دارد که در گزارش نهایی نمی‌بیند. در واقع پژوهشگران نیز همان گزینه‌ها را طی تحقیق مد نظر داشته‌اند، اما به تدریج در طی فرآیند تحقیق با مشاهده پیچیدگی‌های سیستم

کنفرانس اروپایی روش تحقیق (ECRM) در مدیریت و کسب‌وکار

۱۲- ۱۳ جولای ۲۰۱۸، رم ایتالیا

هفدهمین کنفرانس اروپایی روش‌شناسی تحقیق در مدیریت و کسب‌وکار ۱۲- ۱۳ جولای ۲۰۱۸ به میزبانی دانشگاه رم تور ورگاتا در رم ایتالیا برگزار شد. کنفرانس مذکور دارای سه محور ویژه بود: روش تحقیق مداخله‌ای، گروه‌های کانونی، و روش تحقیق آمیخته (کمی-کیفی). در راهبرد مداخله‌ای به تحقیق، پژوهشگر همزمان در حال انجام وظایف مشاوره‌ای، تسهیلگری، مدیریت، طراحی، سیاستگذاری یا سایر وظایف اجرایی خود در سازمان مربوطه است (بعد کاربردی) و از طرفی توانایی تحلیل انتقادی و مطالعه تئوریک مسائل سازمان/ جامعه‌ای که با آنها دست و پنجه نرم می‌کند را دارد (بعد نظری). پژوهشگر باید از طیف وسیعی از مهارت‌ها برخوردار باشد، به صورت متناوب در درون موردکاوی و بیرون آن قرار بگیرد و بتواند بازتابی تحلیلی از روند شناسایی و حل مسئله در سازمان ارائه دهد که قابل تایید در مجامع و مجلات علمی باشد. وی هم بدنبال پیشبرد ادبیات علمی است و هم مشارکت اجرایی (مدیریتی) در سازمان/ جامعه. تمایز این رویکرد با اقدام‌پژوهی و موردکاوی میدان‌محور این است که علاوه بر درگیر شدن کامل پژوهشگر با کنشگران و مسئله، نقش وی محدود به مطالعه مسئله نیست، بلکه هم در حل مسئله کمک می‌کند و هم فراتر از آن قادر است بازتابی انتقادی از فرآیند پژوهش و پویایی‌های مسئله و سازمان ارائه دهد. این روش تحقیق

کنفرانس اروپایی روش تحقیق در مدیریت کسب و کار
رم - ایتالیا، ۲۰۱۸

کارگاه “آنتروپوسین و علم شهروندی: بسط و روش‌های تولید آکادمیک علم”، ۱۹-۲۰ جولای ۲۰۱۸، مونیخ آلمان

کارگاه علمی “آنتروپوسین و علم شهروندی: بسط روش‌های تولید آکادمیک علم” با حدود ۳۵ ارائه از ۱۲ کشور ۲۰۱۹ جولای به میزبانی موزه آلمان در مونیخ برگزار شد. آنتروپوسین پیشنهادی برای نام‌گذاری یک عصر جدید زمین‌شناسی است، دورانی که سرآغاز تأثیر عمده فعالیت‌های انسان بر زیست-بوم و ساختار زمینشناختی است. رقیق شدن لایه اوزون، نابودی (بلیچینگ) مرجان‌های دریایی، انقراض گونه‌های زیستی، تغییرات اقلیمی و گرمایش کره زمین از جمله شواهد مورد استناد هستند. علم شهروندی محور دیگر کارگاه بوده است. علم شهروندی به نقش‌آفرینی شهروندان و افراد غیرآکادمیک در فرآیند تولید علم و تحقیق اشاره دارد.

الف) ظهور علم شهروندی در پاسخ به انتقادات مردم و جنبش‌های مدنی آمریکا از دستاوردها و تصمیمات علمی در دهه ۱۹۷۰ میلادی اتفاق افتاد. رویکرد علم شهروندی در آن زمان این بود که مردم عادی به دلیل زبان پیچیده علم و در تعامل نبودن با آن، منتقد علم و جامعه علمی هستند و بعضاً ادراک درستی از علم ندارند. بنابراین تمرکز را بر آموزش علم به زبان ساده به مردم، آگاهی‌بخشی از دستاوردهای علمی و ایجاد ارتباط میان جامعه علمی و مردم (شامل سیاستمداران، کارآفرینان، و سایر اقشار جامعه) گذاشتند. ب) در ادامه شاهد بسط این مفهوم به استفاده ابزاری از شهروندان در فرآیند تحقیق و به خصوص گردآوری داده و پایش محیط هستیم، به طوری که به دلیل کمبود نیروی انسانی و بودجه، شهروندان با آموزش‌هایی ساده در شمارش پرندگان، تعیین کیفیت آب، گزارش مشکلات زیست-محیطی، تغییرات کیفیت اقلیم، گزارش تنوع جانوری و گیاهی، گردآوری اشعار و داستان‌های محلی و ... به صورت داوطلبانه به کمک دانشمندان می‌آمدند. ج) در سومین بسط مفهومی، آلن ایروین (۱۹۹۵) شهروندی علمی و دموکراتیزه کردن روابط قدرت در نهاد علم را پیشنهاد می‌کند به طوری که گفت‌وابی میان شهروندان جامعه و جامعه علمی در تعیین سیاست‌های علمی، اولویت‌ها، نقد روابط قدرت و حکمرانی علم شکل بگیرد تا فرآیندی پایین به بالا باشد. به طور کلی علم شهروندی مرزهای میان دانش آکادمیک و دانش عامه

را کمرنگ می‌کند.

کارگاه فوق، آنتروپوسین و علم شهروندی را دو عاملی می‌داند که در حال بسط روش‌های تولید علم آکادمیک به دیگر دینفعان و بازیگران اجتماعی هستند. در این راستا، سوال اصلی کنفرانس این بوده است که دو زمینه مذکور چگونه بر تولید علم و مشخصاً تعریف و تولید شواهد علمی اثر می‌گذارند؟ رابطه تخصص‌گرایی علم مدرن با مسائل پیچیده از این دست چگونه است؟ آیا بدون تغییر در تعریف علم یا روابط قدرت نهاد علم می‌توان از سرنوشت آنتروپوسین نجات یافت در حالی که خود علم باعث این عصر جدید بر روی سیاره ما شده است؟ روندها حاکی از چه تغییراتی در این راستا هستند؟ جمع‌بندی کارگاه بر تنوع تعاریف علم شهروندی و عدم اتفاق بر گستره مفهومی آن تأکید داشت، به طوری که کلیدواژه‌هایی از جمله علم باز و علم مشارکتی بعضاً به جای آن به کار می‌روند. این موضوع ضرورت توسعه چارچوب مفهومی را گوشزد می‌کند. ضرورت، امکان و چگونگی درهم‌تنیدگی جنبه‌های هنجاری و توصیفی علم در مواجهه با آنتروپوسین (همانند رویکرد توسعه پایدار) و نیز در مفهوم‌پردازی علم شهروندی محور دیگر

جمع‌بندی بود. در نهایت اینکه شهروندی علمی می‌تواند هم در تغییر روابط قدرت جامعه علمی با خودش و با جامعه (از جمله مردم‌سالارانه شدن علم) و هم در بسط تعریف علم و دانش علمی به دیگر انواع دانش عمل کند. پژوهشکده سیاستگذاری شریف با مقاله “پیوند میان دانش محلی-ضمنی و علم شهروندی برای تولید علم مسئله‌محور” در این کارگاه حضور داشت. این مقاله مبتنی بر نقش دانش ضمنی افراد محلی در تکمیل دانش پژوهشگران در پروژه توسعه منطقه‌ای گلباف کرمان است. پروژه توسعه پایدار منطقه‌ای گلباف ابتدا با هدف توسعه اقتصادی و اشتغال حدود دو سال قبل آغاز شد، اما اندک زمانی پس از شروع پروژه احساس شد که شکل‌دهی یک “زیست‌بوم یادگیری مشارکتی و جامعه‌محور” یک پیش‌نیاز برای نیل به هدف اصلی است. در این پروژه گفت‌وابی پیوسته میان شهروندان مختلف گلبافی از جمله زنان خانه‌دار، معلمان، جوانان، مسئولان محلی، کارآفرینان و پژوهشگران پژوهشکده سیاستگذاری در تعریف و طراحی و اجرای توسعه پایدار منطقه‌ای و زیست‌بوم یادگیری شکل گرفته است. شواهد ارائه شده در مقاله نشان می‌دهد که چگونه دانش ضمنی شهروندان توانسته دانش علمی پژوهشگران را تکمیل کند و یا نقض کند، و یا اینکه تعامل و گفت‌وابی میان افراد آکادمیک و شهروندان عادی موجب تغییر دانش هر دو طرف شده است. در نهایت مقاله به دنبال طرح این رویکرد جدید به علم شهروندی است که با تلفیق دانش ضمنی و دانش آکادمیک می‌توان روش‌های تولید علم را از آکادمی خارج کرد و از دیگر انواع دانش ضمنی و تجربی بهره گرفت. در این حالت دیگر این تغییر روابط قدرت جامعه علمی نیست که هدف است، بلکه بسط تعریف علم و علمی بودن دانش است که مد نظر است.

کارگاه آنتروپوسین و علم شهروندی : بسط و روش‌های تولید آکادمیک علم مونیخ- آلمان، ۲۰۱۸

حضور در عرصه های بین المللی

کنفرانس بین المللی شومپتر
۲-۴ جولای ۲۰۱۸
سئول، کره جنوبی

هفدهمین کنفرانس دوسالانه بین المللی شومپتر ۲-۴ جولای توسط انجمن بین المللی جوزف شومپتر در سئول کره جنوبی برگزار شد. انجمن بین المللی شومپتر و کنفرانس دوسالانه آن جهت پیش برد ایده ها و تحقیقات اقتصاددان اتریشی شهیر قرن بیستم جوزف شومپتر راه اندازی شده اند. عنوان کنفرانس امسال "نوآوری، همپایی و توسعه پایدار" بود که با ۲۵۰ شرکت کننده (مقاله) از ۵۲ کشور جهان (شامل ۴ مقاله از ایران) برگزار شد. یازده محور فراخوان کنفرانس عبارت بودند از نظام های نوآوری و سیاست نوآوری، اقتصاد خرد و اقتصاد کلان نوآوری، توسعه اقتصادی بلندمدت و پایداری، مدل های عامل بنیان از جنبه های خرد و کلان نوآوری، اقتصاد پیچیدگی، نوآوری و کارآفرینی، علم، فناوری و نوآوری، رویکردهای جدید اما سازگار با اقتصاد نئوشومپتری، اقتصاد همپایی اقتصادی کشورهای متاخر و نوظهور، موضوعات اقتصادی کشورهای آسیایی، و تحلیل های بین المللی و تطبیقی رشد اقتصادی.

پنج سخنران کلیدی امسال لوندوال، سنزبری، کئون لی، مالربا و مالونی بودند. این سخنرانان به ترتیب در خصوص موضوعات زیر

صحبت کردند: رویکرد سیستمی به سیاست نوآوری تحول گرایانه و چالش های جهانی، تفکر جدید اقتصادی از منظر نظریه رشد اقتصادی مبتنی بر قابلیت های پویا، موانع و بیراهه ها و جهش در هنر همپایی اقتصادی، نوآوری و پویایی های صنعتی در صنایع مرتبط با هم، پارادوکس نوآوری: توانمندی ها و پتانسیل های تحقق نیافته همپایی فناوریانه. جلسات ویژه بحث و بررسی کنفرانس نیز موضوعات زیر را پوشش می دادند: تخریب خلاق و سرمایه داری (بازبینی مفهوم تخریب خلاق شومپتر، حلقه های مفقوده در پیوند تخریب خلاق با سرمایه داری، بسط نوآوریانه سرمایه داری و ناپایداری سازی نهادی)، بررسی دلایل کاهش رشد بهره وری (پویایی های بهره وری و دستمزد در اروپا و چین، مدل های عامل بنیان در توصیف مالش شدن اقتصادها و پویایی های بهره وری)، اقتصادهای شرق آسیا (اقتصاد چین در دوران جدید، مطالعات موردی سیاست رقابت و نوآوری در ژاپن، بحران چندجانبه گرایی کره جنوبی)، اقتصاد شومپتری (دیدگاه شومپتری به پیشران ها و پویایی های تغییرات سبز، تنوع و توسعه مسیرهای جدید اقتصادی، تجربه گرایی کارآفرینانه به عنوان کارکردی کلیدی در نظام نوآوری، بنیان های خرد اقتصاد تکاملی)، اقتصاد سیاسی تله درآمدی متوسط (شکست همپایی در تله درآمدی مکزیک، سیاست های همپایی و ریشه های تاریخی در تله درآمدی

حضور در عرصه های بین المللی

متوسط برزیل، موردکاوی مالزی، چالش ارتقاء فناوری و نوآوری در تله درآمدی متوسط تایلند)، پتانسیلها و چالش های انقلاب صنعتی چهارم (یادگیری ماشینی و هوش مصنوعی از دیدگاه اقتصاد تکاملی، نگاه سیستمی به آمادگی کشورها برای تحول فناوریانه در آستانه انقلاب چهارم، و رباتیک و پویایی های کسب و کار). پژوهشکده سیاستگذاری شریف با دو ارائه شفاهی در این کنفرانس حضور داشت. ارائه اول با عنوان "تدارکات دولتی توانمندسازی به عنوان سیاست همپایی اقتصادی" به دنبال برداشتن گام های اولیه جهت مفهوم پردازی «تدارکات دولتی توانمندسازی» است تا بتوان از سیاست تدارکات دولتی نوآوری که طی دهه اخیر در اروپا مورد توجه واقع شده است با توجه به نیازهای کشورهای در حال توسعه بهره برد. در این راستا با مطالعه چندموردی پروژه پژوهشکده در خصوص «توانمندسازی و ساخت داخل ده گروه کالا و تجهیزات راهبردی صنعت نفت» سازوکار اقتصادی مفهوم جدید در تمایز با مفهوم تثبیت شده تدارکات دولتی نوآوری تبیین شده است. ارائه دوم با عنوان «نقش پیچیدگی دانش بنیان در نظام های بخشی نوآوری و همپایی فناوریانه» حاصل

همکاری با مدرسه کسب و کار دانشگاه ادینبرگ اسکاتلند بوده است. مطالعات اخیر نظام های نوآوری و اقتصاد تکاملی نشان می دهند که بنگاه های متاخر از کشورهای در حال توسعه در حوزه های صنعتی و فناوریانه ای موفق به کسب بازارهای بین المللی می شوند که پنجره فرصت های مکرر، چرخه های فناوریانه کوتاه تر، منحنی های یادگیری با شیب کمتر، و دسترسی کم-هزینه تر و کم دردسرت تر به دانش مربوطه داشته باشند. این پژوهش پیچیدگی دانش بنیان صنعت را به عنوان عاملی مکمل بر عوامل فوق از رژیم های فناوریانه معرفی می نماید. در این مطالعه، پویایی های همپایی فناوریانه در بازه زمانی ۱۹۸۰-۲۰۱۷ در حوزه های نفت و گاز، انرژی بادی و انرژی خورشیدی مطالعه شدند.

کنفرانس بین المللی شومپتر
سئول- کره جنوبی، ۲۰۱۸

حضور در عرصه‌های بین‌المللی

مبتنی بر پروژه ساخت داخل ده گروه تجهیزات راهبردی صنعت نفت، ارائه مذکور به همکاری در تدارکات دولتی نوآوری می‌پردازد. درجه همکاری میان ذینفعان مختلف (شامل تامین کنندگان، تدارک‌دهنده، کاربران و خریداران، و میانجیگران فرآیند) یک عامل کلیدی در دسته‌بندی انواع تدارکات دولتی نوآوری است. ارائه پژوهشکده نشان می‌دهد که همکاری نوآوری غیررسمی فراتر از تعهدات و مسئولیت‌های رسمی می‌تواند توسط طرف مقابل به عنوان ضعف تلقی شده و موجب شکل‌گیری انتظارات نامتناسب شود. به عبارتی این فرض که همکاری نوآوری همواره مفید است تحت شرایط خاص (مطالعه موردی صورت گرفته) به چالش کشیده شده است.

نوآوری در کنار رویکرد موفق و کلاسیک این کشور به همپایی فناورانه در شرکت‌های بزرگ (رویکرد بالا به پایین و با تمرکز بر خروجی) یکی دیگر از این تغییر جهت‌ها در سیاستگذاری‌های کشورها بود که در کنفرانس مورد توجه واقع شد. در این رویکرد، وزارت علوم کره جنوبی بودجه مجزایی برای نوآوری‌های اجتماعی در نظر گرفته است تا اعضای هیئت علمی و پژوهشگران بتوانند مسائل اجتماعی یا مسائل اقشاری خاص را رفع کنند. پژوهشکده سیاستگذاری شریف با یک ارائه شفاهی تحت عنوان «همکاری‌های غیررسمی پیش‌رونده با نهادهای دولتی دیوان‌سالار و نقش عدم تقارن قدرت: مطالعه موردی تدارکات دولتی نوآوری» در محور «طراحی، توسعه و انتشار نوآوری از طریق همکاری‌ها» حضور داشت.

حضور در عرصه‌های بین‌المللی

کنفرانس بین‌المللی مطالعات اجتماعی علم و فناوری ۱۴-۱۶ ژوئن ۲۰۱۸

پادوا ایتالیا

دانش با جامعه، که تحت نهضت Co-Co شناخته می‌شود، و رویکرد پایین به بالا به علم و فناوری در ادبیات مطالعات اجتماعی علم و فناوری، اهمیت «تعاملات کاربر-تولیدکننده» در ادبیات سیاستگذاری نوآوری، تلاش برای استفاده از دانش‌های ضمنی و بومی حاصل از تجربه (کشاورزان، افراد محلی، صنعتگران باتجربه و ...) و گنجاندن آن در پارادایم کنونی علم، تعریف جدید از سیاست صنعتی با تمرکز بر کسب اطلاعات و تعامل دولت با بخش خصوصی، همگی نشان از شکست‌های اطلاعاتی است که ناشی از دژ ساخته شده حول جامعه علمی و روش علمی است. در این صورت نیاز به بسط تعریف علم، بسط تعریف روش علمی و نحوه تولید دانش، و نیاز به کسب اطلاعات از افراد عامه یا افراد دارای تجربه غیرآکادمیک، کاربران و غیره در رویکرد پایین به بالا احساس می‌شود. چنین دانشی قرار است به صورت مشترک میان گروه‌های مختلف جامعه و جامعه علمی تولید می‌شود. گروه‌هایی که قبلاً با هم در ارتباط نبوده‌اند و معمولاً زبان مشترکی هم ندارند.

در این کنفرانس نشان داده شد که به عنوان یکی از تغییر رویکردها در سالیان اخیر می‌توان به تغییر رویکرد هند از تمرکز صرف بر پروژه‌های بزرگ هسته‌ای و فضایی و ... به نوآوری‌های مردمی و رویکرد پایین به بالا به علم و نوآوری اشاره نمود. بازطراحی و بازتعریف ماموریت موزه‌ها در هند در یکی از اولین گام‌ها بوده است به طوری که هر چند از منظر تخصیص بودجه همچنان بالا به پایین عمل می‌شود و درجه‌ای از تمرکز حفظ شده است اما از منظر ایده و طراحی، پایین به بالا (با مشارکت و بازخورد گرفتن از جامعه محلی و دانش‌آموزان) عمل می‌شود. تحرکات جدید کره جنوبی در مد نظر قرار دادن مسیر نوآوری‌های اجتماعی (رویکرد پایین به بالا به نوآوری و درگیر کردن جامعه مدنی در فرآیندهای

هفتمین کنفرانس بین‌المللی علم، فناوری و جامعه ایتالیا -14-16 ژوئن 2018 توسط انجمن ایتالیایی مطالعات علم و فناوری و به میزبانی دانشگاه پادوا (ایتالیا) برگزار شد. کنفرانس‌های مطالعات اجتماعی علم، فناوری و نوآوری به دلیل ماهیتشان معمولاً پذیرای پژوهشگران رشته‌های مختلفی چون مطالعات علم و فناوری، سیاستگذاری، جامعه‌شناسی، انسان‌شناسی، تاریخ، اقتصاد، طراحی، حقوق، فلسفه و زبان‌شناسی هستند. موضوع کلیدی کنفرانس امسال که در 26 محور و طی سه روز برگزار شد، «علم فناورانه با رویکرد پایین به بالا» بود. به عبارتی کنفرانس به دنبال بحث و بررسی مسیرهای تولید مشترک دانش (با دیگر ذینفعان بجز دانشمندان) طی رویکرد پایین به بالا (همانند DIY، گروه‌های هکرها، تولید داده جمعی، گروه‌های مستقل بیماران، انجمن‌های محلی و گردآوری داده‌های زیست‌محیطی توسط مردم) بجای رویکرد مرسوم بالا به پایین بود. موضوع مهم دیگر نقش سیاسی نهادهای نوآوری و علمی-فناورانه در این تعاملات و فرآیندهای توزیعی تولید دانش بود.

در تبیین «علم فناورانه با رویکرد پایین به بالا» چهار مسیر از هم قابل تفکیک هستند: مشارکت عمومی، علم شهروندی، نوآوری‌های مردمی، و یادگیری از طریق انجام دادن کارها. این چهار محور جزو عناوین اصلی کنفرانس‌های بین‌المللی مطالعات علم و فناوری دنیا هستند. تولید مشترک

کنفرانس بین‌المللی مطالعات اجتماعی علم و فناوری ایتالیا پادوا-ایتالیا، ۲۰۱۸

حضور در عرصه‌های بین‌المللی

کنفرانس انجمن اروپایی مطالعات سیاست‌گذاری تحقیقات و نوآوری
پاریس-فرانسه، ۲۰۱۸

حضور در عرصه‌های بین‌المللی

کنفرانس انجمن اروپایی مطالعات سیاست‌گذاری تحقیقات و نوآوری (EU-SPRI)

۶-۸ ژوئن ۲۰۱۸
پاریس فرانسه

نهمین کنفرانس انجمن اروپایی مطالعات سیاست‌گذاری تحقیقات و نوآوری ۶-۸ ژوئن ۲۰۱۸ به میزبانی مدرسه آموزش عالی نوآوریهای فناوریانه پاریس برگزار شد. عنوان کنفرانس "حکمرانی و ارتباط تحقیقات با نیازهای جامعه: به سوی نسلی نو از سیاست‌های تحقیق و نوآوری" تعریف شده بود. پنج محور اصلی کنفرانس عبارت بوده اند از: فضای جدید سیاست‌گذاری نوآوری (شکل‌دهی و اجرای سیاست‌های نوآوری در جوامع دانش‌بنیان، نقش سازمان‌های مدنی، گنجاندن ارزش‌های جدید در فرآیندهای نوآوری (تحقیق و نوآوری مسئولانه و دربرگیرندگی)؛ درک جدید از جهانی‌سازی؛ چالش‌های جدید سازمان‌های پژوهشی (همانند ماموریت‌گرا بودن و چالش‌های اجتماعی)؛ بازار، کاربران و شهروندان (تغییرات اقتصادی-اجتماعی کاربرمحور و شهروندمحور)؛ و حکمرانی نو (بازیگران، فرآیندها و ابزارهای جدید حکمرانی سیاست‌گذاری STI، آمیزه‌های سیاستی و اهمیت محیط سیاست‌گذاری). حکمرانی تحول‌گرایانه علم و فناوری یکی از محورهای کلیدی کنفرانس طی سالیان اخیر (۲۰۱۴-۲۰۱۸) بوده است. سیاست‌های نوآوری ماموریت‌گرا، گذار پایدار و ایجاد تحول در نظام‌های علم و فناوری نیز موضوعات دیگری هستند که اخیراً در پیوند با حکمرانی تحول‌گرایانه مورد بحث قرار می‌گیرند. پژوهشکده سیاست‌گذاری شریف با یک ارائه شفاهی-پوستری در

حضور در عرصه‌های بین‌المللی

شبکه‌های اجتماعی می‌توان گفت‌مانی را حول مسائل منطقه و حل آنها ایجاد کرد، در ادامه مشاهده شد که نیاز به ارتباطات چهره به چهره، جلسات بحث و گفتگو و حضور مستمر در جامعه محلی است تا سرمایه اجتماعی جامعه محلی (اعتماد، اعتماد به نفس و مشارکت) بازسازی شود. مقاله ارائه شده در واقع نشان می‌دهد که عدم موفقیت زیست‌بوم یادگیری فناوری‌محور در این پروژه متأثر از نیاز به ارتباطات چهره به چهره و شکل‌گیری سرمایه اجتماعی به مرور زمان بوده است. به عبارتی ورود فناوری و کاهش نقش ارتباطات انسانی باید به تدریج و مشروط به شکل‌گیری سرمایه اجتماعی باشد، زمانی که اعضای جامعه محلی قادر و مایل به یادگیری و مشارکت باشند. مقاله پژوهش‌کننده در نهایت به صورت یک فصل از کتاب توسط انتشارات اشپرینگر به چاپ رسید.

زیست‌بوم‌های یادگیری فناوری‌محور نباید مورد استفاده قرار بگیرند، یا به عبارتی چه موقع هوشمندی این است که زیست‌بوم‌های یادگیری مبتنی بر فناوری نباشند. پروژه توسعه منطقه‌ای گلباف ابتدا با هدف توسعه اقتصادی و اشتغال حدود دو سال قبل آغاز شد، اما اندک زمانی پس از شروع پروژه احساس شد که شکل‌دهی یک "زیست‌بوم یادگیری مشارکتی و جامعه‌محور" یک پیش‌نیاز برای نیل به هدف اصلی است. در ابتدای راه شکل‌گیری زیست‌بوم یادگیری نیز موانعی ریشه‌ای از قبیل عدم اعتماد به پژوهشگران و تسهیلمان پروژه و اعتماد به نفس پایین جامعه محلی جهت مشارکت در پروژه مشاهده شد. در نتیجه اهداف پروژه از صرف یادگیری اجتماعی-اقتصادی و حل مشکلات منطقه به حل مسائل بی‌اعتمادی، عدم اعتماد به نفس و عدم مشارکت بسط یافت. در حالی که در ابتدا گمان و برنامه‌ریزی بر این بود که با راه‌اندازی وبسایت و چند کانال در

کنفرانس بین‌المللی زیست‌بوم‌های یادگیری هوشمند و توسعه منطقه‌ای
آلبورگ-دانمارک، ۲۰۱۸

حضور در عرصه‌های بین‌المللی

کنفرانس بین‌المللی زیست‌بوم‌های یادگیری هوشمند و توسعه منطقه‌ای (SLERD) ۲۳-۲۵ می ۲۰۱۸ آلبورگ دانمارک

می‌بایند که ایده‌های خود را عینیت ببخشند، طراحی کنند و نمونه اولیه‌ای از آن را بسازند. در واقع آزمایشگاه‌های طراحی و ساخت سعی می‌کنند تا فاصله ایده‌های جوانان تا عملیاتی شدن آنها را با ارائه ابزار و تسهیلات پر کنند و زمینه‌ای برای تعامل سریع‌تر طراحان و سازندگان با کاربران و محصولات عینی فراهم سازند تا حلقه‌های بازخوردی سریع‌تری برای یادگیری و نوآوری شکل بگیرد. از جمله مزایای مترتب بر این زیست‌بوم یادگیری عبارت است از اینکه دانش‌آموزان با طراحی و ساخت واقعی متوجه می‌شوند عملیاتی کردن ایده‌ها به آن آسانی که فکر می‌کنند نیست و با دنیای واقعی بیشتر آشنا می‌شوند؛ طراحان و سازندگان بهتر و سریع‌تر می‌توانند از کاربران واقعی بازخورد بگیرند و کار خود را اصلاح کنند؛ و اینکه طراح تعامل فیزیکی بیشتری با ایده خود خواهد داشت. فب‌لب‌ها طیف وسیعی از فعالیت‌های آموزشی، پژوهشی و اقتصادی در زمینه ساخت دیجیتال را پوشش می‌دهند که از میان آنها می‌توان به انجام پروژه‌های تحقیقاتی، ارائه ماشین‌آلات برای طراحی و ساخت، انجام پروژه‌های خدماتی طراحی و ساخت به صورت حرفه‌ای، برگزاری رویدادهای باز، و طراحی و ساخت توسط کودکان اشاره نمود. تمام این فعالیت‌ها در حال حاضر در شبکه‌ای از ارتباطات وسیع جهان به میزبانی بنیاد فب نمایه می‌شوند.

پژوهش‌کننده سیاست‌گذاری شریف با یک ارائه در این کنفرانس حضور داشت. ارائه مربوطه مبتنی بر تجربه پروژه توسعه منطقه‌ای در گلباف کرمان نشان می‌دهد که چه موقع

سومین کنفرانس بین‌المللی "زیست‌بوم‌های یادگیری هوشمند و توسعه منطقه‌ای" ۲۳-۲۵ می ۲۰۱۸ به میزبانی دانشگاه آلبورگ در آلبورگ دانمارک برگزار شد. کنفرانس مذکور متمرکز بر پژوهش‌ها و تجارب کارآفرینی است که موجب ارتقاء درک ما از زیست‌بوم‌های یادگیری (مدارس، دوره‌های آموزشی، اردوها، محیط‌های کاری و محیط‌های یادگیری غیررسمی) و تعامل شهروندان با آنها می‌شود. البته زیست‌بوم‌هایی مد نظر این کنفرانس هستند که فناوری (هوشمندی) را در خود مورد استفاده قرار دهند و توسعه پایدار منطقه‌ای یا نوآوری اجتماعی را هدفگذاری کرده باشند. از موضوعات محوری کنفرانس، آزمایشگاه‌های طراحی و ساخت (فب‌لب) بود که با وجود سپری شدن مدت زمان اندک از شکل‌گیری آنها، رشد بسیار سریعی داشته‌اند. رشد شبکه فب‌لب‌ها در جهان به گونه‌ای بوده که طی پنج سال گذشته، تعداد آنها بیش از ۵۰ برابر شده است. اکنون بیش از ۱۰۰۰ آزمایشگاه طراحی و ساخت در ۷۸ کشور دنیا داریم که افراد مستقلاً و معمولاً رایگان امکان این را

کنفرانس سالانه مطالعات اجتماعی (STS-Graz)، علم و فناوری گراتز ۷-۸ می ۲۰۱۸، گراتز اتریش

زیست بوم و ... هستند. اتخاذ این دیدگاه‌ها نباید به بعد از مشهود شدن مشکلات و چالش‌ها موقوف شود- همانند آنچه که اکنون شاهدیم، بلکه دیدگاه مزبور به پروژه‌های علمی و فناورانه باید به صورت پیشگامانه لحاظ شود تا پایداری آنها ارتقاء یابد. پیچیدگی سیاسی، اجتماعی و اجرایی کارهای در دست اجرای پژوهشکده در دریاچه ارومیه، روستای حسن لو و شرکت آب و فاضلاب استان خوزستان برای حاضران پند بسیار جالب توجه بود.

ارائه پوستری پژوهشکده با عنوان ”استفاده راهبردی از نتایج رتبه‌بندی‌های بین‌المللی دانشگاه‌ها در راستای حکمرانی مسئولانه پژوهش و نوآوری در دانشگاه“ که با ارائه شفاهی مختصر و پرسش و پاسخ یک ساعته پژوهشگران ایتالیایی و اتریشی همراه بود در خصوص تجربه دو ساله دفتر برنامه‌ریزی و ارزیابی پژوهش و فناوری در بهره‌گیری از نتایج رتبه‌بندی‌های بین‌المللی دانشگاه‌ها است. در این پژوهش نقش رتبه‌بندی‌های بین‌المللی دانشگاه‌ها در حکمرانی مسئولانه پژوهش در دانشگاه‌ها مورد بررسی قرار گرفته است. به جای اینکه رتبه‌بندی‌ها بدون رویکرد علمی به ابزاری صرف برای تبلیغات له یا علیه دانشگاه بدل شوند، ارائه مربوطه برای اولین بار مدلی مبتنی بر تجربه دانشگاه صنعتی شریف برای بکارگیری نظام‌مند، راهبردی و منسجم نتایج رتبه‌بندی‌ها ارائه می‌دهد تا بتوان نتایج به ظاهر متناقض آنها را در کنار یکدیگر قرار داد و از آنها (البته در قالب مدلی کل‌نگرانه و کیفی) برای حکمرانی مسئولانه پژوهش در دانشگاه بهره برد.

هفدهمین کنفرانس بین‌المللی مطالعات اجتماعی علم و فناوری گراتز ۷-۸ می ۲۰۱۸ به میزبانی مشترک دانشگاه فنی گراتز، موسسه مطالعات پیشرفته علم فناوری و جامعه، و مرکز تحقیقات میان‌رشته‌ای فناوری، کار و فرهنگ در شهر گراتز اتریش برگزار شد. شش محور اصلی کنفرانس عبارت بوده‌اند از: رابطه جنسیت، فناوری و محیط زیست؛ دیجیتالی شدن جامعه؛ علوم زیستی و زیست فناوری؛ تدارکات دولتی نوآوری و پایدار و طراحی سازگار با زیست‌بوم؛ سیستم‌های حمل و نقل کم کربن؛ سیستم‌های غذایی پایدار؛ تحقیق و نوآوری مسئولانه؛ و موضوعات عمومی مطالعات جامعه و علم و فناوری.

پژوهشکده سیاستگذاری شریف با دو مقاله از پروژه‌های خود در این کنفرانس حضور داشت. ارائه اول با عنوان ”دیدگاه جامعه‌شناختی کنشگرانه به تدارکات دولتی نوآوری“ به صورت شفاهی در این کنفرانس ارائه شد. مبتنی بر تجارب پروژه‌های احیای دریاچه ارومیه و روستای حسن لو، ارائه فوق بیان می‌کند که پروژه‌های فنی (همانند انتقال آب، سدسازی، روش‌های پایش و کاهش مصرف آب، تغییر محصولات زیر کشت و ...) نیازمند بررسی راه‌حل‌ها از دیدگاه‌های فرهنگی و جامعه محلی، و پذیرش و مشارکت آنها از منظر پیامدها بر

کنفرانس انجمن تحلیل ریسک اروپا (SRA-BeNeLux)، ۲۶ مارس ۲۰۱۸، مول بلژیک

کنفرانس انجمن تحلیل ریسک اروپا ۲۶ مارس ۲۰۱۸ در شهر مول بلژیک به میزبانی مرکز تحقیقات هسته‌ای بلژیک برگزار گردید. این کنفرانس محلی برای تبادل نظر اساتید، پژوهشگران، دانشجویان و متخصصان درباره ماهیت متغیر تحلیل، مدیریت و سیاست‌گذاری ریسک با توجه به تغییرات اجتماعی، نهادی، زیست‌محیطی و فناورانه جوامع است. چهار سوال کلیدی کنفرانس امسال عبارت بوده‌اند از: ۱) جوامع معاصر با چه نوع ریسک‌های جدیدی مواجه هستند و چه رویکردهایی باید در قبال آنها در پیش گرفت؟ ۲) چه رویه‌ها، مسائل و افرادی در شکل‌دهی مدیریت ریسک و تغییرات موثرند؟ آیا می‌توان بر ریسک و تغییر حکمرانی مسئولانه داشت؟ ۳) ریسک و تغییر چگونه ادراک می‌شوند، تدوین می‌وند و پیاده‌سازی می‌گردند؟ آیا ریسک را باید مقوله‌ای فیزیکی یا برساختی اجتماعی دانست؟ و ۴) شاخه تحلیل ریسک چگونه خود را نسبت به تغییرات و تحولات فناورانه، اقتصادی و اجتماعی منطبق می‌سازد، بدانها پاسخ می‌دهد، بسط می‌یابد، یا در آن نوآوری رخ می‌دهد؟ از جمله موضوعات محوری این کنفرانس عبارت بودند از: ریسک‌های دیجیتال و امنیت، اخلاق ریسک، تنظیم‌گری و ریسک، سواد ریسک و آموزش، ادراک ریسک و انتقال مفهوم ریسک در قالب ارتباطات، و ریسک‌های سلامت انسان و محیط‌زیست.

پژوهشکده سیاستگذاری شریف با ارائه ”ریسک‌ها چگونه در اسلام به صورت متفاوتی ادراک و برخورد می‌شوند“ در این کنفرانس مشارکت داشت. در این ارائه با اتخاذ این دیدگاه که ریسک مقوله‌ای هم ناظر بر واقع امر و هم برساخت اجتماعی-فرهنگی و ارزش‌بار است، دین و مشخصاً اسلام به عنوان یک منبع مهم در ادراک ریسک و مدیریت آن در سطوح فردی و جمعی و نیز حکمرانی آن معرفی می‌شود. دیدگاه توحیدی و اخروی ادیان از جمله اسلام باعث پیدایش اهداف و ارزش‌های الهی می‌شود و پیامدهای رخدادهای (و ریسک) را علاوه بر دنیای کنونی به دنیای دیگر (آخرت) نیز بسط می‌دهد. مبنا قرار دادن تکالیف الهی و تکلیف‌محور بودن انسان دینی باعث ادراک و انتخاب‌های فردی و عمومی متفاوتی نسبت به اتخاذ دیدگاه بدون دین (سکولار) می‌گردد. شواهد تجربی مورد بحث در این ارائه متمرکز بر درک تصمیمات نظام جمهوری اسلامی ایران در منطقه خاورمیانه و چگونگی حکمرانی ریسک‌های امنیتی و سیاسی متأثر از رویکرد دینی آن بود.

کنفرانس سالانه مطالعات اجتماعی علم و فناوری گراتز گراتز-اتریش، ۲۰۱۸

حضور در عرصه‌های بین‌المللی

نوآور می‌تواند از توان آنها برای ظرفیت‌سازی در بنگاه‌های کوچک بهره برد، به خصوص در کشورهای در حال توسعه همانند ایران که از بنگاه‌های شبه‌خصوصی بزرگ و بدنه دولتی حجیم برخوردارند.

حضور در عرصه‌های بین‌المللی

کنفرانس بین‌المللی گلوبلیکس
۱۱-۱۳ اکتبر ۲۰۱۷، آتن یونان

پانزدهمین کنفرانس بین‌المللی گلوبلیکس با عنوان "نوآوری و ظرفیت‌سازی با لحاظ نمودن مالی شدن و توسعه نامتقارن اقتصاد جهانی: نقش‌های جدید دولت، بخش تولید و فعالان اجتماعی" ۱۱-۱۳ اکتبر ۲۰۱۷ به میزبانی دانشگاه فنی ملی آتن در یونان برگزار گردید. این کنفرانس یکی از معتبرترین کنفرانس‌های بین‌المللی در حوزه‌های سیاستگذاری و اقتصاد نوآوری، فناوری و پژوهش است که متمرکز بر نیازهای کشورهای در حال توسعه است. از جمله مهمترین محورهایی که کنفرانس گلوبلیکس ۲۰۱۷ بر آن متمرکز بود عبارتند از رویکردهای جدید برای رفع نابرابری‌های فزاینده میان کشورها، مناطق و طبقات اجتماعی در عصر جهانی شدن؛ افت سرعت رشد اقتصاد جهانی و پسرفت و رکود اقتصادی در قسمت‌هایی از جهان؛ چالش‌های جدید برای توسعه نوآوری و توانمندسازی که نیازمند تکمیل رویکرد نظام-های نوآوری باشند؛ و نقش انواع بازیگران در شکل‌دهی نوآوری و توانمندسازی در عصر جهانی شدن نامتقارن، مالی شدن، سیاست‌های ریاضتی و ریسک-های زیست‌محیطی و اجتماعی. از جمله ارائه‌های جذاب و کلیدی مربوط به پروفسور ریچارد نلسون بود که به تبیین اقتصاد تکاملی و تفاوت‌های آن با اقتصاد کلاسیک، نئوکلاسیک و نهادگرایان می‌پرداخت. در این ارائه نشان داده شد که چگونه صنعت هواپیمایی، صنعت خودروسازی و چندین صنعت دیگر، به عنوان مثال، از یک بازار آزاد، کامل و رقابتی فاصله دارند؛

کنفرانس بین‌المللی گلوبلیکس
آتن-یونان، ۲۰۱۸

حضور در عرصه‌های بین‌المللی

حضور در عرصه‌های بین‌المللی

کنفرانس پژوهشگران جوان انجمن اروپایی مطالعات سیاستگذاری تحقیقات و نوآوری ۲۱-۲۳ نوامبر، (EuSPRI-ECC) ۲۰۱۶، وین اتریش

”کنفرانس پژوهشگران جوان انجمن اروپایی مطالعات سیاستگذاری تحقیقات و نوآوری“ مجزا از کنفرانس اصلی این انجمن به صورت سالانه در اروپا برگزار می‌گردد و مخاطبان آن دانشجویان دکتری و پسادکتری هستند. این کنفرانس به منظور بحث و بررسی عمیق بر روی ارائه‌ها محدود به حداکثر ۳۰ شرکت‌کننده می‌باشد. کنفرانس پژوهشگران جوان انجمن اروپایی مطالعات سیاستگذاری تحقیقات و نوآوری در سال ۲۰۱۶ در موسسه فناوری اتریش در وین برگزار گردید.

محورهای این کنفرانس عبارت بودند از: ۱) درک و اندازه‌گیری اثربخشی سیاست‌های علم، فناوری و نوآوری و نیز مفاهیم، روش‌ها، الگوها و تحلیل‌های تجربی تامین مالی این سیاست‌ها، ۲) ماموریت‌محوری و جهت‌گیری سیاست‌های علم، فناوری و نوآوری: مشارکت‌های مفهومی، نظری و تجربی و انواع حکمرانی آن و چالش‌های مربوطه، ۳) سیاست‌گذاری نوآوری‌های غیرفناورانه: طراحی، خلاقیت و نوآوری اجتماعی، ۴) برقراری پیوند میان مطالعات سیاست‌گذاری علم، فناوری و نوآوری و مطالعات گذار: نقش سیاست‌گذاری در گذار، ۵) روابط میان مقولات علم، فناوری و نوآوری و چگونگی پشتیبانی از سیاست‌گذاری، ۶) حکمرانی سازمان‌ها و نظام‌های علم، و ۷) آینده ارزیابی توسط همتایان. سخنرانان دعوت شده برای کنفرانس ۲۰۱۶ عبارت بودند از: جاکوب ادلر،

حضور در عرصه‌های بین‌المللی

کنفرانس داشت. این ارائه با موضوع «میانجیگری در تدارکات دولتی نوآوری برای اهداف انتقال فناوری» به سه تمایز اصلی تدارکات دولتی توانمندسازی و تدارکات دولتی نوآوری پرداخته است (مفهوم اول برای کشورهای در حال توسعه و مفهوم دوم برای کشورهای توسعه‌یافته). این سه تمایز عبارتند از ۱) تمرکز بر ارتقاء و پایش و ارزیابی توانمندی‌های فناورانه، ساخت و سازمانی تأمین‌کنندگان در مناقصات دولتی، ۲) عدم نیاز به تبدیل نیازها به مشخصات کارکردی در ابتدای مناقصات، و ۳) تغییرات سازمانی در مناقصه‌گذار دولتی نه ناشی از توسعه محصول نوآورانه بلکه ناشی از الزامات جدید حقوقی و نظام جدید پایش و ارزیابی توانمندسازی تأمین‌کنندگان.

حضور در عرصه‌های بین‌المللی

کنفرانس بین‌المللی آسیالیکس
۲۹-۳۱ آگوست، (ASIALICS)،
تهران، ۲۰۱۷

حرکت در متن: ضرورت تحول پارادایمی در سیاستگذاری اقتصاد دانش بنیان“ در مراسم افتتاحیه ایراد شد. در این ارائه، ضمن برشمردن مراحل توسعه از اقتصاد عامل‌محور به اقتصاد سرمایه‌محور و سپس به اقتصاد و دیپلماسی فناوری. نوآوری بنیان (دانش بنیان)، تغییرات ساختاری به عنوان بن‌مایه فرآیند توسعه اقتصادی برشمرده شد. در ادامه با نشان دادن سیر تحولات سیاستگذاری علم و فناوری در ایران از بعد از انقلاب اسلامی، به گسترش آموزش عالی طی ۲۵-۳۵ سال قبل، تدوین قوانین حمایت از مقالات ISI طی ۱۵-۲۵ سال قبل، تأسیس و تقویت دفاتر ارتباط با صنعت طی ۱۰-۱۵ سال قبل، تأسیس مراکز رشد و پارک‌های علم و فناوری طی ۵-۱۰ سال اخیر و در نهایت تصویب و پیاده‌سازی قانون حمایت از شرکت‌های دانش بنیان و تأسیس صندوق نوآوری و صندوق‌های تأمین مالی جسورانه طی سال‌های اخیر اشاره شد. بر این اساس می‌بینیم که با پارادوکس نوآوری مواجهیم به طوری که سیاست‌های علم و فناوری در اوج محسوب می‌شوند اما نوآوری در بنگاه‌ها و تغییرات ساختاری صنعت اندک و ناکافی است. در نهایت ضرورت تحول پارادایمی در سیاستگذاری اقتصاد دانش بنیان مورد تأکید قرار می‌گیرد به طوری که سیاستگذاری علم و فناوری با بازیگران محدود و حکمرانی پیچیده همانند قسمتی اندک از یک کوه یخ شناور در اقیانوس (کل اقتصاد) است که باید بتواند سیاستگذاری صنعتی با بازیگران گسترده و حکمرانی ضعیف را دستخوش تغییر نماید تا بر کل اقتصاد موثر باشد. در این راستا مدل پیشنهادی جهت حکمرانی توسعه‌گرا مشتمل بر چهار بُعد تکثیر ساختارهای موفق، تقویت کارآفرینان نهادی و اداری، تغییر تدریجی و راهبرد دوگانه می‌باشد. پژوهشکده سیاست‌گذاری همچنین یک ارائه پوستر نیز در این

هفتمین کنفرانس بین‌المللی مدیریت فناوری و چهاردهمین کنفرانس بین‌المللی آسیالیکس با عنوان “تحولات فناورانه، زیست‌بوم نوآوری و مدل‌های کسب و کار آینده” ۷-۹ شهریور ۱۳۹۶ (مصادف با ۲۹-۳۱ آگوست ۲۰۱۷) توسط انجمن مدیریت فناوری ایران و به میزبانی دانشگاه شهید بهشتی در تهران برگزار گردید. در واقع این اولین بار است که میزبانی کنفرانس بین‌المللی آسیالیکس به ایران داده شده است. ۲۱ محور موضوعی کنفرانس ۲۰۱۷ عبارت بودند از مدیریت راهبردی فناوری، مدیریت همکاری‌های راهبردی و انتقال فناورانه، مدیریت مالکیت فکری، مدیریت پژوهش و توسعه، مدیریت نوآوری و توسعه محصولات جدید، مدیریت نوآوری خدماتی، مدیریت دانش در خدمت توسعه فناوری، نوآوری باز و شبکه‌های نوآوری، تجاری سازی دانش و فناوری، کارآفرینی فناورانه، نهادهای تسهیل گر نوآوری (پارک‌های فناوری، مراکز رشد و شتاب دهنده‌ها)، تأمین مالی نوآوری و توسعه فناوری، آینده‌پژوهی و آینده‌نگاری، ارزیابی فناوری، هوشمندی فناوری، سیاستگذاری فناوری و نوآوری، نظام‌های نوآوری ملی، بخشی و فناورانه، آثار اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی فناوری و نقش آن در توسعه پایدار، آموزش در حوزه مدیریت فناوری و نوآوری، پژوهش در حوزه مدیریت فناوری و نوآوری، دکتر علی ملکی قائم مقام پژوهشکده به عنوان سخنران کلیدی در این کنفرانس حضور داشتند. ارائه مزبور با عنوان “عبور از حاشیه؛

حضور در عرصه‌های بین‌المللی

بناگاهها، ۳) حاکمیت و نهادها، ۴) فناوری اطلاعات و ارتباطات و زیرساختهای فیزیکی، ۵) محیطهای آموزشی، تجارت، حقوقی، مالکیت فکری، کسب‌وکار و نیروی کار، ۶) خروجیهای بازار، صادرات و تجارت، ۷) فعالیت‌ها و منابع تحقیق و توسعه، و ۸) هزینه‌کردها و تامین مالی علم، فناوری و نوآوری.

مدیران دولتی، موانع حقوقی بر سر راه مشارکت خریدار دولتی و تامین‌کنندگان، موانع حقوقی بر سر راه تغییر قراردادهای مبتنی بر انتقال حقیقی فناوری، و تعیین میزان موفقیت انتقال فناوری و پیونددهی آن با نظام پرداخت قراردادهای ارائه دیگر پژوهشگردها با عنوان ”دسته‌بندی مدلهای پایش علم، فناوری و نوآوری: اهداف و کارکردها“ با معرفی دو معیار جدید یعنی اهداف و کارکردها به بسط چهار معیار جامعیت (سطح پوشش مدل)، پیاده‌سازی، سادگی و مقایسه‌پذیری (معیارهای CISC) جهت دسته‌بندی مفهومی مدلهای پایش و ارزیابی نظام‌های علم، فناوری و نوآوری می‌پردازد. این ارائه که قسمت دیگری از آن نیز پیشتر در ”کنفرانس انجمن اروپایی مطالعات سیاستگذاری تحقیقات و نوآوری (۲۰۱۶)“ در وین ارائه شده بود، ماحصل خروجی پروژه پایش و ارزیابی وضعیت علم و فناوری ایران طی سالهای ۱۳۹۳-۱۳۹۵ در پژوهشگردها بوده است. معیارهای شش‌گانه مذکور براساس مقایسه و تحلیل ۲۲ مدل مطرح جهانی پایش و ارزیابی علم، فناوری و نوآوری به دست آمده‌اند. نتایج نشان داد که اهداف و مقاصد این مدلها به ۷ دسته توسعه: ۱) علمی، ۲) تحقیق و توسعه، ۳) فناوری، ۴) نوآوری، ۵) رشد اقتصادی، ۶) منابع انسانی و ۷) پایداری قابل دسته‌بندی است. از منظر کارکردی نیز مدلها یک یا چند مورد از این کارکردهای متباین زیر را پوشش می‌دهند: ۱) منابع انسانی، نیروی کار و آموزش، ۲) بخش خصوصی و

حضور در عرصه‌های بین‌المللی

کنفرانس بین‌المللی سیاستگذاری عمومی (IPPC)، ۲۸-۳۰ ژوئن ۲۰۱۷، سنگاپور

دهه ۹۰ میلادی تا سال ۲۰۱۲، مدل مفهومی برای عناصر آمیزه‌های سیاستی را در دو بُعد پارادایم سیاستی و نهادهای سیاستی بسط می‌دهد. این مطالعه بر مبنای ۵۳ مصاحبه نیمه‌ساخت‌یافته با متخصصان دانشگاهی و غیردانشگاهی انگلستان و تحلیل ۲۵۰ پاسخ مشاورهای دریافتی از دپارتمان انرژی و تغییرات آب‌وهوایی انگلستان صورت گرفته است. این ارائه مبتنی بر اطلاعات تجربی صنعت برق انگلستان نشان می‌دهد که بدون لحاظ نمودن عناصر پارادایم سیاستی و نهادهای سیاستی، مفهوم‌پردازی و تحلیل تغییرات سیاستی با درک درستی از پویایی‌ها طی گذر زمان صورت نمی‌گیرد. ارائه دیگر پژوهشگردها به این موضوع پرداخته که ادبیات تدارکات دولتی نوآوری در کشورهای توسعه‌یافته چگونه می‌تواند نیازهای انتقال فناوری کشورهای در حال توسعه را پاسخ دهد؟ در واقع تدارکات دولتی نوآوری از اواخر دهه ۹۰ میلادی به عنوان ابزار سیاستی جدید و موثر در طرف تقاضای نوآوری مطرح شد و ظرف یک دهه اخیر موج جدیدی را در خرید دولتی اروپا جهت تحریک تقاضا به راه انداخته است. نتایج پروژه پژوهشگردها در زمینه ساخت داخل نمودن تجهیزات راهبردی صنعت نفت ایران نشان داد که تدارکات دولتی به منظور انتقال فناوری و تدارکات دولتی (به منظور توسعه) نوآوری چالشهای کمابیش مشابهی دارند، که عبارتند از چالشهای پایش و ارزیابی، مدیریت ریسک و ریسک‌گریزی

سومین کنفرانس بین‌المللی سیاستگذاری عمومی به همت انجمن بین‌المللی سیاستگذاری عمومی (IPPA) ۲۸-۳۰ ژوئن ۲۰۱۷ به میزبانی مدرسه سیاستگذاری لی کوآن یو سنگاپور برگزار گردید. این کنفرانس با ۱۳۰۰ شرکت‌کننده از ۷۳ کشور جهان در قالب ۱۶۳ پنل تشکیل شد و به عنوان بزرگترین کنفرانس سیاستگذاری عمومی جهان شناخته می‌شود. ۲۰ محور موضوعی این کنفرانس عبارت بودند از: نظریه‌های سیاست‌گذاری عمومی، سیاست‌گذاری تطبیقی، سیاست‌گذاری و سیاست، مسائل، مدیریت اجرایی، پیاده‌سازی، طراحی، رویکرد انتقادی، حکمرانی، روش‌شناسی، آسیب‌شناسی، کسب‌وکار، جنسیت، علم، رژیم سیاسی، پایداری، مباحث بخشی، سلامت، اقتصاد، پیش‌کنفرانس و سایر موضوعات مرتبط با سیاست‌گذاری.

پژوهشگردها سیاستگذاری شریف با پنج ارائه در این کنفرانس حضور داشت. از جمله این ارائه‌ها تحت عنوان ”آمیزه سیاستی صنعت برق انگلستان در تلاطم: ابهام پارادایمی و تغییر نهادی“ مبتنی بر مطالعات تجربی بر روی صنعت برق انگلستان طی

کنفرانس انجمن اروپایی مطالعات سیاستگذاری تحقیقات و نوآوری ۷-۹ ژوئن ۲۰۱۷، (EU-SPRI) وین اتریش

هشتمین کنفرانس انجمن اروپایی مطالعات سیاستگذاری تحقیقات و نوآوری تحت عنوان "آینده علم، فناوری و نوآوری- آینده سیاستگذاری علم، فناوری و نوآوری: روش‌ها و مدل‌های جدید نوآوری و پژوهش به عنوان چالش برای سیاستگذاری علم، فناوری و نوآوری" ۷-۹ ژوئن ۲۰۱۷ به میزبانی موسسه فناوری اتریش در وین برگزار شد. محورهای اصلی کنفرانس عبارت بودند از: ۱) محتوا، زمینه و آینده سیاست نوآوری و فناوری- به سمت چارچوب‌دهی جدید، ۲) تاثیر سیاست‌های علم، فناوری و نوآوری بر سازماندهی پژوهش و تولید دانش، ۳) آمیزه‌های سیاستی و ابزارهای جدید متحول کردن نوآوری، ۴) نسل جدید حکمرانی ارزیابی پژوهش- فعال‌سازی تولید خلاّقانه و مسئولانه دانش، ۵) نوآوری دربرگیرنده و چالش‌های آن برای سیاست‌گذاری علم، فناوری و نوآوری، ۶) شبکه‌های تحقیق و توسعه و جغرافیا: رویکردهای تجربی و تحلیلی نوین در زمینه سیاست‌گذاری، ۷) چه مدل‌هایی برای حکمرانی نوآوری در اقتصادهای نوظهور مناسبند؟، ۸) نوآوری اجتماعی به مثابه چالش برای سیاست‌های جامع نوآوری، ۹) تفکر مجدد درباره حکمرانی زیرساخت‌های فنی بزرگ، ۱۰) زیست‌بوم‌های نوآوری: چالش حکمرانی برای بنگاه‌ها و سیاست‌گذاران، و ۱۱) همکاری‌های بخش خصوصی و عمومی در پژوهش و نوآوری.

پژوهشکده سیاستگذاری با یک ارائه شفاهی تحت عنوان "نظام پایش و ارزیابی (M&E): ابزاری مغفول در حکمرانی بازتابی ارزیابی پژوهش

در دانشگاه‌ها" در این کنفرانس شرکت نمود. این مقاله به مدیریت عمومی جدید در دانشگاه‌ها و مقوله دانشگاه مدیریتی می‌پردازد. تحت این پارادایم نوظهور که به ارزیابی فزاینده عملکرد می‌پردازد، دانشگاه‌ها، اعضای هیئت علمی، پژوهشگران و دانشجویان تحت فشارهای رتبه‌بندی‌های بین‌المللی، کمتی‌سازی عملکرد و فشارهای رقابتی فزاینده داخلی و بین‌المللی، فشارهای چاپ مقالات در ژورنال‌های معتبر قرار گرفته‌اند. کنار گذاشتن سازوکارها و معیارهای ارزیابی و بازگشت به چندین دهه قبل با توجه به وسعت کنونی آموزش عالی و کارکردهای توسعه‌یافته آن ممکن نیست. بنابراین اصلاح و بهبود این فشارها و نظامات ارزیابی می‌تواند گزینه معقول و عملی باشد. مقاله مذکور به معرفی ادبیات نظام‌های پایش و ارزیابی (M&E Systems) و مفهوم پژوهش و نوآوری مسئولانه (RRI) و توصیه به کاربست آن در حکمرانی پژوهش در دانشگاه‌ها می‌پردازد. این دو ابزار و مفهوم با وجود اینکه ادبیات علمی خاص خود را دارند و در اسناد بالادستی اتحادیه اروپا، بانک جهانی، سازمان ملل مورد توجه و استفاده بوده‌اند تاکنون با حکمرانی پژوهش در دانشگاه‌ها بیگانه بوده‌اند. در حقیقت ابزار و مفهوم نظام پایش و ارزیابی می‌تواند در حکمرانی بازتابی (reflexive governance) ارزیابی پژوهش در دانشگاه‌ها و حرکت به سمت پژوهش و نوآوری مسئولانه راهگشا باشد.

بازدید و عقد تفاهمنامه همکاری با دانشگاه‌های روسیه، ۶-۱۰ فوریه ۲۰۱۷

اتحادیه دانشگاههای ایران و روسیه با عضویت دانشگاه‌های برتر دو کشور در سال ۲۰۱۵ با حضور هیئت‌های دانشگاه‌ها و مسئولین وزارت علوم دو کشور رسماً کار خود را آغاز نمود. در ادامه در سال ۲۰۱۷ دکتر علی ملکی به عنوان قائم مقام پژوهشکده سیاستگذاری به همراه هیئتی از دانشگاه صنعتی شریف از سه دانشگاه مطرح روسیه شامل دانشگاه دولتی سن پترزبورگ، دانشگاه پلی تکنیک سن پترزبورگ و دانشگاه ایتمو بازدید کردند. در این دیدار که به مدت ۵ روز به طول انجامید (۶-۱۰ فوریه)، ضمن بازدید از زیرساخت‌ها و تبادل نظر با مدیران دانشگاهی، تفاهم‌نامه‌هایی برای تبادل دانشجویان و دوره‌های کوتاه‌مدت پژوهشی و فرصت مطالعاتی منعقد گردید.

نشست های سیاستی بین المللی حکمرانی در عمل

پنجمین کنفرانس گذار دموکراتیک، استانبول.
کنفرانس گفت و گوی بین المللی در موضوع تروریسم، بغداد.
سومین کنفرانس بین المللی سیاستگذاری عمومی، سنگاپور.

جلسه بین المللی سیاست پژوهی در اندیشکده حکمرانی
 ۱۰امین مجمع بین المللی بازارهای سرمایه اسلامی، تهران.
 ۴۸امین پلتفرم اروپایی نشست‌های تنظیم‌گری.

پژوهشکده سیاستگذاری دانشگاه صنعتی شریف در راستای بهبود مراودات و ارتقا شبکه بین‌المللی خود، علاوه بر دعوت از اساتید بین‌المللی، در سطح مدیران و پژوهشگران در رویدادهای مهم سیاستگذاری جهان حضور به هم رسانده است جدول ذیل به صورت اختصار سایر همکاری‌های بین‌المللی را نشان می‌دهد.

عنوان و شرح همکاری بین‌المللی

برگزاری کارگاه آموزشی با عنوان Challenges and Opportunities of Population ageing in social policy and well-being of older population By Professor Asghar Zaidi, PhD University of Southampton and London School of Economics, UK"
سخنرانی علمی با موضوع Investment literacy and Choice of Electric Appliances By : M. Filippini
سمینار تخصصی با موضوع some lessons from environmental economics for reviving Urmia lake, By:Cameron Hepburn
شرکت در کنفرانس آموزش عالی وین 2nd HEIRRI Conference: Education towards a responsible society, transforming universities through RRI
شرکت در دوره آموزشی کوتاه مدت دکتری کپنهاگ PhD Course: Theories of Sustainable Transitions
شرکت و ارائه در سمپوزیوم اقتصاد و بانکداری اسلامی
شرکت در کنفرانس گفتگوی بین‌المللی در مورد تروریست ، عراق
شرکت و ارائه در سومین گردهمایی بین‌المللی سیاستگذاری عمومی، مالزی
شرکت و ارائه در گردهمایی بین‌المللی بانکداری و تأمین مالی اسلامی
برگزاری جلسه با تیم بانک جهانی
همکاری با بانک جهانی در اصلاح ساختار صندوق‌های تأمین اجتماعی و بازنشستگی در ایران
شرکت در مدرسه زمستانی سیاستگذاری عمومی(IPPA) فرانسه
شرکت در مدرسه زمستانیonthintanks با موضوع اندیشکده‌ها، فرایندها و سازو کار آنها سوییس

عنوان و شرح همکاری بین‌المللی

شرکت در کارگاه Anthropocene and Citizen Science: Evidence Gained through the “Opening-up” of Academic Knowledge Production, Workshop at The Kerschensteiner Kolleg of the Deutsches Museum, Munich
همکاری با فائو در تحلیل نهادی سیاستگذاری آب در ایران
شرکت در کارگاه‌های توسعه منطقه ای meso partner
اخذ نمایندگی کارگاه‌های Coaching Ourselves از کانادا
تعامل و ارتباط با نهادها، اندیشکده‌ها و مراکز سیاست پژوهی منطقه ای و بین‌المللی IPPA / IDEAS / OnThinkTanks / World Bank / Foraus / ThinkTankHub
Governance Talks 1 - "Islamic Media in Westren Context" - Amir Taqi, Director of Ahlulbayt TV London
Governance Talks 2 - Unveiling the book "Dirty War on Syria"- Tim Anderson, author
Governance Talks 3 - "The Corrupt State and Development" - Professor Seyed Farid AlAtas
Governance Talks 4 - "Media Regulation, Some International Trends" Dr. Murray Green , Dr. Yan Bo

پژوهشکده سیاستگذاری دانشگاه صنعتی شریف با گذشت ۱۰ سال از تاسیس خود، توانسته است افتخارات گوناگونی را در عرصه‌های مختلف به دست آورد. از کسب عنوان پژوهشگر برتر دانشگاه صنعتی شریف تا دریافت تقدیرنامه به دلیل اثرگذاری هوشمندانه در فرایند تدوین و تدقیق قانونگذاری و تنظیم‌گری، تنها گوشه‌ای از افتخارات این مجموعه از بدو تاسیس تاکنون بوده است.

افتخارات

پژوهشگر جوان برگزیده دانشگاه در حوزه ارتباط با صنعت - ۱۳۹۵

پژوهشگر برتر ارتباط با صنعت دانشگاه صنعتی شریف
دکتر علی ملکی: قائم مقام پژوهشکده سیاست گذاری

جایزه ملی خیرین کارآفرین
اعطا کننده: وزارت کار، تعاون و رفاه اجتماعی
با همکاری بنیاد آلاء (مهدی مدیر سامانه هوشمند حاتم پژوهشکده سیاست گذاری شریف صالحیون)

تقدیر رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی
از فعالیت‌های اندیشکده حکمرانی پژوهشکده
سیاست‌گذاری دانشگاه صنعتی شریف

تقدیر رئیس کارگروه پولی بانکی کمیسیون اقتصادی
مجلس شورای اسلامی از فعالیت‌های اندیشکده حکمرانی
پژوهشکده سیاست‌گذاری دانشگاه صنعتی شریف

تقدیر رئیس سازمان تنظیم مقررات از فعالیت‌های
اندیشکده حکمرانی پژوهشکده سیاست‌گذاری
دانشگاه صنعتی شریف

تقدیر رئیس کمیسیون ویژه مجلس شورای اسلامی
از فعالیت‌های اندیشکده حکمرانی پژوهشکده
سیاست‌گذاری دانشگاه صنعتی شریف

گزارش حضور در رسانه‌ها

حضور دکتر علی ملکی در برنامه چرخ شبکه چهار سیما با موضوع تبیین اهمیت و ابعاد حکمرانی و سیاستگذاری عمومی - ۱۳۹۶/۰۶/۲۹

حضور دکتر هامون طهماسبی در برنامه حال خوب شبکه سلامت با موضوع توسعه پایدار، پایداری سازمانی، مسئولیت اجتماعی - ۱۳۹۶/۰۶/۲۰

گفت‌وگوی دکتر سعید نریمان با روزنامه «قانون» با موضوع «چرخه معیوب سمن‌ها در ایران» ۱۳۹۵/۱۱/۰۵

حضور دکتر روح‌الله حمیدی مطلق در برنامه خرمشهر شبکه ۳ با موضوع فعالیت‌های توسعه منطقه ای در گلباف کرمان - ۱۳۹۷/۰۷/۳۰

حضور دکتر بهرام صلواتی در برنامه باهمستان شبکه جهانی جام جم با موضوع کنفرانس حکمرانی و سیاستگذاری عمومی ۱۳۹۶/۱۰/۲۰

یادداشت دکتر علی مروی در روزنامه جهان صنعت با عنوان : «بغرنجی‌های بازار ارز و اقدامات ممنوعه» - ۱۳۹۵/۱۰/۱۲
«هب نقدینگی در آستانه انفجار» - ۱۳۹۵/۱۰/۱۸
«چرخه شوم رکود اقتصادی و بحران بانکی» - ۱۳۹۵/۱۱/۱۲
«بحران در صندوق‌های بازنشستگی» - ۱۳۹۵/۱۱/۱۸
«چگونگی خروج از رکود» - ۱۳۹۵/۱۲/۰۴
«چند توصیه برای سامان‌دهی بازار کار کشور» - ۱۳۹۵/۱۲/۰۹
«معمای نقدینگی و تورم» - ۱۳۹۵/۱۲/۱۹
«پیش‌شرط‌های نجات نظام بانکی کشور» - ۱۳۹۶/۰۱/۳۱
«وعده‌های اشتغال و میانگین هزینه ایجاد شغل» - ۱۳۹۶/۰۲/۱۱
«سایه شوم فروپاشی اقتصادی» - ۱۳۹۶/۰۲/۲۰

حضور دکتر روح‌الله حمیدی مطلق در برنامه ثریا شبکه ۱ با موضوع ظرفیت صندوق‌های فرض الحسنه ۱۳۹۴/۰۶/۲۵

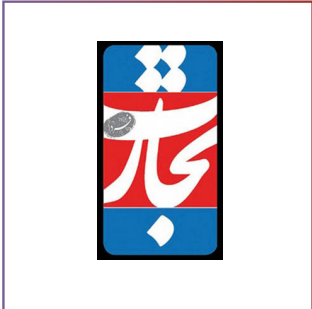
یادداشت دکتر مروی در پایگاه خبری اقتصاد آنلاین با عنوان «ضرورت مخالفت مجلس با انتقال بیمه‌ها به وزارت بهداشت» ۱۳۹۵/۱۰/۱۴

مصاحبه دکتر مرتضی زمانیان با پایگاه خبری خبر آنلاین، با عنوان «نسخه‌ای برای بازار هزارتوی ارز» ۱۳۹۵/۱۲/۱۸

یادداشت آقای محمدمبین کرمی‌نیا در روزنامه صبح نو با عنوان «انقلاب؛ بدون هاشمی رفسنجانی» - ۱۳۹۵/۱۱/۰۳
یادداشت آقای سید جمال قریشی در روزنامه صبح نو با عنوان «فقدان نقطه توازن نظام؟!» - ۱۳۹۵/۱۱/۰۵
یادداشت آقای محمدحسین انتظاری در روزنامه صبح نو با عنوان «هاشمی از چپ به راست یا از راست به چپ؟» - ۱۳۹۵/۱۱/۱۳
یادداشت خانم حنا اکرپی در روزنامه صبح نو با عنوان «IGTV و برخی از ابعاد آن» - ۱۳۹۷/۰۶/۱۱

«بررسی راه مواجهه با ابر چالش صندوق‌های بازنشستگی» در میزگرد محمدرضا واعظ مهدوی، حجت میرزایی و علی مروی - ۱۳۹۶/۱۲/۲۱
یادداشت آقایان سعید عباسیان و علی ابراهیم‌نژاد در هفته‌نامه تجارت فردا با عنوان «توسعه ابزارها یا حمایت از حقوق سهامداران خرد؟» - ۱۳۹۷/۰۱/۱۸
گفت‌وگوی دکتر علی مروی با هفته‌نامه تجارت فردا با عنوان «ضرورت اصلاحات اساسی در نظام بازنشستگی» - ۱۳۹۷/۰۱/۲۶
گفت‌وگوی دکتر علی مروی با هفته‌نامه تجارت فردا با عنوان «تخصیص بی‌ثمر، بررسی تأثیر درآمد نفت بر حل بحران صندوق‌های بازنشستگی» - ۱۳۹۷/۰۲/۲۲
گفت‌وگوی دکتر علی مروی با هفته‌نامه تجارت فردا با عنوان «تلاش بی‌نتیجه برای مدیریت انتظارات» - ۱۳۹۷/۰۴/۰۹
گفت‌وگوی دکتر علی مروی با هفته‌نامه تجارت فردا با عنوان «خنثی‌سازی هب نقدینگی» - ۱۳۹۷/۰۴/۲۳
گفت‌وگوی دکتر علی مروی با هفته‌نامه تجارت فردا با عنوان «مسئله سازوکار اخذ مالیات است، نه نرخ آن» - ۱۳۹۷/۰۴/۳۰
یادداشت آقای سید حامد توانگر در هفته‌نامه تجارت فردا با عنوان «اصلاحات در اولویت نیست» - ۱۳۹۷/۰۶/۳۱
گفت‌وگوی دکتر علی مروی با هفته‌نامه تجارت فردا با عنوان «بررسی عواقب رشد اقتصاد غیررسمی» - ۱۳۹۷/۰۷/۱۴
یادداشت آقای سید محمدحسین قریشی در هفته‌نامه تجارت فردا با عنوان «جسارت حل مسئله» - ۱۳۹۷/۰۷/۲۱

یادداشت دکتر سید مهدی حسینی دولت‌آبادی در روزنامه دنیای اقتصاد با عنوان «طرح مهار افزایش نرخ سود سپرده» - ۱۳۹۶/۰۴/۱۲
یادداشت دکتر مرتضی زمانیان در روزنامه دنیای اقتصاد با عنوان «بحران ترانزنامه‌ای در بانک‌ها» - ۱۳۹۶/۰۴/۱۴
یادداشت دکتر علی مروی در روزنامه دنیای اقتصاد با عنوان «هزینه‌های روزافزون تعویق اصلاحات بانکی» ۱۳۹۶/۰۴/۱۴
یادداشت دکتر مرتضی زمانیان در روزنامه دنیای اقتصاد با عنوان «نرخ سود بانکی؛ سدی در برابر تورم» - ۱۳۹۶/۰۷/۲۳
یادداشت خانم زهرا موسوی در روزنامه دنیای اقتصاد با عنوان «آزمایش‌های کنترل‌شده تصادفی» - ۱۳۹۷/۰۱/۱۹
یادداشت آقای امیرمحمد تهمتن در روزنامه دنیای اقتصاد با عنوان «اصول سه‌گانه تصمیم‌سازی» - ۱۳۹۷/۰۱/۱۹
یادداشت دکتر مرتضی زمانیان در روزنامه دنیای اقتصاد با عنوان «دوری از شاخص‌زدگی» - ۱۳۹۷/۰۱/۱۹
یادداشت آقای امیرمحمد تهمتن در روزنامه دنیای اقتصاد با عنوان «شکاف بین آگاهی و عمل» - ۱۳۹۷/۰۲/۰۸
یادداشت خانم زهرا موسوی در روزنامه دنیای اقتصاد با عنوان «طراحی سیاست‌های زیست‌محیطی» - ۱۳۹۷/۰۲/۰۸
یادداشت آقای حسین محمد پور در روزنامه دنیای اقتصاد با عنوان «مقایسه سه مکانیسم انگیزشی» - ۱۳۹۷/۰۲/۰۸
یادداشت کوروش بهرنگ در روزنامه دنیای اقتصاد با عنوان «تعدیل مصرف خانگی آب» - ۱۳۹۷/۰۲/۰۸
یادداشت آقای امیرمحمد تهمتن در روزنامه دنیای اقتصاد با عنوان «تناقضات در رژیم‌های غذایی» - ۱۳۹۷/۰۵/۲۴
یادداشت آقای امین کریمی در روزنامه دنیای اقتصاد با عنوان «تغذیه صحیح و کارایی تحصیلی دانش‌آموزان» - ۱۳۹۷/۰۵/۲۴

گفت‌وگوی دکتر سید مهدی حسینی دولت‌آبادی با خبرگزاری مهر با عنوان «تفکیک وزارت صنعت» - ۱۳۹۶/۰۳/۱۹

یادداشت دکتر سید مهدی حسینی دولت‌آبادی در خبرگزاری مهر با عنوان «مروری بر الزامات طرح نجات بانکی» - ۱۳۹۶/۰۳/۲۳

گفت‌وگوی دکتر مرتضی زمانیان با خبرگزاری مهر با عنوان «شبکه بانکی، واسطه یا سپاه‌چاله وجوه؟» - ۱۳۹۶/۰۳/۲۹

گفت‌وگوی آقای برزین جعفر تاش با خبرگزاری مهر با عنوان «دولت کنترلی روی بازار مسکن ندارد» - ۱۳۹۶/۰۴/۰۹

یادداشت دکتر سید مهدی حسینی در خبرگزاری مهر با عنوان «بحران مؤسسات مالی و سؤال از رئیس‌جمهور» - ۱۳۹۶/۰۴/۱۸

یادداشت آقای سعید عباسیان در خبرگزاری مهر با عنوان «مروری بر تجربه ترکیه در بحران بانکی سال ۲۰۰۰» - ۱۳۹۶/۰۴/۱۸

یادداشت آقای سعید عباسیان در خبرگزاری مهر با عنوان «لزوم تعامل قوا برای مقابله با چالش‌های بانکی در ایران» - ۱۳۹۶/۰۴/۲۴

یادداشت آقای مهدی اشعری در خبرگزاری مهر با عنوان «بازهم سوء تنظیم‌گری/ریشه مشکلات پولی، نظارت نامناسب بانک مرکزی است» - ۱۳۹۶/۰۶/۱۶

یادداشت دکتر عزیزا... حاتم زاده در خبرگزاری مهر با عنوان «آیا جنگ یمن به انتها نزدیک شده است؟» - ۱۳۹۶/۰۹/۰۱

یادداشت دکتر علی مروی در خبرگزاری مهر با عنوان «تأملی بر طرح کارآمد سازی و ارتقای مدیریت صندوق‌های بازنشستگی- بخش اول» - ۱۳۹۶/۰۹/۱۱

یادداشت دکتر علی مروی در خبرگزاری مهر با عنوان «تأملی بر طرح کارآمد سازی و ارتقای مدیریت صندوق‌های بازنشستگی- بخش دوم» - ۱۳۹۶/۰۹/۱۵

یادداشت خانم ثانه اکوان در خبرگزاری مهر با عنوان «دفتر پیش‌نویس تخصصی قوانین، حلقه مفقوده قانون‌گذاری تخصصی در مجلس» - ۱۳۹۷/۰۷/۲۲

بازتاب جلسه حکمرانی در عمل در خبرگزاری تسنیم با عنوان «نشست نوبل اقتصاد ۲۰۱۷ در اندیشکده مطالعات حاکمیت» - ۱۳۹۶/۰۷/۲۵

حضور آقای سید جمال قریشی در بررسی «چالش‌های مالی در خیریه‌ها» در میزگرد تجارت‌نیوز - ۱۳۹۶/۸/۲۹

یادداشت دکتر عزیزا... حاتم زاده در پایگاه خبری پژوهشکده مطالعات راهبردی با عنوان «لبنان جبهه جدید عربستان در تقابل با ایران» - ۱۳۹۶/۰۹/۰۱

مصاحبه دکتر سید محمدصادق امامیان در خبر ۲۱ پیرامون «ماجرای فیسبوک» - ۱۳۹۷/۰۱/۳۰

یادداشت دکتر عزیزا... حاتم زاده در پایگاه تحلیل خبری نامه با عنوان «ترامپ، خروج از برجام و چند نکته» - ۱۳۹۷/۰۲/۱۹

یادداشت آقای مرتضی شکری در پایگاه خبری صدای ایران با عنوان «اتحادیه اروپا چه اقداماتی برای نجات برجام انجام خواهد داد؟» - ۱۳۹۷/۰۲/۲۳

یادداشت آقای مرتضی شکری در پایگاه خبری صدای ایران با عنوان «آیا محمد بن سلمان رؤیای عربستان در چشم‌انداز ۲۰۳۰ را محقق می‌کند؟» - ۱۳۹۷/۰۴/۱۹

یادداشت دکتر عزیزا... حاتم زاده در پایگاه خبری تحلیلی انتخاب با عنوان «سناریوهای آمریکا درباره توافق هسته‌ای» - ۱۳۹۷/۰۱/۲۸

یادداشت دکتر عزیزا... حاتم زاده در پایگاه خبری تحلیلی انتخاب با عنوان «رسالت تاریخی نخبگان ایرانی در سراسر جهان» - ۱۳۹۷/۰۲/۰۷

مصاحبه برنامه تلویزیونی پایش با دکتر علی مروی با موضوع «استفاده از ابزار مالیات به‌منظور تنظیم‌گری بازار» - ۱۳۹۷/۰۳/۲۷

گفتگوی برنامه تلویزیونی پایش با حضور دکتر علی مروی درباره تحلیل نوسانات بازار ارز و نقاط قوت و ضعف بسته ارزی دولت - ۱۳۹۷/۰۵/۱۷

حضور دکتر علی مروی در برنامه پایش شبکه ۱ سیما با موضوع «تحلیل وضعیت اقتصادی کشور و چشم‌انداز آینده» - ۱۳۹۷/۰۸/۰۸

حضور دکتر مرتضی زمانیان در برنامه پایش شبکه ۱ سیما با موضوع «نوسانات دلار و افزایش قیمت‌ها ۹۸» - ۱۳۹۷/۱۰/۰۲

حضور دکتر مرتضی زمانیان در برنامه پایش شبکه ۱ سیما با موضوع «یارانه بنزین ۹۸» - ۱۳۹۷/۱۱/۰۷

یادداشت آقای برزین جعفرتاش در خبرگزاری الف با عنوان «بزرگ‌ترین دستاورد دولت روحانی درخطر» - ۱۳۹۵/۰۶/۱۵

یادداشت آقای سید جمال قریشی در خبرگزاری الف با عنوان «چارچوبی برای فهم کنش رهبری در توصیه‌های انتخاباتی» - ۱۳۹۵/۰۷/۲۴

یادداشت آقای برزین جعفرتاش در خبرگزاری الف با عنوان «چرا اساس اقتصاد، بخش تولید است» - ۱۳۹۵/۰۸/۰۳

یادداشت دکتر سعید نریمان در خبرگزاری الف با عنوان «تأثیر ترامپ بر انتخابات ریاست جمهوری سال آینده در ایران» - ۱۳۹۵/۰۸/۲۱

یادداشت خانم حناکه اکبری در جامعه خبری تحلیلی الف با عنوان «مدارس تیزهوشان، عدالت یا بی‌عدالتی؟» - ۱۳۹۷/۰۱/۲۰

حضور آقای احمد ذوالفقاری در برنامه رهیافت رادیو اقتصاد با موضوع «طرح بانکداری اسلامی مجلس» - ۱۳۹۵/۰۴/۲۷

حضور آقای علی مروی در برنامه رهیافت رادیو اقتصاد با موضوع «خلق پول بانکی» - ۱۳۹۵/۰۶/۲۵

حضور آقای احمد ذوالفقاری در برنامه رهیافت رادیو اقتصاد با موضوع «نقاط ضعف و قوت طرح اصلاح نظام بانکی»

حضور آقای احمد ذوالفقاری در برنامه پویش رادیو اقتصاد با موضوع «اقتصاد مقاومتی» - ۱۳۹۵/۰۳/۲۱

حضور آقای علی گویا در برنامه پویش رادیو اقتصاد با موضوع «اقتصاد مقاومتی» - ۱۳۹۵/۰۳/۲۹

حضور آقای علی گویا در برنامه پویش رادیو اقتصاد با موضوع «اقتصاد مقاومتی» - ۱۳۹۵/۰۴/۱۱

اتاق بازرگانی صنایع معادن و کشاورزی ایران

یادداشت آقای مرتضی شکری با عنوان «اهمیت و ظرفیت‌های افغانستان برای ایران در دوران بازگشت تحریم‌های یک‌جانبه آمریکا» - ۱۳/۰۶/۱۳۹۷

حضور دکتر سید احسان خاندوزی در برنامه ۱۸۰ درجه شبکه افق با موضوع اقتصاد درون‌زا و برون‌گرا - ۱۳۹۵/۰۲/۱۳

گفتگوی دکتر مرتضی زمانیان و دکتر محسن کریمی در برنامه «متن، حاشیه» با موضوع «افزایش قیمت‌ها؛ دلایل و راهکارها» - ۱۳۹۷/۰۶/۲۵
حضور دکتر علی مروی در برنامه «متن، حاشیه» با موضوع «اثرات تحریم‌های ۱۳ آبان» - ۱۳/۰۸/۱۳۹۷
حضور آقای مهدی زینالو در برنامه «متن، حاشیه» با موضوع «طرح اصلاح قانون انتخابات» - ۱۳۹۷/۱۱/۰۵

یادداشت آقای سید حامد توانگر در سایت خبری تحلیلی ساعت ۲۴ با عنوان «ضرورت تشکیل دوباره کمیته ویژه فروش نفت» - ۰۶/۰۶/۱۳۹۷

گفت‌وگوی دکتر علی مروی با شبکه خبری اقتصاد و بانک ایران (ایبنا) - ۱۳۹۵/۰۶/۱۵
گفت‌وگوی دکتر مرتضی زمانیان با شبکه خبری اقتصاد و بانک ایران (ایبنا) - ۳۰/۰۶/۱۳۹۵

یادداشت آقای محمدعلی گویا در روزنامه ابتکار با عنوان «معمای قطر» - ۱۳۹۷/۰۳/۳۱
یادداشت آقای سعید طهماسبی در روزنامه ابتکار با عنوان «دلیل اصلی خاموشی‌های اخیر چیست؟» - ۱۳۹۷/۰۴/۲۱
یادداشت آقای سید حامد توانگر در روزنامه ابتکار با عنوان «نقدی بر فروش نفت در بخش خصوصی» - ۱۳۹۷/۰۷/۰۵
یادداشت آقای سید حامد توانگر در روزنامه ابتکار با عنوان «آیا پالایشگاه‌های داخلی توان کاهش تحریم‌های نفتی ایران را دارند؟» - ۱۳۹۷/۰۷/۰۹

یادداشت آقای مهدی ثابت در روزنامه جوان با عنوان «ترکیه دیگر ترکیه سابق نیست!» - ۱۳۹۷/۰۴/۰۵

حضور دکتر عزیزا... حاتم زاده کارشناس اندیشکده در برنامه کنکاش شبکه جام جم با موضوع «اقدامات چین در جنگ تجاری با آمریکا» - ۲۴/۰۶/۱۳۹۷

یادداشت آقای محمدمهدی دهدار در روزنامه همدلی با عنوان «تأملی در باب پیش‌بینی پذیر بودن ناآرامی‌های دی‌ماه ۹۶» - ۱۳۹۷/۰۲/۰۸

بی‌گمان موفقیت و تعالی پژوهشکده در ۱۰ سال گذشته بدون تلاش دلسوزانه پژوهشگران و کارمندان خلاق، متعهد و دغدغه‌مند آن امکان‌پذیر نبود. افرادی که دشواری‌ها و تنگناهای دوره‌های زمانی مختلف، باعث نشد تا آنان دست از تلاش بردارند و آنان همچنان مشتاقانه، به کوشش خود در جهت حل مسائل کشور و توسعه دانش سیاستگذاری ادامه داده‌اند. ضمن احترام به تمام همکارانی که در دهه گذشته بخشی از عمر گرانقدر خود را در پژوهشکده صرف امور علمی نمودند، در این بخش به معرفی همکاران فعلی پژوهشکده سیاستگذاری پرداخته می‌شود.

همکاران ما

مدیران، راهبران حوزه های تخصصی و اعضای هیئت علمی

سعید سهراب پور
رئیس پژوهشکده

علی مروی
مدیر اندیشکده حکمرانی
و راهبر حوزه اقتصاد
سیاسی

روح اله حمیدی مطلق
مدیر مدرسه نوآوری و
حکمرانی و راهبر حوزه
سیاستگذاری اجتماع و
نوآوری

حسین میرزاپور
معاون ارزیابی و
برنامه ریزی
و راهبر حوزه توسعه
حکمرانی در عصر دیجیتال

محمدصادق امامیان
معاون توسعه و مدیریت
منابع

علی ملکی
عضو هیئت علمی و معاون
پژوهشی و راهبر حوزه
توسعه پایدار

رضا میرنظامی
عضو هیئت علمی و راهبر
حوزه حکمرانی انرژی

جواد نوری
عضو هیئت علمی و مدیر
برنامه پیوست فناوری

مهدی فاتح راد
عضو هیئت علمی

علی صناعی
راهبر حوزه مطالعات
سیاسی و بین الملل

مرتضی زمانیان
راهبر حوزه الگوهای
حکمرانی و تنظیم گری

حمزه امیری
راهبر حوزه حکمرانی رسانه

سید احسان خاندوزی
دبیر شورای راهبری محتوا

پژوهشگران پسادکترا و مشاورین

امین محسنی چراغلو
مشاور

سعید نریمان
مشاور

کیومرث اشتریان
مشاور

رضا روستا آزاد
مشاور

عبدالحسین روح الامینی
مشاور

محمد رضا محمدخانی
مشاور

بهرام صلواتی
پژوهشگر پسادکترا و مدیر
برنامه سیاستگذاری مهاجرت

سید مهدی حسینی دولت آبادی
مشاور

سید غلام حسین حسن تاش
مشاور

فاضل مریدی
پژوهشگر پسادکترا و مدیر
آکادمی نفت

سعید حسین رفیعی
مشاور

میثم قاسم نژاد
مشاور

ابراهیم سوزنچی
مشاور

عباس قیومی ابرقویی
مشاور

علی کرمانشاه
مشاور

محمدحسین حسین زاده
مشاور

علیرضا شاه میرزایی
مشاور

رحیم سرهنگی
مشاور

پویان رنجبر
مشاور

پژوهشگران و مدیران برنامه ها

کمال میرنظامی
مدیر برنامه الگوهای توسعه
منطقه ای

علی بابایی
مدیر برنامه مربی یکدیگر
باشیم

علیرضا حمزه‌ئی
مدیر برنامه مدیریت استعداد

سعید سلیمانی
مدیر برنامه سیاست گذاری فاوا

محسن مومنی راد
مدیر برنامه الگوی حکمرانی
مطلوب

سعید طهماسبی
مدیر برنامه تنظیم‌گری
صنعت برق

محمد رضا کثیری
مدیر برنامه حکمرانی نفت
و گاز

حنانه اکبری
مدیر برنامه تنظیم‌گری رسانه

آرین ابراهیمی نژاد
مدیر برنامه قانون سازمان
صدا و سیما

مهدی صالحیون
مدیر اجرایی اندیشکده
توسعه منطقه آزاد ماکو

مهدی زینالو
مدیر برنامه پارلمان

محمد امین کریمی‌نیا
مدیر برنامه مجمع
تشخیص مصلحت نظام

احسان محمدزاده
مدیر برنامه تنظیم‌گری

روح‌الله هنرور
مدیر برنامه نظام اداری

سعید صادقی
پژوهشگر برنامه حکمرانی
انرژی و مدیر واحد مدیریت
دانش و ارتباطات

محمد حسینی
پژوهشگر برنامه توسعه امور
زیست‌ساختی

علی معصومی
مدیر برنامه روشنا

محبوبه نوری‌زاده
پژوهشگر برنامه تحول در
آموزش عالی

هانیه خزایی
پژوهشگر برنامه مدرسه
توسعه پایدار

محمد اسماعیل زاده
مدیر برنامه سرای نوآوری

علی سعیدانژاد
پژوهشگر برنامه توسعه
منطقه‌ای

سید مجتبی قافله‌باشی
پژوهشگر برنامه سیاست
صنعتی

سید حمزه حسینی
پژوهشگر برنامه سیاست
صنعتی

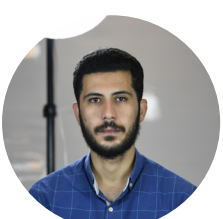
جلال میرنظامی
مدیر برنامه آب و توسعه

احمد حاجی‌پور
پژوهشگر برنامه سیاست
صنعتی

وحید حسین‌زاده
مدیر برنامه میزهای
منطقه‌ای

نوید خنوه
پژوهشگر برنامه آزمایشگاه
فقر و توسعه

محمد قاسمی
مدیر برنامه آزمایشگاه فقر
و توسعه

سروش طالبی
پژوهشگر برنامه آب و
توسعه

مجتبی مهدی‌پور
پژوهشگر

عزیزالله حاتم‌زاده
پژوهشگر

سید حامد توانگر
پژوهشگر

سینا اکوان
پژوهشگر

محمدامین یوسفی
مدیر برنامه شتاب‌دهنده هم‌نو

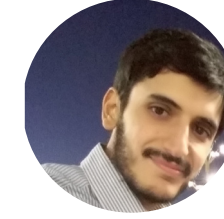
حجت کاظمی
پژوهشگر

مرتضی شکاری
پژوهشگر

امیر احمد ذوالفقاری
پژوهشگر

سعید تهریشی
پژوهشگر

رضوان آخوندزاده
پژوهشگر

محمد مهدی دهدار
پژوهشگر

هامون طهماسبی
مدیر برنامه مدرسه توسعه
پایدار

سعید عباسیان
مدیر برنامه سیاست‌های پولی-بانکی و
مدیر برنامه سیاست‌های ارزی و تجاری

امیرعلی کریمی
مدیر برنامه مزیت‌گرایی هوشمند و
رصد نظام‌های علم، فناوری و نوآوری

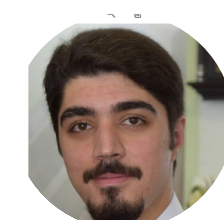
نجم‌الدین یزدی
پژوهشگر

اسماعیل عبدی
مدیر برنامه تحول در آموزش عالی

علی سعد
پژوهشگر

عماد الدین پاینده
پژوهشگر

محمد علی گویا
پژوهشگر

محمد عبدالحسین زاده
پژوهشگر

سید مجتبی شهرآئینی
پژوهشگر

سالار سیدی
مدیر برنامه سیاست‌های
حمایتی

محمد مهدی جعفریان
پژوهشگر

مسعود مقصودی
پژوهشگر

علیرضا طباطبایی
پژوهشگر

حامد خدمت‌کن
پژوهشگر

همکاران ستادی

داوود باقری

مستول امور دفتری و پشتیبانی

دکتر مهدی جمالی‌فر

معاون ارتباطات، پشتیبانی و سرمایه انسانی

خدیجه امیدی

مدیر واحد اداری، مالی و پشتیبانی

مرجانه علیزاده

کارشناس امور مالی

مریم کتاب‌اله‌زاده

مستول دفتر

فاطمه حسین زاده

مستول واحد نظارت و ارزیابی و مشاوره دهی

احسان بیگلری

کارشناس واحد روابط عمومی و رسانه

حمید رازانی

مستول واحد سرمایه انسانی

سعید مجرای

مستول واحد روابط عمومی و رسانه

محمد حسن پور فلاح

مستول واحد مالی و اداری

سید محمدزانیار ابراهیمی

راهنمای کانون کار و زندگی

علی‌اکبر اسدی

مستول سایت و مدیر اجرایی نشریه

نسرین قاسمی

کارشناس امور اداری

مهشید منزه

کارشناس امور گرافیکی

نرگس غیومیان

کارشناس امور گرافیکی

سوسن راعی

مدیر امور گرافیکی

صالح اسدزاده

کارشناس امور گرافیکی

محمدحسین بهروزی

پشتیبانی و اجرایی

مهدی رحیمی پورخلوئی

پشتیبانی و اجرایی

سید صادق نقی نصب

خدمات و پشتیبانی

سینا ضیائی

مدیر برنامه سیاست‌های مالی

سیدرضا طبیب‌زاده

مدیر برنامه تعالی، تعلیم و تربیت

میلاد جلالوند

پژوهشگر برنامه تعالی، تعلیم و تربیت

حبیب نعمتی

پژوهشگر برنامه توسعه امور زیرساختی

مسعود جلیلووند

پژوهشگر برنامه سیاست صنعتی

ستودا سادات ریزه کار

پژوهشگر برنامه روشنا

فهیمه بهزادی

پژوهشگر برنامه سیاستگذاری مهاجرت

علی اسمخانی

پژوهشگر برنامه مزیت‌گرایی هوشمند

زهره قاسمی

پژوهشگر برنامه سیاستگذاری مهاجرت

تینا شاددلی

پژوهشگر برنامه الگوهای توسعه منطقه‌ای

انسیه شجاعی

پژوهشگر برنامه سیاستگذاری مهاجرت

مهدیه عباس‌زاده

پژوهشگر برنامه سیاستگذاری مهاجرت

میثم اسمی

پژوهشگر برنامه پیوست فناوری

میثم مسعودیان

پژوهشگر برنامه مدیریت استعداد

محمدباقر امتی

پژوهشگر برنامه تعالی، تعلیم و تربیت

داوود عیوض‌لو

پژوهشگر برنامه الگوهای توسعه منطقه‌ای

منصور سهرابی

پژوهشگر برنامه مدرسه نوآوری اجتماعی روشنا

مهدیه رضایی

پژوهشگر برنامه مدرسه نوآوری اجتماعی روشنا

شبکه همکاری

شبکه همکاران

سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور

سازمان مشاور فنی و مهندسی شهر تهران

سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان بوشهر

سازمان نوسازی شهر تهران

ستاد توسعه فناوری نانو

شرکت ملی گاز ایران

شرکت واحد اتوبوسرانی تهران و حومه

شرکت پشتیبانی و ساخت و تهیه کالای نفت تهران

شرکت ملی گاز ایران

شرکت یادمان سازه

شورای عالی عتف

سازمان تنظیم مقررات صوت و تصویر فراگیر در فضای مجازی

سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان بوشهر

بانک صادرات

بانک قرض الحسنه رسالت

پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات

پژوهشگاه توسعه فناوری های پیشرفته خواجه نصیرالدین طوسی

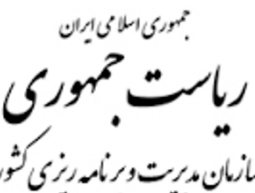
دانشگاه خلیج فارس

سازمان اوقاف و امور خیریه

سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی

سازمان صدا و سیما

سازمان فضای مجازی

سازمان تنظیم مقررات صوت و تصویر فراگیر در فضای مجازی

دانشگاه خلیج فارس بوشهر

بانک قرض الحسنه رسالت

صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

اداره کل اوقاف و امور خیریه

شورای عالی انقلاب فرهنگی

کمیسیون علم و فناوری مجمع تشخیص مصلحت نظام

کمیسیون علمی، فرهنگی و اجتماعی دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام

گروه فنی مهندسی شورای عالی برنامه‌ریزی آموزش عالی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

مجمع وزیران ادوار جمهوری اسلامی ایران

مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت

مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت

مرکز بررسی های استراتژیک ریاست جمهوری

مرکز پژوهش های مجلس

مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور

در مسیر آینده...

متن پایانی

با گذشت ۱۰ سال از تأسیس پژوهشکده شاهد انباشت تجارب متعدد از فعالیتهای سیاست‌پژوهی، رشد روز افزون گستره و تنوع فعالیت‌ها و شبکه پیرامون پژوهشکده از جمله سرمایه گذاری نسبتاً موفقیت آمیز در ایجاد نهادهای اقماری و شکل گیری الزامات حاصل از آن هستیم. علاوه بر اینها، تغییرات بوجود آمده در محیط کشور و چالش‌های محیطی، بازسازماندهی فعالیتهای پژوهشکده را اجتناب ناپذیر ساخته است لذا ساختار پژوهشکده و شبکه ذیل آن را برای حرکت اثر بخش تر و کارا تر در دهه دوم عمر باید با انعطاف‌پذیری نسبت به شرایط جدید، به روز گردد.

پژوهشکده به عنوان یک واحد حقوقی مستقل ذیل دانشگاه صنعتی شریف تعریف شده و بر اساس مجوی قطعی از وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در چارچوب قواعد دانشگاه فعالیت می کند.

با توجه به فلسفه وجودی پژوهشکده حوزه عمل پژوهشکده از منظر موضوعی محدود نیست و محدوده آن را مسائل فراگیر کشور در کنار قابلیت‌های داخلی تعریف می کند.

در پژوهشکده از منظر کارکردی سه کارکرد اصلی همزمان دنبال می شود.

کارکرد پژوهشی که هویت محوری و علمی پژوهشکده را شکل می دهد و تضمین کننده نگاه نظری و پرداخت علمی به تبیین و حل مسائل است. این کارکرد بخش هویت ساز پژوهشکده بوده و ضمن ایجاد مکتب و نگرش فکری مشخص در برخورد با مسائل، لازمه اتصال آن به دانشگاه صنعتی شریف است. تولید محصولات آکادمیک و علمی قابل دفاع در مجامع علمی بین‌المللی از برونادهای این کارکرد است. در ساختار کلان پژوهشکده معاونت پژوهشی متولی این کارکرد خواهد بود.

کارکرد سیاست‌سازی و اثرگذاری در فرآیند حکمرانی که تضمین کننده تغییر و ورود فعال به حل مسائل است. ارتباط با ساختار حکمرانی کشور و انتقال ایده ها و راه‌حل و تعامل فعال با بدنه حاکمیتی جهت پیاده سازی رویکردهای جدید و پشتیبانی از اجرای آنها از مسئولیت‌های این بخش است. با توجه به نیاز تخصصی، این بخش از خدمات پژوهشکده در اندیشکده حکمرانی ارائه خواهد شد.

توسعه ظرفیتهای انسانی و سرمایه اجتماعی از پیش نیازهای توسعه در هر بخشی است. بدون وجود انسانهای توسعه یافته با دانش و مهارت مورد نیاز امکان حل مسائل فراگیر وجود ندارد. از این رو فعالیتهای آموزشی و ظرفیت سازی پژوهشکده در مدرسه نوآوری و حکمرانی دنبال خواهد شد تا زمینه شکل‌گیری و پیاده‌سازی نوآوری‌های سیاستی و اجتماعی را از طریق پرورش استعدادهای مناسب و برتر فراهم نماید.

معاونت پژوهشی در پژوهشکده در کنار اندیشکده حکمرانی و نوآوری سه بخش اصلی عملیاتی پژوهشکده خواهند بود که از طریق سایر ارکان پژوهشکده به شرح ذیل حمایت و پشتیبانی خواهند شد. توضیح کامل‌تر وظایف بخش‌های مختلف پژوهشکده و نحوه تعامل آنها با یکدیگر در ذیل خواهد آمد.

ارکان پژوهشکده

• هیأت امنای پژوهشکده عالی ترین رکن پژوهشکده و شامل ۷ عضو می باشد که ۴ عضو آن توسط دانشگاه و ۳ عضو توسط دبیرخانه مجمع تشخیص مصحلت نظام تعیین می شوند.

• رئیس پژوهشکده

رئیس پژوهشکده با معرفی هیأت امنا و حکم رئیس دانشگاه تعیین می شود. معرفی و انتخاب معاونین و مدیران پژوهشکده به عهده رئیس پژوهشکده می باشد.

• هیات مدیره

هیات مدیره ذیل رئیس پژوهشکده قرار می‌گیرد و عالی ترین رکن تصمیم‌گیری اجرایی در پژوهشکده است. تصمیمات این شورا برای کلیه معاونت ها و مدیران لازم‌الاجراست و معاونین و مدیران زیر مجموعه در چارچوب اختیارات واگذار شده از سوی این شورا اختیار عمل خواهند داشت. هر یک از معاونین و مدیران زیر مجموعه به رئیس پژوهشکده و هیات مدیره نسبت به عملکرد خود پاسخگو بوده و این شورا بر عملکرد آن نظارت خواهد کرد.

• وظایف هیات مدیره به شرح ذیل است:

- تعریف حیطه اختیارات، وظایف و مسوولیت‌های زیرمجموعه‌های آن

- تنظیم روابط فی مابین و رفع تعارضات احتمالی (ماموریت محوری، حقوقی، سازمانی و اداری، مالی، منابع انسانی و ...)

- تدوین برنامه راهبردی پژوهشکده و تصویب و نظارت بر برنامه راهبردی زیر مجموعه‌ها

- تدوین و تصویب مقررات و آئین‌نامه‌های اجرایی در چارچوب سیاستهای هیأت امنا

- تصویب برنامه های عملیاتی و مالی زیرمجموعه‌ها

- شناسایی و معرفی مدیران زیر مجموعه‌ها جهت تصدی مسوولیت

- انتخاب کاندیدهای مناسب جذب به عنوان هیات علمی

پژوهشکده

- نظارت و ارزیابی عملکرد زیر مجموعه ها و مدیران آنها

• شورای راهبری (برنامه‌ها)

شورای راهبری متشکل از هیات مدیره، راهبرهای محوره‌های تخصصی و مدیران برنامه های مختلف ذیل آنان در پژوهشکده است که دبیرخانه آن در معاونت برنامه‌ریزی است. این تصویب اولیه تناسب محتوایی برنامه ها و همچنین گزارش‌های عملکرد علمی، آموزشی و اثر گذاری برنامه ها در این شورا ارائه خواهد شود. قضاوت‌های کیفی توسط هماتایان از خروجی‌های برنامه ها مبنای تصمیمات آتی شورای مدیران راجع به تداوم برنامه و همچنین مدیران برنامه‌ها خواهد بود.

شورای راهبری پس از هیات مدیره، مهمترین رکن اجرایی شبکه خواهد بود که با حضور مدیران واحدهای مستقل و تخصصی و همچنین مدیران برنامه های موضوع بحث به شکل مرتب جهت هماهنگی و اطلاع‌رسانی و بررسی پیشرفت برنامه‌ها تشکیل خواهد شد. سیاست کلی پژوهشکده این است که این شورا در یک فرآیند گذار نقش حداکثری در اداره محتوایی و توسعه شبکه انسانی پیرامون پژوهشکده ایفا نماید.

آیین نامه این شورا شامل تعریف و شرایط احراز عناوین ”راهبری محوره‌های تخصصی“ و ”مدیر برنامه ها“ به زودی نهایی و اعلام خواهد شد.

• راهبر محور تخصصی و مدیر برنامه

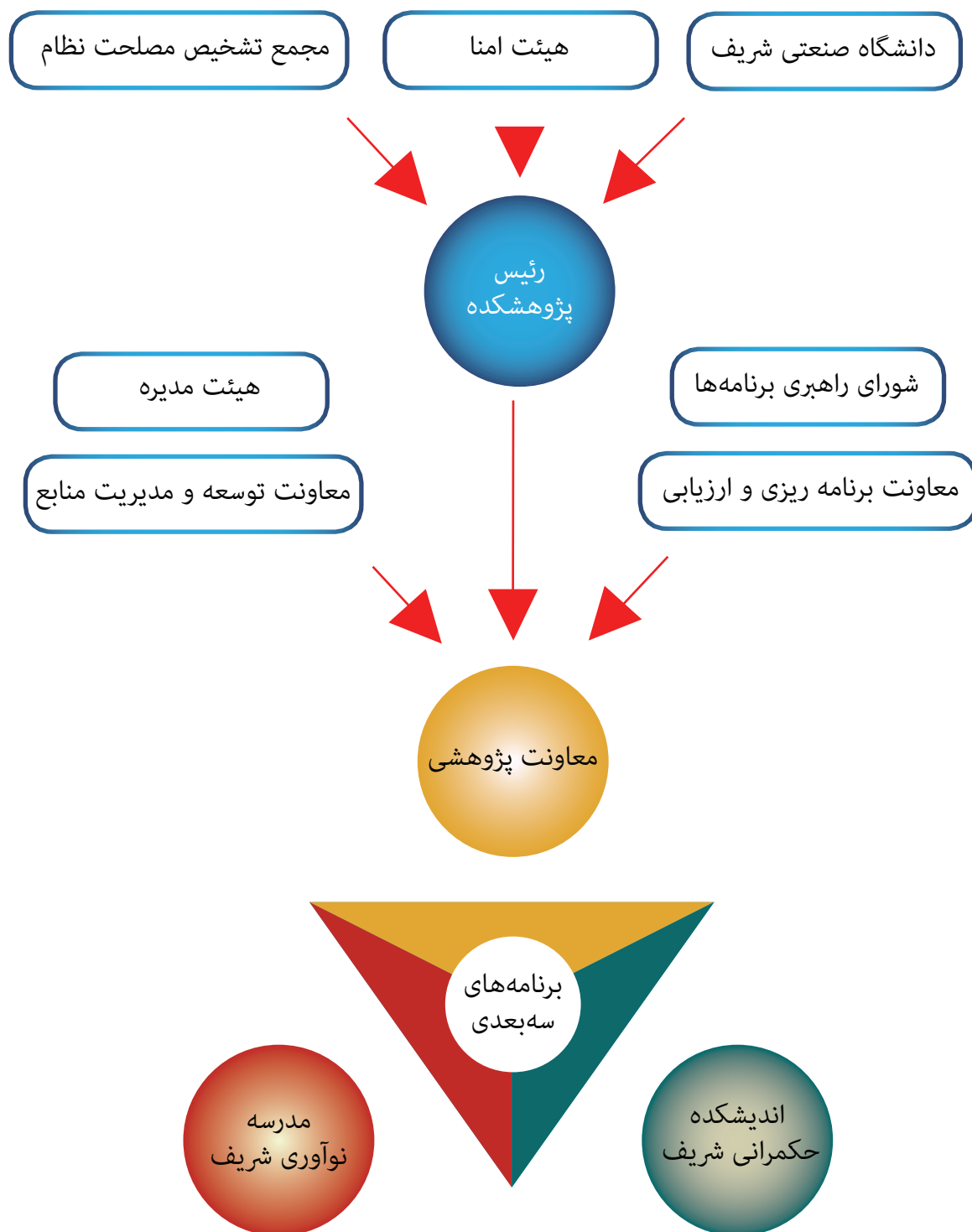
هر محور تخصصی از یک یا چند برنامه تشکیل شده است. برعکس برنامه ها که بصورت موقت و پیرامون یک مساله خاص تعریف می‌شوند، محوره‌های تخصصی از ثبات بیشتری برخوردارند. وظیفه نظارت مستقیم بر برنامه های هر محور تخصصی بعهده راهبرها می باشد. راهبرها عالی ترین مرتبه کارشناسی و تخصصی در پژوهشکده هستند که کارشناسان پژوهشکده پس از طی مدارج عملکردی (مثل مدیریت برنامه‌ها) شرایط لازم برای کسب ان را خواهد داشت. توان تخصصی بالا در حوزه مربوطه و ظرفیت ایجاد هماهنگی میان بخش علمی، آموزشی و اثر گذاری و از ویژگی‌های کلیدی آنان مدیران است. انتخاب و تغییر راهبرها از اختیارات هیات مدیره است و لیکن شورای راهبری وظیفه نظارت بر آنان و برنامه های ذیل هر راهبر را دارد. علت شناسایی نقش مدیر برنامه ذیل هر راهبر ایجاد یک نظام رشد پویا و پلکانی در هرم انسانی پژوهشکده است.

• معاونت برنامه ریزی و ارزیابی

واحد عملیاتی محوری در پژوهشکده برنامه‌ها می باشند و معاونت برنامه ریزی متولی تعریف سبد برنامه‌های پژوهشکده و اولویت‌های محتوایی می باشد. فرایند تعریف، اجرای و نظارت بر برنامه‌ها توسط معاونت برنامه‌ریزی پیگیری می‌شود. تعریف سازوکارهای مناسب کیفی در داخل پژوهشکده

جلسه‌ی هیئت امنا

به عهده معاونت برنامه ریزی است. برنامه ها چارچوب پاسخ دهی پژوهشکده به مسائل فراگیر کشور را برای یک بازه زمانی مشخص تعریف می کنند.. مسأله محوری پژوهشکده ایجاب می کند که برنامه های آن معطوف به مسائل و چالشها کشور باشد. قاعده اساسی پژوهشکده این است که برنامه ها ترجیحا به شکل متوازن تعریف شده و هر برنامه حتی المقدور دارای سه بعد علمی، آموزشی و اثر گذاری باشد. در شرایط خاصی تعریف برنامه های اختصاصی در هر یک از حوزه های آموزشی، علمی و اثر گذاری با تصویب در شورای راهبری بلا مانع است.

• اهم وظایف معاونت برنامه ریزی به شرح ذیل است:

- تشکیل شورای راهبری متشکل از هیات مدیره، راهبران محورهای تخصصی و مدیران برنامه ها

- تصویب و نظارت بر سبد برنامه ها در شورای برنامه ها

- تعریف شرایط احراز راهبری محور تخصصی و مدیریت برنامه های گوناگون و همچنین سلسه مراتب تخصصی پژوهشکده (کارشناسان، مدیران پروژه ها و مدیران برنامه ها و راهبر محورها، همکاران استراتژیک) و ارسال به شورای مدیران جهت تصویب

- نظارت بر فرآیند تعریف برنامه و اجرای آن از ایده تا پایان برنامه

- تهیه گزارشهای عملکردی محورهای تخصصی و برنامه ها

معاونت توسعه و مدیریت منابع

اجرای موفق و اثر بخش برنامه ها نیازمند پشتیبانی های اجرایی است که وظیفه معاونت توسعه می باشد. توسعه زیرساختها، فرآیندها و سیستمها، منابع مالی، انسانی و سایر منابع مورد نیاز در اداره سازمان از وظایف معاونت توسعه است. هم چنین تعریف ساختار مناسب انجام فعالیتهای پشتیبانی و توزیع آنها در زیر مجموعه ها از جمله وظایف معاونت توسعه است. با توجه به اینکه برخی از این نوع پشتیبانی ها از طریق تعامل با دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام به عنوان حامی پژوهشکده حاصل می شود، اداره امور تعامل با دبیرخانه مجمع تشخیص نیز به عده معاونت توسعه است.

• اهم وظایف معاونت توسعه به شرح ذیل است:

- مدیریت امور مالی و نظام حقوق و دستمزد و جبران خدمات

- مدیریت منابع انسانی، فرهنگ سازمانی و هویت مشترک

- مدیریت دانش و مستندات پژوهشکده

• وظایف پژوهشکده در قبال دبیرخانه مجمع تشخیص به عنوان حامی اصلی و عضو اصلی هیأت امنا:

- تنظیم رابطه حقوقی با دبیرخانه و انجام فعالیت‌های مربوط به هیأت امنا

- استفاده از ظرفیت مالی و غیر مالی دبیرخانه برای تقویت پژوهشکده و زیر مجموعه‌ها

- حفظ مشروعیت و تولید ارزش افزوده برای دبیرخانه

- استفاده از ظرفیت دبیرخانه برای ارتباط با سایر ارگان‌ها و نهادها جهت بسط دسترسی پژوهشکده و زیر مجموعه‌ها

• معاونت پژوهشی

پژوهشکده از نظر فلسفه وجودی به عنوان یک مجموعه آکادمیک و علمی در حوزه سیاست‌گذاری عمومی شناخته می شود که از نظر حقوقی ذیل دانشگاه صنعتی شریف تعریف شده است. بنابراین مأموریت محوری معاونت پژوهشی، شکل دهی به و حفاظت از برند علمی و هویت آکادمیک فعالیت‌های پژوهشکده است، به نحوی که مرجعیت علمی خود را نشان دهد و مشروعیت علمی مورد نیاز در دانشگاه را ایجاد کرده و توسعه دهد. این کار عمدتا از طرق مرسوم در اجتماعات اکادمیک همچون چاپ و انتشار مقالات و کتب مرجع علمی، برگزاری سمینارهای علمی می باشد. همچنین اطمینان از انجام تحقیقات بنیادین و ایده‌پردازی و نظریه‌پردازی به حد کافی و رصد روندهای جدید علمی در سطح بین‌المللی و ترویج آنها در سطح کشور از وظایف معاونت پژوهشی است.

علاوه بر موارد فوق که تعریف‌کننده هویت‌محوری پژوهشکده است، فعالیت پژوهشکده به عنوان یک واحد متصل به دانشگاه دارای الزامات علمی، حقوقی، اجرایی و مالی است که مدیریت آنها با معاونت پژوهشی می‌باشد.

حمایت از فعالیت‌های علمی-پژوهشکده در قالب بودجه مستقلی در هیات مدیره تصویب و اجرا خواهد شد. این حمایت‌ها بیشتر از نوع گرنت و تشویقی خواهد بود.

آئین‌نامه اعطای گرنت و مالکیت معنوی به شکل دقیق تبیین و مورد تصویب هیات مدیره قرار خواهد گرفت .

• اهم وظایف معاونت پژوهشی به شرح ذیل است:

- حفظ مشروعیت و جایگاه علمی پژوهشکده در سطح انتظارات دانشگاه از طریق انتشارات علمی مورد نیاز

- تبدیل کردن مسائل فراگیر کشور به اولویت‌های دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی و تعریف موضوعات پایان‌نامه‌ها

- تسهیل و تضمین تولید و انتشار مقالات و کتب مرجع علمی حاصل از برنامه‌های پژوهشی و پروژه‌ها و پایان‌نامه

- تدوین و اجرای برنامه هایی که ماهیتا علمی -پژوهشی می باشند. به عنوان نمونه فعالیت تحقیقاتی روی موضوعات نظری جدید.

- اطمینان از وجود پررنگ بعد علمی در برنامه های پژوهشکده و نظارت بر هماهنگی بعد علمی با بعد آموزشی و اثر گذاری. جبران ضعف محصولات علمی برنامه ها در صورتیکه به هر دلیلی سایر برنامه ها وظایف تولید محصولات علمی را محقق نکنند.

- برگزاری سمینارها و کنفرانسهای علمی و کرسیهای نقد و نظریه پردازی.

- حفاظت از حقوق مالکیت معنوی و برند علمی پژوهشکده (اصول مدیریت مالکیت فکری تولیدات پژوهشکده و زیر مجموعه ها در بخش ۵ آمده است)

- طراحی و اجرای دوره‌های آموزشی آکادمیک.

- ایجاد درآمد از طریق قرارداد و جذب گرنت در سطح انتظارات دانشگاه.

- تولید ارزش افزوده ملموس برای مدیریت و اعضای هیأت علمی دانشگاه از طریق انجام فعالیتهای مورد نیاز و تعامل فعال با آنها با تأکید بر کارهای آکادمیک.

- پیگیری و حل و فصل مسائل حقوقی و اداری پژوهشکده در دانشگاه

- تعریف استانداردها و ضوابط فعالیت سایر زیر مجموعه های پژوهشکده به شکلی که ناقض قوانین دانشگاه نباشد و کیفیت و برند دانشگاه حفظ شود و نظارت بر حسن اجرای آنها

اندیشکده حکمرانی

پژوهشکده بر اساس تجارب ۱۰ سال گذشته و در مواجهه با نیازها و تقاضاهای محیطی و درک کامل‌تر از فلسفه وجودی و مأموریت اساسی خود، دچار «گسترش کارکردی» نیز گردیده است.
اولا به تدریج روشن گردید که صرف انجام فعالیت‌های سیاست پژوهی و تحقیق روی موضوعات سیاستگذاری برای حل مسائل سیاستی کشور اثر بخش نیست. فاصله زیادی بین یافته‌های مطالعاتی و تغییرات مورد انتظار عملی وجود دارد و این خلاء به خودی خود پر نخواهد شد. فاصله قابل توجهی میان یافتن یک راه حل سیاستی و استقرار آن در اجرا وجود دارد که نیازمند یک نهاد تخصصی است با کارکرد جدیدی به نام «اثر گذاری فعال» و تلاش برای استقرار یک سیاست صحیح یا «سیاست سازی». مطالعات انجام شده نشان داده که این کارکرد یعنی ترجمه پژوهش‌های سیاستی و یافته‌های تحقیقات علمی به یک سیاست عملی نیازمند نهادهای واسطه‌ای تخصصی است که در اصطلاح اندیشکده یا “think tank”

نامیده می‌شوند. مأموریت محوری این مجموعه‌ها “واسطه‌گری سیاستی ” است، به نحوی که با یک رویکرد عملگرایانه برای حل مسأل سیاستی چاره‌اندیشی کنند. باید توجه کرد که اندیشکده‌ها برای موفقیت بلند مدت خود بایستی از آبشخور علمی مکاتب و نظریه های‌ها تغذیه شوند و در چارچوب نظریه های علمی که در مجموعه‌های پژوهشی توسعه می یابند به پیشنهاد راه حل های سیاستی بپردازند. در غیر این صورت در بلند مدت از نوآوریهای سیاستی اثر بخش تهی خواهند شد و به مجموعه‌هایی با تولیدات ژورنالیستی و فاقد وجهت علمی بدل خواهند شد. از همین رو کارکرد « اثرگذاری فعال» یا “سیاست سازی” به شکل یک مجموعه تخصصی در ذیل پژوهشکده تبلور یافت. با توجه به اینکه نقطه اثر اندیشکده ها معمولا ساختارهای “حکمرانی” است و نارساییهای ساختاری که معمولا ریشه سیاست‌های ناکارآمد است مورد توجه قرار می گیرد، ” اندیشکده حکمرانی” به عنوان یکی از واحدهای وابسته به پژوهشکده ارایه خدمات سیاست سازی و تعامل فعال با بخشهای مختلف حاکمیتی را بر عهده خواهد داشت.

• اهم وظایف اندیشکده به شرح ذیل است:

- برقرار ارتباط مورد نیاز بین کارشناسان و مدیران برنامه های پژوهشکده با بخشهای مختلف ساختار حکمرانی

- شناخت نیازها و الویتهای سیاست پژوهشی بخشهای مختلف حاکمیتی کشور

- معرفی قابلیتها و توانمندیهای تخصصی پژوهشکده به بخشهای مختلف حاکمیت

- آگاه سازی و توانمندسازی پژوهشگران و متخصصین شبکه پژوهشکده با هدف افزایش اثر بخشی آنان در ساختار حکمرانی

- پشتیبانی از تعریف و اجرای پروژه های سیاستی و مرتبط با حکمرانی و نظارت بر حسن اجرای آنها

- نظارت بر میزان تاثیر گذاری برنامه های پژوهشکده در عمل در مسیر حل مسائل فراگیر کشور

- تعامل با مجموعه های مشابه ملی و بین المللی جهت اشتراک دانش و اطلاعات

مدرسه نوآوری و حکمرانی

تولید و انباشت محتوای علمی بدست آمده از انجام تحقیقات متعدد در حوزه های مختلف سیاست پژوهی از یک طرف و مراجعات و نیازهای مختلف کارشناسان فعال در حوزه سیاستگذاری به آشنایی با جنبه های نظری و عملی سیاستگذاری باعث شده است تا درخواست برای فعالیتهای آموزشی در زمینه سیاستگذاری و تغییرات اجتماعی افزایش یابد. اگرچه محتوای غنی تولید شده مواد لازم برای بسته های آموزشی کاملی را فراهم می کند، اما «فعالیتهای آموزشی و

پژشکده تصمیم‌سازی؛ اثرگذاری و الگوسازی

توانمند سازی» با هدف توسعه ظرفیت انسانی و سرمایه اجتماعی خود یک کارکرد تخصصی است که نیازمند طراحی و اجرای حرفه ای است. از طرف دیگر ارایه دوره های آموزشی به شیوه سنتی دانشگاهها روز به روز از رونق افتادن می افتد و رویکردهای جدید آموزشی و نوآورانه در قالب های جدید که مبتنی بر مشارکت و فعالیت فراگیران است در حال توسعه می باشد. از همین رو نیاز به یک مجموعه تخصصی که بر کارکرد متمایز آموزش و توانمندسازی متمرکز باشد ضروری به نظر می رسد. با توجه به ضرورتهای فوق تشکیل یک مجموعه تخصصی آموزشی و توانمند سازی با رویکردهای جدید یاد دهی و یادگیری به عنوان یک مجموعه وابسته به پژوهشکده در اولویت قرار می‌گیرد . مدرسه نوآوری و حکمرانی شریف زیرمجموعه تخصصی پژوهشکده برای امور آموزشی می باشد. با توجه به اینکه بسیاری از تغییرات اجتماعی بزرگ مقیاس علاوه بر سیاستگذاری نیازمند جهت دهی به فعالان اجتماعی و نوآوری اجتماعی است، این مجموعه علاوه بر آموزش مبتنی بر نوآوری‌های سیاستی از آموزش نوآوری‌های اجتماعی نیز جهت پیشبرد تغییرات و اصلاحات مورد نظر بهره خواهد برد.

• اهم وظایف مدرسه به شرح ذیل است:

- پشتیبانی از تولید محتوای آموزشی غنی و به روز و درخواست از پژوهش های عملی

- تبدیل مبانی اصلی نظری و عملی پژوهشکده در قالب برنامه های آموزشی با هدف تسریع شکل‌گیری و قوام مکتب فکری پژوهشکده

- تسهیل و پشتیبانی از طراحی و اجرای دوره‌های آموزشی مبتنی بر نوآوری های سیاستی و اجتماعی

برگزاری رویدادهای شتابدهی سیاستی، حکمرانی، اجتماعی و سایر حوزه های مورد نیاز پژوهشکده با هدف توسعه تیم های فعال در این حوزه در کشور

- پیگیری همکاری‌های آموزشی با سایر دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی کشور در داخل و خارج

- بازاریابی و برگزاری دوره‌های آموزشی مرتبط و با کیفیت بالا

حسن ختام

دیدار با مقام معظم رهبری

«خداوند شما را به ما ببخشد»، «شما حقیقتاً امیدهای من هستید»

پاییز ۱۳۹۰

پس از برگزاری همایش آموزش در ۱۴۰۴ در سال ۱۳۹۰، اعضای پژوهشکده سیاستگذاری دانشگاه صنعتی شریف، در کنار جمعی دیگر از اقشار مختلف با مقام معظم رهبری دیدار نمودند. پس از ارائه گزارش کنفرانس توسط دکتر روح‌الامینی، مقام معظم رهبری نکته‌ای کلیدی فرمودند:

ما از دانشگاه شریف انتظار داریم کارهای عمیق بکنند... پژوهش در موضوعات مختلف را از نقطه صفر آغاز نکنید؛ پا را بر شانه پژوهش‌های گذشته بگذارید... اگرچه موازی کاری گاهی لازم است اما شما موازی کاری نکنید... نقشه جامع علمی کشور را جدی بگیرید و به اجرایی شدن آن کمک کنید.

پاییز ۱۳۹۷

در آذرماه سال ۱۳۹۷ مدیران پژوهشکده سیاست‌گذاری به همراه برخی از دیگر مجموعه‌های سیاست‌پژوهشی، دیداری با مقام معظم رهبری داشتند. پس از ارائه گزارش کار مجموعه‌ها ایشان نکات و بیانات ارزشمندی داشتند که متن زیر مستخرج از دست نوشته‌های یکی از همکاران حاضر در این جلسه است که به شرح ذیل می‌باشد:

بسم الله الرحمن الرحيم
حرف‌ها نشان دهنده فکر خوب، مغز فعال و کارآمد و هم نگاه و دید دینی و همچنین گفتمانی و انقلابی است. بنده دلخوش به این چیزها هستم. جوان این‌طور فکر کند، آرزو کند، عمل کند. بنده هر وقت با جمعی از این قبیل افراد

صلاحیت درمجموعه‌های تحصیل کرده و با سواد مهم است. افرادی مثل خودتان را بسازید و تکثیر کنید. همچنین ایشان، در موضوع ابراز نگرانی چند نفر از ارائه‌کنندگان حاضر در جلسه در ارتباط با نظام آموزشی کشور، فرمودند: هر چند که چهل سال زمان زیادی برای حل بسیاری از مسائل نیست، لذا درباره آموزش چهل سال زمان کمی نیست و اینکه امروز برخی فارغ التحصیلان مدرک می‌گیرند اما صلاحیت‌های لازم را به آن‌ها یاد نداده‌ایم مسئله‌ای جدی است که باید هر چه زودتر راه‌حلهایی برای آن ارائه کنید.

برای اینکه این کارها در عمل در نقاط حاکمیت اثربخش باشد و تاثیر آن مشهود باشد، راهکار لازم است. به مشکلات فکر کنید و از نظر حکمرانی و تاثیر آن در اقدام، راه‌حل ارائه بدهید. راهکارها را شماها فکر کنید. مرجع این کار شما هستید. فکر کنید، ارائه دهید، ما کمک کنیم تحقق پیدا کند. آینده کشور دست شماست. سعی کنید صراط مستقیم را از دست ندهید. یکی از مشکل‌ترین کارها حفظ صراط مستقیم است. نبی اکرم مصداق این استقامت است. فکری کنید که این مجموعه‌ها با هم ارتباط داشته باشند. ایجاد

پژوهش‌های تخصصی؛ اثرگذاری و الگوسازی

